

Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς για την
Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων

Εγχειρίδιο

του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς
για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων

Εγχειρίδιο

του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς

για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων

Πρόλογος I

Τα είκοσι τελευταία χρόνια, η παγκόσμια κοινότητα στην προσπάθεια της να αντιμετωπίσει το ολοένα αυξανόμενο πρόβλημα της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Ανθρώπων, κλήθηκε να επινοήσει και να θέσει σε εφαρμογή τους κατάλληλους μηχανισμούς που θα της επέτρεπαν να ανταποκριθεί με αποτελεσματικότητα στις πολλαπλές προκλήσεις που συν-

δέονται με αυτήν την μείζονα απειλή εναντίων της Ανθρώπινης Ασφάλειας. Πρώτος στόχος η συγκρότηση των κατάλληλων μηχανισμών σε διοικητικό και θεσμικό επίπεδο, που θα ενίσχυαν τη λειτουργία του κράτους-δικαίου και ταυτόχρονα θα κινητοποιούσαν την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών. Υπέρτατος στόχος η διάσωση εκατομμυρίων ανυπερά-

οπιστων θυμάτων που υποδουλώνει το οργανωμένο έγκλημα και βεβαίως η δίωξη και τιμωρία των δραστην του εγκληματικού αυτού φαινομένου.

Η χώρα μας αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος σε όλες τις διεθνείς συμβάσεις και τα σχέδια δράσης που ανέπτυξε η διεθνής κοινότητα για την καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων. Σε αυτήν την εργαλειοθήκη των βέλτιστων πρακτικών οι λεγόμενοι Εθνικοί Μηχανισμοί Αναφοράς εξασφαλίζουν την εφαρμογή προτυποποιημένων διαδικασιών για την αναγνώριση των ενδείξεων που παρουσιάζουν τα πιθανά θύματα, αλλά και για την παραπομπή τους σε δομές φιλοξενίας για την ψυχοκοινωνική και νομική αρωγή που δικαιούνται. Το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. ως Εθνική Συντονιστική Αρχή αρμόδια για την εκπόνηση, το συντονισμό και την εφαρμογή εθνικής στρατηγικής στο θέμα της καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων, προέβη στις απαιτούμενες ενέργειες προκειμένου να εξασφαλιστούν οι πόροι και να συμπεριληφθεί η δημιουργία του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς και Παραπομπής Θυμάτων και πιθανών Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (ΕΜΑ) στον πολιτικό σχεδιασμό των συναρμόδιων υπουργείων.

Ο ΕΜΑ συστάθηκε επίσημα τον Σεπτέμβριο του 2016 (ΦΕΚ 3003/2016) και συνιστά μια καινοτόμα συνέργεια μεταξύ δυο Υπουργείων και δεκάδων φορέων του κράτους, των διεθνών οργανισμών και της κοινωνίας των πολιτών. Φέροντας την συντονιστική αρμοδιότητα του ΕΜΑ το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ στηρίχτηκε στην μακρόχρονη και επιτυχημένη συνεργασία του με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) που αποτελεί διαχρονικά τον πλέον αρμόδιο και αξιόπιστο φορέα του κράτους ώστε να αναλάβει την περίπλοκη διαχειριστική μέριμνα του Μηχανισμού. Πλέον ο Ε.Μ.Α αποτελεί το εθνικό 'εργαλείο' συγκέντρωσης των απαραίτητων στοιχείων εντοπισμού και προστασίας θυμάτων, λειτουργώντας παράλληλα ως το πλαίσιο για την ανάπτυξη σταθερής συ-

νεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων εταίρων (συναρμόδιων κρατικών φορέων, διεθνών οργανισμών και ανθρωπιστικών οργανώσεων).

Το παρόν εγχειρίδιο περιγράφει τη βασική διαδικασία με την οποία μια τέτοια πολιτική λαμβάνει σάρκα και οστά, αποτελώντας χρήσιμο οδηγό τόσο για τους ασχολούμενους με την εφαρμογή της, όσο και για τους αποδέκτες μιας παρόμοιας ενεργητικής παρέμβασης που βρίσκει την έκφραση της μέσα από τους κατάλληλους μηχανισμούς αλληλεγγύης και κοινωνικής μέριμνας. Η παρούσα έκδοση μου δίνει τη δυνατότητα να συγχαρώ όσους συνέβαλαν στην εκπόνηση του, να συγχαρώ το Προεδρείο και ΔΣ του ΕΚΚΑ και βεβαίως το εξαιρετικό ανθρώπινο δυναμικό του Ε.Μ.Α για την κατάθεση ψυχής που κάνουν καθημερινά με το επίμοχθο έργο τους

**Ο Εθνικός Εισηγητής
για την Καταπολέμηση
της Εμπορίας Ανθρώπων
Δρ. Ηρακλής Μοσκόφ**

Πρόλογος II

Με ιδιαίτερη χαρά και αίσθημα ικανοποίησης για το προσωπικό του ΕΚΚΑ και ειδικότερα την ομάδα υποστήριξης της λειτουργίας του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς, που επιμελήθηκε την παρούσα έκδοση, καλωσορίζω το Εγχειρίδιο του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων. Το εγχειρίδιο αυτό, είναι ένα απαραίτητο εργαλείο για κάθε επαγγελματία πρώτης γραμμής που θέλει να προσεγγίσει βασικές έννοιες και θεματικές σχετικά με την Εμπορία Ανθρώπων και, κυρίως, την προστασία των θυμάτων της στην Ελλάδα. Κατ' αρχάς, αποτελεί ένα στοχευμένο εργαλείο του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς με την αναλυτική παρουσίαση του τρόπου λειτουργίας και των Προτυποποιημένων Διαδικασιών Λειτουργίας του αλλά και, των διαδικασιών για την άσκηση των δικαιωμάτων των θυμάτων και για την προστασία τους. Ταυτόχρονα, όμως καλύπτει τη σχετική με το φαινόμενο θεωρητική γνώση, τους σχετικούς ορισμούς, τις λεπτές εννοιολογικές διαφοροποιήσεις και φυσικά το νομοθετικό πλαίσιο.

Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης βρίσκεται κοντά στα θύματα εμπορίας ανθρώπων με την παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και φιλοξενίας, ήδη από το έτος 2004. Αυτή ακριβώς η εμπειρία κατέστησε τον Φορέα μας κατάλληλο για τη διαχείριση του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς, έργο που φέρνει σε πέρας με αποτελεσματικότητα και διαρκή δουλειά για περαιτέρω βελτίωση, σε στενή συνεργασία με το Γραφείο του Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων του Υπουργείου Εξωτερικών. Αυτό όμως που αποτελεί διαρκή αγωνία για εμάς που εργαζόμαστε στην καρδιά του τομέα της προστασίας είναι να κατανοήσουμε βαθιά το φαινόμενο της εμπορίας, πρωτίστως, για να μπορέσουμε να εκπληρώσουμε την αποστολή μας που είναι η αποτελεσματική προστασία των θυμάτων με τελικό στόχο την απόλαυση των δικαιωμάτων τους που παραβιάστηκαν.

Το παρόν εγχειρίδιο εντάσσεται στο παραπάνω έργο καθώς κάθε αναγνώστης/τρια του θα διαλευκάνει πολλά στάδια στην προστασία των θυμάτων και θα βοηθηθεί στη πράξη στην αντιμετώπισή τους. Είμαι επίσης βέβαιη ότι θα ανατρέχει συχνά στις σελίδες του, για να επαληθεύει γνώσεις ή διαδικασίες που θα προκύπτουν στην καθημερινή άσκηση των καθηκόντων του/της ή ακόμα και στη θεωρητική του/της αναζήτηση. Ελπίζω ότι το Εγχειρίδιο αυτό θα αποτελέσει άλλο ένα βήμα προς την ενδυνάμωση της συνεργασίας των φορέων που αποτελούν τον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς, επιτυγχάνοντας την ολιστική υποστήριξη των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και τη διατομεακή και συντονισμένη καταπολέμησή της. Τέλος θα ήθελα να εκφράσω τα συγχαρητήριά μου στην ομάδα του έργου, η οποία συνέταξε και επιμελήθηκε την παρούσα έκδοση και ειδικότερα, τις: Θεοδώρα Γιαννή, Ειρήνη Βλάχου, Ζωή Καφείβα, Μαρία Κεραμίδα, Αγγελική Σεραφείμ, Ευαγγελία Σκαφιδά, Μαριάννα Χρήστου, Κατερίνα Ψιμουλάκη.

Δεκέμβριος 2021

Η Πρόεδρος του ΕΚΚΑ

Δρ. Άρτεμις Αναγνώστου - Δεδούλη

Συντακτική Επιτροπή

Θεοδώρα Γιαννή, MSc, Κοινωνική Λειτουργός, Προϊσταμένη Τμήματος Υποδοχής, Επιτόπιας Παρέμβασης & Κέντρου Κοινωνικής Στήριξης Αμπελοκήπων -Διεύθυνση Κοινωνικών Παρεμβάσεων – Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)

Αγγελική Σεραφείμ, Δικηγόρος, Νομική Σύμβουλος του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (ΕΜΑ) - ΕΚΚΑ

Ειρήνη Βλάχου, Δικηγόρος, Συνεργάτις της Ομάδας Διαχείρισης του ΕΜΑ στο ΕΚΚΑ

Μαριάννα Χρήστου, MSc, Κοινωνική Λειτουργός, Συνεργάτις της Ομάδας Διαχείρισης του ΕΜΑ στο ΕΚΚΑ

Ζωή Καφεΐβα, Κοινωνική Λειτουργός, Μέλος της Ομάδας Διαχείρισης του ΕΜΑ στο ΕΚΚΑ

Μαίρη Κεραμίδα, MSc, Κοινωνική Λειτουργός, Μέλος της Ομάδας Διαχείρισης του ΕΜΑ στο ΕΚΚΑ

Ευαγγελία Σκαφιδά, Κοινωνική Λειτουργός, Υπάλληλος Τμήματος Συντονισμού, Υποστήριξης & Αξιολόγησης Εκπροσώπων, Επαγγελματιών Επιτρόπων Ασυνόδευτων Ανηλίκων – Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας – Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)

Κατερίνα Ψιμουλάκη, MA, Κοινωνική Λειτουργός, Μέλος της Ομάδας Διαχείρισης του ΕΜΑ στο ΕΚΚΑ

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	12
A. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ.....	14
A1. Ορισμός Εμπορίας Ανθρώπων	15
A2. Μορφές Εκμετάλλευσης	17
A3. Παραδείγματα	19
A4. Εμπορία Ανθρώπων(Human trafficking) και Παράνομη Διακίνηση Ανθρώπων (Smuggling)	20
B. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	21
B1. Ποινική Αντιμετώπιση των Δραστών της Εμπορίας Ανθρώπων	22
Εμπορία Ανθρώπων	23
Γενετήσιες Πράξεις με Ανήλικους ή Ενώπιόν τους.....	24
Κατάχρηση Ανηλίκων	24
Διευκόλυνση Προσβολών της Ανηλικότητας.....	24
Πορνογραφία Ανηλίκων.....	24
Προσέλκυση Παιδιών για Γενετήσιους Λόγους.....	25
Μαστροπεία.....	25
Γενετήσια Πράξη με Ανήλικο έναντι Αμοιβής.....	25
B2. Αρχή Οικουμενικής Δικαιοδοσίας και Αρχή Μη Τιμώρησης Θύματος	26
Η Αρχή της Οικουμενικής Δικαιοδοσίας.....	26
Αρχή μη Τιμώρησης Θύματος (Αποχή από την ποινική δίωξη)	26
B3. Πράξη Χαρακτηρισμού (άρ. 1 ια Ν. 4251/2014).....	27
B4. Προθεσμία Περίσκεψης.....	28
Δικαιώματα Θύματος – Πολίτη Τρίτης Χώρας κατά την Περίοδο Περίσκεψης.....	29

Γ. ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ (ΕΜΑ)	30
Γ1. Βασικές Αρχές Λειτουργίας του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς.....	30
Γ2. Βασικές Αρχές Προστασίας των Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων.....	33
Δ. ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ (ΕΜΑ)	34
Δ1. Εντοπισμός και Ταυτοποίηση Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων - Ενδείξεις.....	37
Δ2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Ι. Ταυτοποίηση & Πρώτη Αναφορά στον ΕΜΑ.....	39
Δ3. Δικαιώματα Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων.....	41
Δ4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΙ. Ανάλυση της Περίπτωσης από τον «Φορέα Αναφοράς».....	42
Δ5. Επικοινωνία με το Θύμα.....	43
Δ6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΙΙ. Προστασία Πρώτου Επιπέδου.....	47
Δ7. Χαρακτηρισμός Θυμάτων Εμπορίας.....	50
Δ7. 1. Χαρακτηρισμός Θυμάτων Συνεργαζόμενων με τις Διωκτικές Αρχές.....	50
Δ7. 2. Χαρακτηρισμός Θυμάτων Μη συνεργαζόμενων με τις Διωκτικές Αρχές.....	50
Δ7. 3. Γνωμοδοτήσεις στη Διαδικασία Χαρακτηρισμού.....	50
Δ8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙV. Κοινωνική Ένταξη.....	51
Δ9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ V. Επαναπατριsmός ή Μετεγκατάσταση σε Τρίτη Χώρα.....	53
Δ10. «Κλείσιμο Περίπτωσης».....	54
Ε. ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΜΑ στα ΚΕΝΤΡΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΚΥΤ), ΣΤΙΣ ΔΟΜΕΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ Η ΑΝΙΘΑΓΕΝΩΝ, ΣΤΙΣ ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΔΟΜΕΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ, ΣΤΙΣ ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΔΟΜΕΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ, ΣΤΑ ΠΡΟΑΝΑΧΩΡΗΣΙΑΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΔΟΜΕΣ ΝΗΣΩΝ	55
ΣΤ. ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΜΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	58
ΣΤ1. Εντοπισμός Πιθανού Θύματος Εμπορίας Ανθρώπων σε Νοσοκομεία.....	58
ΣΤ2. Εντοπισμός Πιθανού Θύματος Εμπορίας Ανθρώπων σε Μονάδες Πρωτοβάθμιας Υγείας.....	59

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΤΙΣ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.....	60
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ	65
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ	66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΦΟΡΜΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΘΥΜΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΜΕ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ).....	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΕΝΤΥΠΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	87

Εισαγωγικό Σημείωμα

Η εμπορία ανθρώπων αποτελεί έγκλημα που συχνά ξεπερνά τα εθνικά σύνορα και πλήττει κατάφωρα τα πιο θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου. Συνιστά την τρίτη πιο επικερδή εγκληματική δραστηριότητα παγκοσμίως μετά την παράνομη διακίνηση όπλων και ναρκωτικών ουσιών και ανταποκρίνεται στην υπάρχουσα ζήτηση των παράνομων ή νομιμοφανών υπηρεσιών που εξαναγκάζονται να παρέχουν τα υπό εκμετάλλευση θύματα¹. Πολλοί άνθρωποι συνεχίζουν και σήμερα να πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης και οι δράστες να παραμένουν ατιμώρητοι, γεγονός που επιβάλλει την εντατικοποίηση των προσπαθειών των κρατών παγκοσμίως. Παρότι η καταπολέμησή της αποτελεί διακηρυγμένη προτεραιότητα των κρατών διεθνώς, πολλοί άνθρωποι συνεχίζουν και σήμερα να πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και εκτός αυτού.

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσδιορίζονται οι πέντε βασικές προτεραιότητες για την ανάπτυξη, τον συντονισμό και την εφαρμογή της ευρωπαϊκής πολιτικής για την Εξάλειψη του φαινομένου (EU Strategy towards the Eradication of trafficking in human beings – “the Strategy”):

1. **Ταυτοποίηση, προστασία και αρωγή** των θυμάτων,
2. **Ενίσχυση της Πρόληψης** του φαινομένου,
3. **Ενίσχυση της Δίωξης** των δραστών,
4. **Ενίσχυση του Συντονισμού και της συνεργασίας** μεταξύ βασικών εταίρων και Συνοχή των Πολιτικών και

5. **Αυξημένη γνώση και αποτελεσματική απόκριση στις αναδυόμενες ανησυχίες** που σχετίζονται με όλες τις μορφές της εμπορίας ανθρώπων².

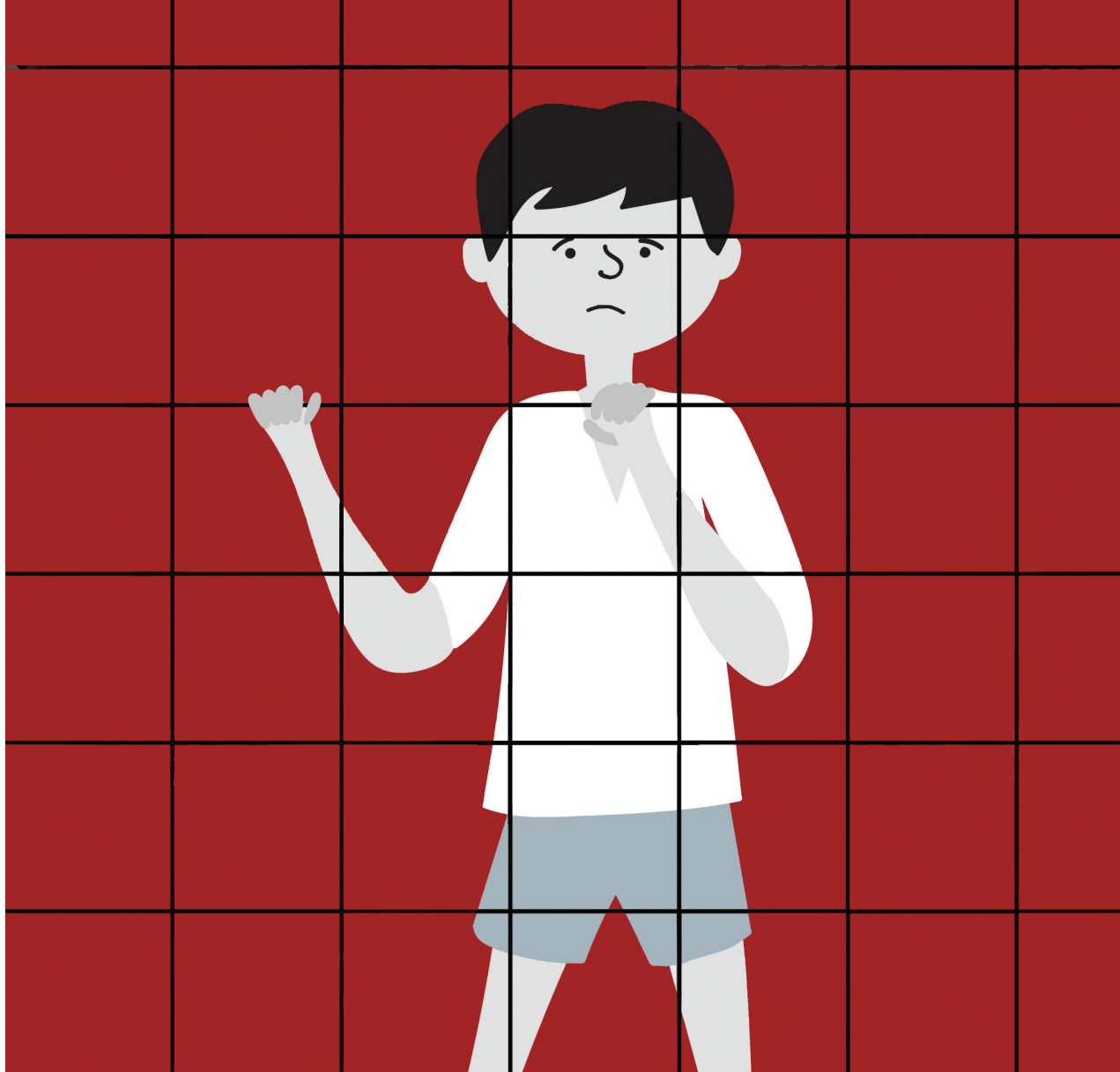
Ο πρώτος πυλώνας της ευρωπαϊκής στρατηγικής με την υλοποίηση δράσεων εντοπισμού και ταυτοποίησης θυμάτων καθώς και προστασίας αυτών απαιτεί τη συνεργασία Φορέων - κρατικών και μη-κυβερνητικών - με κοινή αφετηρία τον **σεβασμό και την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** των θυμάτων. Όλοι οι φορείς καλούνται να δράσουν συντονισμένα και συμπληρωματικά, ώστε να διατηρηθεί η συνοχή της στρατηγικής με την αποφυγή ασυνεχειών ή/και επικαλύψεων και την επικέντρωση στον βασικό στόχο της ολιστικής προστασίας των θυμάτων εμπορίας, αλλά και την καταπολέμηση της «κουλτούρας της ατιμωρησίας» των δραστών, για την οποία κάνει λόγο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επισημαίνοντας τον χαμηλό αριθμό συλλήψεων και εν συνεχεία καταδικαστικών αποφάσεων³.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, τα διεθνή και ευρωπαϊκά όργανα θεωρούν απαραίτητη τη λειτουργία ενός συντονιστικού μηχανισμού - του «Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς» (EMA) - για την παρακολούθηση της παροχής αρωγής και προστασίας του θύματος⁴ στη χώρα σε όλα τα στάδιά της: από τον αρχικό εντοπισμό και την ταυτοποίησή του, στη συνέχεια κατά την παροχή υπηρεσιών προστασίας και υποστήριξης στην ποινική διαδικασία που τυχόν είναι σε εξέλιξη, έως την αρωγή για την ομαλή κοινωνική (επαν)ένταξη ή την υποβοηθούμενη οικειοθελή επιστροφή στη χώρα καταγωγής.

1. European Commission, Working Together to Address Trafficking in Human Beings-Key Concepts in a Nutshell, https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/key_concepts_in_a_nutshell.pdf

2. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS The EU Strategy towards the Eradication of Trafficking in Human Beings 2012–2016, Brussels, 19.6.2012 COM(2012) 286 final, σελ. 5 <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0286:FIN:EN:PDF>

3. REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL, Brussels, 3.12.2018 COM(2018) 777 final, σελ. 6 https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-security/20181204_com-2018-777-report_en.pdf

Ένας τέτοιος Μηχανισμός δημιουργήθηκε στην Ελλάδα με τον Ν. 4198/2013 «Πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας των ανθρώπων και προστασία των θυμάτων αυτής και άλλες διατάξεις» (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ), ο οποίος προβλέπει τη λειτουργία του «Εθνικού Συστήματος Αναγνώρισης και Παραπομπής των θυμάτων εμπορίας» υπό την εποπτεία του Γραφείου Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων (Γ.ΕΘ.ΕΙΣ.) του Υπουργείου Εξωτερικών. Με την ΚΥΑ αρ. 30840 (ΦΕΚ 3003/20-9-2016) συστάθηκε ο ΕΜΑ (ως Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς για την Αναγνώριση και Παραπομπή Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων). Η εποπτεία και ο συντο-

νισμός του ανατέθηκαν στο Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. και η διαχείριση αυτού στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΝΠΔΔ εποπτευόμενο από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων).

4. Το «θύμα» μπορεί να είναι τριών κατηγοριών: «δυνητικό» -είναι δηλαδή σε κίνδυνο να πέσει θύμα εκμετάλλευσης ("potential"), **«πιθανό» ("presumed")- που, βάσει του ιστορικού του, έχει πέσει θύμα εμπορίας, αλλά δεν έχει ακόμη αναγνωριστεί - και «αναγνωρισμένο» δηλ. θύμα με επίσημη αναγνώριση από τις αρμόδιες αρχές** - στην Ελλάδα με την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών. Στο παρόν, με τον όρο «θύματα» νοούνται τα πιθανά και τα αναγνωρισμένα, τα οποία και εντάσσονται στον ΕΜΑ.

A. Τι είναι η Εμπορία Ανθρώπων

A1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Ως εμπορία ανθρώπων νοείται⁵ «η πρόσληψη (στρατολόγηση), μεταφορά, διακίνηση, υπόθαλψη ή υποδοχή προσώπων, συμπεριλαμβανομένης και της ανταλλαγής ή της μεταβίβασης εξουσίας επί των προσώπων αυτών, με την απειλή της χρήσης ή τη χρήση βίας ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, με απαγωγή, απάτη, παραπλάνηση, κατάχρηση εξουσίας ή ευάλωτης θέσης ή με πληρωμή ή αποδοχή χρημάτων ή άλλων απολαβών για την εξασφάλιση της συναίνεσης προσώπου κατέχοντος εξουσία επί ενός άλλου, με σκοπό εκμετάλλευσης.»

Πότε στοιχειοθετείται εμπορία ανθρώπων:

Για τη στοιχειοθέτηση της εμπορίας ανθρώπων πρέπει να έχει λάβει χώρα μία τουλάχιστον **ενέργεια**, με τη χρήση ενός τουλάχιστο **μέσου** και με τον **σκοπό** της εκμετάλλευσης (εξαιρείται η περίπτωση παιδιού - θύματος, στην οποία δεν απαιτείται η χρήση κάποιου από τα παρακάτω μέσα για να στοιχειοθετηθεί εμπορία ανθρώπων, αλλά αρκεί να έχει λάβει χώρα μία τουλάχιστο ενέργεια, με τον σκοπό της εκμετάλλευσης⁷).

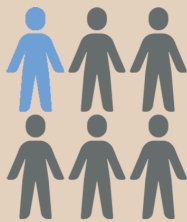

Εμπορία ανθρώπων (human trafficking)

Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων

Ως εμπορία ανθρώπων νοείται

η πρόσληψη (στρατολόγηση), μεταφορά, διακίνηση, υπόθαλψη ή υποδοχή προσώπων, συμπεριλαμβανομένης και της ανταλλαγής ή της μεταβίβασης του ελέγχου επί των προσώπων αυτών,

με την απειλή της χρήσης βίας ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, με απαγωγή, απάτη, παραπλάνηση, κατάχρηση εξουσίας ή ευάλωτης θέσης ή με πληρωμή ή αποδοχή χρημάτων ή άλλων απολαβών για την εξασφάλιση της συναίνεσης προσώπου που ασκεί έλεγχο επί του θύματος,

με σκοπό εκμετάλλευσης.

*Δεν είναι απαραίτητο να πραγματοποιήθηκε

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Πρέπει να σημειωθεί ότι στο εθνικό νομικό μας πλαίσιο, μόνο το άρθρο 323^A Π.Κ. ακολουθεί το παραπάνω σχήμα ενέργειας - μέσου - σκοπού κατά τον ορισμό του αδικήματος της εμπορίας ανθρώπων. Ωστόσο το άρ. 1 παρ. 1 περ. ια) Ν. 4251/2014 ορίζει ως θύματα εμπορίας ανθρώπων και τα θύματα άλλων ποινικών αδικημάτων, για τα οποία βλ. αναλυτικά Παράρτημα Ι.

5. Άρθρο 2 παρ. 1 Οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011 για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου

6. Στο αγγλικό πρωτότυπο της Οδηγίας αναφέρεται η φράση "has control over", η οποία θεωρούμε ότι αποδίδεται ορθότερα στην ελληνική ως «άσκηση ελέγχου», όρος ευρύτερος σε σχέση με την κατοχή εξουσίας, όπως έχει αποδοθεί στην ελληνική μετάφραση της Οδηγίας.

7. Ό.π. άρθρο 2 παρ. 5 Οδηγίας 2011/36/ΕΕ

Ενέργειες

Ενέργειες στο πλαίσιο της εμπορίας ανθρώπων αποτελούν:

- η πρόσληψη (στρατολόγηση), (αγγλικός όρος: **Recruitment**)

- Είναι η προσέλκυση/ ώθηση ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση.
- Μπορεί να γίνει στη χώρα καταγωγής ή και στη χώρα διαμονής του θύματος.
- Η **ενέργεια** αυτή αποτελεί την αρχική φάση της πράξης/διαδικασίας της εμπορίας ανθρώπων. Κάποιες φορές, μπορεί να πρόκειται για αρχική συμφωνία με το θύμα για εργασία και μετέπειτα να αποκαλυφθούν οι συνθήκες εκμετάλλευσης. Η στρατολόγηση μπορεί να γίνει χωρίς την άμεση επικοινωνία με το θύμα, για παράδειγμα, μέσω πρακτορείου εύρεσης εργασίας ή μέσω του διαδικτύου.

- η μεταφορά,

- η μετακίνηση, (αγγλικοί όροι: **Transfer/ Transportation**)

- Στην εμπορία ανθρώπων συνήθως παρατηρείται μετάβαση από μια τοποθεσία σε μια άλλη, ωστόσο δεν αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για κάθε περίπτωση εμπορίας.
- Η μετάβαση, εφόσον υπάρχει, μπορεί να είναι από την μία χώρα στην άλλη ή να είναι εσωτερικές μετακινήσεις μέσα στην ίδια χώρα (π.χ. από πόλη σε πόλη), έχοντας πάντα σκοπό την εκμετάλλευση του ατόμου για οικονομικό όφελος.
- Μπορεί να πραγματοποιηθεί νόμιμα ή παράνομα, αεροπορικώς, δια ξηράς ή θαλάσσης, με συνοδεία του δράστη της εμπορίας ή συνεργών του ή μελών του κυκλώματος, αλλά και χωρίς συνοδεία, με φαινομενική συναίνεση του θύματος (π.χ. το θύμα ταξιδεύει μόνο, όμως έχει ήδη εξαπατηθεί στην αρχική φάση της στρατολόγησης).

- η υπόθαλψη (αγγλικός όρος: **Harbouring**)

- Νοείται κάθε ενέργεια προς εξασφάλιση χώρου για τη στέγαση του θύματος, ώστε να παραμείνει απομονωμένο και διαθέσιμο προς εκμετάλλευση.
- Συνδέεται συχνά με την απομόνωση του θύματος και την απόκρυψη της τοποθεσίας του.
- Μπορεί να λάβει χώρα και πριν αρχίσει η εκμετάλλευση του θύματος και κατά τη διάρκειά της.

- ή **η υποδοχή** προσώπων, συμπεριλαμβανομένης και της ανταλλαγής ή της μεταβίβασης του ελέγχου επί των

προσώπων αυτών, (αγγλικός όρος: **Receipt**)

- Νοείται η ενέργεια της παραλαβής του θύματος από άλλον ή της παράδοσής του σε άλλον, κατά την οποία το θύμα περνάει στην εξουσία άλλου ενώ παραμένει στη σφαίρα ελέγχου του κυκλώματος.
- Συμπεριλαμβάνεται επίσης η ανταλλαγή/μεταβίβαση του ελέγχου επί του θύματος σε άλλο πρόσωπο.
- Για παράδειγμα, ένα άτομο παραλαμβάνει το θύμα από το αεροδρόμιο για να το μεταφέρει στο σπίτι που θα “φιλοξενηθεί”.

Μέσα

Τα μέσα με τα οποία μπορεί να τελεστούν οι παραπάνω ενέργειες είναι:

- η απειλή της χρήσης ή η χρήση βίας ή άλλων μορφών εξαναγκασμού,

Η επίκληση φανταστικού ή πραγματικού χρέους είναι μέσον εξαναγκασμού. Οι απειλές ή η βία μπορεί να στρέφονται κατά του θύματος με έμμεσο τρόπο, για παράδειγμα να στοχοποιούνται οι οικείοι του ή με συγκαλυμμένο τρόπο, για παράδειγμα μέσω τελετουργίας μαγείας που «δεσμεύει» το θύμα και του προκαλεί φόβο.

- η απαγωγή,

- η απάτη,

- η εξαπάτηση,

Ως εξαπάτηση νοείται η λεκτική ή μη, παραπλάνηση ενός ανθρώπου ή η καθοδήγηση του αναφορικά με τη φύση του έργου ή των υπηρεσιών που θα παρέχει (δηλαδή, υποσχέσεις συγκεκριμένης/ νόμιμης εργασίας), τις συνθήκες εργασίας και τον βαθμό στον οποίο το άτομο θα είναι ελεύθερο να επιλέξει τη συνεργασία ή/ και τη διάρκεια αυτής. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί το θύμα να λαμβάνει αμοιβή ή άλλο αντίτιμο για την παροχή της υπηρεσίας, ώστε να δημιουργείται η ψευδαίσθηση της τήρησης των όρων της συμφωνίας του με τον εκμεταλλευτή. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η φαινομενική συναίνεση του θύματος. Η εξαπάτηση δεν συνίσταται μόνο στην παροχή ψευδών πληροφοριών, αλλά και στην απόκρυψη στοιχείων. Για παράδειγμα γνωστοποιείται το είδος και ο τόπος της εργασίας, αλλά αποκρύπτονται οι συνθήκες εργασίας.

- η κατάχρηση εξουσίας,

Ο δράστης, φορέας εξουσίας σε άλλο άτομο ή ομάδα, ενεργεί με πρόσημα τον ρόλο του, υπερβαίνοντας τα όρια αρ-

8. Άρ. 2 παρ. 2 Οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011 για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου

μοδιότητάς του, για δικό του όφελος ή με παράνομο σκοπό. Διευκρινίζεται ότι η εξουσία σε αυτή την περίπτωση δεν ασκείται «εν τοις πράγμασι» (*de facto*), αλλά *ex officio* (εκ της θέσεως) ή *ex lege* (εκ του νόμου), δηλαδή σε αυτή την περίπτωση υπάγεται ο γονέας του ανηλίκου θύματος, ο κρατικός αξιωματούχος κλπ, αλλά δεν υπάγεται κάθε συνθήκη άσκησης εξουσίας που αναπτύσσεται εντός των διαπροσωπικών σχέσεων.

- η κατάχρηση ευάλωτης κατάστασης,

Η κατάσταση στην οποία το σχετικό πρόσωπο δεν έχει άλλη πραγματική ή παραδεκτή επιλογή από το να υποστεί τη συγκεκριμένη κατάχρηση.⁸

Αναμένεται να υπάρχουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του θύματος ή συνθηκών στην ζωή του που το καθιστούν ευάλωτο σε υποσχέσεις καλύτερης ζωής ή απειλές ή σε οποιοδήποτε άλλο μέσο στρατολόγησης. Η ευάλωτοτητα μπορεί να συνίσταται στην τυχόν υπάρχουσα εξαρτητική σχέση θύματος/δράστη, στην οικονομική κατάσταση του θύματος, στην οικογενειακή του κατάσταση, στο νομικό του καθεστώς στη χώρα, σε δυσκολίες του παρελθόντος, σε προσωπικά χαρακτηριστικά, στις δυσκολίες προσαρμογής σε άγνωστο περιβάλλον, στην κατάσταση της υγείας του, σε τυχόν εξάρτησή του από εξαρτησιογόνες ουσίες. Για παράδειγμα, ενήλικες χωρίς υποστηρικτικό δίκτυο, γυναίκα αρχηγός μονογονεϊκής οικογένειας, άτομα με αναπηρία, άτομα αναλφάβητα, άτομα χαμηλής κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης, μέλη μειονοτήτων, ασυνόδευτοι ανήλικοι κ.α.

- ή η εξασφάλιση της συναίνεσης προσώπου ασκούντος έλεγχο επί ενός άλλου με πληρωμή ή αποδοχή χρημάτων ή άλλων απολαβών.

Το μέσο σε αυτή την περίπτωση είναι - όχι η κάμψη της βούλησης του ίδιου του θύματος με κάποιο από τα προαναφερθέντα μέσα, αλλά - η εξασφάλιση της συγκατάθεσης του προσώπου που ήδη ασκεί έλεγχο επί του θύματος. Αυτό μπορεί να ισχύει, για παράδειγμα, στην περίπτωση του γονέα για το παιδί του.

Είναι, επομένως, φανερό ότι, οι δράστες εμπορίας δεν καταφεύγουν μόνο στον εξαναγκασμό του θύματος με τη χρήση εξόφθαλμα βίαιων μέσων (π.χ. χρήση βίας, απαγωγή). Πολύ συχνά, η συναίνεση του θύματος εξασφαλίζεται με μέσα, όπως η εξαπάτηση ή οι απειλές ή ακόμη και η παροχή (χαμηλού) αντιτίμου για τις υπηρεσίες του. Άλλοτε πάλι, το ίδιο το θύμα έχει αναζητήσει τη «βοήθεια» του δράστη της εμπορίας, αναζητώντας για παράδειγμα τρόπο να μετακινηθεί παράνομα ή να εργαστεί. Επίσης, δεν αποκλείεται το θύμα να «γνωρίζει» εκ των προτέρων ότι θα παράσχει σεξουαλικές υπηρεσίες ή ότι θα εργαστεί σε άθλιες συνθήκες. Σε κάθε περίπτωση και ανεξάρτητα από ποια εντύπωση δημιουργείται σε έναν εξωτερικό παρατηρητή (δηλαδή εάν το θύμα εμφανίζεται ικανοποιημένο, χωρίς επίγνωση

της εκμετάλλευσης ή χωρίς αίτημα να αλλάξει την κατάστασή του), εφόσον έχει χρησιμοποιηθεί κάποιο από τα προαναφερθέντα μέσα, δεν λαμβάνεται υπόψη η τυχόν ύπαρξη συναίνεσης. Και αυτό γιατί, η συναίνεση δεν είναι γνήσια, αλλά φαινομενική.

Για αυτόν τον λόγο, είναι σημαντικό να εξετάζεται η χρήση των μέσων που προαναφέρθηκαν, για τη χειραγώγηση της βούλησης του θύματος και τελικά την απόσπαση της συναίνεσής του. Η χρήση αυτών των μέσων αποκλείει την ύπαρξη «γνήσιας συναίνεσης», η έννοια της οποίας αναλύεται παρακάτω:

Για την ύπαρξη γνήσιας συναίνεσης, πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Το άτομο να είναι ενήλικο και με πνευματική διαύγεια,
- Το άτομο να έχει πραγματική δυνατότητα να αρνηθεί την πρόταση ή να ανακαλέσει τη συναίνεσή του,
- Το άτομο να γνωρίζει όλες τις πληροφορίες για τις συνέπειες της παροχής συναίνεσης, τις συνέπειες κάθε απόφασής του και τους όρους της τυχόν συνεργασίας,
- Ισότιμη σχέση μεταξύ των δύο μερών.

Είναι πιθανό το θύμα να έχει αισθήματα ενοχής για την κατάστασή του, ειδικά εάν έχει αποσπαστεί η συναίνεσή του με συγκαλυμμένα εξαναγκαστικό τρόπο ή εξαπάτηση. Για αυτό και κατά την επικοινωνία με το θύμα είναι σημαντικό να του εξηγούνται οι προϋποθέσεις παροχής γνήσιας και έγκυρης συναίνεσης, ώστε να αποδομηθεί η πλανημένη εντύπωσή του ότι είναι συνυπεύθυνο για την κατάσταση στην οποία βρέθηκε.

Η ύπαρξη (φαινομενικής) συναίνεσης εκ μέρους του θύματος δεν λαμβάνεται υπόψη όταν έχει χρησιμοποιηθεί κάποιο από τα παραπάνω μέσα.

Τα παραπάνω στοιχεία θα προκύψουν κατά τη λήψη του ιστορικού του θύματος. Προφανώς το θύμα δεν γνωρίζει τη συγκεκριμένη ορολογία, συνεπώς ο/η επαγγελματίας θα χρειαστεί να υπαγάγει τα πραγματικά περιστατικά στις παραπάνω έννοιες. Είναι σημαντικό οι ερωτήσεις προς το θύμα να διατυπώνονται σε απλή γλώσσα και χωρίς τη χρήση νομικής ορολογίας.

Σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι εύκολο να διαπιστωθεί αν οι αξιόποινες πράξεις που πληροφορείται ο επαγγελματίας συνιστούν εμπορία ανθρώπων. Αρκετές μάστιχα φορές, το θύμα εγκληματικής πράξης έχει υποστεί σοβαρό πλήγμα στα έννομα αγαθά του (π.χ. σωματική ακεραιότητα, υγεία, γενετήσια αξιοπρέπεια) ή τα δικαιώματά του έχουν καταπατηθεί με τέτοια σφοδρότητα, ώστε οι επαγγελματίες μπορεί να οδηγηθούν στην εσφαλμένη υπόθεση ότι βρίσκονται προ μιας περίπτω-

σης εμπορίας ανθρώπων, παρότι στην πραγματικότητα πρόκειται για άλλο έγκλημα. Αντίστροφα, αρκετές φορές, η συχνότητα ενός φαινομένου (π.χ. μεγάλος αριθμός θυμάτων εκτεταμένης εργασιακής εκμετάλλευσης) ή η έλλειψη συνειδητοποίησης από τα θύματα ότι υφίστανται εκμετάλλευση ή ακόμη και η φαινομενική ύπαρξη συναίνεσης μπορεί να οδηγήσουν τον/την επαγγελματία στην παράλειψη αναγνώρισης των στοιχείων της εμπορίας ανθρώπων. Είναι όμως σημαντικό να εντοπίζονται έγκαιρα τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τόσο για να παρασχεθεί η αναγκαία προστασία, όσο και για να διωχθούν αποτελεσματικά οι δράστες.

Είναι διαφορετικό ζήτημα εάν το θύμα δεν έχει αίτημα για βοήθεια και διαφορετικό το εάν είναι θύμα εμπορίας. Το γεγονός ότι δεν εκφράζει επιθυμία να αλλάξει την κατάστασή του δεν αναιρεί την ιδιότητά του ως θύματος και φορέα δικαιωμάτων.

Σκοπός

Ο σκοπός της τέλεσης των παραπάνω ενεργειών είναι η εκμετάλλευση του θύματος.

Για τη στοιχειοθέτηση της εμπορίας ανθρώπων δεν απαιτείται να έχει ξεκινήσει η εκμετάλλευση, αλλά αρκεί ο δράστης να ενεργεί⁹ με αυτόν τον σκοπό.

Στην περίπτωση που δεν συντρέχουν όλα τα παραπάνω στοιχεία (ενέργεια, μέσο σκοπός), τότε δεν στοιχειοθετείται εμπορία ανθρώπων, αλλά πιθανότατα άλλη αξιόποινη πράξη.

A2. ΜΟΡΦΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Η εκμετάλλευση σύμφωνα με την Οδηγία 2011/36/ΕΕ (άρθρο 2 παρ. 3) περιλαμβάνει, τουλάχιστον, την εκμετάλλευση της εκπόρνευσης άλλων ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την καταναγκαστική παροχή εργασίας ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της επαιτείας, τη δουλειά ή άλλες πρακτικές παρεμφερείς προς τη δουλειά, όπως η οικιακή δουλειά και η ειλωτεία, την εκμετάλλευση εγκληματικών δραστηριοτήτων ή την αφαίρεση οργάνων.

Ο σκοπός εκμετάλλευσης συνδέεται δε στο εθνικό μας νομικό πλαίσιο με τον «πορισμό παράνομου περιουσιακού οφέλους» (άρθρο 323^A Ποινικού Κώδικα).

Σεξουαλική Εκμετάλλευση

Είναι ο προσπορισμός παράνομου περιουσιακού οφέ-

λους από την πορνεία ή τις σεξουαλικές υπηρεσίες άλλου ατόμου, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής πορνογραφικού υλικού. Ενδεικτικά συμπεριλαμβάνει την εκμετάλλευση της πορνείας στο δρόμο/σε σπίτι/σε ξενοδοχεία/οίκους ανοχής, της πορνογραφίας, των υπηρεσιών συνοδών, μασάζ, στριπτίζ κλπ.

Εργασιακή Εκμετάλλευση

Είναι ο προσπορισμός παράνομου περιουσιακού οφέλους από την εργασία του θύματος. Συνοδεύεται συχνά από άθλιες συνθήκες εργασίας και από πολύ χαμηλή αμοιβή ή απουσία αμοιβής. Κάθε εργασία ή υπηρεσία για την οποία δεν έχει συναίνεσει ελεύθερα και την οποία το θύμα εκτελεί υπό την απειλή κύρωσης, συνιστά εξαναγκαστική εργασία (forced labour)¹⁰.

Δουλειά για Χρέη (Debt Bondage/ Bonded Labour)

Αποτελεί μορφή καταναγκαστικής εργασίας με προεξάρχον χαρακτηριστικό την αντιμετώπιση του θύματος ως αντικειμένου που αποτελεί ιδιοκτησία του εκμεταλλευτή. Συνίσταται στον εγκλωβισμό του ατόμου σε κατάσταση δουλειάς, με τη δικαιολογία ότι πρέπει να αποπληρώσει πραγματικά ή φανταστικά χρέη, το ύψος των οποίων παραμένει ασαφές και η πορεία αποπληρωμής τους αδιευκρίνιστη. Σε αυτές τις περιπτώσεις το θύμα αμείβεται πολύ χαμηλά ή και καθόλου για τις υπηρεσίες του. Τις περισσότερες φορές το θύμα δεν αντιλαμβάνεται την κατάσταση στην οποία βρίσκεται και δεν γνωρίζει επακριβώς το υπόλοιπο του χρέους.

Ειλωτεία

Η ειλωτεία εμπεριέχει τη με εξαναγκασμό επιβαλλόμενη υποχρέωση του ατόμου να παρέχει υπηρεσίες. Επιπρόσθετα στο παραπάνω, η έννοια της ειλωτείας περιλαμβάνει την υποχρέωση του «είλωτα» (serf) να διαβιεί στην περιουσία άλλου ατόμου και την αδυναμία μεταβολής της κατάστασής του¹². Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΔΑ), στην υπόθεση C.N. και V. κατά Γαλλίας, όρισε την ειλωτεία ως ειδική (βαρύτερη) κατηγορία εξαναγκαστικής εργασίας. Στοιχείο που διακρίνει την ειλωτεία από την εξαναγκαστική εργασία είναι η αίσθηση του θύματος ότι η κατάστασή του είναι μόνιμη και ότι είναι απίθανη μια μεταβολή της κατάστασής του. Είναι αρκετό αυτή η αίσθηση να βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια ή να δημιουργείται ή να συντηρείται από το άτομο που είναι υπεύθυνο για αυτή την κατάσταση. Διαφοροποιείται από τη δουλειά ως προς το ότι δεν εμπεριέχει το χαρακτηριστικό της ιδιοκτησίας επί του θύματος¹³.

9. Να προβαίνει δηλαδή σε οποιαδήποτε από τις προαναφερθείσες ενέργειες.

10. Σύμβαση για την Αναγκαστική Εργασία του ILO, 1930 (αρ. 29)

11. Απόφαση ΕΔΔΑ Siliadin v. France (2005) § 124

12. Commission report in the Van Droogenbroeck case, § 79

13. Explanatory Report to the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings, CETS 197, Warsaw, 16.V.2005, σκ. 95, σελ. 17

Δουλεία

Ως δουλεία ορίζεται στο άρθρο 1 παρ. 1 της Διεθνούς Σύμβασης κατά της Δουλείας «το καθεστώς ή η κατάσταση ενός προσώπου, επί του οποίου ασκείται οποιαδήποτε ή όλες οι εξουσίες που απορρέουν από το δικαίωμα ιδιοκτησίας». Τέτοιες εξουσίες είναι η αγορά, η πώληση κλπ.

Αναγκαστικός/ Εξαναγκαστικός Γάμος (Forced Marriage)

Είναι κάθε γάμος που τελείται χωρίς την πλήρη και ελεύθερη συναίνεση του ενός ή και των δύο μερών και/ή στον οποίο το ένα ή και τα δύο μέρη δεν είναι σε θέση να λύσουν το γάμο ή να εγκαταλείψουν τον/τη σύζυγο, ως αποτέλεσμα απειλής βίας ή έντονης κοινωνικής ή οικογενειακής πίεσης. Ο εξαναγκασμός μπορεί να είναι σωματικός ή ψυχολογικός¹⁴. Ο εξαναγκαστικός γάμος αποτελεί εμπορία όταν συγκεντρώνει τα στοιχεία του ορισμού της εμπορίας όπως προεκτάθηκε. Τις περισσότερες φορές εξελίσσεται σε μια ανάλογη κατάσταση ελέγχου και εκμετάλλευσης του θύματος.

Εκμετάλλευση Εγκληματικών Δραστηριοτήτων

Είναι κάθε παράνομη πράξη που διαπράττεται εκουσίως ή ακουσίως με την άσκηση πίεσης, βίας ή με εξαπάτηση. Για παράδειγμα, διακίνηση ναρκωτικών με ή χωρίς τη γνώση του θύματος ότι μεταφέρει ναρκωτικά, μικροκλοπές κ.ά.

Η έκφραση «εκμετάλλευση εγκληματικών δραστηριοτήτων»¹⁵ θα πρέπει να νοείται ως εκμετάλλευση προσώπου για τη διάπραξη, μεταξύ άλλων, μικροκλοπών, κλοπών σε καταστήματα, λαθρεμπορίου ναρκωτικών και άλλων παρόμοιων δραστηριοτήτων που υπόκεινται σε κυρώσεις και ενέχουν οικονομικά οφέλη¹⁶.

Παράνομη Υιοθεσία

Δεν αποτελεί εμπορία ανθρώπων κάθε παράνομη υιοθεσία, αλλά μόνο εφόσον συγκεντρώνει τα στοιχεία του ορισμού της εμπορίας.

Αφαίρεση Οργάνων, Κυττάρων και Ιστών

Η εμπορία ωαρίων για παράδειγμα υπάγεται σε αυτή τη μορφή εκμετάλλευσης (στην κατηγορία «κυττάρων»).

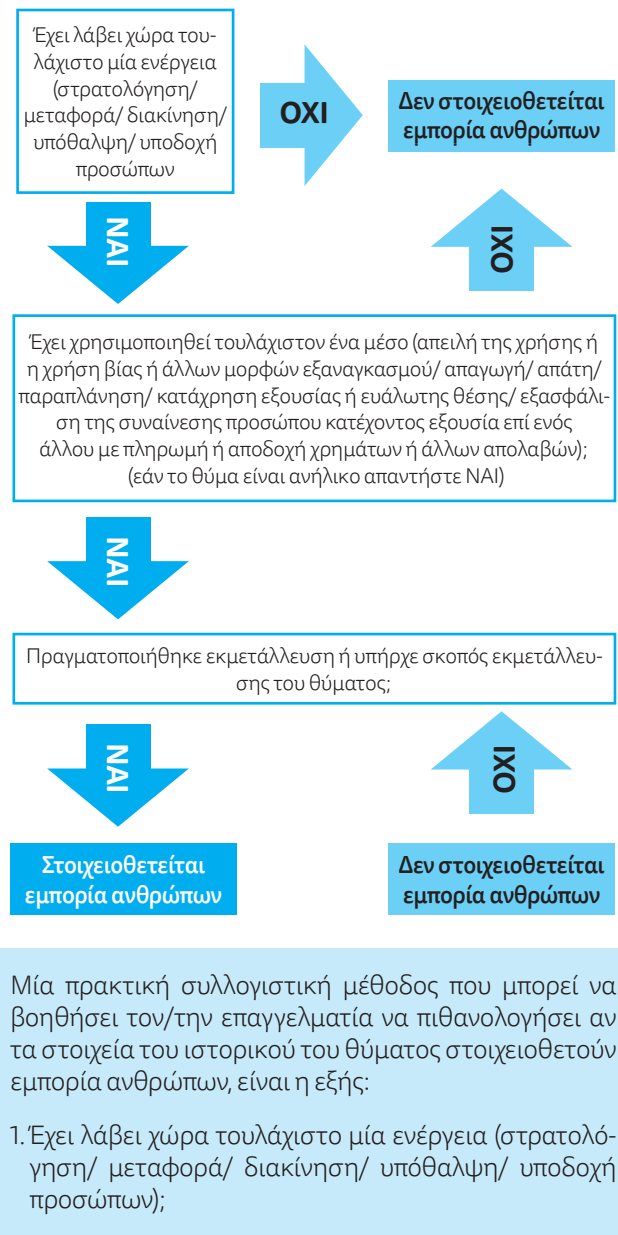
Εκμετάλλευση Επαιτείας

Η επαιτεία μπορεί να συνοδεύεται και από την πώληση μικροαντικειμένων ή τη χρήση μουσικών οργάνων.

Στρατολόγηση Ανηλίκων σε Ένοπλες Επιχειρήσεις

Οι ανήλικοι πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης συχνά σε εμπόλεμες ζώνες αλλά όχι αποκλειστικά (π.χ. τρομοκρατικές οργανώσεις).

Για τις παραλλαγές του αδικήματος της εμπορίας ανθρώπων που ρητά τυποποιούνται στον **ελληνικό** ποινικό κώδικα, βλ. Ενότητα Β1.

14. παρ. 196 Αιτιολογικής έκθεσης της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας

15. Όρος που χρησιμοποιείται στην Οδηγία 2011/36/ΕΕ (άρ. 2 παρ. 3)

16. Αρ. (11) Προοιμίου Οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011 για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου

- α. Αν ναι, απαντήστε στο ερώτημα 2.
- β. Αν ναι και εάν πρόκειται για ανήλικο θύμα, απαντήστε στο ερώτημα 3.
- γ. Αν όχι, δεν στοιχειοθετείται εμπορία ανθρώπων.

2. Για την πραγματοποίηση της/των παραπάνω ενεργειών, ποιο/ποια μέσο/-α έχει/έχουν χρησιμοποιηθεί;

- α. Αν εντοπίσετε έστω και ένα μέσο: απειλή της χρήσης ή η χρήση βίας ή άλλων μορφών εξαναγκασμού/ απαγωγής/ απάτης/ παραπλάνησης/ κατάχρησης εξουσίας ή ευάλωτης θέσης/ εξασφάλιση της συναίνεσης προσώπου κατέχοντος εξουσία επί ενός άλλου με πληρωμή ή αποδοχή χρημάτων ή άλλων απολαβών, απαντήστε στο ερώτημα 3.

- γ. Στην περίπτωση ανήλικου θύματος, αν δεν εντοπίσετε μέσο, δεν στοιχειοθετείται εμπορία ανθρώπων.

3. Πραγματοποιήθηκε εκμετάλλευση ή υπήρχε σκοπός εκμετάλλευσης του θύματος;

- α. Αν ναι, στοιχειοθετείται εμπορία ανθρώπων.
- β. Αν όχι, δεν στοιχειοθετείται εμπορία ανθρώπων.

A3. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1:

Ενήλικη πολίτης Αφγανιστάν, απευθύνεται σε διακινητή στην Τουρκία, προκειμένου να τη μεταφέρει παράτυπα στην Ελλάδα, όμως δεν έχει τα χρήματα που απαιτεί ο διακινητής. Ο τελευταίος της θέτει ως αντάλλαγμα για την μεταφορά, να έλθει σε σεξουαλική επαφή μαζί του. Η γυναίκα «δέχεται» και ο διακινητής πράγματι τη μεταφέρει στην Ελλάδα, την εγκαταλείπει σε ελληνικό έδαφος και αποχωρεί.

Στο παραπάνω παράδειγμα, πρέπει να αναζητηθεί η ενέργεια, το μέσο και η ύπαρξη σκοπού εκμετάλλευσης, για να διαπιστωθεί αν στοιχειοθετείται η αξιόποινη πράξη της εμπορίας ανθρώπων. Εν προκειμένω, φαίνεται να υπάρχει **ενέργεια** όπως αναφέρεται στον ορισμό, δηλ. η μεταφορά στην Ελλάδα. Η εκμετάλλευση της ευάλωτης κατάστασης του θύματος (γυναίκα μόνη που δεν έχει την επιλογή της νόμιμης μετακίνησης) αποτελεί **μέσο** απόσπασης της συναίνεσης αυτής για την τέλεση της σεξουαλικής επαφής. **Δεν προκύπτει όμως σκοπός εκμετάλλευσης**, υπό την έννοια του πορισμού περιουσιακού οφέλους, οπότε και είναι προς διερεύνηση η διάπραξη βιασμού, όχι όμως εμπορίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2:

Πολίτης Αφγανιστάν, απευθύνεται σε διακινητή στην Τουρκία, προκειμένου να τη μεταφέρει παράτυπα στην Ελλάδα, όμως δεν έχει τα χρήματα που απαιτεί ο διακινητής. Ο τελευταίος «προσφέρεται» να τη μεταφέρει δωρεάν, όμως όταν φθάνουν στην

Ελλάδα την παραδίδει στο άτομο Β και η γυναίκα ενημερώνεται ότι οφείλει χρήματα για τη μεταφορά της και ότι θα ξεπληρώσει αυτό το χρέος παρέχοντας σεξουαλικές υπηρεσίες σε πελάτες που θα της υποδείξει ο Β.

Στο παραπάνω παράδειγμα, δεν είναι προφανής από την αφήγηση η σύνδεση του διακινητή με τον Β (εκμεταλλευτή). Προκύπτει όμως, η μεταβίβαση του ελέγχου επί του θύματος από τον διακινητή προς τον Β και η σύνδεση του «χρέους» προς τον διακινητή με τις «πηρεσίες» που εξαναγκάζεται το θύμα να παράσχει σε πελάτες που της υποδεικνύει ο Β. Διαγράφεται λοιπόν ένα ενιαίο σχήμα, στο οποίο τη διακίνηση διαδέχονται ως επόμενα στάδια η υποδοχή και ο σκοπός της εκμετάλλευσης. Στο παράδειγμα λοιπόν, έλαβαν χώρα οι **ενέργειες** της διακίνησης (μεταφοράς στην Ελλάδα) και της υποδοχής (από το άτομο Β στην Ελλάδα) με τη χρήση των εξής **μέσων**: εκμετάλλευση της ευάλωτης κατάστασης του θύματος, εξαπάτηση (ότι θα μεταφερόταν η γυναίκα χωρίς την καταβολή χρηματικού ποσού), αλλά και υποχρέωση για «αποπληρωμή χρέους» (εξαναγκασμός). Επιπλέον, από τα παραπάνω στοιχεία του παραδείγματος, **προκύπτει ο σκοπός εκμετάλλευσης**, δηλαδή αποκόμισης οικονομικού οφέλους, από την παροχή σεξουαλικών υπηρεσιών. Ακόμα λοιπόν και σε αυτό το στάδιο, που δεν έχει αρχίσει η εκμετάλλευση της γυναίκας, στοιχειοθετείται η εμπορία ανθρώπων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3:

Πολίτης Μπαγκλαντές βρίσκεται παράτυπα στην Ελλάδα σε κακή οικονομική κατάσταση, αναζητώντας εργασία. Συμπατριώτης του του προτείνει να απασχοληθεί σε αγροτικές εργασίες και εκείνος συναινεί. Μεταβαίνει σε επαρχιακή πόλη της Ελλάδας, όπου του παραχωρείται ως κατάλυμα μία αυτοσχέδια καλύβα που υπάρχει στον χώρο εργασίας. Σταδιακά, αποκαλύπτεται ότι ο εργοδότης του απαιτεί να εργάζεται επί 14 ώρες την ημέρα και όταν έρχεται η ώρα της πληρωμής του, ο εργοδότης του δίνει ελάχιστα χρήματα και απαιτεί να συνεχίσει να εργάζεται **αδιαμαρτύρητα, αλλιώς απειλεί ότι θα καλέσει την αστυνομία να τον συλλάβει και να τον απελάσει.**

Στο παραπάνω παράδειγμα, έλαβαν χώρα οι **ενέργειες** της στρατολόγησης (πρόσληψη για την απασχόληση σε αγροτικές εργασίες) και της υπόθαλψης (προσφορά καταλύματος), ενώ **το μέσο** που χρησιμοποιήθηκε για τη στρατολόγηση είναι η εκμετάλλευση της ευάλωτης (κακής οικονομικής) κατάστασης του θύματος, αλλά και η εξαπάτηση (ως προς τους όρους εργασίας). Πρέπει να σημειωθεί ότι η εξαπάτηση δεν συνίσταται μόνο στην παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθών, δηλαδή στην ψευδή πληροφόρηση για τους όρους εργασίας, **αλλά και στην απόκρυψη ή παρασιώπηση των συνθηκών και των όρων εργασίας**, γι' αυτό και η συναίνεση

του θύματος δεν λαμβάνεται υπόψη. Για την ενέργεια της υπόθαλψης χρησιμοποιήθηκε επιπλέον ο εξαναγκασμός, με την απειλή καταγγελίας στις Αρχές για την έλλειψη νομιμοποιητικών εγγράφων. Επίσης, από τα παραπάνω στοιχεία του παραδείγματος προκύπτει ότι πραγματοποιήθηκε και **η εργασιακή εκμετάλλευση** από την απασχόληση σε αγροτικές εργασίες, με μέσο ελέγχου τον εξαναγκασμό (απειλή καταγγελίας στις Αρχές). Συνεπώς, πρόκειται για περίπτωση (πιθανού θύματος) εμπορίας ανθρώπων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4:

Ο Α., πολίτης Βουλγαρίας 15 ετών, μεταβαίνει, συνοδουόμενος από τον θείο του, στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στην Αθήνα. Εκεί, ο θείος του μαζί με έναν ακόμα ενήλικο (άγνωστο προς τον ίδιο, πρόσωπο) τον αναγκάζουν να κλέβει μικροπράγματα από καταστήματα. Ο Α. παραδίδει στους δύο ενήλικες τα αντικείμενα που κλέβει.

Στο συγκεκριμένο παράδειγμα, έχουμε την **ενέργεια** της (διασυνοριακής) μετακίνησης όμως, από τις συγκεκριμένες πληροφορίες δεν προκύπτει το μέσο που χρησιμοποιήθηκε για την απόσπαση της συναίνεσης του Α. Ωστόσο, επειδή πρόκειται για **ανήλικο** αρκεί μία ενέργεια και ο σκοπός της εκμετάλλευσης για να στοιχειοθετηθεί εμπορία. Εφόσον, λοιπόν, έχουμε την ενέργεια και **τον σκοπό της εκμετάλλευσης** (εκμετάλλευση εγκληματικών δραστηριοτήτων) ο ανήλικος Α. είναι πιθανό θύμα εμπορίας.

A4. ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ (HUMAN TRAFFICKING) ΚΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΩΝ (SMUGGLING)

Πολύ συχνά μπορεί η εμπορία και η διακίνηση ανθρώπων να συνδυάζονται, να διασταυρώνονται ή η διακίνηση ανθρώπου να εξελίσσεται στην πορεία σε εμπορία.

Παράδειγμα: Διακινητής μεταφέρει γυναίκα με ένα συμφωνηθέν χρηματικό ποσό και στην πορεία ο ίδιος αλλάζει μονομερώς τη συμφωνία και ζητάει περισσότερα χρήματα από τη γυναίκα. Καταλήγει να εξαναγκάζει τη γυναίκα να εκδίδεται για να εισπράξει ο ίδιος επιπλέον χρηματικό ποσό.

Πρόκειται όμως για διαφορετικά και διακριτά ποινικά αδικήματα, παρότι και στις δύο περιπτώσεις λαμβάνει χώρα η εκμετάλλευση της ευάλωτης θέσης του ατόμου και τελούνται με σκοπό το παράνομο κέρδος (από την εκμετάλλευση του θύματος στην πρώτη περίπτωση, από τη μεταφορά του στη δεύτερη), συχνά στο πλαίσιο οργανωμένης εγκληματικής ομάδας.

Ως παράνομη διακίνηση ανθρώπων, ορίζεται το ποινικό αδίκημα της διευκόλυνσης (με ή χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα) της παράνομης εισόδου σε ένα κράτος ή εξόδου από αυτό ενός ατόμου το οποίο δεν αποτελεί υπήκοο του κράτους αυτού.

ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ (TRAFFICKING)	ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΩΝ (SMUGGLING)
Το άτομο μπορεί να είναι αλλοδαπής καταγωγής με ή χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα ή μπορεί να είναι ημεδαπός/ή.	Το άτομο είναι αλλοδαπής καταγωγής και δεν έχει νομιμοποιητικά έγγραφα.
Η ενέργεια της μεταφοράς γίνεται με σκοπό την εκμετάλλευση.	Ο σκοπός είναι αποκλειστικά η πραγματοποίηση της μεταφοράς.
Το άτομο βρίσκεται στη σφαίρα ελέγχου του δράστη της εμπορίας/ κυκλώματος και μετά τη μεταφορά του.	Η επαφή του ατόμου με τον διακινητή τερματίζεται με την ολοκλήρωση της μεταφοράς.
Δεν προϋποθέτει απαραίτητα διέλευση συνόρων.	Προϋποθέτει διέλευση συνόρων.

17. Βλ. άρ. 29 παρ. 5 Ν. 4251/2014 : «Όποιος διευκολύνει την είσοδο στο ελληνικό έδαφος ή την έξοδο από αυτό πολίτη τρίτης χώρας, χωρίς να υποβληθεί στον έλεγχο που προβλέπεται στο άρθρο 5, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Αν ο ανωτέρω ενήργησε εκ κερδοσκοπίας ή κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή το έγκλημα τελείται από δύο (2) ή περισσότερους από κοινού, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.»

Β. Επισκόπηση Νομικού Πλαισίου

Το πρώτο δεσμευτικό νομικά κείμενο που με ολοκληρωμένο τρόπο προσέδωσε αξιόποιο χαρακτήρα στην εμπορία ανθρώπων είναι η **Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος¹⁸ και το συνοδευτικό αυτής Πρωτόκολλο για την Πρόληψη, Καταστολή και Τιμωρία της Εμπορίας Ανθρώπων, Ιδιαίτερα Γυναικών και Παιδιών**, που άνοιξαν για υπογραφή στο Παλέρμο Ιταλίας στις 12-15 Δεκεμβρίου 2000¹⁹. Με την ως άνω διεθνή Σύμβαση, γνωστή και ως **Σύμβαση του Παλέρμο**, θεσπίστηκε ένα διεθνές πλαίσιο στο οποίο αναφέρονται λεπτομερώς οι αξιόποινες πράξεις που συνδέονται με τη συμμετοχή σε οργανωμένη εγκληματική ομάδα, μεταξύ αυτών και η εμπορία ανθρώπων. Το προαναφερθέν δε Πρωτόκολλο κατοχύρωσε ρητά μια σειρά δικαιωμάτων για τα θύματα, τόσο στο στάδιο της τυχόν ποινικής διαδικασίας, όσο και στη διαδικασία

προστασίας και κοινωνικής (επαν)ένταξής τους, με τη θέσπιση υποχρέωσης των Κρατών να εξετάζουν τη δυνατότητα λήψης μέτρων που διασφαλίζουν τη σωματική, ψυχολογική και κοινωνική αποκατάστασή τους.

Τα παραπάνω κυρώθηκαν και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού μας δικαίου, υπερισχύοντας από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου²⁰, με το Ν. 3875/2010 (ΦΕΚ τ. Α' 158/ 20.9.2010). Με τον παραπάνω νόμο επήλθαν και αλλαγές στην εσωτερική νομοθεσία (κυρίως τροποποιήσεις άρθρων του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Ν. 3064/2002, του Π.Δ. 233/2003 και του τότε ισχύοντος νόμου 3386/2005 που ρύθμιζε μεταναστευτικά θέματα), προκειμένου να επιτευχθεί τόσο η δίωξη του εγκλήματος της εμπορίας ανθρώπων, όσο και η προστασία των θυμάτων.

18. United Nations Convention against Transnational Organized Crime

19. Άλλα δύο Πρωτόκολλα συνοδεύουν τη Σύμβαση: το Πρωτόκολλο κατά της Λαθραίας Διακίνησης Μεταναστών από τη Γη, τη Θάλασσα και τον Αέρα, καθώς και το Πρωτόκολλο κατά της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών.

20. Κατ' άρθρο 28 παρ. 1 Συντάγματος

Σειρά σημαντικών τροποποιήσεων στον Ποινικό Κώδικα είχαν ήδη γίνει με το Ν. 3064/2002 (ΦΕΚ τ. Α 248/15.10.2002), που τυποποίησε ως αδικήματα τη σωματεμπορία (351 του ισχύσαντος μέχρι 30.6.2019 ΠΚ) και την εμπορία ανθρώπων (323Α του ισχύσαντος μέχρι 30.6.2019 ΠΚ).

Στο ίδιο πνεύμα με το παραπάνω Πρωτόκολλο υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης η **Σύμβαση για τη Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων** στις 3 Μαΐου 2005, με έναρξη ισχύος από της Φεβρουαρίου 2008. Σύμφωνα δε με το άρθρο 36 της Σύμβασης αυτής η Ομάδα Εμπειρογνομόνων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (GRETA) είναι επιφορτισμένη να παρακολουθεί την εφαρμογή της από τα συμβαλλόμενα μέρη. Η Σύμβαση αυτή, εκτός από την επανάληψη των προστατευτικών διατάξεων που είχαν ήδη εισαχθεί με το Πρωτόκολλο του Παλέρμο, επανάληψη που υπογράμμισε ακόμα πιο εμφατικά τον θυματοκεντρικό και προστατευτικό χαρακτήρα του νομικού πλαισίου προστασίας των θυμάτων εμπορίας, θέτει για πρώτη φορά την υποχρέωση των Κρατών – Μελών να μην εξαρτούν την αρωγή και προστασία που πρέπει να εξασφαλίζουν στα θύματα από το αν τα τελευταία θα συνεργαστούν ή όχι με τις Αρχές ως μάρτυρες για την ποινική δίωξη των δραστών. Η πρόβλεψη αυτή διαμόρφωσε και διατρέχει, όπως θα δούμε παρακάτω, την προστασία των θυμάτων και στην ελληνική έννομη τάξη.

Πρέπει να σημειωθεί ότι και στον **Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης** ("Charter of Fundamental Rights of the European Union,"²¹), που είναι νομικά δεσμευτικός για όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. από την 1^η Δεκεμβρίου 2009, απαγορεύεται η δουλεία, η ειλωτεία, η αναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία και η εμπορία ανθρώπων (άρθρο 5).

Με τον Ν. 3811/2009 εναρμονίστηκε η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2004/80/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 29ης Απριλίου 2004 για την αποζημίωση των θυμάτων εγκλημάτων βίας από πρόθεση, τα οποία έχουν τελεστεί μετά την 1η Ιανουαρίου 2006 (άρ. 18 παρ. 1). Αυτός ο νόμος συνέστησε την «Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης», η οποία λειτουργεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και τροποποιήθηκε περαιτέρω με το Ν. 4267/2014 (Α' 137/12.6.2014) με τον οποίο μετονομάστηκε η παραπάνω Αρχή σε «Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων», συμπε-

ριλαμβάνοντας ρητά και τα αδικήματα της εμπορίας ανθρώπων. Περαιτέρω τροποποιήσεις εισήχθησαν με τον Ν. 4531/2018 (Α' 62/5.4.2018) και τον Ν. 4689/2020 (Α' 103/27.5.2020)²².

Με την Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, με την οποία θεσπίστηκαν κανόνες σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και κυρώσεων στον τομέα της εμπορίας ανθρώπων, την πρόληψη των συγκεκριμένων εγκλημάτων και την προστασία των θυμάτων. Προς τον σκοπό της εναρμόνισης της ελληνικής νομοθεσίας με την ως άνω Οδηγία, εκδόθηκε ο Ν. 4198/2013, ο οποίος τροποποίησε τα σχετικά άρθρα του Ποινικού Κώδικα, προέβλεψε την επιβολή αυστηρών διοικητικών κυρώσεων σε βάρος νομικών προσώπων, κατοχύρωσε την προστασία των θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων στο πλαίσιο της ποινικής έρευνας και διαδικασίας, διασφαλίστηκε η πρόσβαση των θυμάτων σε πρόγραμμα αποζημίωσης και θεσμοθετήθηκε το Γραφείο Εθνικού Εισηγητή με τις αρμοδιότητες και τα εργαλεία που αναφέρονται ειδικότερα στο νόμο.²³

Επίσης, όπως αναλύεται παρακάτω, με τον Ποινικό Κώδικα που κυρώθηκε με το Ν. 4619/2019, το άρθρο 323Α του νέου Π.Κ. τροποποιήθηκε κατά τα πρότυπα της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ και περιλαμβάνει πλέον τις μορφές εκμετάλλευσης που προβλέπει και η Οδηγία, καλύπτοντας κενά που άφηγε το ταυτόριθμο άρθρο του καταργηθέντος Π.Κ..

Β1. ΠΟΙΝΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Στο ελληνικό ποινικό δίκαιο, η βασική διάταξη που ποινικοποιεί την εμπορία ανθρώπων όπως αυτή ορίζεται από την Οδηγία 2011/36/ΕΕ και τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (2005) είναι το άρθρο 323Α Π.Κ., το οποίο στην ισχύουσα μορφή του μετά την πρόσφατη τροποποίησή του αποτυπώνει με πληρέστερο τρόπο τις μορφές εκμετάλλευσης²⁴.

Παρακάτω παρατίθενται τα άρθρα του Ποινικού Κώδικα, που τυποποιούν αδικήματα υπαγόμενα στην έννοια της εμπορίας ανθρώπων. Το κριτήριο επιλογής των άρθρων του Ποινικού Κώδικα, που παρουσιάζονται παρακάτω, είναι η

21. EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT>

22. [ως προς το τι καλύπτει η αποζημίωση και προβλέποντας δικαίωμα προσφυγής στο Διοικητικό Πρωτοδικείο εντός 4 μηνών]. Με το άρθρο 54 παρ. 4 του Ν. 4689/20 μειώθηκε το ύψος του παραβόλου στο ποσό των πενήντα (50) ευρώ.

23. Πλέον η λειτουργία του Γραφείου του Εθνικού Εισηγητή διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 76-79 Ν. 4781/2021(ΦΕΚ Α 31/28.2.2021)

24. Η πιο πρόσφατη τροποποίηση του άρ. 323Α Π.Κ. έγινε με το Ν. 4855/2021 και αφορά μόνο το πλαίσιο ποινής.

νομική πρόβλεψη έκδοσης πράξης χαρακτηρισμού θύματος εμπορίας ανθρώπων για τα θύματα αυτών των αδικημάτων.²⁵

Εμπορία Ανθρώπων

Άρθρο 323Α Π.Κ.

Το άρθρο 323^Α του νέου Π.Κ. είναι διατυπωμένο κατά τα πρότυπα της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ και περιλαμβάνει τις μορφές εκμετάλλευσης που προβλέπει και η Οδηγία, καλύπτοντας κενά που άφηγε το ταυτάριθμο άρθρο του καταργηθέντος Π.Κ..

Ειδικότερα προβλέπει στις 7 πρώτες παραγράφους του (στην **8^η παράγραφο του άρθρου 323^Α** Π.Κ. προβλέπεται η εφαρμογή της αρχής μη τιμώρησης του θύματος εμπορίας για αδικήματα που διαπράττει, τα οποία τελούν σε συνάφεια με το γεγονός ότι υφίσταντο εκμετάλλευση, βλ. εκτενή ανάλυση παρακάτω):

«1. Όποιος με τη χρήση **βίας, απειλής βίας ή άλλων εξαναγκαστικών μέσων** ή με **επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας, στρατολογεί, απαγει, μεταφέρει, κατακρατεί παράνομα, υποθάλλει, παραδίδει ή παραλαμβάνει** άλλον με σκοπό την εκμετάλλευσή του, τιμωρείται με κάθειρξη και χρηματική ποινή.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται ο υπαίτιος και αν, για να επιτύχει τον ίδιο σκοπό, τελεί τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου αποσπώντας τη συναίνεση άλλου με τη χρήση **απατηλών** μέσων ή παρασύροντάς τον εκμεταλλεζόμενος την **ευάλωτη** θέση στην οποία βρίσκεται.

3. Με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τιμωρείται η πράξη των προηγούμενων παραγράφων όταν: α) τελείται κατ'επάγγελμα, β) τελείται από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, γ) συνδέεται με την παράνομη είσοδο, παραμονή ή έξοδο του παθόντος από τη χώρα ή δ) είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος. Επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη, αν η πράξη είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο.

4. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται η πράξη των παραγράφων 1 και 2 όταν στρέφεται κατά **ανηλίκου**, ακόμα κι όταν τελείται χωρίς τη χρήση των μέσων που αναφέρονται σε αυτές. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και όποιος, με τα μέσα των παραγράφων 1 και 2 στρατολογεί ανήλικο με σκοπό τη χρησιμοποίησή του σε ένοπλες επιχειρήσεις.

5. Η έννοια της «εκμετάλλευσης» στις προηγούμενες παραγράφους περιλαμβάνει τον πορισμό παράνομου περιουσιακού οφέλους από: α) την υπαγωγή του σε καθεστώς δουλείας ή σε παρεμφερείς προς τη **δουλεία** πρακτικές, β) την υπαγωγή του σε καθεστώς **ειλωτείας**, γ) την εργασία ή την επαιτεία του θύματος (**εργασιακή εκμετάλλευση**), δ) την τέλεση **εγκληματικών** πράξεων από αυτό, ε) την **αφαίρεση** κυττάρων, ιστών ή οργάνων του σώματός του, στ) την τέλεση από αυτό γενετήσιων πράξεων, πραγματικών ή προσποιητών, ή την παροχή εργασίας ή υπηρεσιών που έχουν ως αποκλειστικό σκοπό τη γενετήσια διέγερση (**γενετήσια εκμετάλλευση**) ή ζ) τον εξαναγκασμό του σε τέλεση **γάμου**.

6. Με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή τιμωρείται όποιος εν γνώσει, χωρίς να χρησιμοποιεί τα μέσα των παραγράφων 1 και 2, προσλαμβάνει στην εργασία του πρόσωπο που είναι θύμα εμπορίας, δέχεται τις υπηρεσίες του προσώπου αυτού, τελεί μαζί του γενετήσια πράξη ή δέχεται τα έσοδα από την εκμετάλλευσή του.

7. Τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή όποιος, χωρίς να χρησιμοποιεί τα μέσα των παραγράφων 1 και 2, εξωθεί σε επαιτεία ανηλίκους, με σκοπό την εκμετάλλευση των εσόδων τους.»

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, προκρίθηκε η επιλογή ενός περιεκτικού ορισμού, που περιλαμβάνει τις ενέργειες που (διαζευκτικά) συνιστούν εμπορία, εφόσον ο δράστης χρησιμοποιεί ένα από τα (διαζευκτικά) αναφερόμενα μέσα²⁶, έχοντας πάντοτε τον σκοπό εκμετάλλευσης, δηλαδή τον «πορισμό παράνομου περιουσιακού οφέλους» από την εκμετάλλευση του θύματος, με όποια, από τις απαριθμώμενες στην 5η παράγραφο μορφές, αυτή εκδηλώνεται.

Τομή αποτελεί η ρητή συμπερίληψη της δουλείας, άλλων πρακτικών που προσομοιάζουν στη δουλεία (π.χ. δουλεία χρέους) και της ειλωτείας ως μορφών εκμετάλλευσης. Επίσης, με την ως άνω τροποποίηση καλύφθηκε ένα μεγάλο κενό: η μη πρόβλεψη μέχρι πρότινος της εκμετάλλευσης εγκληματικών δραστηριοτήτων ως μιας από τις μορφές εκμετάλλευσης. Η εκμετάλλευση εγκληματικών δραστηριοτήτων μπορεί να αφορά επί παραδείγματι εμπόριο ναρκωτικών, παράνομη μεταφορά ανθρώπων και μικροκλοπές, στις οποίες οι δράστες της εμπορίας εμπλέκουν αρκετά συχνά ανήλικα θύματα.

25. Στο άρθρο 1 περ. ια' του Ν. 4251/2014, όπως τροποποιήθηκε με το άρ. 2 του Ν. 4666/2020 (ΦΕΚ Α' 35/19.02.2020) προβλέπεται η έκδοση πράξης χαρακτηρισμού του θύματος των αναφερόμενων σε αυτό αδικημάτων, ως θύματος εμπορίας ανθρώπων.

26. Με την εξαίρεση της εμπορίας σε βάρος ανηλίκου, στην οποία δεν χρειάζεται να διερευνηθούν τα μέσα τέλεσης της πράξης.

Επιπλέον προστέθηκε στο άρθρο 323Α Π.Κ. η γενετήσια εκμετάλλευση ως μια από τις μορφές εκμετάλλευσης, μετά την κατάργηση του άρθρου 351 του Π.Κ. περί σωματεμπορίας.

Αυξημένη (σε σχέση με την αντίστοιχη καταργηθείσα διάταξη) ποινή (φυλάκιση τουλάχιστον 3 ετών και χρηματική ποινή) προβλέπεται για τους χρήστες/λήπτες των υπηρεσιών των θυμάτων εμπορίας, που τελούν σε γνώση της εκμεταλλευτικής συνθήκης στην οποία βρίσκεται το θύμα.

Γενετήσιες Πράξεις με Ανήλικους ή Ενώπιόν τους

Άρθρο 339 παρ. 1 και 3 Π.Κ.

Τα αδικήματα της αποπλάνησης παιδιών και της εξώθησης σε παρουσία ενώπιον γενετήσιας πράξης τρίτων, τυποποιούνται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 339 του Π.Κ. που προβλέπουν:

«1. Όποιος ενεργεί γενετήσια πράξη με πρόσωπο νεότερο των δεκαπέντε ετών ή το παραπλανά με αποτέλεσμα να ενεργήσει ή να υποστεί τέτοια πράξη τιμωρείται, αν δεν υπάρχει περίπτωση να τιμωρηθεί βαρύτερα με τα άρθρα 342 και 351Α, ως εξής: α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δώδεκα (12) έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών, β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δώδεκα (12) έτη, με κάθειρξη. (...)

3. Όποιος εξωθεί ή παρασύρει ανήλικο, που δεν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε έτη, να παρίσταται σε γενετήσια πράξη μεταξύ άλλων, χωρίς να συμμετέχει σε αυτήν, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή αν ο ανήλικος είναι μικρότερος των δεκατεσσάρων ετών και με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή αν έχει συμπληρώσει το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας του.»

Κατάχρηση Ανηλίκων

Άρθρο 342 παρ. 1 και 2 Π.Κ.

Η κατάχρηση ανηλίκων σε ασέλγεια τυποποιείται πλέον στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 342 του Π.Κ.:

«1. Ο ενήλικος ο οποίος ενεργεί γενετήσιες πράξεις με ανήλικο, τον οποίον του έχουν εμπιστευθεί για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά, τιμωρείται ως εξής:

α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα (14) έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή,

β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα (14) έτη, με κάθειρξη και χρηματική ποινή, (...)

2. Ο ενήλικος ο οποίος απευθύνει χειρονομίες, προτάσεις ή εξιστορεί ή απεικονίζει ή παρουσιάζει πράξεις γε-

νετήσιου χαρακτήρα σε ανήλικο, τον οποίον του έχουν εμπιστευθεί για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών.»

Διευκόλυνση Προσβολών της Ανηλικότητας

Άρθρο 348 παρ. 2 Π.Κ.

Το αδίκημα του σεξουαλικού τουρισμού με θύματα ανηλίκους τυποποιείται ως αδίκημα στη 2η παράγραφο του άρθρου 348 του Π.Κ., το οποίο προβλέπει:

«(...)2. Όποιος οργανώνει, χρηματοδοτεί, κατευθύνει, εποπτεύει, διαφημίζει ή μεσολαβεί με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο σε διενέργεια ταξιδιών με σκοπό από τους μετέχοντες σε αυτά την τέλεση γενετήσιων πράξεων σε βάρος ανηλίκου, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη. Όποιος με τον παραπάνω σκοπό μετέχει σε ταξίδια του προηγούμενου εδαφίου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, ανεξάρτητα από την ευθύνη του για την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.»

Πορνογραφία Ανηλίκων

Άρθρο 348Α

1. Όποιος με πρόθεση παράγει, διανέμει, δημοσιεύει, επιδεικνύει, εισάγει στην Επικράτεια ή εξάγει από αυτήν, μεταφέρει, προσφέρει, πωλεί ή με άλλον τρόπο διαθέτει, αγοράζει, προμηθεύεται, αποκτά ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει ή μεταδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή.

2. Όποιος με πρόθεση παράγει, προσφέρει, πωλεί ή με οποιονδήποτε τρόπο διαθέτει, διανέμει, διαβιβάζει, αγοράζει, προμηθεύεται ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή.

3. Υλικό παιδικής πορνογραφίας, κατά την έννοια των προηγούμενων παραγράφων συνιστά η αναπαράσταση ή η πραγματική ή η εικονική αποτύπωση σε ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό φορέα των γεννητικών οργάνων ή του σώματος εν γένει του ανηλίκου, κατά τρόπο που προδήλως προκαλεί γενετήσια διέγερση, καθώς και της πραγματικής ή εικονικής γενετήσιας πράξης που διενεργείται από ή με ανήλικο.

4. Οι πράξεις των παραγράφων 1 και 2 τιμωρούνται με κάθειρξη και χρηματική ποινή:

α. αν τελέστηκαν κατ' επάγγελμα,

β. αν η παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογρα-

φίας συνδέεται με την εκμετάλλευση της ανάγκης, της ψυχικής ή της διανοητικής ασθένειας ή της σωματικής δυσλειτουργίας, λόγω οργανικής νόσου ανηλίκου ή με την άσκηση ή απειλή χρήσης βίας ανηλίκου ή με τη χρησιμοποίηση ανηλίκου που δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος ή αν η παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογραφίας εξέθεσε τη ζωή του ανηλίκου σε σοβαρό κίνδυνο και

γ. αν δράστης της παραγωγής του υλικού παιδικής πορνογραφίας είναι πρόσωπο στο οποίο έχουν εμπιστευθεί ανήλικο για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά.

5. Αν η παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογραφίας συνδέεται με τη χρησιμοποίηση ανηλίκου που δεν έχει συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας του, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή. Η ίδια ποινή επιβάλλεται αν η πράξη των περιπτώσεων β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος, αν δε αυτή είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.

6. Όποιος εν γνώσει αποκτά πρόσβαση σε υλικό παιδικής πορνογραφίας μέσω πληροφοριακών συστημάτων, τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία (3) έτη ή χρηματική ποινή.

Προσέλκυση Παιδιών για Γενετήσιους Λόγους

Άρθρο 348B

Όποιος με πρόθεση, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, προτείνει σε ανήλικο που δεν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε έτη, να συναντήσει τον ίδιο ή τρίτο, με σκοπό τη διάπραξη σε βάρος του ανηλίκου των αδικημάτων των άρθρων 339 παρ. 1 και 2 ή 348Α, όταν η πρόταση αυτή ακολουθείται από περαιτέρω πράξεις που οδηγούν σε μία τέτοια συνάντηση, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή.»

Μαστροπεία

Άρθρο 349 Π.Κ.

Μετά την απόπειρα της μαστροπείας ενηλίκων γυναικών από το αδίκημα του άρ. 349 με τον Ν. 4619/2019, το αδίκημα της μαστροπείας περιορίστηκε στην εξώθηση, προαγωγή ανηλίκου στην πορνεία ή στη διευκόλυνσή του σε αυτή. Με τον Ν. 4855/2021 επανατυποποιήθηκε ως αδίκημα η μαστροπεία ενηλίκων, στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, όπως εκτίθεται παρακάτω.

Η διαφοροποίηση της αντικειμενικής υπόστασης αυτού του αδικήματος από τη γενετήσια εκμετάλλευση ανηλίκου (323Α Π.Κ.) συνίσταται στην απουσία του σκοπού του «πορισμού περιουσιακού οφέλους» στην

περίπτωση της μαστροπείας:

«1. Όποιος, για να εξυπηρετήσει την ακολασία άλλων, προάγει ή εξωθεί στην πορνεία ανήλικο ή υποθάπει ή εξαναγκάζει ή διευκολύνει ή συμμετέχει στην πορνεία ανηλίκων, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή.

2. Με κάθειρξη και χρηματική ποινή τιμωρείται ο υπαίτιος αν το έγκλημα τελέστηκε: α) εναντίον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε ετών, β) με απατηλά μέσα, γ) από τον ανιόντα συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από θετό γονέα, σύζυγο, επίτροπο ή από άλλον στον οποίο έχουν εμπιστευθεί τον ανήλικο για ανατροφή, διδασκαλία επίβλεψη ή φύλαξη, έστω και προσωρινή, δ) από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, ε) με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, στ) με προσφορά ή υπόσχεση πληρωμής χρημάτων ή οποιουδήποτε άλλου ανταλλάγματος.

3. Εκτός των περιπτώσεων του άρθρου 323Α, όποιος κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία προάγει ή εξωθεί ή εξαναγκάζει άλλον στην πορνεία ή εκμεταλλεύεται τα έσοδα από την πορνεία άλλου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δεκαοκτώ (18) μηνών και με χρηματική ποινή. Η τέλεση της πράξης από υπάλληλο, ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.»

Γενετήσια Πράξη με Ανήλικο έναντι Αμοιβής

Άρθρο 351Α Π.Κ.

Ορίζει το σχετικό άρθρο του Π.Κ.:

«1. Η γενετήσια πράξη με ανήλικο που τελείται από ενήλικο με αμοιβή ή με άλλα υλικά ανταλλάγματα ή η γενετήσια πράξη μεταξύ ανηλίκων που προκαλείται από ενήλικο με τον ίδιο τρόπο και τελείται ενώπιον αυτού ή άλλου ενηλίκου τιμωρείται:

α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δώδεκα έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή.

β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δώδεκα, όχι όμως και τα δεκαπέντε έτη, με κάθειρξη και χρηματική ποινή και

γ) αν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε έτη, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή.

2. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου είχε ως αποτέλεσμα τον θάνατο του παθόντος επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.»

ΠΡΟΣΟΧΗ

Πρέπει να σημειωθεί ότι η παράνομη υιοθεσία δεν συνιστά σε όλες τις περιπτώσεις μορφή εκμετάλλευσης²⁷, ούτε η «αγοραπωλησία βρέφους» τυποποιείται ειδικά στον ελληνικό Ποινικό Κώδικα ως εμπορία ανθρώπων, (παρότι υπάρχει και η ερμηνεία ότι η αγοραπωλησία ανθρώπου θα μπορούσε υπό προϋποθέσεις να συνδεθεί με την έννοια της «δουλείας» -εφόσον η τελευταία συναρτάται με την άσκηση εξουσιών που συναρτώνται με την έννοια της ιδιοκτησίας, όπως είναι και η αγορά-πώληση). Η παράνομη υιοθεσία ποινικοποιείται στο κεφάλαιο «ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ» στο άρθρο 360Α Π.Κ. (Παραβάσεις σχετικά με την υιοθεσία ανηλίκου) ως εξής: 1. Όποιος υιοθετεί ανήλικο με σκοπό να τον απασχολήσει σε δραστηριότητες επικίνδυνες για την υγεία του και τον απασχολεί σε αυτές, τιμωρείται, εφόσον δεν συντρέχει άλλη αξιόποινη πράξη που τιμωρείται βαρύτερα, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή. 2. Με φυλάκιση και χρηματική ποινή τιμωρείται εκείνος που δίνει σε υιοθεσία το παιδί του, εκείνος που υιοθετεί, καθώς και εκείνος που μεσολαβεί στην υιοθεσία αποκομίζοντας ο ίδιος ή προσπορίζοντας σε άλλον αθέμιτο όφελος. 3. Εκείνος που τελεί κατ' επάγγελμα τις αξιόποινες πράξεις των προηγούμενων παραγράφων τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα (10) έτη και χρηματική ποινή. Η παράνομη υιοθεσία λοιπόν θα αποτελεί μορφή εκμετάλλευσης εφόσον συγκεντρώνει τα στοιχεία της εμπορίας ανθρώπων όπως αναλύθηκαν παραπάνω.

B2. ΑΡΧΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΗ ΜΗ ΤΙΜΩΡΗΣΗΣ ΘΥΜΑΤΟΣ**Η Αρχή της Οικουμενικής Δικαιοδοσίας****Άρθρο 8 περ. ι) Π.Κ.**

Σημειώνεται ότι το άρθρο 8 Π.Κ. προβλέπει σε ποιες περιπτώσεις εφαρμόζονται οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι ανεξαρτήτως του τόπου τέλεσης και της υπηκοότητας δράστη και θύματος, κάνοντας ρητή μεία της εμπορίας ανθρώπων.

Συμπληρωματικά, το άρθρο 348Δ του νέου Π.Κ. προβλέπει ότι οι διατάξεις των άρθρων του Π.Κ. 339 (αποπλάνηση παιδιών και εξώθηση σε παρουσία ενώπιον γενετήσιας πράξης τρίτων), 342 (κατάχρηση ανηλίκου σε ασέλγεια), 348 (μεταξύ άλλων και ο σεξουαλικός τουρισμός με θύματα ανηλίκους), 348^A (πορνογραφία

ανηλίκων), 348^B (προσέλκυση παιδιών για γενετήσιους λόγους), 348^Γ (πορνογραφικές παραστάσεις ανηλίκων), 349 (μαστροπεία) και 351^A (κατάχρηση ανηλίκου σε ασέλγεια έναντι αμοιβής) εφαρμόζονται και για πράξεις που τέλεσε ημεδαπός στην αλλοδαπή, ανεξάρτητα αν ήταν αξιόποινες και κατά τους νόμους της χώρας, όπου τελέστηκαν.

Αρχή μη Τιμώρησης Θύματος (Αποχή από την ποινική δίωξη) – 323^A παρ. 8 Π.Κ. και 59 παρ. 4 Κ.Π.Δ.

Στην 8^η παράγραφο του άρθρου 323^A του Π.Κ., όπως προαναφέρθηκε, προβλέπεται η εφαρμογή της αρχής της μη τιμώρησης του θύματος εμπορίας για αδικήματα που διαπράττει, τα οποία τελούν σε συνάφεια με το γεγονός ότι υφίσταντο εκμετάλλευση:

«8. Για όποιον καταγγέλλει αξιόποινες πράξεις που τελέστηκαν σε βάρος του από υπαιτίους των πράξεων των προηγούμενων παραγράφων, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί, εφόσον η καταγγελία πιθανολογείται βάσιμη, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, να απόσχει προσωρινά από την ποινική δίωξη για παραβάσεις του νόμου περί αλλοδαπών και περί εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων, καθώς και για παραβάσεις λόγω συμμετοχής τους σε εγκληματικές δραστηριότητες, εφόσον η συμμετοχή αυτή ήταν άμεση συνέπεια του γεγονότος ότι ήταν παθόντες των αδικημάτων των προηγούμενων παραγράφων, ώσπου να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση για τις πράξεις που καταγγέλληκαν. Αν η καταγγελία αποδειχθεί βάσιμη, η αποχή από την ποινική δίωξη γίνεται οριστική.»

Παραμένει ωστόσο η εφαρμογή της αρχής της μη τιμώρησης μόνο για τα θύματα που καταγγέλλουν την εμπορία που υπέστησαν (όπως προέβλεπε το άρθρο 187B παρ. 3 του καταργηθέντος Π.Κ.), ενώ συναρτάται η μη δίωξή τους από την έκβαση της ποινικής υπόθεσης της εμπορίας που κατήγγειλαν.

Παράδειγμα: Α. Η Ι. Νεαρή γυναίκα από τη Νιγηρία συλλαμβάνεται στην Αθήνα για εμπόριο λαθραίων τσιγάρων στην Ομόνοια. Κατά την κράτησή της καταγγέλλει στους αστυνομικούς, ότι βρισκόταν σε κατάσταση εμπορίας, καθώς συμμορία συμπατριωτών της την εξέδιδε, αλλά σε περίπτωση που αντιμετώπιζε κάποιο πρόβλημα υγείας, την ανάγκαζε να πουλάει και λαθραία τσιγάρα, ώστε να μην κάθεται κατά τις περιόδους που δεν μπορούσαν να την εκμεταλλεύονται σεξουαλικά. Μετά την λεπτομερή καταγγελία της Ι., η οποία δίνει στους αστυνομικούς πληροφορίες για όλη τη συμμορία, καθώς και σημεία συνάντησης και κατοικίες, ο Εισαγγελέας πλημμελειοδικών με τη σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα Εφετών απέχει προσωρινά

27. OHCHR, Abolishing Slavery and its Contemporary Forms, 2002 διαθ. στον σύνδεσμο <https://www.ohchr.org/Documents/publications/slaveryen.pdf>

από την ποινική δίωξη της Ι. για το εμπόριο λαθραίων τσιγάρων. Οι δράστες της εμπορίας καταδικάστηκαν αμετάκλητα και ως εκ τούτου ο Εισαγγελέας έπαυσε οριστικά την ποινική δίωξη κατά της Ι. για το εμπόριο λαθραίων τσιγάρων.

Σύμφωνα δε με το άρ. 350^Α Π.Κ., η ίδια πρόβλεψη (αποχής από την ποινική δίωξη των θυμάτων) ισχύει αναλογικά και για τα θύματα των αδικημάτων των άρθρων 348Α, 348Β, 348Γ, 349 Π.Κ.

Παράλληλα, σχετική είναι και η διάταξη του άρθρου 59 παρ. 4 του νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας:

«Στις περιπτώσεις οποιασδήποτε από τις αξιόποινες πράξεις της παράνομης εισόδου στη χώρα και εξόδου από αυτή, της κατοχής και της χρήσης ταξιδιωτικών εγγράφων ή δελτίων ταυτοτήτων ή αδειών διαμονής ή άλλων εγγράφων πλαστών ή γνησίων, που εκδόθηκαν για άλλο πρόσωπο, της παράνομης εργασίας και της πορνείας ή άλλης πράξης διευκόλυνσής τους, που φέρεται ότι διαπράχθηκε από θύμα εγκλήματος των άρθρων 323Α, 348 παρ. 2, 348Α, 348Β, 348Γ, 349 και 351Α ΠΚ, του άρθρου 29 παρ. 5 και 6 και του άρθρου 30 του Ν. 4251/2014, εξαιτίας της σε βάρος του συμπεριφοράς του δράστη των ανωτέρω πράξεων, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση ή την αυτεπάγγελτη προανάκριση, αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια κατά του θύματος έως το τέλος της ποινικής δίωξης για το έγκλημα που τελέσθηκε σε βάρος του, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών. Μετά την αμετάκλητη εκδίκαση οποιουδήποτε από τα παραπάνω εγκλήματα που τελέσθηκαν σε βάρος του θύματος, αν η απόφαση είναι καταδικαστική, δεν ασκείται ποινική δίωξη κατά του τελευταίου για τις προαναφερόμενες πράξεις του. Ο εισαγγελέας, ωστόσο, μπορεί με τη σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα εφετών να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη, ακόμα κι αν η απόφαση δεν είναι καταδικαστική ή αν η καταγγελία τεθεί στο αρχείο αγνώστων δραστών, αν από τα στοιχεία της δικογραφίας κρίνει ότι η τέλεση της αξιόποινης πράξης ήταν συνέπεια του γεγονότος ότι ο φερόμενος ως δράστης ήταν θύμα εμπορίας ανθρώπων.»

Η ως άνω διάταξη αναφέρεται σε περιοριστικά απαριθμώμενα αδικήματα που φέρεται να έχει διαπράξει το θύμα εμπορίας ανθρώπων, διαφοροποιούμενο από την παραπάνω διάταξη του Π.Κ. που κάνει λόγο «για παραβάσεις λόγω συμμετοχής τους σε εγκληματικές δραστηριότητες». Τα αδικήματα που αναφέρει ο Κ.Π.Δ. είναι η παράνομη είσοδος στη χώρα και έξοδος από αυτή, η κατοχή και η χρήση πλαστών εγγράφων ή γνησίων, που εκδόθηκαν για άλλο πρόσωπο, η παράνομη εργασία και η πορνεία ή άλλη πράξη διευκόλυνσής τους. Και πάλι η αποχή από την ποινική δίωξη συναρτάται κατ' αρχήν με την καταδίκη του δράστη της εμπορίας.

Η διάταξη του ΚΠΔ διαφοροποιείται σε τρία σημεία

από την αντίστοιχη διάταξη του ΠΚ:

1) Στην ως άνω διάταξη του ΠΚ ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών (με τις ειδικότερες διατυπώσεις που αναφέρονται) μπορεί να απόσχει από την ποινική δίωξη για οποιοδήποτε αδίκημα, το οποίο φέρεται να τέλεσε το θύμα εμπορίας, ενώ στην αντίστοιχη ως άνω διάταξη του ΚΠΔ αναφέρονται τα συγκεκριμένα αδικήματα που παρουσιάστηκαν παραπάνω..

2) Η ως άνω διάταξη του ΠΚ αφορά μόνο θύματα του αδικήματος του 323Α Π.Κ. και (σύμφωνα με το άρ. 350Α του νέου Π.Κ.) των αδικημάτων των άρθρων 348Α, 348Β, 348Γ, 349 Π.Κ., ενώ η αντίστοιχη ως άνω διάταξη του ΚΠΔ αφορά θύματα των αδικημάτων των άρθρων 323Α, 348 παρ. 2, 348Α, 348Β, 348Γ, 349 και 351Α ΠΚ (βλ. την ανάλυσή τους παραπάνω), του άρθρου 29 παρ. 5 (διευκόλυνση εισόδου και εξόδου πολίτη τρίτης χώρας) και παρ. 6 (διευκόλυνση παράνομης διαμονής πολίτη τρίτης χώρας ή δυσχέραση ερευνών των αστυνομικών αρχών για εντοπισμό, σύλληψη και απέλασή του) και του άρθρου 30 (οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου που μεταφέρουν από το εξωτερικό στην Ελλάδα πολίτες τρίτων χωρών, που δεν έχουν δικαίωμα εισόδου στο ελληνικό έδαφος ή στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και αυτοί που τους παραλαμβάνουν από τα σημεία εισόδου, τα εξωτερικά ή εσωτερικά σύνορα, για να τους προωθήσουν στο εσωτερικό της χώρας ή στο έδαφος κράτους - μέλους της Ε.Ε. ή τρίτης χώρας ή διευκολύνουν τη μεταφορά τους ή εξασφαλίζουν σε αυτούς κατάλυμα για απόκρυψη) του Ν. 4251/2014.

3) Τομή αποτελεί η πρόβλεψη στην ως άνω διάταξη του ΚΠΔ αποχής από την ποινική δίωξη και στην περίπτωση που η απόφαση δεν είναι καταδικαστική ή αν η καταγγελία τεθεί στο αρχείο αγνώστων δραστών, αν από τα στοιχεία της δικογραφίας κρίνει ότι η τέλεση της αξιόποινης πράξης ήταν συνέπεια του γεγονότος ότι ο φερόμενος ως δράστης ήταν θύμα εμπορίας ανθρώπων. Η διακριτική ευχέρεια όμως αυτή του εισαγγελέα πλημμελειοδικών αφορά τη δίωξη μόνο των αδικημάτων που αναφέρονται σε αυτό το άρθρο (βλ. παραπάνω) και όχι κάθε εγκληματική πράξη.

Β3. ΠΡΑΞΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ (ΑΡ. 1 ΙΑ Ν. 4251/2014)

Το άρθρο 1 παρ. 1 περ. ια' του Ν. 4251/2014, προβλέπει την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού του θύματος των αναφερόμενων σε αυτό αδικημάτων, ως θύματος εμπορίας ανθρώπων.

Το περιεχόμενο του ως άνω άρ. 1 παρ. 1 περ. ια' Ν. 4251/2014, όπως έχει τροποποιηθεί με το Ν. 4666/2020, έχει ως εξής:

«ια) Θύμα εμπορίας ανθρώπων είναι τόσο το **φυσικό πρόσωπο** για το οποίο υπάρχουν βάσιμοι λόγοι, ώστε να θεωρηθεί θύμα οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα **323Α, 339 παράγραφοι 1 και 3, 342 παράγραφοι 1 και 2, 348 παράγραφος 2, 348Α, 348Β, 349 και 351Α του Π.Κ., πριν ασκηθεί η ποινική δίωξη για αυτό** όσο και εκείνο σε βάρος του οποίου τελέστηκε κάποιο από τα παραπάνω εγκλήματα για τα οποία κινήθηκε η ποινική δίωξη, ανεξάρτητα από το εάν αυτό έχει εισέλθει στη χώρα νόμιμα ή παράνομα. Θύμα εμπορίας ανθρώπων, κατά το προηγούμενο εδάφιο, είναι το θύμα του εγκλήματος του άρθρου 336 του Ποινικού Κώδικα, όταν αυτό είναι ανήλικος.

Ο χαρακτηρισμός «θύμα εμπορίας ανθρώπων» αποδίδεται με Πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, τόσο αμέσως μετά την κίνηση της ποινικής δίωξης για έγκλημα που προβλέπεται στα άρθρα 323Α, 339 παράγραφοι 1 και 3, 342 παράγραφοι 1 και 2, 348 παράγραφος 2, 348Α, 348Β, 349 και 351Α του Π.Κ. όσο και πριν ασκηθεί ποινική δίωξη για κάποιο από αυτά τα αδικήματα. Στην τελευταία περίπτωση, για την έκδοση της εν λόγω Πράξης απαιτείται έγγραφη γνωμοδότηση, που συντάσσεται από δύο (2) επιστήμονες με ειδικότητα ψυχιάτρου, ψυχολόγου ή κοινωνικού λειτουργού, οι οποίοι υπηρετούν σε Υπηρεσία ή σε Μονάδα Προστασίας και Αρωγής των άρθρων 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003, όπως αυτό ισχύει, ή στην Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, ΜΚΟ ή στο ΔΟΜ ή σε Διεθνείς Οργανώσεις ή σε άλλους εξειδικευμένους και αναγνωρισμένους από το κράτος φορείς προστασίας και αρωγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003.

Στην τελευταία περίπτωση, για την έκδοση της εν λόγω Πράξης απαιτείται έγγραφη γνωμοδότηση, που συντάσσεται από δύο επιστήμονες με ειδικότητα ψυχιάτρου, ψυχολόγου ή κοινωνικού λειτουργού, οι οποίοι υπηρετούν σε Υπηρεσία ή σε Μονάδα Προστασίας και Αρωγής των άρθρων 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003, όπως αυτό ισχύει, ή στην Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, ΜΚΟ ή στο ΔΟΜ ή σε Διεθνείς Οργανώσεις ή σε άλλους εξειδικευμένους και αναγνωρισμένους από το κράτος φορείς προστασίας και αρωγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του Π.Δ. 233/2003. Για τις διαδικασίες χαρακτηρισμού, βλ. Ενότητα Δ7.

Η Πράξη χαρακτηρισμού εκδίδεται **ανεξαρτήτως εάν το θύμα συνεργάζεται με τις διωκτικές Αρχές**, σε όσες περιπτώσεις ο ανωτέρω Εισαγγελέας κρίνει, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέα Εφετών, ότι συντρέχουν οι όροι του άρθρου 1 παράγραφος 2 του π.δ.

233/2003 ή ότι το θύμα δεν συνεργάζεται εξαιτίας απειλών που στρέφονται κατά προσώπων της οικογένειάς του που βρίσκονται στην Ελλάδα ή στη χώρα της προέλευσής του ή οπουδήποτε αλλού και ότι, εάν αυτό δεν προστατευθεί ή εάν απομακρυνθεί από τη χώρα, αντιμετωπίζουν άμεσο κίνδυνο τα προαναφερόμενα πρόσωπα.

Η ανωτέρω διαδικασία εφαρμόζεται και για την περίπτωση χαρακτηρισμού προσώπου ως «θύματος παράνομης διακίνησης μεταναστών», όπως ορίζεται στην περίπτωση ιβ' του παρόντος άρθρου.»

Για ποια πρόσωπα εκδίδεται πράξη χαρακτηρισμού:

Σύμφωνα με το άρ. 2 Ν. 4251/2014, «οι διατάξεις του Κώδικα αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων, **εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του (...)**». Κατ' αρχήν λοιπόν εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Ν. 4251/2014 οι ημεδαποί, οι αιτούντες άσυλο, οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας και οι πολίτες Ε.Ε.. Περαιτέρω όμως, σε επιμέρους διάταξη του ίδιου νόμου και συγκεκριμένα στο άρ. 1 παρ. 1 περ. ια', που προπαρατέθηκε, ορίζεται: «**Θύμα εμπορίας ανθρώπων είναι τόσο το φυσικό πρόσωπο** για το οποίο υπάρχουν βάσιμοι λόγοι, ώστε να θεωρηθεί θύμα οποιουδήποτε από τα εγκλήματα (...)» Συνεπώς περιλαμβάνονται όλα τα φυσικά πρόσωπα στην ως άνω πρόβλεψη ανεξαρτήτως του καθεστώτος διαμονής τους και της υπηκοότητάς τους.

Β4. ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΕΡΙΣΚΕΨΗΣ

Άρ. 49 Ν. 4251/2014

Σε πολίτες τρίτων χωρών που έχουν χαρακτηριστεί θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών κατά τις διατάξεις των περιπτώσεων ια' και ιβ' του άρθρου 1 του παρόντος Κώδικα, εφόσον δεν υπάγονται στη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του π.δ. 233/2003²⁸, παρέχεται με **πράξη της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής** προθεσμία περίσκεψης τριών μηνών, ώστε να διαφύγουν από την επιρροή των δραστών των σε βάρος τους εγκλημάτων και να αποκατασταθούν ψυχικά για να μπορέσουν να λάβουν συνειδητά ανεπηρέαστη απόφαση σχετικά με τη συνεργασία τους με τις διωκτικές Αρχές.

2. Ειδικά για τους ανήλικους - θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών, η ίδια προ-

28. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως θύματα των ανωτέρω εγκλημάτων χαρακτηρίζονται όσα πρόσωπα, ημεδαποί ή αλλοδαποί, έχουν υποστεί άμεση βλάβη στη σωματική ακεραιότητα ή στην προσωπική ή γενετήσια ελευθερία τους ή υφίσταται σοβαρός κίνδυνος ως προς τα αγαθά αυτά ή τη ζωή τους.

θεσμία μπορεί να παρατείνεται για δύο ακόμη μήνες με απόφαση της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής και με κριτήριο την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του ανηλίκου.

3. Κατά το χρονικό διάστημα της προθεσμίας περίσκεψης τα πρόσωπα των προηγούμενων παραγράφων **δεν απομακρύνονται από τη χώρα**. Απόφαση επιστροφής, που έχει εκδοθεί, αλλά δεν έχει ακόμη εκτελεστεί, **αναστέλλεται**.

4. Με απόφαση της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής, η προθεσμία περίσκεψης μπορεί να περατώνεται πριν από τη λήξη της, σε περίπτωση κατά την οποία:

α. διαπιστώνεται από την οικεία Εισαγγελική Αρχή ότι το ανωτέρω πρόσωπο επανασυνέδεσε ενεργώς, εκουσίως και με δική του πρωτοβουλία τις σχέσεις του με τους δράστες των εγκλημάτων του άρθρου 1 περιπτώσεις ια' και ιβ' του παρόντος Κώδικα ή ότι δε συντρέχουν τελικά στο πρόσωπο του τα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη για το χαρακτηρισμό του ως θύματος εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών, τα οποία απαιτούνται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περιπτώσεις ια' και ιβ' του άρθρου 1 του παρόντος Κώδικα ή

β. συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Δικαιώματα Θύματος – Πολίτη Τρίτης Χώρας κατά την Περίοδο Περίσκεψης

(Άρ. 50, 51, 52 Ν. 4251/2014)

Το θύμα εμπορίας ανθρώπων που είναι πολίτης τρίτης χώρας έχει δικαίωμα ενημέρωσης από τις εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές, όπως και από τους φορείς κοινωνικής προστασίας, για τη δυνατότητα υποβολής αίτησης για χορήγηση **άδειας διαμονής** της αντίστοιχης κατηγορίας, χωρίς την καταβολή παραβόλου. Η άδεια διαμονής χορηγείται από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου στα θύματα που έχουν επίσημα χαρακτηριστεί με εισαγγελική πράξη ως θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Στην περίπτωση πολίτη τρίτης χώρας θύματος εμπορίας ανθρώπων που είναι **ασυνόδευτος/η ανήλικος/η**, η αρμόδια Εισαγγελική Αρχή προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για να προσδιορίσει την ταυτότητα και την ιθαγένειά του και για να θεμελιώσει το γεγονός ότι δεν συνοδεύεται, καταβάλλει κάθε προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειάς του/της και λαμβάνει αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσει τη νομική του/της εκπροσώπηση και, εφόσον χρειάζεται, την εκπροσώπηση του/της στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας. Ο/Η αρμόδιος/α Εισαγγελέας Ανηλίκων ή, όπου δεν υφίσταται Εισαγγελέας Ανηλίκων, ο/η αρμόδιος/α Εισαγγελέας Πρωτοδικών, εάν δεν βρεθεί η οικογένεια του/της ανηλίκου/ης ή εάν κρίνει

ότι υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες ο επαναπατρισμός του/της δεν εξυπηρετεί το συμφέρον του, μπορεί να διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του μέχρι την έκδοση απόφασης από το Δικαστήριο, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός τριάντα (30) ημερών, για το διορισμό Επιτρόπου. Για την εφαρμογή των προβλέψεων αυτών λαμβάνεται υπόψη το νέο νομικό πλαίσιο προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου περίσκεψης, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων έχουν δικαίωμα **ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης** και πρόσβασης στις υπηρεσίες **ψυχολογικής υποστήριξης** που παρέχονται από το Ε.Σ.Υ., από τις Μονάδες Προστασίας και Αρωγής, αλλά και από φορείς που συνεργάζονται με τους ανωτέρω, καθώς και από τις Υπηρεσίες Πρώτης Υποδοχής.

Στα θύματα εμπορίας διασφαλίζονται επίσης κατά την διάρκεια της περιόδου περίσκεψης **«ικανές συνθήκες διαβίωσης»**, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους.

Οι αρμόδιες εισαγγελικές, δικαστικές και αστυνομικές αρχές φροντίζουν, κατά προτεραιότητα, για την **προστασία** και την **ασφάλεια** των προαναφερόμενων θυμάτων, για την παροχή σε αυτά υπηρεσιών μετάφρασης και διερμηνείας όταν αγνοούν την ελληνική γλώσσα, για την ενημέρωση τους σχετικά με τα νόμιμα δικαιώματά τους και με τις υπηρεσίες που τους παρέχονται, καθώς και για την παροχή κάθε αναγκαίας **νομικής βοήθειας** (βλ. παρακάτω για τον Ν. 3226/2004).

Για τη λήψη υπηρεσιών προστασίας οι αρμόδιες αρχές μπορούν να παραπέμπουν στους κρατικούς και μη κυβερνητικούς φορείς που αναφέρονται στο Ένθετο.

Βλ. και Παράρτημα Ι: ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΤΙΣ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.

Γ. Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (ΕΜΑ)

Γ1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Η σύσταση και λειτουργία του ΕΜΑ, στηρίχτηκε στον ορισμό και τις κατευθυντήριες γραμμές που δίνει ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) και αποτυπώνονται στο σχετικό εξειδικευμένο εγχειρίδιο²⁹.

Σύμφωνα με τον ΟΑΣΕ, ο Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς (National Referral Mechanism) είναι «ένα συντονιστικό πλαίσιο μέσω του οποίου κρατικοί φορείς θα εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους για την προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων των θυμάτων εμπορίας, συντονίζοντας τις προσπάθειές τους σε μία στρα-

τηγική συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών».³⁰

Στην Ελλάδα, με τον **Ν. 4198/2013** «Πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και προστασία των θυμάτων αυτής και άλλες διατάξεις», που δημοσιεύθηκε και τέθηκε σε ισχύ την 11/10/2013, ενσωματώθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη η Οδηγία 2011/36/ΕΕ «για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου».

Ο νόμος αυτός επέφερε μια σειρά τροποποιήσεων στον Ποινικό Κώδικα και προέβλεψε την επιβολή αυστηρών διοικητικών κυρώσεων σε βάρος νομικών προσώπων

29. T. Kroeger, J. Malkoc, B.H. Uhl, National Referral Mechanisms. Joining Efforts to Protect the Rights of Trafficked Persons. A practical handbook, OSCE-ODIHR, Warsaw 2012

30. ό.π. σελ. 15

που εμπλέκονται σε αδικήματα εμπορίας ανθρώπων, καθώς και τη διασφάλιση πρόσβασης σε αποζημίωση για τα θύματα εμπορίας.

Με τον ίδιο νόμο θεσμοθετήθηκε το Γραφείο Εθνικού Εισηγητή για την εκπόνηση, τον συντονισμό και την εφαρμογή εθνικής στρατηγικής στην αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων στα επίπεδα της πρόληψης του φαινομένου, της καταστολής και της δίωξης των δραστών, καθώς και της προστασίας των θυμάτων εμπορίας, το οποίο υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εξωτερικών.

Επιπλέον, καθιερώθηκαν δύο επιβοηθητικά «εργαλεία» για το έργο του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ., η Εθνική Βάση Δεδομένων και το Εθνικό Σύστημα Αναγνώρισης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων. Στόχος του Εθνικού Συστήματος Αναγνώρισης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων είναι σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του παραπάνω νόμου η οργάνωση του συστήματος αρωγής στα θύματα εμπορίας ανθρώπων, βάσει ορθών πρακτικών ανίχνευσης, ταυτοποίησης και παραπομπής των θυμάτων, για την παροχή υπηρεσιών προστασίας ή ασφαλούς επαναπατριsmού τους.

Με την **Κοινή Υπουργική Απόφαση 30840/2016** των Υπουργών Εξωτερικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΦΕΚ τ. Β' / 3003/ 20.9.2016) αποφασίστηκε η σύσταση και λειτουργία του Εθνικού Συστήματος Αναγνώρισης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων, με την ονομασία **«Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς για την Αναγνώριση και Παραπομπή Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων» - (ΕΜΑ)**. Η διαχείριση του ΕΜΑ ανατέθηκε στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, υπό την εποπτεία και τον συντονισμό του Γραφείου Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων.

Ο ΕΜΑ σύμφωνα με την παραπάνω ΚΥΑ περιλαμβάνει:

α. Τη συγκέντρωση και παραπομπή των αιτημάτων προστασίας θυμάτων που εντοπίζονται/ ταυτοποιούνται από τις αρμόδιες δημόσιες Αρχές ή από συνεργαζόμενους φορείς παροχής υπηρεσιών υποδοχής και κοινωνικής στήριξης της ομάδας στόχου,

β. Την παρακολούθηση της διαχείρισης αυτών και

γ. Τη δημιουργία και λειτουργία συστήματος καταγραφής των αιτημάτων προστασίας των θυμάτων (αναφορά, παραπομπή και παρακολούθηση της διαχείρισης).

Με την παρακολούθηση της διαδικασίας από τον ΕΜΑ, εξασφαλίζεται η παροχή προστασίας στα θύματα με τη συντονισμένη δράση των Φορέων, αλλά μπορούν να εξαχθούν και χρήσιμα συμπεράσματα για τη λειτουργία του ίδιου του

Μηχανισμού, ώστε να προωθηθούν αλλαγές και βελτιώσεις σε αυτή. Επιπροσθέτως, η τήρηση ενός συστήματος συλλογής πληροφοριών που να είναι τόσο ποσοτικές, όσο και ποιοτικές, ακριβείς και συγκρίσιμες, καθώς και η ανάλυση αυτών, συμβάλλει στην επικαιροποιημένη και ακριβή αποτύπωση των διαστάσεων και της μορφής του φαινομένου στη χώρα. Η στατιστική απεικόνιση του φαινομένου και των υπηρεσιών που παρέχονται στα θύματα είναι στη διάθεση του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. αλλά και όλων των εμπλεκόμενων φορέων, προκειμένου να διευκολύνει τη χάραξη και εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών, μέτρων και καλών πρακτικών στη χώρα, αλλά και την αποφυγή αυνεχειών και επικαλύψεων στην παροχή υπηρεσιών προς το θύμα.

Είναι σαφές ότι με τη σύσταση και τη λειτουργία του Μηχανισμού δεν δημιουργούνται νέες δομές ή υπηρεσίες προστασίας για τα θύματα, ούτε ότι η ύπαρξη του Μηχανισμού θεραπεύει αυτόματα τα κενά του πεδίου προστασίας. Αυτό που επιδιώκεται, ωστόσο, είναι ο συντονισμός των υπάρχουσών Υπηρεσιών, η βέλτιστη αξιοποίησή τους για την αποτελεσματική προστασία των θυμάτων, αλλά και συνακόλουθα η ανάδειξη κενών ή/ και αρνητικών πρακτικών. Παράλληλα, η καταγραφή και διεύρυνση καλών πρακτικών μπορεί εξίσου να αναβαθμίσει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, όσο και την πρόσβαση των θυμάτων σε αυτές.

Για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του ΕΜΑ, το ΕΚΚΑ αναπτύσσει συστηματικά πρωτοβουλίες εκπαίδευσης και ενημέρωσης των επαγγελματιών πρώτης γραμμής τόσο σε σχέση με την έννοια του Μηχανισμού Αναφοράς και τις Αρχές που διέπουν τη λειτουργία του, όσο και σε σχέση με το έγκλημα της εμπορίας ανθρώπων και το πλέγμα προστασίας των θυμάτων της.

Οι βασικές αρχές λειτουργίας του ΕΜΑ, είναι:

I. Οικειοποίησή του από τον κρατικό μηχανισμό

Η **οικειοποίησή του από τον κρατικό μηχανισμό** (state ownership) με την πλήρη συμμετοχή, ευθύνη και λογοδοσία της Πολιτείας για τη λειτουργία και τα αποτελέσματά του. Το κράτος αναλαμβάνει την ευθύνη της βιωσιμότητας του Μηχανισμού με την εξασφάλιση των πόρων - οικονομικών και ανθρώπινων -, την προσαρμογή του στα νέα κάθε φορά δεδομένα και τη σύναψη σχέσεων με εταίρους στο εσωτερικό και στο εξωτερικό που θα προάγουν τη λειτουργία του.

II. Η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών.

Η σημασία της **συμμετοχής της Κοινωνίας των Πολιτών** στον ΕΜΑ είναι αδιαμφισβήτητη, όχι μόνο γιατί οι φορείς της φέρουν την ευθύνη παροχής υπηρεσιών

ών προστασίας προς τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, παράλληλα ή συμπληρωματικά προς την λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών που παρέχουν υπηρεσίες προστασίας, αλλά και γιατί σε όλες τις εκφάνσεις της λειτουργίας του σύγχρονου κράτους, η Κοινωνία των Πολιτών αποτελεί κατά κοινή πλέον παραδοχή αναγκαίο όρο προώθησης της συμμετοχικότητας και του πλουραλισμού.

Ήδη, από τον σχεδιασμό και την οργάνωση του ΕΜΑ, με πρωτοβουλία του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ και του ΕΚΚΑ, συστήθηκαν θεματικές ομάδες εργασίας, στις οποίες προσκλήθηκαν και συμμετείχαν επαγγελματίες όλων των φορέων του πεδίου, από τον δημόσιο τομέα και την Κοινωνία των Πολιτών, με κύριο αντικείμενο τη διαμόρφωση προτυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας του Μηχανισμού (Standard Operational Procedures -SOPs) και τον σχεδιασμό των εργαλείων του.

III. Σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα του θύματος.

Βασική αρχή λειτουργίας του ΕΜΑ είναι η **προσέγγιση με επίκεντρο το ίδιο το θύμα και τα δικαιώματά του** στη διαμόρφωση και την παροχή των υπηρεσιών προς τα θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Γι' αυτό και κατέχει κεντρική θέση στον ΕΜΑ, η παροχή συναίνεσης του ενηλίκου θύματος για την ένταξή του στον ΕΜΑ, κατόπιν ενημέρωσής του για τον Μηχανισμό και τα δικαιώματά του.

Αλλά και στην περίπτωση των παιδιών, η ενημέρωση και διαβούλευση με το παιδί, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητα του, πριν από κάθε ενέργεια που το αφορά επιτάσσεται από το πλαίσιο κατοχύρωσης των δικαιωμάτων των παιδιών.

Η κατάρτιση του εξατομικευμένου Σχεδίου Δράσης, όπως το προβλέπουν οι Προτυποποιημένες Διαδικασίες Λειτουργίας του ΕΜΑ, προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή του θύματος και τη λήψη αποφάσεων από αυτό (informed decision) με επίγνωση του πλαισίου προστασίας, της διαδικασίας που θα πρέπει να ακολουθηθεί, των συνεπειών των επιλογών του αλλά και του εύρους των εναλλακτικών επιλογών. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, κατ' εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, το θύμα μπορεί να επιλέξει εάν και πότε θα συνεργαστεί με τις δικαστικές Αρχές - χωρίς αυτό να αποτελεί προϋπόθεση ούτε για την ένταξή του στον ΕΜΑ,

ούτε για την άσκηση του δικαιώματος απόλαυσης της ολιστικής προστασίας του που κατοχυρώνεται από τον νόμο.

IV. Διεπιστημονική και διατομεακή προσέγγιση

Η **διεπιστημονική και διατομεακή προσέγγιση** της προστασίας του θύματος εμπορίας θεωρείται συστατικό στοιχείο της λειτουργίας του ΕΜΑ. Η πολυπλοκότητα του φαινομένου επιβάλλει την αξιοποίηση της εμπειρίας και των γνώσεων διαφόρων επιστημονικών τομέων και τη διαφορετική μεθοδολογία πολλών επιχειρησιακών κλάδων (αστυνομικές και δικαστικές Αρχές, Κοινωνικές Υπηρεσίες, Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, μη κυβερνητικές οργανώσεις).

Η **διατομεακή προσέγγιση** διατρέχει τον ΕΜΑ, ακριβώς γιατί η ολιστική προστασία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων προϋποθέτει και συνεπάγεται τη σύμπραξη και συντονισμένη συνεργασία επαγγελματιών πολλών ειδικοτήτων των δημοσίων υπηρεσιών και των φορέων της Κοινωνίας των πολιτών.

Η συνεργασία μεταξύ των Φορέων θα πρέπει να βασίζεται σε μία ξεκάθαρη περιγραφή των αρμοδιοτήτων και στην αρχή της διαφάνειας. Δεδομένης της πιθανής πολυπλοκότητας που μπορεί να ανακύψει στις νομικές διαδικασίες, συνιστάται η συνεργασία και οι συγκεκριμένοι ρόλοι να περιληφθούν σε μία γραπτή συμφωνία μεταξύ των βασικών φορέων.³¹

Στον ΕΜΑ συμμετέχουν φορείς του δημοσίου τομέα και της Κοινωνίας των Πολιτών, αλλά και διεθνείς οργανώσεις, που εμπλέκονται/ συμμετέχουν σε κάθε φάση προστασίας του θύματος ήδη από τον εντοπισμό του, όπως περιγράφονται στις διαδικασίες λειτουργίας του ΕΜΑ. Κάθε Φορέας εισέρχεται στον Μηχανισμό, μετά από δικό του αίτημα και πρόσκληση από το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ και το ΕΚΚΑ να ορίσει πρόσωπα επαφής (υπηρεσιακούς συνδέσμους), τα οποία έχουν την ευθύνη της διάχυσης εσωτερικά στον Φορέα τους κάθε εξέλιξης ή ενημέρωσης σχετικά με τον ΕΜΑ, αλλά και τον ρόλο του συνδέσμου μεταξύ αυτού και του ΕΜΑ/ΕΚΚΑ.

Ο ΕΜΑ δεν είναι ένας στατικός μηχανισμός. Είναι μία δυναμική και ευέλικτη διαδικασία, η οποία αναπόφευκτα θα αναπροσαρμόζεται, ώστε να αντικατοπτρίζει τις αλλαγές στην εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία και στο δίκτυο προστασίας, να βελτιώνεται προς την κατεύθυνση της ολοκληρωμένης ανταπόκρισης στις ανάγκες

31. United Nations, UNICEF Guidelines on the Protection of Child Victims of Trafficking (2006), σελ.13 και Office of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings, Commentary to the OSCE Action Plan to Combat Trafficking in Human Beings (PC.DEC/557), the 2005 Addendum Addressing Special Needs of Child Victims of Trafficking for Protection and Assistance (PC.DEC/557/Rev.1) and the 2013 Addendum to the OSCE Action Plan to Combat Trafficking in Human Beings: One Decade Later (PC.DEC/1107/Corr.11) (Vienna, December 2015), σελ. 75.

των θυμάτων, αλλά και να συμπεριλαμβάνει τις νέες τάσεις στο έγκλημα της εμπορίας.

Γ2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Οι **βασικές αρχές** που διέπουν την προστασία των θυμάτων εμπορίας με γνώμονα τον σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματά τους, είναι:

α. Κάθε άτομο που εντοπίζεται και ταυτοποιείται από έναν Φορέα από αυτόν ως θύμα εμπορίας ανθρώπων θα λαμβάνει τις υπηρεσίες προστασίας που δικαιούται, από τη στιγμή του εντοπισμού του και ανεξάρτητα από την έκδοση εισαγγελικής πράξης χαρακτηρισμού.

Θυμίζουμε ότι η ταυτοποίηση του πιθανού θύματος εμπορίας γίνεται από τον επαγγελματία του Φορέα που εντοπίζει ή συνδράμει το θύμα και που ανιχνεύει τα στοιχεία της εμπορίας στο ιστορικό που λαμβάνει από το θύμα. Το δε πιθανό θύμα εμπορίας, πέραν των δικαιωμάτων που έχει ως θύμα εγκληματικής πράξης, έχει και τα ειδικότερα δικαιώματα που κατοχυρώνει το Π.Δ. 233/2003 (βλ. Ενότητα Δ3).

β. Το θύμα μπορεί να συναινέσει στη συνεργασία, μόνο ύστερα από πλήρη ενημέρωση σχετικά με τη διαδικασία προστασίας, σε γλώσσα την οποία κατανοεί.

Σε κάθε στάδιο της υποστήριξης του θύματος, πρέπει να του παρέχονται οι αναγκαίες πληροφορίες για τις υπηρεσίες που δικαιούται, τα δικαιώματά του εν γένει, αλλά και για τη διαδικασία πρόσβασης σε αυτές, δηλαδή τις προϋποθέσεις και τις ειδικότερες απαιτούμενες διατυπώσεις. Είναι αυτονόητο ότι η ενημέρωση αυτή μπορεί να γίνει μόνο με τον τρόπο που το θύμα μπορεί να κατανοήσει το περιεχόμενό της. Για παράδειγμα, ένα έντυπο φυλλάδιο μπορεί να μην αρκεί στην περίπτωση ενός θύματος που είναι αναλφάβητο ή δεν γνωρίζει επαρκώς τη γλώσσα του φυλλαδίου. Στην περίπτωση ανάγκης διερμηνείας, πρέπει να εξαντλείται η δυνατότητα σύμπραξης διερμηνέα με φυσική παρουσία. Υπάρχουν, ωστόσο και περιπτώσεις που το θύμα μπορεί να αισθάνεται πιο άνετα με την τηλεφωνική διερμηνεία, η οποία εξασφαλίζει την ανωνυμία του έναντι του/της διερμηνέα που μπορεί να είναι μέλος της εθνοτικής του κοινότητας.

Η πλήρης ενημέρωση για τα δικαιώματα του πιθανού θύματος είναι απαραίτητο να γίνεται κατά τον εντοπισμό του. Πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της νομικής κατοχύρωσης των δικαιωμάτων και των προϋποθέσεων άσκησης αυτών των δικαιωμάτων. Για παράδειγμα, αναφορικά με το δικαίωμα αποζημίωσης, πρέπει να ενημερώνεται το θύμα ότι προβλέπονται συγκεκριμένες διατυπώσεις, προϋπο-

θέσεις και διαδικασία, η οποία θα επεξηγηθεί αναλυτικότερα από το/τη δικηγόρο που θα παράσχει νομική συμβουλευτική.

γ. Το θύμα διατηρεί το δικαίωμα να αποφασίσει αν, πότε και τι είδους βοήθεια θα δεχτεί.

Κάθε άνθρωπος, ειδικά όταν δεν έχει ακόμα αισθανθεί ασφαλής, είναι πιθανό να είναι διστακτικός να ζητήσει συγκεκριμένη βοήθεια. Ευθύνη του/της επαγγελματία είναι να διασφαλίζει ότι η υπηρεσία που δικαιούται το θύμα είναι διαθέσιμη και προσβάσιμη από αυτό και να το ενημερώνει σχετικά.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να δίνεται ο χώρος και ο χρόνος στο θύμα να διαμορφώσει το αίτημά του για βοήθεια και αυτό γιατί τυχόν πίεση στο άτομο να δεχτεί βοήθεια, ειδικά όταν διστάζει ή αν για οποιοδήποτε λόγο δεν έχει τέτοιο αίτημα, δημιουργεί απόσταση ανάμεσα στον επαγγελματία και το θύμα, εντείνοντας την ανισότητα ισχύος μεταξύ τους.

δ. Το εξατομικευμένο σχέδιο δράσης για την προστασία του θύματος διαμορφώνεται από κοινού με το θύμα και περιλαμβάνει τα υποστηρικτικά μέτρα που ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες του.

Το σχέδιο αυτό πρέπει να επανεξετάζεται σε τακτά διαστήματα, τόσο για να διασφαλίζεται η εγκυρότητα της συναίνεσης του θύματος, όσο και για να αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τις τυχόν εξελίξεις της συγκεκριμένης περίπτωσης.

ε. Στην περίπτωση παιδιού θύματος εμπορίας διαφοροποιούνται κατά περίπτωση οι διαδικασίες, ώστε να υπηρετείται το βέλτιστο συμφέρον του.

Στην περίπτωση των παιδιών-θυμάτων εμπορίας ισχύει ένα πιο αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο, προσδιορισμένο τόσο από τη νομοθεσία, όσο και από τις αρχές παιδικής προστασίας. Έτσι ο/η επαγγελματίας πρέπει να ενημερώνει το παιδί σε κάθε διαδικασία και να ακούει τη γνώμη του, ωστόσο η ευθύνη για τη διαχείριση των υποθέσεων του βαρύνει τα όργανα που ορίζονται από τη νομοθεσία (π.χ. επίτροπο, εισαγγελέα ανηλίκων, εποπτικό συμβούλιο).

Δ. Προτυποποιημένες Διαδικασίες Λειτουργίας Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (ΕΜΑ)

Οι Προτυποποιημένες Διαδικασίες Λειτουργίας του ΕΜΑ διαμορφώθηκαν από ομάδες εργασίας, στις οποίες συμμετέχουν επαγγελματίες από Φορείς – κρατικούς, μη-κυβερνητικούς και διεθνείς- που εμπλέκονται ενεργά στην ταυτοποίηση και προστασία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, ως επιβεβαίωση της αναγκαιότητας για διεπιστημονική και πολυτομεακή συνεργασία, με σκοπό τον έγκαιρο εντοπισμό των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και την ολιστική τους υποστήριξη.

Το έργο αυτών των ομάδων συνεχίζεται, καθώς η ανατροφοδότηση από τη λειτουργία του ΕΜΑ αναμένεται

να προκαλέσει νέες συζητήσεις για αλλαγές ή/ και διευκρινίσεις, με σκοπό τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών προς όφελος των θυμάτων αλλά και τη διευκόλυνση των επαγγελματιών στο έργο τους.

Ο παρών οδηγός περιέχει τις προτυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας του ΕΜΑ που αφορούν στα βασικά στάδια προστασίας του θύματος:

I. Ταυτοποίηση & Πρώτη Αναφορά στον ΕΜΑ

II. Ανάλυση της περίπτωσης από τον «Φορέα Αναφοράς»

III. Προστασία πρώτου Επιπέδου, η οποία περιλαμβάνει τη στέγαση, την ιατροφαρμακευτική φροντίδα, την ψυχολογική, κοινωνική και νομική υποστήριξη του θύματος

IV. Κοινωνική Ένταξη

ή

V. Εθελούσιος/ Οικειοθελής Επαναπατρισμός ή Μετεγκατάσταση σε Τρίτη Χώρα

Λόγω των ειδικών συνθηκών και κανόνων λειτουργίας των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου) όπως και των Μονάδων Υγείας της χώρας, έχει προβλεφθεί η διαφοροποίηση των διαδικασιών με στόχο την προσαρμογή τους στις ιδιαιτερότητες της διοικητικής οργάνωσης και των πρωτοκόλλων λειτουργίας των Φορέων αυτών, κυρίως κατά το στάδιο της ταυτοποίησης ενός θύματος εμπορίας (Διαδικασία I) αλλά και της προστασίας πρώτου επιπέδου (Διαδικασία III).

Η περιγραφή των διαδικασιών αναλύει τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν οι επαγγελματίες, ώστε να εξασφαλιστεί η προστασία του θύματος, απαντώντας σε τέσσερα βασικά ερωτήματα:

 Τι είναι; (Δίνεται ο ορισμός και το περιεχόμενο του κάθε σταδίου)

 Πότε; (προσδιορίζεται το χρονικό σημείο που ξεκινά το κάθε στάδιο)

 Πώς; (περιγράφονται οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν)

 Από ποιον; (αναφέρονται οι βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς/ επαγγελματίες στο κάθε στάδιο)

Όπου κρίνεται απαραίτητο, γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην περίπτωση παιδιών θυμάτων εμπορίας (με τη χρήση του συμβόλου:).

Για την παρακολούθηση της εξέλιξης των διαδικασιών παροχής υπηρεσιών προστασίας στα θύματα, είναι απαραίτητη η έγκαιρη ενημέρωση του ΕΚΚΑ, ως διαχειριστή του ΕΜΑ, από τον Φορέα που σε κάθε φάση συνδράμει το πιθανό θύμα και/ή παρέχει μία ή περισσότερες υπηρεσίες προ-

στασίας σε αυτό. Σύμφωνα με τις προτυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας, προβλέπεται η ενημέρωση του ΕΚΚΑ, αρχικά με την αποστολή της Φόρμας Αναφοράς, και στη συνέχεια, με την τακτική αποστολή του εντύπου παρακολούθησης παροχής υπηρεσιών. Σκοπός της παρακολούθησης των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι το ΕΚΚΑ να υποστηρίζει τον εκάστοτε επαγγελματία που έχει αναλάβει την υπόθεση, με κοινό στόχο την εξασφάλιση της ομαλής ροής παροχής των υπηρεσιών προστασίας, ανάλογα με τις ανάγκες του θύματος. Επίσης μέσα από αυτή τη διαδικασία καταγράφονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες του κάθε φορέα καθώς και τυχόν δυσλειτουργίες ή κενά στο σύστημα προστασίας των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, ανοίγοντας το δρόμο για προτάσεις βελτίωσης.

Αναλυτικότερα, η ενημέρωση του ΕΚΚΑ γίνεται:

A. κατά τη Διαδικασία (I) από τον Φορέα Εντοπισμού, με την αποστολή της Φόρμας Αναφοράς (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV)³² - ακόμα και εάν δεν έχει λάβει ο Φορέας αναλυτικό ιστορικό, ωστόσο από τις πληροφορίες που έχει δώσει το θύμα προκύπτει ότι είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων. Όταν το ΕΚΚΑ λάβει τη φόρμα στην οποία έχει συμπληρωθεί ο κωδικός εισόδου³³ - που σημαίνει ότι το θύμα έχει συναινέσει στην ένταξή του στον ΕΜΑ³⁴ -, δίνει στον επαγγελματία αριθμό μητρώου για την υπόθεση, ο οποίος θα χρησιμοποιείται εφεξής για την παρακολούθηση των παρεχόμενων υπηρεσιών προστασίας του θύματος.

B. κατά τη Διαδικασία (II) και εφεξής από τον Φορέα Αναφοράς.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας (I), το ΕΚΚΑ ορίζει τον Φορέα Αναφοράς της υπόθεσης κατόπιν συνεννόησης μαζί του. Ανάλογα με το αντικείμενο κάθε Φορέα, μπορεί ως Φορέας Αναφοράς να οριστεί ο Φορέας Εντοπισμού, ή μπορεί να οριστεί άλλος Φορέας, στον οποίο τυχόν παραπέμφθηκε το θύμα για υπηρεσίες προστασίας.

Για παράδειγμα, σε Δομή Φιλοξενίας Προσφύγων εντοπίζεται γυναίκα-πιθανό θύμα εμπορίας, η οποία ενημερώνεται για τον ΕΜΑ και συναινεί στην ένταξή της στον Μηχανισμό. Η Δομή, ως Φορέας Εντοπισμού, αποστέλλει Φόρμα Αναφοράς στο ΕΚΚΑ με τον 11ψήφιο

32. Με τον 11ψήφιο κωδικό εισόδου, εφόσον το θύμα συναινεί για την ένταξή του στον ΕΜΑ και χωρίς τον κωδικό εισόδου, εάν το θύμα δεν συναινεί.

33. Οδηγίες συμπλήρωσης του κωδικού θα βρείτε στην Φόρμα Αναφοράς (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV).

34. Σε περίπτωση μη συναίνεσης από το ενήλικο θύμα, το ΕΚΚΑ δεν χορηγεί Α.Μ και δεν θα παρακολουθήσει την εξέλιξη των παρεχόμενων υπηρεσιών.

κωδικό και ενημερώνεται από το ΕΚΚΑ για τον αριθμό μητρώου του θύματος στον ΕΜΑ. Το θύμα παραπέμπεται για προστατευμένη στέγαση σε ξενώνα Δήμου για γυναίκες θύματα βίας, ενώ παράλληλα γνωστοποιείται στον ξενώνα από τη Δομή ο ΑΜ/ΕΜΑ του θύματος και ενημερώνεται το ΕΚΚΑ για την παραπομπή. Εν συνεχεία ο Ξενώνας ορίζεται από το ΕΚΚΑ ως Φορέας Αναφοράς, αφού αναλαμβάνει για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα την προστασία του θύματος. Με τη σειρά του, ο ξενώνας, γνωρίζοντας τον ΑΜ/ΕΜΑ του θύματος, ως Φορέας Αναφοράς, αποστέλλει (μέσα σε ένα μήνα από την ανάληψη της περίπτωσης) στο ΕΚΚΑ νέα Φόρμα Αναφοράς. Η διαφορά των δύο φορμών αναφοράς θα είναι ότι η δεύτερη θα έχει Αριθμό Μητρώου στον ΕΜΑ αντί 11ψήφιου κωδικού και περισσότερα στοιχεία σχετικά με το ιστορικό της εμπορίας και την προστασία του θύματος. Στη συνέχεια, για όσο διάστημα ο ξενώνας παρέχει υπηρεσίες προστασίας στο θύμα, θα αποστέλλει το έντυπο παρακολούθησης παροχής υπηρεσιών σε τετραμηνιαία βάση.

Για το διάστημα που διαρκεί η συνεργασία με τον Φορέα Αναφοράς και μέχρι την ενημέρωση για την ολοκλήρωση ή διακοπή αυτής, η ενημέρωση προς το ΕΚΚΑ θα γίνεται με το έντυπο παρακολούθησης παροχής υπηρεσιών, το οποίο αποστέλλει ο Φορέας Αναφοράς σε ημερολογιακή τετραμηνιαία βάση (δηλαδή τους μήνες Μάιο, Σεπτέμβριο και Ιανουάριο).

Γ. κατά τη Διαδικασία (III) και εφεξής με την αποστολή του εντύπου παρακολούθησης παροχής υπηρεσιών (**βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V**), το οποίο αποστέλλει κυρίως ο Φορέας Αναφοράς ή/και κάθε Φορέας που προσφέρει υπηρεσίες σε θύμα εμπορίας ανθρώπων. Σε περίπτωση παραπομπής, αυτή πρέπει να συνοδεύεται από τον αριθμό μητρώου του θύματος στον ΕΜΑ, ώστε το ΕΚΚΑ να μπορεί να επικοινωνεί με κάθε εμπλεκόμενο Φορέα για να παρακολουθεί την εξέλιξη των παρεχόμενων στο θύμα υπηρεσιών. Αν για οποιονδήποτε λόγο έχει παραλειφθεί η γνωστοποίηση του ΑΜ, το έντυπο παρακολούθησης παροχής υπηρεσιών αποστέλλεται στο ΕΚΚΑ με τον κωδικό εισόδου στον ΕΜΑ.

Λόγω της ανωνυμοποίησης των στοιχείων του αναφερόμενου στον ΕΜΑ θύματος, το ΕΚΚΑ μπορεί να παρακολουθεί την πορεία των υπηρεσιών που παρέχονται σε αυτό από διάφορους φορείς, μόνο με τη χρήση του Α.Μ., γι' αυτό και είναι σημαντικό όλοι οι εμπλεκόμενοι Φορείς να τον γνωρίζουν.

Σημειώνεται ότι δεν είναι απαραίτητο κάθε επόμενος

Φορέας, στον οποίο γίνεται η παραπομπή από τον Φορέα Αναφοράς, να ενημερώνεται για την αναφορά στον ΕΜΑ (και συνακόλουθα για το γεγονός ότι το παραπεμπόμενο άτομο είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων), παρά μόνο αν η παραπομπή αφορά παρεχόμενη υπηρεσία που συνδέεται άμεσα με την εμπορία, όπως μπορεί να είναι η νομική συμβουλευτική ή η ψυχολογική υποστήριξη. Από την άλλη, η παραπομπή για παράδειγμα, του θύματος σε Φορέα για εκμάθηση ελληνικών, δεν είναι απαραίτητο να συνοδευθεί με τη γνωστοποίηση του αριθμού μητρώου του θύματος, γιατί αυτή η υπηρεσία δεν συνδέεται άμεσα με την ιδιότητά του ως θύματος εμπορίας. Ωστόσο, ο παραπέμπων Φορέας (που συνήθως είναι ο Φορέας Αναφοράς) θα ενημερώσει το ΕΚΚΑ για την παροχή της υπηρεσίας εκμάθησης ελληνικών που παρέχει ο τρίτος Φορέας, μέσω του εντύπου παρακολούθησης παροχής υπηρεσιών.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ

Α. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ

Οι **δημόσιοι υπάλληλοι**, καθώς και εκείνοι στους οποίους ανατέθηκε προσωρινά δημόσια υπηρεσία, έχουν την υποχρέωση να ανακοινώσουν χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο εισαγγελέα οτιδήποτε πληροφορούνται για αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως αν πληροφορήθηκαν γι' αυτή κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. (**άρ. 37 παρ. 2 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας**)

Οι **ανακριτικοί υπάλληλοι** οφείλουν να ανακοινώσουν χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο εισαγγελέα οτιδήποτε πληροφορούνται με κάθε τρόπο για αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως. (**άρ. 37 παρ. 1 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας**)

Ακόμα και **ιδιώτες** οφείλουν στις συγκεκριμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο, αν αντιληφθούν οι ίδιοι αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως, να την αναγγείλουν στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο. (**άρ. 40 παρ. 1 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας**)

Όποιος, ενώ έμαθε με τρόπο αξιόπιστο ότι μελετάται κακούργημα ή ότι άρχισε ήδη η εκτέλεσή του, και σε χρόνο τέτοιο ώστε να μπορεί ακόμα να προληφθεί η τέλεση ή το αποτέλεσμα του, παραλείπει να το αναγγείλει εγκαίρως στην αρχή, τιμωρείται, αν το κακούργημα τελέστηκε ή έγινε απόπειρά του, με φυλάκιση μέχρι τριών ετών ή χρηματική ποινή. (**άρ. 232 Ποινικού Κώδικα**)

Β. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΡΗΣΗ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Κληρικοί, δικηγόροι και κάθε είδους νομικοί παραστάτες, συμβολαιογράφοι, γιατροί, μαίες, νοσοκόμοι, φαρμακοποιοί και άλλοι λειτουργοί ή επαγγελματίες, στους οποίους κάποιος εμπιστεύεται συνήθως λόγω του επαγγέλματος τους ή της ιδιότητάς τους ιδιωτικά απόρρητα, καθώς και οι βοηθοί των προσώπων αυτών, τιμωρούνται με χρηματική ποινή ή με φυλάκιση μέχρι ενός έτους αν φανερώσουν ιδιωτικά απόρρητα που τους τα εμπιστεύτηκαν ή που τα έμαθαν λόγω του επαγγέλματός τους ή της ιδιότητάς τους. (άρ. 371 παρ. 1 Ποινικού Κώδικα)

Η πράξη δεν είναι άδικη και μένει ατιμώρητη αν ο υπαίτιος απέβλεπε στην εκπλήρωση καθήκοντος ή στη διαφύλαξη δικαιολογημένου ουσιώδους συμφέροντος, δημόσιου ή του ίδιου ή κάποιου άλλου, το οποίο δεν μπορούσε να διαφυλαχθεί διαφορετικά. (άρ. 371 παρ. 4 Ποινικού Κώδικα)

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Επιτρέπεται σε όσους έχουν υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας και έρχονται κατά την εργασία τους σε επαφή με παιδιά, να αναφέρουν στην αρμόδια αρχή, κατά παρέκκλιση της υποχρέωσης τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου, οποιαδήποτε κατάσταση για την οποία έχουν εύλογη αιτία να πιστεύουν ότι ένα παιδί είναι θύμα γενετήσιας εκμετάλλευσης ή κακοποίησης. (άρ. 2 παρ. 3 Ν. 3727/2008)

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ

Δεν αποτελεί παραβίαση της επαγγελματικής εχεμύθειας η γνωστοποίηση από τον Κοινωνικό Λειτουργό πληροφοριών ή γεγονότων, όταν η ενέργειά του αυτή αποσκοπεί στη διαφύλαξη της ανθρώπινης ζωής ή την προστασία της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας ανηλίκων καθώς και ενηλίκων που στερούνται των δυνατοτήτων αυτοπροστασίας. (άρ. 6 παρ. 1 ε ΠΔ 23/1992)

ΨΥΧΟΛΟΓΟΙ

Ο Ψυχολόγος πρέπει να τηρεί απόλυτη εχεμύθεια για όσα μαθαίνει, ή αντιλαμβάνεται κατά την άσκηση του επαγγέλματός του. Στο άρ. 9 του Ν. 991/1979 προβλέπεται ότι στην περίπτωση παραβίασης του επαγγελματικού απορρήτου, απειλείται η τιμωρία σύμφωνα με το άρθρο 371 του Ποινικού Κώδικα, για το οποίο βλ. παραπάνω. Προβλέπεται επίσης ότι η άρση του απορρήτου δεν τιμωρείται εάν ο/η επαγγελματίας απέβλεπε στην εκπλήρωση καθήκοντος ή στη διαφύλαξη δικαιολογημένου ουσιώδους συμφέροντος, δη-

μόσιου ή του ίδιου ή κάποιου άλλου, το οποίο δεν μπορούσε να διαφυλαχθεί διαφορετικά.

Σύμφωνα δε με τον Κώδικα Δεοντολογίας των Ψυχολόγων του 2019 (Υπουργική απόφαση Αρ. Γ5β/Γ.Π. οικ. 42984/2019, ΦΕΚ 2344/Β/18-6-2019), λύση της υποχρέωσης για την τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου επιτρέπεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου ο ψυχολόγος έχει σχηματίσει τη γνώμη ότι κινδυνεύει η ζωή (ασφάλεια) του ασθενούς του ή η ζωή και η σωματική ακεραιότητα τρίτων προσώπων. Στην περίπτωση αυτή, η ανακοίνωση γίνεται μόνο σε αρμόδια πρόσωπα ή φορείς (οικείου, κηδεμόνα, δικαιοσύνη).

ΙΑΤΡΟΙ

Η άρση του ιατρικού απορρήτου επιτρέπεται όταν:

α) Ο ιατρός αποβλέπει στην εκπλήρωση νομικού καθήκοντος. Νομικό καθήκον συντρέχει, όταν η αποκάλυψη επιβάλλεται από ειδικό νόμο, όπως στις περιπτώσεις γέννησης, θανάτου, μολυσματικών νόσων και άλλες, ή από γενικό νόμο, όπως στην υποχρέωση έγκαιρης αναγγελίας στην αρχή, όταν ο ιατρός μαθαίνει με τρόπο αξιόπιστο ότι μελετάται **κακούργημα** ή ότι άρχισε ήδη η εκτέλεση του και, μάλιστα, σε χρόνο τέτοιο, ώστε να μπορεί ακόμα να προληφθεί η τέλεση ή το αποτέλεσμα του.

β) Ο ιατρός αποβλέπει στη διαφύλαξη έννομου ή άλλου δικαιολογημένου, ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος ή συμφέροντος του ίδιου του ιατρού ή κάποιου άλλου, το οποίο δεν μπορεί να διαφυλαχθεί διαφορετικά.

γ) Όταν συντρέχει κατάσταση ανάγκης ή άμυνας. (άρθρο 13 παρ. 3, Ν. 3418/2005)

Δ1. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ - ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

Γενικές ενδείξεις

- Δυσπιστία/φόβος προς τις Αρχές (Η έλλειψη εμπιστοσύνης προς τις Αρχές μπορεί να σχετίζεται με προηγούμενα βιώματα του ατόμου ή και με την εσφαλμένη εντύπωση που συχνά προσπαθεί ο εκμεταλλευτής να δημιουργήσει, ότι έχει δηλαδή την κάλυψη διεφθαρμένων κρατικών οργάνων.)
- Το άτομο ενεργεί σαν να ακολουθεί εντολές
- Οι αντιδράσεις του ατόμου δίνουν την εντύπωση ότι οι κινήσεις του/της ελέγχονται
- Ενώ το άτομο αναφέρει ότι δεν μένει κάπου συγκεκριμένα, αρνείται την διαδικασία εύρεσης στέγασης, χωρίς να αναφέρει τους λόγους

Κατά την επικοινωνία με το άτομο ενδέχεται να παρατηρούνται οι παρακάτω αντιδράσεις:

- Το άτομο αποφεύγει να δώσει απαντήσεις για τον εαυτό του όταν ερωτηθεί και αφήνει μόνο τον/την συνοδό του να μιλήσει για ό,τι το αφορά
- Το άτομο απαντάει γενικά και αόριστα ή επαναλαμβάνοντας τα ίδια πράγματα, κάνοντας δηλώσεις που είναι ασαφείς ή που φαίνεται να του/της έχουν υπαγορευτεί
- Περιγραφή τραυματικών γεγονότων χωρίς έκφραση συναισθημάτων, σαν να μιλάει για ένα τρίτο πρόσωπο και όχι για τον εαυτό του (συναισθηματική αποσύνδεση)

Σωματικές

- Τατουάζ ή άλλα σημάδια που υποδεικνύουν ότι το άτομο είναι στην ιδιοκτησία του εκμεταλλευτή (Έχει καταγραφεί ως τακτική των εκμεταλλευτών να «σημαδεύουν» με συγκεκριμένα σύμβολα τα θύματα που τους «ανήκουν», ώστε να εντοπίζονται από μέλη του κυκλώματος σε άλλη χώρα. Ωστόσο σταδιακά εγκαταλείπεται αυτή η πρακτική, γιατί είναι πλέον ευκολότερο να εντοπιστούν τα «σημάδια» από τις Αρχές.)
- Σημάδια από τραυματισμούς στο σώμα που φαίνονται να έχουν προκληθεί από κακοποίηση ή εξαιτίας σκληρών συνθηκών εργασίας
- Αμέλεια φροντίδας ως προς την προσωπική υγιεινή και την κατάσταση της υγείας του ατόμου. Για παράδειγμα μπορεί να υπάρχουν τραύματα που δεν έχουν φροντιστεί καταλλήλως ή προβλήματα υγείας (για μεγάλο χρονικό διάστημα) για τα οποία το άτομο αναφέρει ότι δεν έχει αναζητήσει βοήθεια από υπηρεσίες υγείας
- Σημάδια υποσιτισμού
- Σημάδια έλλειψης ύπνου και ξεκούρασης (μπορεί να υποδηλώνει είτε κακή ψυχολογική κατάσταση του ατόμου, είτε εντατικούς ρυθμούς εργασίας)
- Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα (μπορεί να παραπέμπει σε παροχή από το άτομο σεξουαλικών υπηρεσιών)
- Προβλήματα υγείας στο γυναικείο αναπαραγωγικό σύστημα λόγω μη ασφαλών αμβλώσεων και παραμέλησης της αναπαραγωγικής υγείας (μπορεί να υποδηλώνει σεξουαλική εκμετάλλευση)

Άλλες γενικές ενδείξεις

- Το άτομο δεν γνωρίζει την ακριβή διεύθυνσή του ή αγνοεί πληροφορίες για την γειτονιά και την πόλη όπου ζει, παρά το γεγονός ότι κάτι τέτοιο δεν δικαιολογείται από το χρονικό διάστημα που κατοικεί σε αυτό το μέρος. (μπορεί να υποδηλώνει την έλλειψη ελευθερίας κίνησης του ατόμου)

- Το άτομο αναφέρεται σε έναν άνθρωπο που «ανιδιοτελώς» και «χωρίς αντάλλαγμα» προσφέρθηκε να του εξασφαλίσει την έξοδο από τη χώρα καταγωγής και την μεταφορά του στην Ελλάδα.

(αυτό μπορεί να υποδηλώνει τη δέσμευση του ατόμου λόγω χρέους, καθώς πρόκειται για μια συχνά χρησιμοποιούμενη μέθοδο στρατολόγησης θυμάτων)

- Το άτομο σχετίζεται με κάποια γεωγραφική περιοχή στην οποία καταγράφονται ή από την οποία προέρχονται συχνά θύματα εμπορίας.

(οι πιθανότητες το άτομο να είναι θύμα εμπορίας αυξάνονται αν τα χαρακτηριστικά του παραπέμπουν στα συνήθη προφίλ θυμάτων της συγκεκριμένης περιοχής ή αν στο ιστορικό του υπάρχουν στοιχεία που παραπέμπουν στις συνήθειες για τη συγκεκριμένη περιοχή μεθόδους στρατολόγησης και εκμετάλλευσης, καθώς και αν εντοπίζονται ειδικές ενδείξεις συγκεκριμένης μορφής εκμετάλλευσης που καταγράφεται στη συγκεκριμένη περιοχή)

- Το άτομο δεν μπορεί να αλλάξει εργασία ή τόπο διαμονής κατά βούληση

(είναι πιθανό, στη συζήτηση για τη διαμόρφωση πλάνου δράσης ή την εξέταση εναλλακτικών επιλογών, το άτομο να εμφανίζεται άκαμπο χωρίς να εξηγεί τη στάση του)

- Το δικαίωμα στην προσωπική ζωή και στον ελεύθερο χρόνο περιορίζεται ή δεν υπάρχει καθόλου.

(αυτό μπορεί να υποδηλώνει ότι το άτομο εργάζεται πολλές ώρες και ότι βρίσκεται υπό τον έλεγχο άλλου προσώπου)

- Το διαβατήριο ή τα ταυτοποιητικά έγγραφα του ατόμου βρίσκονται στην κατοχή άλλου προσώπου

(μια συχνή δικαιολογία είναι ότι κάποιο άλλο άτομο διατηρεί ασφαλή αυτά τα έγγραφα, για να μην χαθούν. Είναι χρήσιμη η διερεύνηση εάν το ίδιο το άτομο πήρε αυτή την πρωτοβουλία ή εάν του προτάθηκε κάτι τέτοιο από άλλο πρόσωπο με το παραπάνω πρόσημα. Επίσης, μπορεί να τίθεται σε αυτές τις περιπτώσεις η ερώτηση εάν το άτομο μπορεί ανά πάσα στιγμή να ζητήσει τα έγγραφά του και εάν σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να δικαιολογήσει τον λόγο που τα ζητά)

- Το άτομο δεν γνωρίζει τη διαδικασία ούτε πού και πώς βρήκε τα έγγραφα που έχει στην κατοχή του (εργασίας, διαμονής). Συχνά μπορεί να κατέχει πλαστά έγγραφα διαμονής. (Έτσι ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος σύλληψης του υπό εκμετάλλευση ατόμου για λόγους παράτυπης διαμονής στη χώρα, οπότε και παραμένει διαθέσιμο προς εκμετάλλευση)

- Περιορισμός των κοινωνικών επαφών/ απομόνωση - Περιορισμός στην επικοινωνία με την οικογένειά του/της

(η διάρρηξη ή η αποτροπή οικοδόμησης κοινωνικής δικτύωσης του θύματος είναι σημαντική προϋπόθεση για τη διατήρηση του ελέγχου και την απομάκρυνση του κιν-

δύνου να ζητήσει βοήθεια το θύμα. Παράλληλα το θύμα μπορεί να βιώνει αισθήματα ντροπής για την κατάσταση του και να αποφεύγει να εκτεθεί στον κοινωνικό του κύκλο)

- Το άτομο δηλώνει ότι οφείλει μεγάλο ποσό χρημάτων για την μετακίνησή του, το οποίο δεν μπορεί να αποπληρώσει

(στις περιπτώσεις ατόμων που έχουν εισέλθει παράτυπα στην Ελλάδα, είναι απαραίτητο να τίθεται το ερώτημα ποιος κανόνισε το ταξίδι, πώς καλύφθηκαν τα έξοδα και εάν υπάρχει οφειλή και προς ποιον. Συχνά τα θύματα εμπορίας έχουν σαφείς οδηγίες να μην αποκαλύψουν πληροφορίες για το ταξίδι τους και αναφέρουν ότι κάποιος καλός άνθρωπος τα βοήθησε αφιλοκερδώς)

- Τα χρήματα παρακρατούνται από τον εργοδότη ή αφαιρούνται από τον μισθό, με το πρόσχημα ότι πρέπει να καλυφθούν έξοδα φαγητού ή στέγασης

(σε αυτή την περίπτωση το άτομο δεν μπορεί να επαληθεύσει το πραγματικό ύψος των εξόδων που υποτίθεται ότι καλύπτονται από την παρακράτηση του μισθού του)

- Καθόλου ή περιορισμένη πρόσβαση σε υποδομές υγιεινής
- Ο χώρος διαβίωσης είναι ακατάλληλος π.χ. υπόγειο, υπόστεγο αποθήκης, σκηνή, μένει μαζί με πολλά άτομα κ.α.
- Το άτομο δεν γνωρίζει πληροφορίες σχετικά με τα άτομα, με τα οποία διαμένει ή το πλήρες όνομα του αφεντικού ή του επιστάτη του.
- Το άτομο έχει περιορισμένη πρόσβαση ή καθόλου πρόσβαση σε μέσα επικοινωνίας (π.χ. τηλέφωνο, ταχυδρομείο, διαδίκτυο) ή και ενημέρωσης (διαδίκτυο, τηλεόραση, ραδιόφωνο, περιοδικά, εφημερίδες).

Στις περιπτώσεις παιδιών θυμάτων, ενώ παρατηρούνται πολλές κοινές ενδείξεις εκμετάλλευσης με εκείνες των ενηλίκων, ο επαγγελματίας οφείλει να εστιάσει και σε πιο εξειδικευμένες ενδείξεις που εκδηλώνονται στην παιδική ηλικία. Ενδεικτικά:

- Γάμος ανηλίκου
- Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα ή εγκυμοσύνη
- Ξαφνικές αλλαγές στον τρόπο ενδυμασίας ή φροντίδας του παιδιού
- Πανομοιότυπες ιστορίες που συχνά αφηγούνται παιδιά, τα οποία κινούνται σε ομάδες
- Προσκόλληση σε άγνωστα άτομα
- Συνοδεύεται από κάποιον ενήλικα που δεν είναι ο κηδεμόνας του και ο οποίος επιμένει να βρίσκεται κοντά του

- Εμπλέκεται σε εγκληματικές δραστηριότητες, συνήθως μαζί και με άλλα παιδιά

Επίσης, πολλές από τις ενδείξεις εμπορίας συναντώνται και σε περιπτώσεις κακοποίησης, ωστόσο σε συνδυασμό με το ιστορικό του παιδιού, ο επαγγελματίας είναι σε θέση να διαφοροποιήσει τις περιπτώσεις και να καταλήξει εάν η κακοποίηση του παιδιού συνδέεται και με εμπορία ανθρώπων ή όχι. Σε κάθε περίπτωση φυσικά η ανάληψη δράσης από πλευράς επαγγελματία καθώς και η παροχή υπηρεσιών προστασίας είναι αναγκαίες.

Δ2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Ι. Ταυτοποίηση & Πρώτη Αναφορά στον ΕΜΑ

Ο έγκαιρος εντοπισμός και η ταυτοποίησή τους ως πιθανών θυμάτων εμπορίας δεν πρέπει να θεωρείται μια εύκολη και σύντομη διαδικασία, αφού τα θύματα πολύ συχνά δεν αναγνωρίζουν τον εαυτό τους ως τέτοια και δεν αντιλαμβάνονται πάντα ότι βρίσκονται υπό εκμετάλλευση ή ότι έχουν στρατολογηθεί. Αυτό σημαίνει και ότι πως δεν γνωρίζουν αν δικαιούνται βοήθεια και τι αυτή περιλαμβάνει. Από την άλλη μεριά, θα πρέπει πάντα να έχουμε υπόψη μας ότι οι δράστες της εμπορίας ανθρώπων συνηθίζουν να αναπτύσσουν και να εξελίσσουν τεχνικές και στρατηγικές για να διατηρήσουν τα θύματά τους υπό τον έλεγχό τους, καθιστώντας ιδιαίτερα δύσκολο για αυτά να ξεφύγουν ή να αποκαλύψουν λεπτομέρειες για το κύκλωμα και τη δράση του, καθώς και για την κακοποίηση που έχουν υποστεί, ακόμα και όταν τους προσφέρεται προστασία και υποστήριξη. Έτσι, μπορεί να έχουν πειστεί ότι το κύκλωμα έχει την προστασία διεφθαρμένων δημόσιων λειτουργών ή να φοβούνται ότι θα κατηγορηθούν για αξιόποινες πράξεις που τυχόν τέλεσαν στο πλαίσιο της εκμετάλλευσής τους.

Με τη βοήθεια των ενδείξεων, όπως περιγράφονται παραπάνω, και τον προσδιορισμό των στοιχείων του ορισμού της εμπορίας στο ιστορικό του ατόμου (βλ. συλλογιστική μέθοδο, Ενότητα Α2) ολοκληρώνεται η ταυτοποίησή του ως πιθανού θύματος εμπορίας, και ο/η επαγγελματίας ακολουθεί τα εξής τρία βήματα:

A. Το πρώτο βήμα αφορά στη διερεύνηση των βασικών αναγκών κατά την πρώτη επαφή με το άτομο, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του κάθε Φορέα. Πολλές φορές, αυτές μπορεί να είναι τέτοιες που να μην επιτρέπουν στο θύμα να συνεργαστεί, οπότε και πρέπει να δοθεί ο απαραίτητος χώρος και χρόνος, ώστε να βρεθεί τρόπος να αντιμετωπιστούν (π.χ. η επικοινωνία με την οικογένεια, σίτιση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κλπ.).

B. Το δευτερο βήμα είναι η ενημέρωση του πιθανού θύματος, από τον Φορέα Εντοπισμού. Η ενημέρωση περιλαμβάνει:

1. τον ορισμό του φαινομένου της εμπορίας ανθρώπων,
2. τα δικαιώματα του πιθανού και του αναγνωρισμένου θύματος (βλ. το κεφάλαιο «Δικαιώματα θυμάτων»),
3. τη δυνατότητα συνεργασίας με τις δικωτικές Αρχές,
4. την παρουσίαση των επιλογών και των συνεπειών τους,
5. τη δυνατότητα παροχής προθεσμίας περίσκεψης (εάν το θύμα είναι πολίτης τρίτης χώρας) και
6. την ενημέρωση για την ύπαρξη και τον τρόπο λειτουργίας του EMA και την υποχρέωση του επαγγελματία να αποστείλει σχετική αναφορά στον EMA. (Σε αυτό το βήμα γίνεται και η ενημέρωση για την ένταξη στον EMA.)

Οι ελάχιστες πληροφορίες που θα πρέπει να γνωρίζει το άτομο πριν αποφασίσει για την αναφορά της υπόθεσής του στον EMA, συνοψίζονται στο πρότυπο έντυπο συναίνεσης που προτείνεται (βλ. Παράρτημα II).

Σε περίπτωση που το πιθανό θύμα, μετά την ενημέρωσή, συναινέσει στη συνεργασία με τις δικωτικές Αρχές, ενημερώνεται η Αστυνομία.

ΒΛ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ.

Στις περιπτώσεις των παιδιών πιθανών θυμάτων **δεν** απαιτείται η συναίνεσή τους για την ενημέρωση των Αρχών. Είναι σημαντική όμως η ενημέρωσή τους για τη διαδικασία, ώστε να κατανοήσουν τη σημασία των ενεργειών του/της επαγγελματία. Ενημερώνεται η Εισαγγελία Ανηλίκων (ή όπου αυτή δεν υπάρχει, η Εισαγγελία Πρωτοδικών) και η Αστυνομία (το Τμήμα Προστασίας Ανηλίκων της Αστυνομίας, όπου υπάρχει). Επίσης, κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί στο πλαίσιο του EMA η δυνατότητα συνοδείας και παροχής διερμηνείας στο παιδί από εκπαιδευμένο προσωπικό.

Γ. Το τρίτο βήμα είναι η αναφορά στον EMA, η οποία ολοκληρώνεται με την αποστολή της Φόρμας Αναφοράς στο ΕΚΚΑ, στην οποία αναγράφεται ο «Κωδικός Εισόδου στον EMA». Ο κωδικός είναι 11ψήφιος και σχηματίζεται με τα δυο πρώτα γράμματα του ονόματος, τα δυο πρώτα γράμματα του επώνυμου, το πρώτο γράμμα του ονόματος του πατέρα, το πρώτο γράμμα

του ονόματος της μητέρας, τα δυο τελευταία ψηφία έτους γέννησης και τα τρία πρώτα γράμματα της χώρας καταγωγής με λατινικούς κεφαλαίους χαρακτήρες³⁵ (για όποια στοιχεία είναι άγνωστα συμπληρώνεται παύλα/ες).

Η αποστολή της Φόρμας Αναφοράς πραγματοποιείται μετά την ενημέρωση του πιθανού θύματος και ανεξάρτητα από το αν συναινέσει για την ένταξή του στον EMA. Σε περίπτωση που το θύμα δεν συναινέσει, η αναφορά στον EMA γίνεται χωρίς τη συμπλήρωση του κωδικού εισόδου, οπότε και δεν θα πάρει αριθμό μητρώου. Αυτό σημαίνει ότι δεν θα γίνεται η παρακολούθηση της περίπτωσης από τον EMA.

Τα στοιχεία που καταγράφονται κατ' αυτό το αρχικό στάδιο του εντοπισμού, είναι απαραίτητα για τη στατιστική αποτύπωση των εντοπισμένων στη χώρα θυμάτων, γι' αυτό και η αναφορά αποστέλλεται έστω και χωρίς κωδικό εισόδου.

Εφόσον το πιθανό θύμα συναινέσει για την ένταξή του στον EMA και έχει δοθεί αριθμός μητρώου, δεν απαιτείται κάθε Φορέας που συνεργάζεται μαζί του να λαμβάνει εκ νέου συναίνεση του ατόμου για την ενημέρωση του ΕΚΚΑ. Ο Φορέας που θα υποβάλει στον EMA τη φόρμα αναφοράς, είναι υπεύθυνος για τη γνωστοποίηση του αριθμού μητρώου στους τυχόν Φορείς που θα παραπέμψει το θύμα για υπηρεσίες προστασίας.

Στην περίπτωση **μη ολοκλήρωσης της ταυτοποίησης λόγω ανεπαρκών ενδείξεων**, όταν δηλαδή δεν διαπιστώνονται επαρκείς ενδείξεις τέλεσης μίας τουλάχιστον ενέργειας με τουλάχιστον ένα μέσο με σκοπό την εκμετάλλευση του ατόμου για οικονομικό όφελος, αλλά το ενδεχόμενο να πρόκειται για πιθανό θύμα είναι πολύ υψηλό, ακολουθούνται τα παρακάτω βήματα:

Αν ο Φορέας Εντοπισμού **δεν** είναι εξειδικευμένος στην παροχή κοινωνικής υποστήριξης σε ευάλωτες ομάδες, ή δεν μπορεί να αναλάβει την παρακολούθηση μίας περίπτωσης (π.χ. Κοινωνική Υπηρεσία Νοσοκομείου), παραπέμπει το άτομο για τη συνέχιση της υποστήριξής του σε Φορέα Προστασίας. Κρίνεται κρίσιμης σημασίας η επικοινωνία και ενημέρωση του Φορέα στον οποίο γίνεται παραπομπή για τη διασφάλιση της συνεργασίας αλλά και για την επισήμανση ότι εντοπίστηκαν ενδείξεις εμπορίας, μετά από τη σχετική ενημέρωση και συναίνεση του ατόμου που παραπέμπεται.

35. Ο πλήρης κατάλογος με την κωδικοποίηση των χωρών είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/knowledgebase/country-code>

Η ενημέρωση του ατόμου δεν χρειάζεται εν προκειμένω να έχει το περιεχόμενο που θα είχε η ενημέρωση του πιθανού θύματος (για τα δικαιώματά του και το νομικό πλαίσιο για την εμπορία), όμως θα μπορούσε ο/η επαγγελματίας να επισημάνει ότι έχει παρατηρήσει ενδείξεις που θα μπορούσαν να υποδηλώνουν τη διάπραξη εγκληματικής πράξης σε βάρος του ατόμου (π.χ. εμπορία ανθρώπων) και είναι σημαντικό να είναι ενήμερος για αυτές και ο Φορέας στον οποίο το παραπέμπει.

Σε αυτή τη φάση, προτείνεται ο Φορέας Εντοπισμού να επικοινωνήσει με το ΕΚΚΑ, το οποίο μπορεί, κατά την παραπομπή, να συνδράμει προτεινόμενους Φορείς, οι οποίοι μπορεί να ανταποκριθούν στις συγκεκριμένες συνθήκες.

Ο Φορέας Προστασίας, που θα αναλάβει, τελικά, την περίπτωση, θα έχει περισσότερη ευχέρεια να διερευνήσει εκ νέου τις ενδείξεις για εμπορία. Αν το άτομο, με βάση την περαιτέρω διερεύνηση, ταυτοποιηθεί ως πιθανό θύμα, ακολουθούνται το δεύτερο και τρίτο βήμα που αναφέρθηκαν παραπάνω (ενημέρωση θύματος και αναφορά στον ΕΜΑ). Αν από τη διερεύνηση δεν προκύπτει η εμπορία τότε δεν γίνεται αναφορά στον ΕΜΑ, ωστόσο κάθε Υπηρεσία ακολουθεί το δικό της Πρωτόκολλο για την προστασία ανθρώπων σε ευάλωτη κατάσταση.

Δ3. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Το 2002, με το άρθρο 12 του νόμου 3064/2002, προβλέφθηκε για πρώτη φορά ειδική προστασία για τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων³⁶, ενώ με την τροποποίηση της πρώτης παραγράφου του άρθρου αυτού από την παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 4267/2014 (Α' 137/12.6.2014) η προστασία αυτή κατοχυρώθηκε για τα θύματα³⁷ των εγκληματικών πράξεων που προβλέπονται μεταξύ άλλων και στα άρθρα 323³⁸, 323Α, 323Β, 339 παράγραφοι 1 και 4, 342 παράγραφοι 1 και 2, 348Α, 348Β, 348Γ, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα³⁹. Προβλέφθηκε ειδικότερα ότι «παρέχεται προστασία, η οποία αφορά ιδίως την προστασία της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας και της προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας τους, αν υφίσταται σοβαρός κίνδυνος για τα αγαθά αυτά. Επίσης παρέχεται για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται αναγκαίο, αρωγή για τη στέγαση, τη διατροφή, τη διαβίωση, την περίθαλψη και την ψυχολογική στήριξή τους, καθώς και για την εξασφάλιση νομικού παραστάτη και διερμηνέα.

Για τους ανήλικους λαμβάνεται μέριμνα για την ένταξή τους σε προγράμματα σχετικά με την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτισή τους.

Σύμφωνα δε με τη δεύτερη παράγραφο του ως άνω άρθρου 12 του νόμου 3064/2002, «Κατά τη διάρκεια της προστασίας ή αρωγής, οι αλλοδαποί θύματα κατά την έννοια του παρόντος δεν απελευθεύονται. Απόφαση απέλασης που έχει εκδοθεί, αλλά δεν έχει ακόμη εκτελεστεί, αναστέλλεται.»

Δυνάμει του 3064/2002, ακολούθησε η έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος 233/2003, «Προστασία και Αρωγή κατά το άρθρο 12 του Ν. 3064/ 2002 (ΦΕΚ 248 Α') στα θύματα των εγκλημάτων των άρθρων 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα, και των άρθρων 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του Ν. 3386/2005.»

Άρ. 4 Π.Δ. 233/2003:

1. Οι Υπηρεσίες και Μονάδες Παροχής Προστασίας και Αρωγής, που αναφέρονται στο παράρτημα του παρόντος, λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την ασφάλεια των θυμάτων καθώς και των χώρων στους οποίους αυτά διαμένουν. Για τη λήψη των μέτρων αυτών μπορούν να ζητούν συνδρομή από τις αρμόδιες Αστυνομικές Αρχές.

2. Σε περίπτωση που παρίσταται απόλυτη ανάγκη μετακίνησης του θύματος εκτός της Μονάδας όπου φιλοξενείται και υφίσταται σοβαρός κίνδυνος κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας του, παρέχεται από την Ελληνική Αστυνομία συνδρομή για τη **μετακίνηση** του θύματος.

Άρ. 5 Π.Δ. 233/2003

Τα θύματα που δεν υπερβαίνουν το 18ο έτος της ηλικίας τους έχουν πρόσβαση σε δημόσια σχολεία στα οποία λειτουργούν τάξεις υποδοχής ή φροντιστηριακά τμήματα ή διαπολιτισμικά προγράμματα εκπαίδευσης.

«Σε περίπτωση κατά την οποία υπάρχει αβεβαιότητα ως προς το αν το θύμα είναι ανήλικο, αλλά αυτό μπορεί βάσιμα να θεωρηθεί ότι είναι νεότερο των 18 ετών, θεωρείται ότι είναι ανήλικο και του παρέχονται ειδικά μέτρα προστασίας μέχρις ότου εξακριβωθεί η πραγματική του ηλικία.»

36. Ειδικότερα, αναφέρονταν τα θύματα των αδικημάτων των άρθρων 323 (εμπόριο δούλων), 323Α (εμπορία ανθρώπων), 349 (μαστροπεία), 351 (σωματεμπορία) και 351Α (ασέλγεια με ανήλικο έναντι αμοιβής), όπως ίσχυαν τότε.

37. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 Π.Δ. 233/2003, ως θύματα των εγκλημάτων αυτών χαρακτηρίζονται όσα πρόσωπα, ημεδαποί ή αλλοδαποί, έχουν υποστεί άμεση βλάβη στη σωματική ακεραιότητα ή στην προσωπική ή γενετήσια ελευθερία τους ή υφίσταται σοβαρός κίνδυνος ως προς τα αγαθά αυτά ή τη ζωή τους.

38. Η διάταξη αυτή περί εμπορίου δούλων έχει πλέον καταργηθεί.

39. Βλ. ανάλυση αυτών των άρθρων στο κεφάλαιο Β. Επισκόπηση Νομικού Πλαισίου

Άρ. 6 ΠΔ 233/2003

1. Τα θύματα που δεν υπερβαίνουν το 23ο έτος της ηλικίας τους και έχουν τα απαραίτητα τυπικά προσόντα εγγραφής στην Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και στα εκπαιδευτικά προγράμματα του ΟΑΕΔ Α' και Β' Κύκλου, εγγράφονται καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού εισακτέων και εκτός των τηρουμένων διαδικασιών.

Άρ. 7 ΠΔ 233/2003

1. Στα θύματα που είναι ανασφάλιστα παρέχεται άμεση και δωρεάν ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη από τις υπηρεσίες του Εθνικού Συστήματος Υγείας για όσο χρονικό διάστημα διαρκούν τα μέτρα προστασίας και αρωγής.

2. Για τη θεμελίωση του δικαιώματος ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης χορηγείται βεβαίωση, ότι ο ενδιαφερόμενος υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος, από την οικεία Αστυνομική Διεύθυνση.

Άρ. 8 ΠΔ 233/2003

Οι Υπηρεσίες και Μονάδες Παροχής Προστασίας και Αρωγής μεριμνούν για την εξασφάλιση νομικής υποστήριξης στα θύματα και διερμηνείας όταν τα θύματα αγνοούν την Ελληνική γλώσσα.

Σημειωτέο ότι, οι Υπηρεσίες του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και του ευρύτερου δημόσιου τομέα που μπορούν να παράσχουν προστασία ή αρωγή θεωρούνται ως Υπηρεσίες ή Μονάδες Παροχής Προστασίας και Αρωγής⁴⁰.

Σύμφωνα με το άρ. 1 παρ. 3 Ν. 3226/2004 «Παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος και άλλες διατάξεις», όπως έχει αντικατασταθεί με την παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 4267/2014 (Α' 137/12.6.2014) και αντικαταστάθηκε περαιτέρω με το άρ. 41 παρ. 1 Ν. 4689/2020 (Α' 103/27.5.2020), δικαιούχοι νομικής βοήθειας ως προς τις τυχόν ποινικές και αστικές αξιώσεις τους είναι και τα θύματα των εγκληματικών πράξεων που προβλέπονται στα άρθρα 187Α, 187Β, 323Α (εμπορία ανθρώπων), 324, 339 (Γενετήσιες πράξεις με ανηλικούς ή ενώπιόντους), 342 (Κατάχρηση ανηλίκων), 348 παρ. 2 εδάφιο πρώτο (Διευκόλυνση προσβολών της ανηλικότητας), 348Α (Πορνογραφία ανηλίκων), 351Α (Γενετήσια πράξη με ανήλικο έναντι αμοιβής) του Ποινικού Κώδικα και στα άρθρα 29 παρ. 5 και 6 και 30

του Ν. 4251/2014, καθώς και τα ανήλικα θύματα των πράξεων που προβλέπονται στα άρθρα 336, 338, 343, 345, 348, 348Β (Προσέλευση παιδιών για γενετήσιους λόγους), 348Γ και 349 (Μαστροπεία) του Ποινικού Κώδικα.

Σημαντική είναι επίσης στο παραπάνω άρθρο η πρόβλεψη δυνατότητας αυτεπάγγελτης παροχής νομικής βοήθειας από το εκάστοτε αρμόδιο όργανο (ανάλογα με το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η υπόθεση).

Δ4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΙ. Ανάλυση της Περίπτωσης από τον «Φορέα Αναφοράς»

Η Διαδικασία (ΙΙ) αφορά τον ορισμό ενός Φορέα Προστασίας ως υπεύθυνου για τη διαχείριση της υπόθεσης ενός πιθανού θύματος εμπορίας, μετά την ένταξή του στον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς. Ο Φορέας αυτός θα ονομάζεται στο εξής **«Φορέας Αναφοράς»**. Ο ορισμός του Φορέα γίνεται αμέσως μετά την ταυτοποίηση του πιθανού θύματος και συνεπώς μετά την ολοκλήρωση της Διαδικασίας (Ι).

«Φορέας Αναφοράς» είναι ο Φορέας που παρέχει υπηρεσίες προστασίας και αρωγής στο θύμα και παρακολουθεί την πορεία προστασίας του θύματος από το δίκτυο των συνεργαζόμενων Φορέων και Υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, ως Φορέας Αναφοράς ορίζεται αυτός που έχει τη δυνατότητα άμεσης και κατάλληλης για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του θύματος (ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, γλώσσα κατανόησης) παρέμβασης από εξειδικευμένο σε θέματα προστασίας επαγγελματία. Ωστόσο, σε περιπτώσεις που το πιθανό θύμα λαμβάνει υπηρεσίες προστασίας από περισσότερους από έναν Φορείς, Φορέας Αναφοράς θα οριστεί όποιος από τους Φορείς που συνεργάζονται με το πιθανό θύμα κριθεί πιο κατάλληλος με βάση τη σταθερότητα της συνεργασίας.

Εφόσον πληροί τις παραπάνω προϋποθέσεις, μπορεί ο Φορέας Αναφοράς να είναι ο ίδιος με αυτόν που ταυτοποίησε το πιθανό θύμα (δηλαδή με τον Φορέα Εντοπισμού). Σε άλλη περίπτωση, το ΕΚΚΑ αναζητά άλλον κατάλληλο Φορέα που συνεργάζεται με το πιθανό θύμα και δέχεται να το αναλάβει.

Για παράδειγμα, αν ένα πιθανό θύμα λαμβάνει υπηρεσίες νομικής υποστήριξης και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από δυο διαφορετικούς Φορείς θα οριστεί, σε συνεννόηση με το ΕΚΚΑ, ως Φορέας Αναφοράς, ο Φορέας που παρέχει νομική υποστήριξη.

40. Άρθρο 1 παρ. 3 Π.Δ. 233/2003.

Ο Φορέας Αναφοράς με τη σειρά του, ορίζει εσωτερικά τον υπεύθυνο επαγγελματία για τη διαχείριση της υπόθεσης.

Μετά την ανάληψη της περίπτωσης από τον/την επαγγελματία, ο/η τελευταίος/α θα προβεί στις εξής ενέργειες:

1^ο βήμα: Λήψη εκτενούς ιστορικού (με εξασφάλιση διερωτημάτων, εφόσον χρειάζεται) με στόχο την πληρέστερη **εκτίμηση αναγκών και κινδύνου**, ώστε να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα.

2^ο βήμα: Ανάλογα με τις ανάγκες και το αίτημα του πιθανού θύματος, διαμορφώνεται **μαζί του το Ατομικό Σχέδιο Δράσης**, το οποίο περιλαμβάνει όλες τις ενέργειες προστασίας, υποστήριξης και αποκατάστασης του πιθανού θύματος.

3^ο βήμα: **Προγραμματισμός Ενεργειών** για την υλοποίηση του Ατομικού Σχεδίου Δράσης.

4^ο βήμα: Αποστολή Φόρμας Αναφοράς στον ΕΜΑ, **εντός ενός μήνα μετά την έναρξη της συνεργασίας** με το θύμα.

5^ο βήμα: Αποστολή του Εντύπου Παρακολούθησης Παροχής Υπηρεσιών σε ημερολογιακή **τετραμηνιαία βάση** (Μάρτιο, Ιούνιο, Σεπτέμβριο, Δεκέμβριο) και μέχρι το «κλείσιμο» της περίπτωσης.

Δ5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΘΥΜΑ

Βασικές αρχές στην επικοινωνία με το ενήλικο θύμα

Η συνεργασία με το θύμα είναι θεμελιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της προστασίας και αρωγής του με γνώμονα τη διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του, βασικού σκοπού της λειτουργίας του ΕΜΑ. Κρίνεται λοιπόν, σημαντική η παράθεση σε αυτό το εγχειρίδιο βασικών αρχών στην προσέγγιση ατόμων, που πολύ συχνά η συνθήκη της εμπορίας δεν είναι η μοναδική που τα καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτα. Τα Εγχειρίδια “Πολιτισμική επάρκεια, Ένας πρακτικός οδηγός για εργαζόμενους σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας”⁴¹, “Κατευθυντήριες οδηγίες για την αποτελεσματική συνεργασία με διερμηνείς στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας”⁴², “Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της προσφυγικής συνθήκης - Συνεργική προσέγγιση”⁴³ αποτέλεσαν χρήσιμες πηγές για

την άντληση στοιχείων.

Οι αρχές που πρέπει να διατρέχουν όλα τα στάδια επικοινωνίας με το θύμα μπορούν να συνοψιστούν στις παρακάτω:

1. Θέτοντας το πλαίσιο της συνεργασίας (περιεχόμενο-σκοπός-διαδικασία-εμπιστευτικότητα)

Ο/Η επαγγελματίας πρέπει να επιβεβαιώσει ότι το θύμα έχει καταλάβει με σαφήνεια σκοπό της συνεργασίας και τα δικαιώματά του στο πλαίσιο αυτής. Θα πρέπει, επίσης, να διασφαλίσει την εμπιστευτικότητα σε όλη τη διάρκεια της συνεργασίας, από την πρώτη επαφή έως και την ολοκλήρωσή της.

Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας:

- Εξηγείτε τον ρόλο σας, τι σημαίνει να είστε ψυχολόγος, κοινωνικός λειτουργός, κλπ. στο θεσμικό πλαίσιο της χώρας, τον ρόλο και τις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας που εκπροσωπείτε, τι σας επιτρέπει η θέση σας και τι δεν μπορείτε να κάνετε. εν ολίγοις τι μπορεί να προσδοκά το θύμα από αυτή τη συνεργασία, καθώς και τον σκοπό της κάθε συνάντησης. Αν υπάρχει διερμηνέας, διευκρινίζετε τον ρόλο του/της (π.χ. «είναι εδώ για να μας βοηθήσει να επικοινωνήσουμε και είναι υποχρεωμένος/η να μεταφράζει ότι λέγεται στη συνεδρία»), καθώς και το καθήκον εμπιστευτικότητας που έχει.
- Διαβεβαιώνετε το θύμα ότι μπορεί ελεύθερα να εκφράσει αυτό που σκέφτεται και να εξωτερικεύει τα συναισθήματά του, με απόλυτη εχεμύθεια.
- Εξηγείτε την ανάγκη υποβολής ερωτήσεων, το δικαίωμα του θύματος να μην απαντήσει σε κάποιες ερωτήσεις, να διακόψει οποιαδήποτε στιγμή ή να ζητήσει κάποιο διάλειμμα και δίνετε στο θύμα τον έλεγχο και την επιλογή για το τι θα μοιραστεί (π.χ. «για να καταλάβω καλύτερα τι χρειάζεστε, και πώς μπορούμε εμείς ή κάποια άλλη Υπηρεσία να σας στηρίξει, θα χρειαστεί να σας κάνω κάποιες ερωτήσεις. Αν κάτι που ρωτώ σας δυσκολεύει, δεν το καταλαβαίνετε, ή δεν θέλετε να το απαντήσετε, πρέπει να μου το πείτε. Θέλω να θυμάστε ότι σε αυτή τη συνάντηση μοιράζεστε μαζί μου μόνο ό,τι εσείς αισθάνεστε άνετα να μοιραστείτε.»).
- Αναφέρετε και εξηγείτε, αν και γιατί χρειάζεται να κρα-

41. Πολιτισμική επάρκεια Ένας πρακτικός οδηγός για εργαζόμενους σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας, μετάφραση από τα αγγλικά: Αγγελική Βλασοπούλου Επιμέλεια μετάφρασης: Ευφροσύνη Μπούτου & Ζωή Βασιλοπούλου Επιστημονική επιμέλεια έκδοσης – προσαρμογή: Νίκος Γκιωνάκης. Την ευθύνη της ελληνικής έκδοσης έχει το Κέντρο Ημέρας “Βαβέλ” της “Συνειρμός – ΑμΚΕ Κοινωνικής Αλληλεγγύης” μετά από άδεια του Ιδρύματος Hogg (Austin-Texas). Αθήνα 2010.

42. Κατευθυντήριες οδηγίες για την αποτελεσματική συνεργασία με διερμηνείς στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας, Ελληνική έκδοση, Ιούνιο 2011 Κέντρο Ημέρας “Βαβέλ” για την ψυχική υγεία μεταναστών της “Συν-ειρμός” ΑμΚΕ Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

43. Παπαδόπουλος Ρ.Κ. (Επιμ.) Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της προσφυγικής συνθήκης - Συνεργική προσέγγιση. Έκδοση του Κέντρου Ημέρας Βαβέλ (Συν-ειρμός ΑμΚΕ Κοιν. Αλληλεγγύης) και του Centre for Trauma, Asylum and Refugees (University of Essex). Αθήνα, 2019.

τάτε σημειώσεις (πχ «για να μην ξεχάσω κάτι σημαντικό που μπορεί να συζητήσουμε»), καθώς και ότι αυτές οι σημειώσεις φυλάσσονται στον ατομικό φάκελο, σε ασφαλές σημείο όπου έχει πρόσβαση μόνο ο/η επαγγελματίας.

- Οριοθετείτε τα πλαίσια συνεργασίας και συμφωνείτε από κοινού με το θύμα σε ορισμένους κανόνες σχετικά με τη συχνότητα, τον χρόνο και τον χώρο διεξαγωγής των συναντήσεων.
- Εξηγείτε τη διασφάλιση του απορρήτου των στοιχείων του και ενημερώνετε (συνοπτικά) για τις συγκεκριμένες εσωτερικές διαδικασίες της Υπηρεσίας που κατοχυρώνουν στην πράξη το παραπάνω, καθώς και για το νομικό πλαίσιο που υποχρεώνει συγκεκριμένες κατηγορίες επαγγελματιών στην τήρηση του απορρήτου. Η εμπιστευτικότητα είναι καθοριστική, γιατί έτσι εμποδώνεται το αίσθημα ασφάλειας στο θύμα και οικοδομείται πιο στέρεα η σχέση εμπιστοσύνης.
- Εξηγείτε σε ποιες περιπτώσεις χρειάζεται να μοιραστείτε πληροφορίες και με ποιους, πάντοτε με τη δική του συναίνεση.
- Διερευνάτε, σε όποιο σημείο αυτό είναι δόκιμο, τυχόν προσδοκίες ή αιτήματα σχετικά με την προσέλευση του θύματος στην Υπηρεσία και προσπαθείτε να διασαφηνίσετε συγκεκριμένες πληροφορίες (πχ. δηλώσεις όπως «ήρθα γιατί μου είπαν ότι μπορείτε να βοηθήσετε να γυρίσω στη χώρα μου», «δεν ξέρω γιατί είμαι εδώ, η κοινωνική λειτουργός του ξενώνα μου είπε να έρθω»).

2. Παροχή τεκμηριωμένης και έγκυρης πληροφόρησης

Η ενημέρωση για τα δικαιώματα δεν είναι μόνο ενδυναμωτική για το θύμα, αλλά θέτει στην ορθή βάση το πλαίσιο υποστήριξής του. Ο/Η επαγγελματίας πρέπει να είναι προετοιμασμένος/-η να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα, τις νομικές διαδικασίες, τις υπηρεσίες υγείας, τις κοινωνικές υπηρεσίες υποστήριξης και προστασίας, καθώς και την παραπομπή του σε άλλους φορείς, εφόσον χρειάζεται. Με την παροχή τεκμηριωμένης πληροφόρησης σχετικά με τις υπηρεσίες στήριξης, μπορεί να παρασχεθεί ζωτικής σημασίας βοήθεια κι έτσι να αυξηθεί το επίπεδο αξιοπιστίας και εμπιστοσύνης μεταξύ θύματος και επαγγελματία.

Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας:

- Ενημερώνετε το θύμα για τα δικαιώματα του/της με σαφήνεια, χωρίς τεχνικούς όρους.
- Δίνετε πληροφορίες αναλυτικές, αλλά όχι δυσνόητες ή περίπλοκες.
- Δεν φοβάστε να πείτε «δεν ξέρω», αν δεν γνωρίζετε κάποια πληροφορία.

- Χρησιμοποιείτε σχεδιάγραμμα για την περιγραφή διαδικασιών και σταδίων αν χρειαστεί (πχ. κουτάκια με βελάκια κλπ., ιδιαίτερα εάν πρέπει να περιγράψετε τα στάδια μιας διαδικασίας).

- Διαβεβαιώνετε ότι μπορείτε να επαναλάβετε και να εξηγήσετε όσες φορές χρειαστεί, την ενημέρωσή.
- Ρωτάτε εάν χρειάζεται περαιτέρω διευκρινίσεις το θύμα, ώστε να είστε σίγουροι/ες ότι έχει καταλάβει τις πληροφορίες.
- Δεν υπόσχαστε πράγματα που είναι πέραν των δυνατοτήτων και της αρμοδιότητάς σας
- Επισημαίνετε ότι η υποστήριξη και προστασία που δικαιούται το θύμα δεν εξαρτάται από τη συνεργασία ή μη με την Αστυνομία ούτε είναι υποχρεωμένο να δώσει πληροφορίες ή περισσότερα στοιχεία, αν δεν είναι έτοιμο.

3. Δουλεύοντας με διερμηνείς

Η υπηρεσία της διερμηνείας είναι αναπόσπαστο κομμάτι της προστασίας σε θύματα αλλοδαπής καταγωγής που δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα με επάρκεια, ώστε να μπορούν να εκφράζουν πιο άνετα τις ανάγκες και τα συναισθήματά τους και να δημιουργηθεί μια γέφυρα σύνδεσης με την κουλτούρα τους. Η επικοινωνία είναι υψίστης σημασίας για την σχέση μεταξύ θύματος και επαγγελματία. Η ανεπαρκής επικοινωνία με άτομα που έχουν περιορισμένη γνώση της γλώσσας του τόπου στον οποίο ζουν περιορίζει την ικανότητά τους να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες και επηρεάζει σημαντικά την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Συνεπώς, κατά προτεραιότητα, πρέπει να προτιμώνται ως Υπεύθυνοι Φορείς Προστασίας εκείνοι που διαθέτουν διερμηνείς και Φορείς που εξυπηρετούν πρόσφυγες και μετανάστες. Σε άλλη περίπτωση, πρέπει να βρεθεί η εναλλακτική λύση ορισμού διερμηνέα από άλλο Φορέα.

Η διερμηνεία η οποία εξυπηρετεί την επικοινωνία από μια γλώσσα σε μια άλλη είναι πολύ δύσκολο έργο. Τα προβλήματα που ανακύπτουν συχνά έχουν σχέση με την ικανότητα του διερμηνέα και τις δεξιότητες διερμηνείας ή με τις γνώσεις του για τη συμβουλευτική. Μερικά συχνά λάθη είναι η διαστρέβλωση του νοήματος, η παράλειψη λέξεων, η υπερβολή, η ανακριβής μετάφραση, η πολιτισμικά μη ορθή ερμηνεία ή η έλλειψη μεταφράσιμων λέξεων ή εννοιών.

Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας:

- Συνεργαστείτε, όπου είναι εφικτό, με επαγγελματίες διερμηνείς και μην προσφεύγετε σε ομοεθνείς ή άτομα που απλά γνωρίζουν τη γλώσσα (με εξαίρεση τις επείγουσες καταστάσεις, που και πάλι θα πρέπει να διασφαλίζεται η αξιοπιστία του/της διερμηνέα).

- Προετοιμάστε τον/την διερμηνέα πριν από τη συνάντηση για τον σκοπό αυτής αλλά και για τυχόν σημαντικές πτυχές της περίπτωσης που πρέπει να γνωρίζει.
- Ο τρόπος τοποθέτησης των καθισμάτων μέσα στον χώρο της συνάντησης παίζει πολύ σημαντικό ρόλο και μπορεί να διευκολύνει ή να δυσχεράνει την επικοινωνία μεταξύ του θύματος και του/της επαγγελματία (π.χ. τοποθετείτε τις θέσεις κατάλληλα ώστε το θύμα να έχει άμεση οπτική επαφή με τον/την επαγγελματία και τον/τη διερμηνέα).
- Λάβετε υπόψη την καταγωγή του διερμηνέα, γιατί κάποια άτομα ενδεχομένως να μη δεχτούν διερμηνείς από συγκεκριμένες κοινότητες είτε για λόγους πολιτικούς ή για θρησκευτικούς, είτε για λόγους εχεμύθειας, στην περίπτωση που προέρχονται από μικρές κοινότητες της χώρας τους. Επίσης, σε κάποιες περιπτώσεις είναι πολύ σημαντικό ο/η διερμηνέας να είναι του ίδιου φύλου.
- Εξηγείτε στο θύμα τον λόγο για τον οποίο παρευρίσκεται ο/η διερμηνέας, ποιος είναι ο ρόλος του/της και διαβεβαιώνετε το θύμα για την προστασία του απορρήτου. (π.χ. «είναι εδώ για να μας βοηθήσει να επικοινωνήσουμε και είναι υποχρεωμένος/η να μεταφράζει ότι λέγεται στη συνεδρία»).
- Έχετε κατά νου ότι η διαδικασία θα διαρκέσει περισσότερο και προετοιμαστείτε αναλόγως: η συνεργασία με διερμηνείς συνήθως διπλασιάζει τη χρονική διάρκεια της συνέντευξης.
- Αποφύγετε τη χρήση ιδιωτισμών και επαγγελματικής ορολογίας. Χρησιμοποιείτε απλή, καθημερινή γλώσσα, προσαρμοσμένη στο κάθε θύμα ανάλογα με το φύλο, την ηλικία και την εκπαίδευσή του.
- Χρησιμοποιείτε σύντομες προτάσεις, μιλάτε αργά και με σταθερό τόνο φωνής. Υποβάλετε μια ερώτηση κάθε φορά και κάνετε παύση στο τέλος κάθε δήλωσης για να έχει χρόνο ο διερμηνέας να μεταφράσει.
- Έχετε πάντα τον έλεγχο της συνάντησης και μην επιτρέπετε στον/στη διερμηνέα να αναλύει τις πληροφορίες και να αποφασίζει τι πρέπει και τι δεν πρέπει να μεταβιβαστεί.
- Απευθύνεστε στο θύμα. Χρησιμοποιείτε το πρώτο πρόσωπο “εγώ” και το δεύτερο πρόσωπο “εσύ”, αντί να λέτε στον/στη διερμηνέα “ρώτησέ τον” ή “ρώτησέ την”.
- Διατηρείτε οπτική επαφή με το θύμα και παρατηρείτε τη γλώσσα του σώματος τόσο του διερμηνέα όσο και του θύματος.
- Αποφεύγετε να εμπλέκεστε σε συζήτηση με τον/τη

διερμηνέα κατά τη διάρκεια της συνάντησης. Ότι επικοινωνείτε μεταξύ σας πρέπει αμέσως μετά να μεταφράζεται στο θύμα. Ακόμα και κάτι απλό (π.χ. «μπορείς να έρθεις πιο κοντά γιατί δεν σε ακούω καλά;») μπορεί να παρερμηνευθεί, αν μείνει αμετάφραστο και να κάνει το θύμα να νιώσει παραγκωνισμένο.

- Αξιοποιείτε τον/τη διερμηνέα σαν «πολιτισμικό διαμεσολαβητή/τρια» για να κατανοείτε τους ιδιωτισμούς ή το νόημα συγκεκριμένων όρων και για να καταλάβετε το πολιτισμικό πλαίσιο του θύματος.
- Εξηγείτε στον/στη διερμηνέα ότι στο πλαίσιο της επαγγελματικής σχέσης με το θύμα οφείλει να αποφεύγει να συζητά προσωπικά θέματα μαζί του, ακόμα και αν εκείνο το επιδιώξει.

4. Αποφεύγοντας τον επανατραυματισμό

Το τραύμα επηρεάζει την έννοια του εαυτού, των άλλων και των πεποιθήσεων του ατόμου για τον κόσμο. Η αφήγηση από το θύμα τραυματικών εμπειριών είναι συχνά μια δυσάρεστη έως τραυματική εμπειρία από μόνη της. Όλα αυτά μπορούν να επηρεάσουν άμεσα την ικανότητα ή την κινητοποίηση ενός ατόμου να προσεγγίσει, να συνδεθεί και να αξιοποιήσει υποστηρικτικές υπηρεσίες.

Μια προσέγγιση ευαισθητοποιημένη στην ύπαρξη τραυματικού ιστορικού είναι η η παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών με επίγνωση του τραύματος (Trauma-Informed Care-TIC)⁴⁴. Με την προσέγγιση αυτή, δεν επιδιώκεται η θεραπεία των συμπτωμάτων και το θύμα δεν είναι μόνο το «τραύμα» του. Στόχος είναι η όσο το δυνατόν ολιστική υποστήριξη του ατόμου αναγνωρίζοντας την ολότητα και πολυπλοκότητά του. Εστιάζουμε στο «τι του συνέβη» και όχι στο «τι δεν πάει καλά με αυτό το άτομο».

Επίσης, ένα σύστημα που εφαρμόζει την προσέγγιση αυτή αναγνωρίζει την άμεση επίπτωση του τραύματος στην πρόσβαση των ατόμων στις Υπηρεσίες και ανταποκρίνεται σε αυτό με το να αλλάζει κατάλληλα τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τις πρακτικές του, έτσι ώστε να ελαχιστοποιήσει τα ενδεχόμενα εμπόδια για τα θύματα και να αυξήσει την ασφάλεια όλων των εμπλεκόμενων (θυμάτων και προσωπικού).

Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας:

- Φροντίζετε έτσι ώστε το θύμα να μη χρειαστεί να επαναλάβει την ιστορία του σε κάθε επαγγελματία. Αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί με μοίρασμα πληροφοριών μέσα στην ομάδα ή κοινές συνεδρίες επαγγελματιών.

44. Περισσότερα στο: <http://socialwork.buffalo.edu/social-research/institutes-centers/institute-on-trauma-and-trauma-informed-care/what-is-trauma-informed-care.html>

- Σέβετε τις ανησυχίες και τις πεποιθήσεις που εκφράζει το θύμα σχετικά με τους κινδύνους για την ασφάλειά του. Δεν ξεχνάτε ότι πίσω από την έκφραση ενός φαινομενικά αβάσιμου φόβου (π.χ. βλάβης μέσω μαγείας) μπορεί να κρύβεται υπαρκτός κίνδυνος βίας/αντιποίνων προς το θύμα.

- Έχετε στο μυαλό σας ότι, αν δεν μπορείτε να απαντήσετε στο ερώτημα τι θα σας χρησιμεύσει μία πληροφορία που σκοπεύετε να ζητήσετε, δεν πρέπει να τη ζητάτε. Για παράδειγμα, εάν το θύμα αναφέρει ότι υπέστη βιασμό στη διάρκεια της εκμετάλλυσής του, ο/η κοινωνικός/ή λειτουργός δεν έχει λόγο να ρωτήσει λεπτομέρειες για την πράξη του βιασμού. Ο/Η δικηγόρος όμως που τυχόν αναλάβει τη σύνταξη της μήνυσης, απαιτείται να γνωρίζει πρόσθετες λεπτομέρειες. Αυτό πρέπει να εξηγείται και στο θύμα..

- Θέτετε ανοιχτές ερωτήσεις με τρόπο ενθαρρυντικό και μη επικριτικό και δίνετε απαντήσεις που έχουν υποστηρικτικό χαρακτήρα.

- Αποφύγετε ερωτήσεις που έχουν τη μορφή ανάκρισης, συνεχόμενες ερωτήσεις κλειστού τύπου ή ερωτήσεις που ξεκινούν με «γιατί».

- Ακούτε με προσοχή τα λεγόμενα του θύματος με σκοπό να συνδεθείτε μαζί του και να δημιουργήσετε κλίμα ενσυναίσθησης.

- Ακολουθείτε τον ρυθμό του θύματος. Δεν πιέζετε το θύμα να μοιραστεί πληροφορίες, ειδικά όταν αυτές αφορούν την εξιστόρηση τραυματικών γεγονότων, δεν βιάζεστε να δώσετε απαντήσεις/λύσεις, ή να γεμίσετε τη σιωπή. Και η σιωπή έχει τη θέση της.

- Κρατάτε την ισορροπία ανάμεσα στην ενδυνάμωση (επικεντρωνόμενοι στην ανθεκτικότητα του ατόμου και στα δυνατά του σημεία/πηγές υποστήριξης) και την ενεργητική ακρόαση, όταν το θύμα βρίσκεται σε έντονη συναισθηματική φόρτιση, ή εξωτερικεύει αρνητικά συναισθήματα. Κάποιες φορές, δηλαδή, χρειάζεται απλά να αναγνωρίσετε πως αυτό που συνέβη ήταν πολύ δύσκολο και να κατανοήσετε την οδύνη που εκφράζεται στη συνεδρία, χωρίς να σπεύδετε να υπενθυμίσετε θετικά σημεία –να «αντέξετε» να ακούσετε δηλαδή την τραυματική εμπειρία, με ενσυναίσθηση και σεβασμό, εφ' όσον το άτομο έχει επιλέξει να την μοιραστεί μαζί σας.

- Μην αφήνετε την καταγραφή σημειώσεων -που μπορεί να γίνει και μετά τη συνεδρία- να εμποδίσει την επαφή με το θύμα. Κάποιες φορές είναι προτιμότερο να σταματήσετε να γράφετε και να είστε περισσότερο «παρόντες»/ «παρούσες», ακούγοντας ενεργητικά.

Επικοινωνία και συνέντευξη με ανήλικο θύμα

Κατά την επικοινωνία με παιδιά θύματα εκμετάλλευσης-κακοποίησης είναι απαραίτητο να τηρούνται κάποιες βασικές αρχές οι οποίες καθησυχάζουν το παιδί, διευκολύνουν τον/την επαγγελματία να χτίσει σχέση εμπιστοσύνης μαζί του, αλλά και να παράσχει αποτελεσματικότερα τις υπηρεσίες που έχει ανάγκη το παιδί. Συστήνεται, όπου αυτό είναι εφικτό, να παίρνουν συνεντεύξεις από παιδιά, επαγγελματίες εξειδικευμένοι στην παιδική προστασία και τα δικαιώματα του παιδιού.

Παραθέτουμε μερικές βασικές συμβουλές:

- Εφόσον είναι εφικτό, επιλέξτε ποιος είναι ο κατάλληλος εκπαιδευμένος επαγγελματίας⁴⁵ να μιλήσει μαζί με το παιδί, ανάλογα με το φύλο, τη γλώσσα και τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά

- Προετοιμαστείτε πριν τη συνέντευξη, μάθετε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για το ιστορικό και το προφίλ του παιδιού με το οποίο πρόκειται να μιλήσετε.

- Εξηγήστε ποιο είστε, για ποιο λόγο μιλάτε μαζί και τι θα ακολουθήσει στη συνέχεια

- Ξεκινήστε την κουβέντα με ένα φιλικό και οικείο προς το παιδί θέμα

- Δημιουργήστε ασφαλές και ζεστό περιβάλλον για συζήτηση. Αν είναι δυνατό, χρησιμοποιείτε παιχνίδια, χρώματα και βιβλία

- Αφιερώστε χρόνο στη συζήτηση και μη βιάζεστε

- Μιλάτε σε όσο το δυνατό πιο απλή και κατανοητή γλώσσα χρησιμοποιώντας όρους που χρησιμοποιεί το ίδιο το παιδί για να εκφραστεί

- Εξηγείτε τις διαδικασίες με τρόπο που το παιδί να μπορεί να σας κατανοήσει

- Κάνετε ανοιχτές ερωτήσεις και αποφεύγετε να κατευθύνετε τις απαντήσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά συνηθίζουν να δίνουν στους ενήλικες τις απαντήσεις που πιστεύουν ότι θέλουν να ακούσουν

- Να είστε καθησυχαστικοί/ές και υποστηρικτικοί/ές. Επιβεβαιώστε του ότι δεν φταίει για αυτό που του συνέβη

- Μην πιέζετε για λεπτομέρειες

- Κάνετε διαλείμματα, έτσι ώστε να μην κουραστεί το παιδί

- Παρατηρήστε τη γλώσσα του σώματος, τη δική σας και του παιδιού που έχετε απέναντί σας

45. https://publications.iom.int/system/files/pdf/investigating_human_trafficking.pdf, σελ. 44

- Δώστε σημασία, ακούστε και δείξτε σεβασμό στις απόψεις, τις σκέψεις και τα «πιστεύω» του παιδιού
- Κλείνετε τη συνέντευξη επιβραβεύοντας το παιδί, επιβεβαιώνοντας ότι «τα πήγε καλά» και ότι αν θέλει να σας μιλήσει ξανά είστε διαθέσιμοι/ες⁴⁶.

Δ6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΙΙ. Προστασία Πρώτου Επιπέδου

Η Διαδικασία (ΙΙΙ) προβλέπει την παροχή υπηρεσιών προστασίας στο πιθανό θύμα εμπορίας, από τον Φορέα Αναφοράς είτε με ίδια μέσα ή σε συνεργασία με άλλους Φορείς Προστασίας μέσω των παραπομπών. Περιλαμβάνονται η στέγαση, η ιατροφαρμακευτική φροντίδα, η ψυχολογική υποστήριξη/ψυχοθεραπεία, η κοινωνική υποστήριξη και η νομική συμβουλευτική και εκπροσώπηση. Η παροχή υπηρεσιών προστασίας βασίζεται στο Ατομικό Σχέδιο Δράσης που το θύμα και ο/η υπεύθυνος/η επαγγελματίας διαμορφώνουν από κοινού.

Στο Ένθετο αυτού του εγχειριδίου παρουσιάζονται οι Φορείς που έχουν ενταχθεί στον ΕΜΑ και παρέχουν υπηρεσίες προστασίας σε θύματα εμπορίας ανθρώπων, με αναλυτικές πληροφορίες για το είδος των υπηρεσιών που παρέχουν, τις ομάδες στόχος στις οποίες απευθύνονται, καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας, ώστε να διευκολύνεται ο επαγγελματίας κατά την αναζήτηση των πιο κατάλληλων για τις ιδιαίτερες ανάγκες του θύματος Υπηρεσιών.

Για τη διασφάλιση δε της έγκαιρης και αποτελεσματικής πρόσβασης του θύματος στην υπηρεσία στην οποία παραπέμπεται, είναι σκόπιμη η προηγούμενη επικοινωνία του/της επαγγελματία με τον συγκεκριμένο Φορέα.

Υπηρεσίες προστασίας α' επιπέδου:

► Η **κοινωνική υποστήριξη**⁴⁷ περιλαμβάνει την εκτίμηση αναγκών, τη διαμόρφωση του εξατομικευμένου σχεδίου δράσης και την υλοποίηση αυτού σε άμεση και στενή συνεργασία με το θύμα. Αποσκοπεί βραχυπρόθεσμα στην κάλυψη των αναγκών με επείγοντα χαρακτήρα και στην άμβλυση των κινδύνων και μακροπρόθεσμα στην ενδυνάμωση του θύματος με την αξιοποίηση των δικών του δυνατοτήτων, δεξιοτήτων και πόρων.

Κατά την κοινωνική υποστήριξη, ο επαγγελματίας καλείται να κινητοποιήσει και να προωθήσει τη συνεργασία του θύματος με ένα εύρος υπηρεσιών και Φορέων

προστασίας, στο πλαίσιο του ατομικού σχεδίου δράσης με συντονισμένες και στοχευμένες ενέργειες παραπομπής και διαμεσολάβησης.

Ενδεικτικά, στην κοινωνική υποστήριξη περιλαμβάνονται η διαμεσολάβηση στις αρμόδιες Υπηρεσίες για την έκδοση ΑΜΚΑ, ΑΦΜ ή την ένταξη σε προγράμματα οικονομικής υποστήριξης (ΚΕΑ) ή τον ορισμό επιτρόπου – σε περίπτωση παιδιών θυμάτων.

Επίσης, ενέργειες κοινωνικής υποστήριξης είναι η παραπομπή σε νομικό/-ή σύμβουλο για τη διασφάλιση νόμιμης διαμονής στη χώρα – σε περίπτωση αλλοδαπών θυμάτων – ή σε ιατρικές και νοσηλευτικές υπηρεσίες για την φροντίδα της ψυχικής και σωματικής υγείας του θύματος.

Τέλος, στο πλαίσιο της κοινωνικής υποστήριξης περιλαμβάνονται και ενέργειες συνδρομής σε άλλες διαδικασίες, όπως είναι η σύνταξη κοινωνικής έκθεσης για κατάθεση στην Υπηρεσία Ασύλου ή η γνωμοδότηση για έκδοση πράξης χαρακτηρισμού του ατόμου ως θύματος εμπορίας από την Εισαγγελία Πρωτοδικών.

Συμπερασματικά, θα μπορούσε να πει κανείς ότι, ο επαγγελματίας που παρέχει την κοινωνική υποστήριξη έχει έναν συντονιστικό ρόλο στη διαχείριση της υπόθεσης για την παροχή υπηρεσιών προστασίας στο θύμα.

Προστασία παιδιών

Τα μέτρα προστασίας που προβλέπονται για τα παιδιά θύματα εμπορίας ανθρώπων, έχουν στόχο την προαγωγή της σωματικής, ψυχικής, διανοητικής και κοινωνικής ανάπτυξής τους. Πρέπει να είναι πάντα εξατομικευμένα και οι επαγγελματίες οφείλουν να τα προσαρμόζουν με βάση την ηλικία, το φύλο, το πολιτισμικό υπόβαθρο και τις ανάγκες του κάθε παιδιού, ενημερώνοντας για κάθε βήμα το παιδί και λαμβάνοντας υπόψη τους την άποψή του. Τα μέτρα αυτά μπορούν να συνοψιστούν ως εξής⁴⁸:

→ Ο προσδιορισμός του **βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού** πρέπει να προηγείται οποιασδήποτε απόφασης πρόκειται να ληφθεί για το παιδί. Το παιδί μπορεί να εκφράσει τις επιθυμίες και τις απόψεις του, οι οποίες λαμβάνονται υπόψη σε συνάρτηση με την ηλικία και την ωριμότητα του. Ανάλογα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου και τους κινδύνους τους

46. https://www.unicef.org/protection/files/IRC_CCSGuide_FullGuide_lowres.pdf σελ. 59

47. Για τους Φορείς του ΕΜΑ που παρέχουν Κοινωνική Υποστήριξη, βλ. Πίνακα 1 Ένθετο

48. Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού (2018). Χαρτογράφηση και ανάλυση του συστήματος προστασίας του παιδιού στην Ελλάδα με έμφαση στα παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες, RFPS- 171090-UNICEF, Αθήνα: ΙΥΠ. (Αδημοσίευτη έκθεση)

οποίους διατρέπει, μπορεί ο επαγγελματίας να προβεί σε ενέργειες με στόχο να καλυφθούν οι ακόλουθες ανάγκες:

1. Εντοπισμός της οικογένειας/ επαναπατρισμός
2. Ασφαλής στέγαση
3. Ψυχολογική υποστήριξη
4. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
5. Εκπαίδευση
6. Αναδοχή και τεκνοθεσία
7. Διορισμός επιτρόπου για τα ασυνόδευτα παιδιά

→ Επιτροπεία για τα ασυνόδευτα⁴⁹

Ο/Η επίτροπος είναι ανεξάρτητο άτομο που προστατεύει τα συμφέροντα και τη γενική ευημερία του παιδιού και για το σκοπό αυτό συμπληρώνει την περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητά του. Ο/Η επίτροπος ενεργεί ως νόμιμος/η εκπρόσωπος του παιδιού σε όλες τις διαδικασίες, με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις που έχει ένας γονέας εκπροσωπώντας το παιδί του. Τα καθήκοντα του/της επιτρόπου⁵⁰ είναι κατά βάση η διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού και της συνολικής ευημερίας του. Ο/η επίτροπος ενημερώνει το παιδί για τα δικαιώματά του, τις υποχρεώσεις, τις επιλογές που έχει αλλά και τις συνέπειες που μπορεί να έχουν αυτές. Επίσης, σε περιπτώσεις ασυνόδευτων παιδιών που αιτούνται διεθνή προστασία, ο/η επίτροπος παρίσταται στην προσωπική συνέντευξή του/της ενώπιον της Υπηρεσίας Ασύλου και σε κάθε άλλη διαδικασία που κρίνεται απαραίτητη.

Οι επίτροποι μπορεί να είναι επαγγελματίες, εθελοντές ή κατά περίπτωση συγγενείς του ασυνόδευτου παιδιού. Σε περίπτωση που υπάρχει υποψία ότι παιδί είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων, τότε ο/η επίτροπος θα πρέπει να παραπέμψει στο Εποπτικό Συμβούλιο και να ενημερώσει τον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς για την προστασία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων μέσω του συντονιστικού γραφείου επιτροπείας.

- ▶ Η **Στέγαση**⁵¹ αφορά στην παροχή διαμονής σε ασφαλές και ήσυχο περιβάλλον, κατάλληλο για το φύλο, την ηλικία και την εν γένει κατάσταση του πιθανού θύματος. Η δομή φιλοξενίας επιλέγεται με βάση την εκτίμηση κινδύνου (risk assessment) και των αναγκών (needs assessment) του πιθανού

θύματος. Για παράδειγμα, επιλέγεται ένας χώρος σε περιοχή μακριά από τον τόπο εκμετάλλευσης ή/ και δράσης των εμπλεκόμενων στην εμπορία.

Συμπερασματικά, για ασφαλή και κατάλληλη στέγαση θα πρέπει να πληρούνται οι εξής ελάχιστες προϋποθέσεις:

- Το πιθανό θύμα να συνοδεύεται στον Ξενώνα από την Αστυνομία, από επαγγελματία του Φορέα ή από πρόσωπο εμπιστοσύνης
- Να εξασφαλιστεί διερμηνεία (εφόσον απαιτείται) με σκοπό την ενημέρωση του πιθανού θύματος
- Να έχει διερευνηθεί ο βαθμός επικινδυνότητας της τοποθεσίας
- Να συνεκτιμάται η ηλικία ή άλλες παράμετροι, όπως αναπηρία.

- ▶ Η **Ψυχολογική υποστήριξη**⁵² ξεκινά με τη διαμόρφωση σχέσης εμπιστοσύνης και αποδοχής. Ο ψυχολόγος φροντίζει να δημιουργεί ένα κλίμα ασφάλειας και σεβασμού, ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο το θύμα θα μπορεί να εκφράσει ελεύθερα τα συναισθήματα, τις σκέψεις και τις ανησυχίες του, να επεξεργαστεί τα όσα πέρασε και να τα νοηματοδοτήσει, συνειδητοποιώντας ότι αλλάζει η κατάστασή του: από θύμα γίνεται επιζών/επιζήσασα.

Ο ψυχολόγος αναλαμβάνει την ψυχολογική αξιολόγηση με την από κοινού εκτίμηση των κινδύνων και των αναγκών και στη συνέχεια, τον σχεδιασμό της θεραπείας ή της συμβουλευτικής παρέμβασης που θα αποσκοπεί και στην πρόληψη επαναθυματοποίησής του. Αν κριθεί απαραίτητο, ενθαρρύνεται η παράλληλη συνεργασία με ψυχίατρο ή παιδοψυχίατρο.

Πολύ σημαντική, επίσης, είναι η υποστήριξη του θύματος εμπορίας κατά τη συμμετοχή του στις ποινικές διαδικασίες, καθώς ο κίνδυνος να υποστεί δευτερογενή θυματοποίηση, εκφοβισμό ή αντεκδίκηση καθώς και προκατάληψη είναι ιδιαίτερα αυξημένος.

- ▶ Η **Ιατροφαρμακευτική φροντίδα**⁵³ ξεκινά με την ενημέρωση και τη συναίνεση του πιθανού θύματος για τις πράξεις ιατροφαρμακευτικής φροντίδας και ακολουθεί η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Στις περιπτώσεις που ο Φορέας δεν παρέχει τέτοιου είδους υπηρεσίες, ο/η επαγγελματίας φροντίζει για τον ορισμό των απαραίτητων ραντεβού, σύμφωνα με το εθνικό σύστημα υγείας και τον τρό-

49. Εγχειρίδιο για τις Πρότυπες Διαδικασίες και Κατευθύνσεις για Επιτρόπους-Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, 2019, σελ. 23, 94

50. Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού (2018). Χαρτογράφηση και ανάλυση του συστήματος προστασίας του παιδιού στην Ελλάδα με έμφαση στα παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες, RFPS- 171090-UNICEF, Αθήνα: ΙΥΠ. (Αδημοσίευτη έκθεση)

51. Για τους Φορείς του ΕΜΑ που παρέχουν υπηρεσίες Στέγασης, βλ. Πίνακα 2 Ένθετου

52. Για τους Φορείς του ΕΜΑ που παρέχουν Ψυχολογική Υποστήριξη, βλ. Πίνακα 1 Ένθετου

53. Για τους Φορείς του ΕΜΑ που παρέχουν Ιατροφαρμακευτική Φροντίδα, βλ. Πίνακα 3 Ένθετου

πο λειτουργίας άλλων δομών παροχής ιατροφαρμακευτικής φροντίδας και καθοδηγεί το θύμα για τη διευκόλυνσή του στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας. Τέλος, είναι απαραίτητο να εξετάζεται η ανάγκη συνοδείας από εκπρόσωπο του Φορέα στις δομές παροχής ιατροφαρμακευτικής φροντίδας με την εξασφάλιση διερμηνείας, όπου απαιτείται.

► Η **Ψυχιατρική φροντίδα**⁵⁴ περιλαμβάνει την ψυχιατρική εκτίμηση, παρακολούθηση και την χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής. Εάν κριθεί σκόπιμο από τον/την επαγγελματία, παραπέμπεται το πιθανό θύμα -εφόσον συναινεί- για ψυχιατρική εκτίμηση. Εάν κριθεί αναγκαία η χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής, ο/η επαγγελματίας έχει την ευθύνη να διασφαλίσει ότι το θύμα κατανοεί τη χρησιμότητα της υπηρεσίας που του παρέχεται για την κάλυψη δικής του ανάγκης, τη δεδομένη χρονική στιγμή.

► Η **Νομική υποστήριξη**⁵⁵ περιλαμβάνει αφενός, την νομική συμβουλευτική και αφετέρου, την νομική εκπροσώπηση. Η νομική **συμβουλευτική** αφορά την παροχή συμβουλευτικής σχετικά με νομικές διαδικασίες που σχετίζονται με την εμπορία. Ξεκινάει από τη φάση της ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ (ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Ι) και συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια της συνεργασίας με τον Φορέα Προστασίας. Παρέχεται από Φορείς που διαθέτουν νομικό/ή σύμβουλο και παρέχουν νομική συμβουλευτική, εξασφαλίζοντας διερμηνεία για την ενημέρωση του πιθανού θύματος. Η διασύνδεση του πιθανού θύματος με τον/την νομικό/ή σύμβουλο γίνεται με **παραπομπή** από το Φορέα Ταυτοποίησης αμέσως μετά την ταυτοποίηση ή μετά την ανάληψη της περίπτωσης από το Φορέα

Προστασίας (εφόσον ο ίδιος δεν έχει τη δυνατότητα παροχής νομικής συμβουλευτικής ή/ και νομικής εκπροσώπησης).

Η νομική **εκπροσώπηση** περιλαμβάνει την υποστήριξη:

A. στη διαδικασία χαρακτηρισμού του πιθανού θύματος ως θύματος εμπορίας ανθρώπων με εισαγγελική Πράξη.

Η περίπτωση (A) διακρίνεται σε δύο υπο-περιπτώσεις:

Περίπτωση A1: Σε περίπτωση συναίνεσης για τη συνεργασία με την Αστυνομία, η Αστυνομία αναλαμβάνει την διαβίβαση της δικογραφίας που σχηματίζει στην Εισαγγελία για την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού του πιθανού θύματος

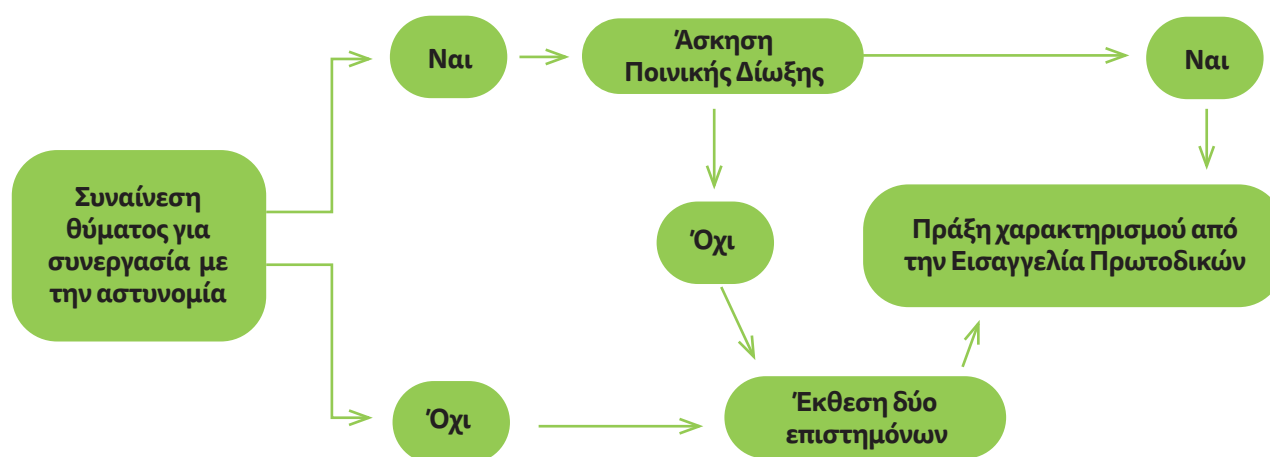
Περίπτωση A2: Σε περίπτωση μη συναίνεσης για τη συνεργασία με την Αστυνομία:

ακολουθείται η διαδικασία σύνταξης γνωμοδότησης από δύο επιστήμονες με ειδικότητα ψυχιάτρου, ψυχολόγου ή κοινωνικού λειτουργού, όπως ορίζει το Άρθρο 1 παρ. 1 περ. ια' Ν. 4251/2014 («Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις»).

B. στη διαδικασία ρύθμισης του καθεστώτος διαμονής στη χώρα.

Ανάλογα με την περίπτωση και όπως αρμόζει στην προσωπική κατάσταση του πιθανού θύματος:

Περίπτωση B1: κατάθεση αίτησης ασύλου (με αναφορά στο ιστορικό εμπορίας)

54. Για τους Φορείς του ΕΜΑ που παρέχουν Ψυχιατρική φροντίδα, βλ. Πίνακα 4 Ένθετου

55. Για τους Φορείς του ΕΜΑ που παρέχουν Νομική Υποστήριξη, βλ. Πίνακα 5 Ένθετου

Περίπτωση Β2: άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους (υποκατηγορία θύματος εμπορίας, με βασικό δικαιολογητικό την εισαγγελική πράξη χαρακτηρισμού του θύματος) και ανανέωση με βάση τις κείμενες διατάξεις

Περίπτωση Β3: Ένδικα μέσα κατά τυχόν αποφάσεων απέλασης/κράτησης/γεωγραφικού περιορισμού/ εγγραφής στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών κλπ.

Περίπτωση Β4: τυχόν άλλη διαδικασία που αρμόζει στην περίπτωση

Γ. στην ποινική διαδικασία δίωξης των φερόμενων ως δραστών.

Εφόσον έχει συναinéσει το πιθανό θύμα, ο/η νομικός/ή παραστάτης/τρια υποβάλλει εκ μέρους του θύματος – μάρτυρα «δήλωση παράστασης για την υποστήριξη της κατηγορίας» και θα διασφαλίσει την άσκηση των δικαιωμάτων του, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προς αποζημίωση.

Δ7. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

Ο νόμος προβλέπει εναλλακτικά δύο διαδικασίες για την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού θυμάτων εμπορίας: η μία αφορά τα συνεργαζόμενα με τις δικτυικές Αρχές θύματα και η άλλη τα μη συνεργαζόμενα. Αυτή η επιλογή του νομοθέτη συνάδει όχι μόνο με τις διεθνείς και ενωσιακές υποχρεώσεις της Χώρας, αλλά και με τον θυματοκεντρικό και δικαιωματοκεντρικό χαρακτήρα της διαδικασίας. Το θύμα αντιμετωπίζεται ως υποκείμενο δικαιωμάτων και όχι ως εργαλείο/μέσο πάταξης του εγκλήματος. Η υποχρεωτική συμμετοχή του θύματος στις ποινικές διαδικασίες θα παραγνώριζε την ιδιαίτερη ευαλωτότητά του, θα παραβίαζε τη βούλησή του και θα συνεπαγόταν την επαναθυματοποίησή του με τον εξαναγκασμό του να παράσχει πληροφορίες – παρότι κρίσιμες – για τη δίωξη των δραστών. Ωστόσο δεν αποκλείεται το θύμα που χαρακτηρίζεται ως θύμα εμπορίας χωρίς συνεργασία με τις δικτυικές Αρχές, αισθανόμενο πια ασφαλές και ενδυναμωμένο, να δώσει στη συνέχεια στοιχεία στην Αστυνομία, προκειμένου να διωχθούν οι δράστες της εμπορίας.

Δ7. 1. Χαρακτηρισμός Θυμάτων Συνεργαζόμενων με τις Δικτυικές Αρχές

Για τα θύματα που **συνεργάζονται** με τις δικτυικές Αρχές, δηλαδή που δίνουν ένορκη κατάθεση στην αστυνομία παρέχοντας πληροφορίες για το έγκλημα του οποίου υπήρξαν παθόντες/παθούσες, διαβιβάζεται η δικογραφία στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών, ο οποίος έχει την αρμοδιότητα να εκδώσει πράξη (διάταξη) χαρα-

κτηρισμού τους ως θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.

Αν δεν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, τότε για την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού απαιτείται η γνωμοδότηση από δύο επαγγελματίες με ειδικότητα ψυχιάτρου, ψυχολόγου ή κοινωνικού λειτουργού, οι οποίοι υπηρετούν σε Υπηρεσία ή σε Μονάδα Προστασίας και Αρωγής των άρθρων 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003, όπως αυτό ισχύει, ή στην Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, σε Μη Κυβερνητική Οργάνωση ή στο Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης ή σε Διεθνείς Οργανώσεις ή σε άλλους εξειδικευμένους και αναγνωρισμένους από το κράτος φορείς προστασίας και αρωγής.

Δ7. 2. Χαρακτηρισμός Θυμάτων Μη συνεργαζόμενων με τις Δικτυικές Αρχές

Για τα θύματα εμπορίας που **δεν επιθυμούν να συνεργαστούν** με τις δικτυικές Αρχές, δηλαδή αρνούνται να καταγγείλουν στην αστυνομία το αδίκημα που τελέστηκε σε βάρος τους, προβλέπεται και πάλι ως αρμόδιος ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών για την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού τους ως θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Βασική προϋπόθεση για την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού είναι η υποβολή προς τον Εισαγγελέα γραπτής **γνωμοδότησης** από δύο επαγγελματίες με ειδικότητα ψυχιάτρου, ψυχολόγου ή κοινωνικού λειτουργού, οι οποίοι υπηρετούν σε Υπηρεσία ή σε Μονάδα Προστασίας και Αρωγής των άρθρων 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003, όπως αυτό ισχύει, ή στην Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, σε Μη Κυβερνητική Οργάνωση ή στο Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης ή σε Διεθνείς Οργανώσεις ή σε άλλους εξειδικευμένους και αναγνωρισμένους από το κράτος φορείς προστασίας και αρωγής. Επιπρόσθετα η πράξη χαρακτηρισμού (μη συνεργαζόμενου) θύματος εμπορίας ανθρώπων εκδίδεται εφόσον ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών κρίνει, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέα Εφετών, ότι πρόκειται για θύμα εμπορίας ανθρώπων ή ότι δεν συνεργάζεται εξαιτίας απειλών που στρέφονται κατά προσώπων της οικογένειάς του που βρίσκονται στην Ελλάδα ή στη χώρα της προέλευσής του ή οπουδήποτε αλλού και ότι, εάν αυτό δεν προστατευθεί ή εάν απομακρυνθεί από τη χώρα αντιμετωπίζουν άμεσο κίνδυνο τα προαναφερόμενα πρόσωπα.

Δ7. 3. Γνωμοδοτήσεις στη Διαδικασία Χαρακτηρισμού

Η γνωμοδότηση πρέπει να αποτυπώνει στη μέγιστη δυνατή λεπτομέρειά τους τα πραγματικά περιστατικά που στοιχειοθετούν την εμπορία ανθρώπων, γιατί αυτό θα διερευνήσει ο εισαγγελέας για να εκδώσει την πράξη χαρακτηρισμού. Αυτό συνεπάγεται ότι οι γενικές αναφορές είτε στην κατάσταση της κοινωνικής ομάδας που τυχόν ανήκει το θύμα είτε στην πολιτική κατάσταση της χώρας δεν εξυπηρετεί τον σκοπό της γνωμοδότησης, παρά μόνο εάν γίνεται επίκλησή τους

για να δικαιολογηθεί κάποια αντίφαση/κενό μνήμης/άρνηση του θύματος να παράσχει πληροφορίες κλπ. Δεν κρίνεται σκόπιμη επίσης, η αναφορά στην κείμενη νομοθεσία, στον βαθμό που αυτή η ανάλυση μπορεί να συμπεριληφθεί από τον/τη δικηγόρο στο τυχόν υπόμνημα που θα καταθέσει προς υποστήριξη του θύματος στη διαδικασία χαρακτηρισμού.

- Η γνωμοδότηση κατατείνει στη διαμόρφωση της εικόνας από τον/την επαγγελματία για το εάν πρόκειται για θύμα εμπορίας ανθρώπων. Οποιαδήποτε άλλη αναφορά για την ανάγκη π.χ. παραμονής στη χώρα ή την αδυναμία απομάκρυνσης ή το προσφυγικό προφίλ δεν είναι σκόπιμο να υπάρχει στη γνωμοδότηση για τη διαδικασία χαρακτηρισμού.
- Τα πραγματικά περιστατικά είναι σημαντικό να τοποθετούνται με τη μέγιστη δυνατή ακρίβεια στον χρόνο.
- Είναι αναγκαίο να προσδιορίζεται όσο το δυνατό ακριβέστερα η ταυτότητα των δραστών και συνεργών. Αυτό σημαίνει ότι είναι σημαντικό να αναφέρεται κάθε σχετική πληροφορία που δίνει το θύμα, ακόμη και τα μικρά τους ονόματα ή έστω, πώς εκείνα τους αποκαλούσαν, η ηλικία τους, καθώς και το επάγγελμά τους ή πώς βιοπορίζονταν.
- Η απόδραση και γενικά ο τρόπος εξόδου από την εμπορία είναι κρίσιμο στάδιο της ιστορίας του θύματος και πρέπει να γίνεται προσπάθεια εκτενούς ανάλυσής του.
- Κάθε απόκλιση μεταξύ των γνωμοδοτήσεων των δύο επαγγελματιών γεννά αμφιβολία για την αξιοπιστία του θύματος ή για την επάρκεια του/της επαγγελματία. Οπότε προτείνουμε να αποδίδονται τα γεγονότα κατά το δυνατόν, όπως τα αφηγείται το άτομο και λιγότερο όπως τα ερμηνεύει ο/η επαγγελματίας.

Δ8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ IV. Κοινωνική Ένταξη

Η Διαδικασία (IV) αφορά τις ενέργειες υποστήριξης των επιζησάντων/επιζησασών της εμπορίας ανθρώπων κατά τη διαδικασία ένταξής τους στην ελληνική κοινωνία, ανάλογα με την ηλικία και τις άλλες ιδιαίτερες ανάγκες τους στους τομείς της εκπαίδευσης, εργασίας, υγείας, ψυχαγωγίας, οικονομικής ενίσχυσης και αλλού. Οι ενέργειες αυτές γίνονται από τον Φορέα Προστασίας ή με τη διαμεσολάβηση αυτού, από αρμόδιους για την κάθε περίπτωση Φορείς (π.χ. σχολεία, ΟΑΕΔ).

Η κοινωνική ένταξη των πιθανών θυμάτων περιλαμβάνει τέσσερις τομείς. Πιο αναλυτικά, αφορά την εκπαίδευση-κατάρτιση, την εργασιακή ένταξη, την ψυχαγω-

γία και την αυτόνομη διαβίωση του ατόμου.

Εκπαίδευση-Κατάρτιση

- Για τα παιδιά θύματα είναι ανάγκη να γίνουν άμεσα ενέργειες για την ένταξη στη δημόσια εκπαίδευση. Επίσης, είναι σημαντικό να ξεκινήσουν μαθήματα ελληνικής γλώσσας, αλλά και μαθήματα μητρικής γλώσσας (που μπορούν να γίνουν με αλληλοδιδασκαλία) όπως και ενισχυτική διδασκαλία.
- Όσον αφορά παιδιά άνω των 14 ετών, προτείνεται και η διερεύνηση της δυνατότητας εγγραφής στις Σχολές Μαθητείας του ΟΑΕΔ.
- Για τους ενήλικες αλλοδαπής καταγωγής, απαραίτητη θεωρείται η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας⁵⁶. Στην περίπτωση των μητέρων που παρακολουθούν τα μαθήματα, πρέπει να διερευνάται η δυνατότητα παράλληλης δημιουργικής απασχόλησης των τέκνων τους, κυρίως αν είναι προσχολικής ηλικίας. Με την εκμάθηση της γλώσσας, θα εξυπηρετηθούν και οι στόχοι της ένταξης στην αγορά εργασίας και της αυτόνομης διαβίωσης, αλλά και θα προετοιμαστεί ο/η επιζήσας/επιζήσασα για τη ζωή στην ελληνική πραγματικότητα. Για τον λόγο αυτό, ωφέλιμη θα ήταν η σταδιακή εξοικείωση του ατόμου με τον τρόπο λειτουργίας της διοίκησης, με τις γραφειοκρατικές διαδικασίες και τη διαχείριση οικονομικών θεμάτων, καθώς με θέματα (παιδ)ιατρικής φροντίδας-αγωγής υγείας, για την καλύτερη διαχείριση της καθημερινότητας. Σε όλη αυτή τη διαδικασία λαμβάνονται υπόψη τυχόν πολιτισμικές ιδιαιτερότητες ή/και διαφορές μεταξύ του θύματος και της κοινωνίας υποδοχής.

Εργασιακή Ένταξη⁵⁷

Η εξασφάλιση θέσης εργασίας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή των επιζησάντων/επιζησασών της εμπορίας ανθρώπων στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας και συνεπώς, για την ένταξή τους.

Η συμβολή ενός εξειδικευμένου επαγγελματία είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς μέσω εξατομικευμένων ή και ομαδικών συνεδριών, θα μπορέσει να αναδείξει τις δεξιότητες που έχουν τα άτομα. Επίσης θα τα βοηθήσει να αναγνωρίσουν τις δεξιότητες και να τις αξιοποιήσουν, ώστε να επιλέξουν το επάγγελμα που ταιριάζει καλύτερα στα προσόντα τους. Ακόμα, θα τα ενημερώσει για το θεσμικό πλαίσιο και τη διαδικασία ένταξης στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα, ώστε να προχωρήσουν μαζί στη σύνταξη βιογραφικού σημειώματος και στην προετοιμασία για την παρουσία τους σε μία συνέντευξη εργασίας

56. Για τους Φορείς του ΕΜΑ που παρέχουν Μαθήματα Ελληνικών, βλ. Πίνακα 6 Ένθετου

57. Για τους Φορείς του ΕΜΑ που παρέχουν Υποστήριξη στην Αναζήτηση Εργασίας, βλ. Πίνακα 7 Ένθετου

Στο πλαίσιο αυτό, χρειάζεται να λάβουμε υπόψη το γεγονός ότι οι επιζήσαντες/ επιζήσασες της εμπορίας ανθρώπων έχουν φύγει από τις χώρες τους έχοντας σπάνια στη διάθεσή τους έγγραφα που να πιστοποιούν τις δεξιότητες που απέκτησαν πριν την άφιξή τους στις χώρες υποδοχής. Παράλληλα, ακόμα και στην περίπτωση που κάποιοι μπορεί να έχουν έστω φωτογραφία του πτυχίου τους ή του πιστοποιητικού τους, οι επίσημοι φορείς πιστοποίησης των τυπικών προσόντων σε αρκετές χώρες δεν θα το αναγνωρίσουν.

Στην Ελλάδα οι επίσημοι φορείς αναγνώρισης προσόντων είναι ο ΔΟΑΤΑΠ⁵⁸ και ο ΕΟΠΠΕΠ⁵⁹. Ο ΔΟΑΤΑΠ αναγνωρίζει πτυχία που έχουν ληφθεί σε χώρες του εξωτερικού ενώ ο ΕΟΠΠΕΠ πιστοποιεί τις δεξιότητες και τις ικανότητες που έχει κάποιος και καθορίζει τα επαγγελματικά περιγράμματα.

Για την πραγματοποίηση της ένταξης αυτών των ατόμων στην ανώτατη εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας, το τμήμα Εκπαίδευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης υλοποιεί από το 2017 ένα πιλοτικό πρόγραμμα ειδικά σχεδιασμένο για την αξιολόγηση των δεξιοτήτων, το **Ευρωπαϊκό Διαβατήριο Δεξιοτήτων για Πρόσφυγες - European Qualification Passport for Refugees⁶⁰ ή EQPR**. Πρόκειται για ένα εργαλείο που αξιολογεί τα προσόντα που έχουν αποκτηθεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση βάσει διαθέσιμων εγγράφων (όπου είναι εφικτό) και δομημένης συνέντευξης. Είναι διαθέσιμο σε τρεις τουλάχιστον γλώσσες. Αγγλικά, Γαλλικά και Αραβικά.

- Εξάσκηση στις δεξιότητες αναζήτησης εργασίας και αυτοπαρουσίασης κατά τη διάρκεια της συνέντευξης

Οι δεξιότητες αναζήτησης εργασίας, είτε είναι δεξιότητες λόγω εργασιακής εμπειρίας είτε εγγενείς στο πρόσωπο δεξιότητες, είναι ίσως το σημαντικότερο εφόδιο που χρειάζεται/διαθέτει κάποιος, για να ενταχθεί αποτελεσματικότερα στην αγορά εργασίας.

Οι περισσότεροι αγνοούν την ύπαρξη των δεξιοτήτων τους και εστιάζουν μόνο στην εργασιακή εμπειρία που πιθανόν έχουν. Έτσι, σε μία συνέντευξη καταλήγουν να παρουσιάζουν μόνο τις δουλειές που έχουν κάνει, χωρίς να αναφέρουν τις δεξιότητες που καλλιέργησαν.

Βήματα:

- Σύνταξη βιογραφικού σημειώματος: το βιογραφικό

σημείωμα είναι το πρώτο έγγραφο που θα χρειαστεί να φτιάξει ο/η εξυπηρετούμενος/η και στο οποίο αποτυπώνονται οι δεξιότητές του και η εργασιακή και εκπαιδευτική του εμπειρία.

- Σύνταξη συνοδευτικής επιστολής: Σε αντίθεση με το βιογραφικό η συνοδευτική επιστολή είναι προσωποποιημένη και τη χρησιμοποιούμε για να δικαιολογήσουμε την ανταπόκριση στη συγκεκριμένη αγγελία.
- Συγκέντρωση δικαιολογητικών και εγγραφή στο Μητρώο Ανέργων του ΟΑΕΔ⁶¹
- Εκπαίδευση στις μεθόδους αναζήτησης εργασίας: ιστοσελίδες ή εφημερίδες με αγγελίες εργασίας, γραφεία εύρεσης εργασίας, εταιρείες ανθρώπινου δυναμικού, βάση δεδομένων του ΟΑΕΔ αλλά και τα κοινωνικά δίκτυα.
- Συνέντευξη εργασίας: η συνέντευξη είναι το τελικό και κρίσιμότερο στάδιο στην εύρεση εργασίας. Ο σύμβουλος προετοιμάζει τον/την εξυπηρετούμενο/η για αυτήν. Εξηγεί τη δομή της και τονίζει τα πιο σημαντικά σημεία, τα οποία είναι η εμφάνιση, η στάση του σώματος, η παρουσίαση των δυνατών και αδύναμων στοιχείων του ατόμου καθώς και ο τρόπος απάντησης στις ερωτήσεις για την εργασιακή εμπειρία, τη θέση, τις προσδοκίες του/της ίδιου/ας για αυτήν κ.λπ..

Είναι αναμενόμενο ωστόσο ότι τα περισσότερα θύματα, λόγω των αντικειμενικών συνθηκών αλλά και της άμεσης ανάγκης βιοπορισμού τους, θα προσφύγουν στη λύση μιας εργασίας που μικρή ή καμία σχέση δε θα έχει με τα προσόντα ή/ και την προϋπηρεσία τους. Το σημαντικότερο εφόδιο λοιπόν είναι να γνωρίζουν το εργασιακό πλαίσιο της χώρας, τα δικαιώματά τους σε μία σχέση εργασίας αλλά και τους τρόπους που μπορούν να τα διεκδικήσουν.

Ψυχαγωγία

Πρόγραμμα δραστηριοτήτων για παιδιά και ενήλικες (π.χ. αθλητισμός, αυτοάμυνα, μουσική, εικαστικά, θεατρικό εργαστήριο, μαγειρική κ.ο.κ.)

Αυτόνομη διαβίωση

- Βοήθεια στη διαμόρφωση ενός προγράμματος συνδυασμού εργασίας και προσωπικής/οικογενειακής ζωής⁶²
- Πρόβλεψη για τη δημιουργική απασχόληση βρεφών/νηπίων των μονογονεϊκών οικογενειών

58. <http://www.doatap.gr/gr/>

59. <https://www.eoppep.gr/index.php/el/>

60. <https://www.coe.int/en/web/education/recognition-of-refugees-qualifications>

61. <http://www.oaed.gr/>

62. Για τους Φορείς του ΕΜΑ που παρέχουν Υλική Υποστήριξη, βλ. Πίνακα 8 Ένθετου

Δ9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ V. Επαναπατριsmός Ή Μετεγκατάσταση σε Τρίτη χώρα

Η Διαδικασία του εθελούσιου επαναπατριsmού⁶³ ακολουθείται εναλλακτικά σε σχέση με την επιλογή της κοινωνικής ένταξης και αφορά την οικειοθελή και ασφαλή επιστροφή του αλλοδαπού πιθανού θύματος στον τόπο καταγωγής του. Για τον επαναπατριsmό είναι αρμόδιος ο Φορέας Αναφοράς σε συνεργασία με Φορείς υποβοήθησης του οικειοθελούς επαναπατριsmού και αν χρειαστεί, την Πρεσβεία/ Προξενείο της χώρας καταγωγής.

Για τη διασφάλιση οικειοθελούς και ασφαλούς επαναπατριsmού, ακολουθούνται τα παρακάτω στάδια:

1^ο στάδιο: Ενημέρωση του θύματος

Η ενημέρωση του παιδιού είναι απαραίτητη, αν και δεν απαιτείται συναίνεση του.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, προβλέπεται η συνεκτίμηση της επιθυμίας του παιδιού⁶⁴.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ο οικειοθελής επαναπατριsmός του θύματος, θα πρέπει κατά την ταυτοποίηση να ενημερωθεί για το δικαίωμα παραμονής του στη χώρα ή την επιστροφή του στον τόπο καταγωγής. Επίσης, ο/η επαγγελματίας του Φορέα Αναφοράς, θα πρέπει να το ενημερώσει για την παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης (σε συνδυασμό με την εκτίμηση αναγκών και επικινδυνότητας). Τέλος, αν χρειαστεί θα προχωρήσει σε συνεργασία με άλλον Φορέα (για παράδειγμα, παραπομπή για νομική συμβουλευτική ή Πρεσβεία/ Προξενείο της χώρας καταγωγής). Στόχος είναι η ολοκληρωμένη ενημέρωση, ώστε η απόφαση του θύματος να είναι «με επίγνωση».

2^ο στάδιο: Εκτίμηση κινδύνου

Σε αυτό το στάδιο θα πρέπει να γίνει μια διερεύνηση για την πιθανότητα ύπαρξης αντιποίνων από την πλευρά των δραστών προς το θύμα αλλά και το ενδεχόμενο επαναθυματοποίησής του, ώστε να διασφαλιστεί η ασφάλειά τους κατά την επιστροφή στη χώρα καταγωγής. Είναι σημαντικό να διασυνδεθεί το άτομο με κάποιο φορέα στην χώρα του ώστε να πλαισιωθεί κατά την επιστροφή του καθώς και να διευρευνηθεί η ύπαρξη υποστηρικτικού περιβάλλοντος. Σε αυτό το σημείο, ο

Φορέας που έχει αναλάβει τον επαναπατριsmό του θύματος, θα πρέπει να ενημερώσει το ΕΚΚΑ ως διαχειριστή του ΕΜΑ.

3^ο στάδιο: Διασύνδεση με Φορέα Προστασίας στη χώρα καταγωγής για τη διασφάλιση της συνέχειας της προστασίας

Πριν την επιστροφή του ατόμου θα πρέπει να ερωτηθεί, εάν συναινεί* για τη διαβίβαση των προσωπικών του πληροφοριών σε Φορέα Προστασίας στον τόπο καταγωγής, καθώς θα υπάρξει συνεργασία των δύο φορέων προκειμένου να πραγματοποιηθεί μια καλύτερη εκτίμηση της επικινδυνότητας της κατάστασης για το θύμα εκεί.

Εάν στη χώρα καταγωγής του θύματος λειτουργεί ΕΜΑ, τότε το ΕΚΚΑ αναλαμβάνει τη συνεργασία με τον Φορέα -διαχειριστή του -εάν απαιτείται και, κατόπιν συναίνεσης του ενήλικου θύματος.

* Σε περίπτωση μη συναίνεσης, δίνονται στο θύμα οι πληροφορίες για τους Φορείς, προκειμένου να τις έχει στη διάθεσή του, όποτε και εάν αποφασίσει να ζητήσει βοήθεια.

4^ο στάδιο: Προετοιμασία ταξιδιού επιστροφής

Κατά την προετοιμασία του ταξιδιού, θα πρέπει να εκδοθούν ταξιδιωτικά έγγραφα σε συνεργασία με την Πρεσβεία/ Προξενείο της χώρας και να επιλεγεί το πιο ασφαλές μέσο επιστροφής για να πραγματοποιήσει το θύμα το ταξίδι. Είναι σημαντικό να υπάρχει συνοδεία του θύματος κατά την αναχώρηση από τον/την επαγγελματία με τον/την οποία συνεργάζεται το άτομο, καθώς και υποδοχή από επαγγελματία συνεργαζόμενου φορέα κατά την άφιξη⁶⁵.

Στην περίπτωση παιδιού πιθανού θύματος, απαραίτητη είναι η ενημέρωση της Εισαγγελίας Ανηλίκων. Με εντολή του Εισαγγελέα, διενεργείται κοινωνική έρευνα από τις αρμόδιες αλλοδαπές Αρχές, με σκοπό τη διερεύνηση συνθηκών διαβίωσης της οικογένειας στον τόπο καταγωγής. Εναλλακτικά, διερευνάται και η πιθανότητα εισαγωγής σε προστατευμένο πλαίσιο φιλοξενίας στον τόπο καταγωγής. Η τελική απόφαση είναι αρμοδιότητα του Εποπτικού Συμβουλίου σύμφωνα με το Ν. 4554/2018.

63. Για τους Φορείς του ΕΜΑ που παρέχουν Υποστήριξη στον Επαναπατριsmό, βλ. Πίνακα 9 Ένθετου

64. «1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη εγγυώνται στο παιδί που έχει ικανότητα διάκρισης το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της γνώμης του σχετικά με οποιοδήποτε θέμα που το αφορά, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του και με το βαθμό ωριμότητάς του. 2. Για το σκοπό αυτόν θα πρέπει ιδίως να δίνεται στο παιδί η δυνατότητα να ακούγεται σε οποιαδήποτε διοικητική ή δικαστική διαδικασία που το αφορά, είτε άμεσα είτε μέσω ενός εκπροσώπου ή ενός αρμόδιου οργανισμού, κατά τρόπο συμβατό με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας.» Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Άρθρο 12

65. Με τη συνδρομή του Δ.Ο.Μ. ή σε άλλη περίπτωση της Πρεσβείας/ Προξενείου και, αν κριθεί απαραίτητο, της Αστυνομίας (κυρίως στην περίπτωση ανήλικου πιθανού θύματος) της χώρας προέλευσης.

Η **μετεγκατάσταση σε Τρίτη Χώρα** συναρτάται με το τυχόν δικαίωμα διαμονής σε άλλη χώρα που έχει ο/η επιζήσας/επιζήσασα και προϋποθέτει επικοινωνία με την πρεσβεία/προξενείο της χώρας αυτής ή υπαγωγή σε προβλεπόμενες διαδικασίες π.χ. οικογενειακής επανένωσης. Κατά τα λοιπά, ακολουθούνται κατ' αναλογία τα στάδια που περιγράφονται παρακάτω.

Δ10. ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Το «κλείσιμο περίπτωσης» αφορά είτε την ολοκλήρωση της συνεργασίας με το θύμα, σύμφωνα με το Ατομικό Σχέδιο Δράσης, είτε τη διακοπή της συνεργασίας ανεξαρτήτως αιτίας.

Όταν η συνεργασία του Φορέα Αναφοράς με το θύμα ολοκληρωθεί, ο/η επαγγελματίας που έχει αναλάβει τη συγκεκριμένη περίπτωση θα πρέπει να ενημερώσει και το ΕΚΚΑ.

Όταν μια περίπτωση «κλείσει» για τον Φορέα, τότε «κλείνει» και για τον ΕΜΑ, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν είναι δυνατή η εκ νέου ενεργοποίησή της, εφόσον το θύμα συνεργαστεί με άλλον Φορέα και ο τελευταίος ενημερώσει το ΕΚΚΑ.

Ε. Προτυποποιημένες Διαδικασίες Λειτουργίας του ΕΜΑ στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ), στις δομές προσωρινής υποδοχής και προσωρινής φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, στις κλειστές δομές προσωρινής φιλοξενίας, στις κλειστές δομές προσωρινής υποδοχής, στα προαναχωρησιακά κέντρα κράτησης και στις κλειστές ελεγχόμενες δομές νήσων⁶⁶.

Για την επικοινωνία με το ΕΚΚΑ -διαχειριστή του ΕΜΑ- ορίζεται από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης σε συνεννόηση με τον/τη Διοικητή/τρια των ανωτέρω δομών, αρμόδιος/α διοικητικός/ή υπάλληλος που υπηρετεί στις δομές αυτές, τα στοιχεία του/της οποίου/ας γνωστοποιούνται στο ΕΚΚΑ, ως το **«πρόσωπο αναφοράς»** για τον ΕΜΑ. Το άτομο αυτό λαμβάνει από το ΕΚΚΑ οποιαδήποτε ενημέρωση σχετικά με τον ΕΜΑ και τα εργαλεία λειτουργίας του και, αναλαμβάνει την αποστολή της Φόρμας Αναφοράς στο ΕΚΚΑ, αν εντοπιστεί πιθανό θύμα εντός των δομών.

Ο/Η ίδιος/α υπάλληλος κρίνεται σκόπιμο να οριστεί και ως πρόσωπο αναφοράς για όλο το προσωπικό των δομών, ώστε το τελευταίο να αναφέρεται στο ίδιο πρόσωπο -γνωστό σε όλους- όταν διαπιστώσει οποιαδήποτε ένδειξη ότι κάποιο άτομο μπορεί να είναι πιθανό θύμα, με σκοπό να αποφεύγεται η διαρροή πληροφόρησης. Εάν το πιθανό θύμα ταυτοποιηθεί από επαγγελματία μη κρατικού Φορέα που δραστηριοποιείται μέσα στις ως άνω δομές, ο Φορέας θα ακολουθήσει την εσωτερική του διαδικασία για την αναφορά στον

ΕΜΑ και τις προβλεπόμενες διαδικασίες για την υποστήριξη του θύματος. Κρίνεται όμως σκόπιμο, να ενημερώσει και το εκάστοτε πρόσωπο αναφοράς για τον εντοπισμό θύματος εμπορίας, εφόσον το τελευταίο συνανεί προς τούτο.

Στα ΚΥΤ και σε όλες τις ανωτέρω αναφερόμενες Δομές, η ταυτοποίηση του πιθανού θύματος, δηλαδή η αναγνώριση ενδείξεων ότι έλαβε χώρα μια τουλάχιστον ενέργεια εμπορίας, με τουλάχιστον ένα μέσο⁶⁷ και με σκοπό την εκμετάλλευση (Διαδικασία Ι), μπορεί να γίνει:

- 1) από την Αστυνομία κατά τη διαδικασία διακρίβωσης ιθαγένειας
- 2) από το Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης, κατά τον ιατρικό έλεγχο, την ψυχολογική εκτίμηση ή την ψυχοκοινωνική υποστήριξη⁶⁸
- 3) από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και την Υπηρεσία Ασύλου κατά τη διαδικασία καταγραφής και συνέντευξης

66. Σύμφωνα με τον Ν. 4686/2020 (ΦΕΚ Α 96 - 12.05.2020) Βελτίωση της μεταναστευτικής νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80) και άλλες διατάξεις.

67. Με την εξαίρεση του ανηλικού θύματος, για οποίο δεν απαιτείται να ανιχνευθεί η χρήση μέσου.

68. Γενικός Κανονισμός Λειτουργίας των ΚΥΤ (ΚΥΑ 1/7433 ΦΕΚ τ. Β 2219/10.6.2019)

4) Από τις Αρχές Κράτησης στις Κλειστές Δομές Προσωρινής φιλοξενίας και Υποδοχής, στα Προαναχωρησιακά Κέντρα Κράτησης και στις Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές Νήσων

5) Από το προσωπικό του ΚΥΤ, των Δομών Προσωρινής Υποδοχής και προσωρινής φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και των Φορέων που δραστηριοποιούνται εντός αυτών, κατά τη διάρκεια παραμονής του ατόμου.

Στην περίπτωση που το προσωπικό (εκτός του Κλιμακίου Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης) εντοπίζει μεμονωμένες ενδείξεις ότι τελείται πράξη εμπορίας ανθρώπων σε βάρος ατόμου που βρίσκεται εντός των ως άνω δομών, ακολουθεί την παρακάτω διαδικασία:

Βήμα 1^ο: Εντοπισμός μεμονωμένων ενδείξεων

Το προσωπικό των ανωτέρω δομών με οποιαδήποτε ιδιότητα, (π.χ. καθαριότητας, διανομής τροφίμων, φύλαξης κ.α.), εντοπίζει ενδείξεις ότι κάποιο άτομο μπορεί να στερείται την ελευθερία του και την αυτόνομη βούλησή του, όπως π.χ. λουκέτο σε container, άτομο που δεν έχει στην κατοχή του τα έγγραφά του, άτομο που κυκλοφορεί αποκλειστικά με συνοδεία, άτομο που δεν μιλάει σε κανέναν τρίτο, οποιαδήποτε άλλη ένδειξη ή ενέργεια παραπέμπει ότι κάποιο άτομο εκφοβίζεται ή απειλείται ή δέχεται βία, άτομο που δεν έχει οικειότητα με πρόσωπο που έχει δηλώσει στενή συγγενική σχέση, άτομο που έχει πολλά χρήματα με αδιευκρίνιστη την πηγή τους.

Βήμα 2^ο: Ενημέρωση του ατόμου που έχει οριστεί ως «πρόσωπο αναφοράς»

Από την πρώτη στιγμή που οποιοδήποτε μέλος του προσωπικού εντοπίζει κάποια ένδειξη, θα πρέπει να ενημερώσει άτυπα και προφορικά το πρόσωπο αναφοράς.

Βήμα 3^ο: Παραπομπή στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης της Δομής

Το πρόσωπο αναφοράς, όταν ενημερωθεί για μία ή περισσότερες ενδείξεις που δημιουργούν σοβαρή υποψία για την πιθανότητα εμπορίας, θα πρέπει να ενημε-

ρώσει προφορικά το Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης, προκειμένου να διερευνηθεί περαιτέρω η υπόθεση.

Βήμα 4^ο Ταυτοποίηση και ενημέρωση του πιθανού θύματος για τα δικαιώματά του

- Σε περίπτωση που η ταυτοποίηση γίνει από την Αστυνομία κατά τη διαδικασία εξακρίβωσης ιθαγένειας, αυτή ενημερώνει το θύμα.
- Σε περίπτωση που η ταυτοποίηση γίνει από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή/και την Υπηρεσία Ασύλου κατά τη διαδικασία καταγραφής και συνέντευξης, αυτή ενημερώνει το θύμα.
- Σε περίπτωση που η ταυτοποίηση γίνει από το Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης του ΚΥΤ κατά τον ιατρικό έλεγχο και την ψυχοκοινωνική υποστήριξη, αυτό ενημερώνει το θύμα.
- Σε περίπτωση που η ταυτοποίηση γίνει από τις Αρχές Κράτησης, αυτές ενημερώνουν το θύμα

Το θύμα ενημερώνεται για το φαινόμενο της εμπορίας ανθρώπων (ορισμός), τα δικαιώματά του, τις επιλογές που έχει στη διάθεσή του και τις συνέπειές τους, τη δυνατότητα συνεργασίας με τις διωκτικές αρχές⁶⁹, τη δυνατότητα χορήγησης προθεσμίας περίσκεψης και τη λειτουργία του ΕΜΑ (ενδεικτικά βλ. έντυπο: Ενημέρωση για τα Δικαιώματα Θύματος).

Βήμα 5^ο Ενημέρωση του/της Διοικητή/τριας της Δομής

Οι ως άνω Φορείς ταυτοποίησης, ακολουθώντας την εσωτερική διαδικασία τους, θα πρέπει αμέσως μετά την ταυτοποίηση και ενημέρωση του πιθανού θύματος και εφόσον έχουν την συναίνεσή του (στην περίπτωση ενηλίκου θύματος), να ενημερώσουν τον/την Διοικητή/τρια του ΚΥΤ.

Βήμα 6^ο Ενημέρωση της Αστυνομίας

Στην περίπτωση που ο/η Διοικητής/τρια της Δομής ενημερωθεί για τον εντοπισμό πιθανού θύματος, ενημερώνει την Αστυνομία⁷⁰.

69. Σε περίπτωση που το ενήλικο θύμα ταυτοποιηθεί από Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης του ΚΥΤ και εφόσον μετά την ενημέρωση, συνααινέσει για την συνεργασία με τις διωκτικές Αρχές, ενημερώνεται ο Διοικητής του ΚΥΤ και η Αστυνομία.

70. Σύμφωνα με τη με αρ. 23/13532/2020 απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου (Γενικός Κανονισμός Λειτουργίας Δομών Προσωρινής Υποδοχής και Δομών Προσωρινής Φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, που λειτουργούν με μέριμνα της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης), ο Διοικητής, σε περίπτωση τέλεσης αξιόποινης πράξης, ενημερώνει τον αρμόδιο Εισαγγελέα σύμφωνα με το άρθρο 37 του ΚΠΔ, ενώ το προσωπικό των Κλιμακίων των Δομών και εν γένει όσοι εργάζονται ακόμη και εθελοντικά εντός αυτής, στην περίπτωση αυτεπαγγέλτως διωκόμενων αδικημάτων, οφείλουν να ενημερώνουν με κάθε πρόσφορο τρόπο τον Διοικητή ή τον Υποδιοικητή της Δομής, ο οποίος με τη σειρά του ενημερώνει τον αρμόδιο Εισαγγελέα, κατά τα οριζόμενα στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 37 ΚΠΔ.

Εάν το πιθανό θύμα δεν συναινεί για την ενημέρωση της Αστυνομίας, κάθε Φορέας που εμπλέκεται, ενεργεί κατ' αρμοδιότητα, διαφυλάσσοντας την προστασία του απορρήτου και σύμφωνα με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο για την υποχρέωση ή τη δυνατότητα άρσης αυτού.

Βήμα 7^ο: Εκτίμηση αναγκών και κινδύνου

Το Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης (αλλά και η Αστυνομία) θα προβεί σε εκτίμηση της σωματικής και ψυχικής κατάστασης του πιθανού θύματος, θα διερευνήσει εάν το ίδιο ή το οικογενειακό του περιβάλλον δέχονται απειλές και αν είναι ασφαλής η συνέχιση της παραμονής του στη Δομή. Τα αποτελέσματα της εκτίμησης διαβιβάζονται στον Διοικητή, εφόσον το ενήλικο πιθανό θύμα συναινεί.

Βήμα 8^ο: Παροχή άμεσης προστασίας

Ο/Η Διοικητής/τρια της Δομής σε συνεργασία με το Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης ή/και την Αστυνομία⁷¹ αποφασίζει την τοποθέτηση του πιθανού θύματος σε ασφαλή χώρο, εκτός ΚΥΤ – εάν αυτό είναι εφικτό ή, εντός αυτού (για παράδειγμα σε πτέρυγες αποκλειστικά για γυναίκες).

Βήμα 9^ο: Παραπομπή και αναφορά στον ΕΜΑ⁷²

Ο Φορέας που έκανε την ταυτοποίηση αναλαμβάνει την αποστολή στο ΕΚΚΑ της Φόρμας Αναφοράς για τον εντοπισμό του πιθανού θύματος, ανεξαρτήτως εάν το πιθανό θύμα έχει δώσει τη συναίνεσή του⁷³. Σε περίπτωση που η ταυτοποίηση έγινε από το προσωπικό του ΚΥΤ, τη Φόρμα αποστέλλει το πρόσωπο αναφοράς του ΚΥΤ.

Βήμα 10^ο: Λήψη περαιτέρω μέτρων προστασίας

Στα μέτρα προστασίας συμπεριλαμβάνονται:

A. οι υπηρεσίες υποστήριξης, όπως: η εύρεση δομής φιλοξενίας, η εξασφάλιση ιατρικής παρακολούθησης -εφόσον είναι απαραίτητο- και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης.

B. οι διοικητικές διαδικασίες, όπως αυτές προβλέπονται στο πλαίσιο λειτουργίας της Δομής που βρίσκεται το θύμα (βλ. διαδικασία ασύλου, άρση γεωγραφικού περιορισμού, ασφαλής μεταφορά με τη συνδρομή άλλων Φορέων ή της αστυνομίας κ.ο.κ.)

Στην περίπτωση ασυνόδευτων παιδιών ενημερώνεται ο/η Επίτροπος – εφόσον έχει οριστεί και ο/η Εισαγγελέας Ανηλίκων - ή όπου δεν υπάρχει, ο/η Εισαγγελέας Πρωτοδικών από του/τη Διοικητή/τρια του ΚΥΤ, αφού ενημερωθεί ο/η ίδιος/α.

**ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ Η ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ
ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ**

Με στόχο την εξασφάλιση της παρακολούθησης της περίπτωσης, κρίνεται απαραίτητη η ενημέρωση του ΕΚΚΑ για τις ενέργειες που μεσολαβούν μεταξύ του εντοπισμού και της ανάληψης της περίπτωσης από Φορέα Αναφοράς, ο οποίος και θα ενημερώνει στη συνέχεια το ΕΚΚΑ για κάθε νέα εξέλιξη στις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Για τα θύματα εμπορίας που εντοπίζονται στις ως άνω Δομές, κρίνεται απαραίτητη η εξασφάλιση φιλοξενίας σε προστατευμένο πλαίσιο σε πρώτη τουλάχιστον φάση, ιδιαίτερα εάν εκτιμάται ότι βρίσκονται στη σφαίρα κινδύνου του/των δράστη/δραστών.

Όταν το θύμα μετακινηθεί από το ΚΥΤ ή τη δομή, ενημερώνεται το ΕΚΚΑ, το οποίο φροντίζει για τη συνέχιση της παρακολούθησης της προστασίας του θύματος με τον ορισμό του κατάλληλου Φορέα Προστασίας ως Φορέα Αναφοράς, υπεύθυνου για τη διαχείριση της υπόθεσης, σύμφωνα με τη διαδικασία II των προτυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας του ΕΜΑ.

71. Εφόσον η ταυτοποίηση γίνει από άλλον - εκτός της Αστυνομίας - και το ενήλικο θύμα συναινέσει για τη συνεργασία του με αυτή.

72. Το άρ. 58 παρ. 5 Ν. 4636/2019 Περί διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 169/Α/1-11-2019) θεσπίζει υποχρέωση των αρμοδίων Αρχών να αναφέρουν στον ΕΜΑ το άτομο που εντοπίζουν και ταυτοποιούν ως θύμα εμπορίας ανθρώπων.

73. Αν το πιθανό θύμα δεν συναινέσει για την ένταξή του στον ΕΜΑ, αποστέλλεται η Φόρμα Αναφοράς χωρίς κωδικό εισόδου, οπότε και δεν παίρνει αριθμό μητρώου. Η καταγραφή του, όμως, κρίνεται σημαντική για την αποτύπωση του έργου των ελληνικών Υπηρεσιών για τον εντοπισμό θυμάτων.

ΣΤ. Προτυποποιημένες Διαδικασίες Λειτουργίας του ΕΜΑ στον Τομέα της Υγείας

Η ταυτοποίηση πιθανού θύματος εμπορίας ανθρώπων μπορεί να γίνει από το Ιατρικό και Νοσηλευτικό προσωπικό και από την Κοινωνική Υπηρεσία, κατά τη διαδικασία διαλογής στην εφημερία του Νοσοκομείου, κατά την εξέταση στην εφημερία του Νοσοκομείου, κατά την εξέταση στα Τακτικά Εξωτερικά Ιατρεία ή κατά την εξέταση σε Δομή Πρωτοβάθμιας Υγείας (Κέντρα Υγείας, ΤΟΜΥ).

Για την επικοινωνία με το ΕΚΚΑ - διαχειριστή του ΕΜΑ - έχουν οριστεί «πρόσωπα αναφοράς» και σε Νοσοκομεία και Μονάδες Πρωτοβάθμιας Υγείας, με τη συνδρομή των κεντρικών υπηρεσιών κάθε Υγειονομικής Περιφέρειας.

ΣΤ1. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΠΙΘΑΝΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Βήμα 1^ο: Σε περίπτωση που κατά τη λήψη του ιατρικού

ιστορικού προκύψουν ενδείξεις εμπορίας (π.χ. σημάδια στο σώμα, περιγραφή συνθηκών εργασίας/διαβίωσης, ύποπτη συμπεριφορά συνοδού), επιδιώκεται η απομάκρυνση του ατόμου από τη σφαίρα ελέγχου των τυχόν εκμεταλλευτών και:

- Στην περίπτωση των **Τακτικών Εξωτερικών Ιατρείων** του Νοσοκομείου ενημερώνεται ο/η Προϊστάμενος/η Νοσηλεύτης/τρια και η Κοινωνική Υπηρεσία του Νοσοκομείου.
- Στην περίπτωση του **Τμήματος Επειγόντων Περιστατικών** του Νοσοκομείου ενημερώνεται ο/η Συντονιστής/τρια Ιατρός Εφημερίας, ο/η οποίος/α κρίνει αν πρέπει να ενημερωθεί και ο/η Νοσηλεύτης/τρια Εφημερίας. Ο/Η Νοσηλεύτης/τρια Εφημερίας (Υπεύθυνος/η Νοσηλεύτης/τρια Βάρδιας) ενημερώνει το Γραφείο Διευθύνοντος/-ούσης (Γενικός/ή Εφημερεύων/-ουσα Νοσηλεύτης/-τρια).

- Στις ώρες λειτουργίας της Κοινωνικής Υπηρεσίας ενημερώνεται άμεσα Κοινωνικός/ή Λειτουργός. Σε άλλη περίπτωση, κινητοποιείται, ο/η Ψυχολόγος Εφημερίας (όπου υπάρχει).

Οι παραπάνω ενέργειες καθιστούν ευχερέστερη την περαιτέρω διερεύνηση του περιστατικού, ώστε ο/η επαγγελματίας υγείας να αποφασίσει αν πρόκειται για πιθανό θύμα εμπορίας ανθρώπων.

Βήμα 2^ο: Ακολουθεί η σχετική ενημέρωση του θύματος από τον/την θεράποντα/θεράπουσα ιατρό – ως πρόσωπο που το θύμα ήδη γνωρίζει ή αν αυτό δεν είναι δυνατό, από την Κοινωνική Υπηρεσία.

Βήμα 3^ο: Μετά την ενημέρωση του θύματος, διερευνάται από κοινού η δυνατότητα ενημέρωσης της Αστυνομίας για την υποβολή καταγγελίας.

Στις περιπτώσεις των παιδιών θυμάτων ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ και ενημερώνεται η Εισαγγελία Ανηλίκων – όπου δεν υπάρχει, η Εισαγγελία Πρωτοδικών - ή/και η Αστυνομία (ή το αρμόδιο Τμήμα Ανηλίκων, όπου υπάρχει).

Βήμα 4^ο:

Περίπτωση 1^η: Σε περίπτωση συναίνεσης του θύματος για τη συνεργασία με την Αστυνομία, ενημερώνεται η Αστυνομία και αποφασίζει τις επόμενες ενέργειες σχετικά με την καταγγελία και την κατάθεση του θύματος.

Περίπτωση 2^η: Σε περίπτωση μη συναίνεσης του θύματος για τη συνεργασία με την Αστυνομία:

A. αν κρίνεται ότι χρειάζεται χρόνος και η επικινδυνότητα είναι μεγάλη, προτείνεται η εισαγωγή για 48ωρη νοσηλεία παρακολούθησης, ώστε να δοθεί χρόνος για περισσότερη ενημέρωση και διερεύνηση άλλων τρόπων παρέμβασης.

B. αν δεν συντρέχουν λόγοι ασφάλειας, παραπέμπεται σε Φορέα Προστασίας, μετά από τηλεφωνική επικοινωνία με τον Φορέα, ώστε να είναι ενήμερος για την παραπομπή (με διασφάλιση της εμπιστευτικότητας, όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία).

Βήμα 5^ο: Ενημέρωση του προσώπου αναφοράς από το Γραφείο Διευθύνοντος/-ούσης (Γενικός/-ή Εφημερεύων/-ουσα Νοσηλεύτης/-τρια) ή από τον/την Προϊστάμενο/η Νοσηλεύτη/-τρια ή από την Κοινωνική Υπηρεσία.

Βήμα 6^ο: Ενημέρωση του ΕΚΚΑ από το πρόσωπο αναφοράς για τον ΕΜΑ με την αποστολή Φόρμας Αναφοράς.

Η Κοινωνική Υπηρεσία πρέπει να ενημερωθεί οπωσδήποτε για οποιαδήποτε ενέργεια έχει γίνει για το θύμα, ακόμη και στην περίπτωση που το πιθανό θύμα αρνηθεί τη συνέχεια της συνεργασίας και έχει αποχωρήσει από το Νοσοκομείο.

ΣΤ2. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΠΙΘΑΝΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΣΕ ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Βήμα 1^ο: Σε περίπτωση που κατά τη λήψη του ιατρικού ιστορικού προκύψουν ενδείξεις εμπορίας (π.χ. σημάδια στο σώμα, περιγραφή συνθηκών εργασίας/διαβίωσης, ύποπτη συμπεριφορά συνοδού):

- Ενημερώνεται ο/η Επιστημονικά Υπεύθυνος/η.
- Εφόσον στη Μονάδα λειτουργεί Κοινωνική Υπηρεσία ενημερώνεται άμεσα ο/η Κοινωνικός/ή Λειτουργός.

Βήμα 2^ο: Ακολουθεί η σχετική ενημέρωση του θύματος από τον/τη θεράποντα/θεράπουσα ιατρό – ως πρόσωπο που το θύμα ήδη γνωρίζει ή από την Κοινωνική Υπηρεσία, εφόσον υπάρχει.

Βήμα 3^ο: Μετά την ενημέρωση του θύματος, διερευνάται από κοινού η δυνατότητα ενημέρωσης της Αστυνομίας για την υποβολή καταγγελίας.

Βήμα 4^ο:

Περίπτωση 1^η: Σε περίπτωση συναίνεσης του θύματος για τη συνεργασία με την Αστυνομία, ενημερώνεται η Αστυνομία που αποφασίζει για τις επόμενες ενέργειες σχετικά με την καταγγελία και την κατάθεση του θύματος.

Περίπτωση 2^η: Σε περίπτωση μη συναίνεσης του θύματος για τη συνεργασία με την Αστυνομία, παραπέμπεται σε Φορέα Προστασίας, μετά από τηλεφωνική επικοινωνία με τον Φορέα, ώστε να είναι ενήμερος για την παραπομπή (με διασφάλιση της εμπιστευτικότητας, όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία).

Βήμα 5^ο: Ενημέρωση του προσώπου αναφοράς για τον ΕΜΑ από τον/την Επιστημονικά Υπεύθυνο/η ή την Κοινωνική Υπηρεσία, εφόσον υπάρχει.

Βήμα 6^ο: Ενημέρωση του ΕΚΚΑ από το πρόσωπο αναφοράς με την αποστολή της Φόρμας Αναφοράς.

Ακολουθούν οι διαδικασίες II έως V, όπως περιγράφονται παραπάνω.

Παράρτημα Ι: Δικαιώματα θυμάτων εγκληματικών πράξεων στις ποινικές διαδικασίες

Με το Ν. 4478/2017⁷⁴ ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2012/29/ΕΕ «για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της Απόφασης - Πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου». Στην παραπάνω Οδηγία κατοχυρώνεται ένα πλέγμα δικαιωμάτων για τα θύματα εγκληματικών πράξεων (στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα θύματα εμπορίας ανθρώπων), ώστε να διασφαλιστεί ότι τυγχάνουν της δέουσας πληροφόρησης, υποστήριξης και προστασίας προκειμένου να συμμετέχουν στην ποινική διαδικασία⁷⁵. Προβλέπεται ρητά ότι τα θύματα αναγνωρίζονται και αντιμετωπίζονται με σεβασμό, ευαισθησία, εξατομικευμένη επαγγελματική και χωρίς διακρίσεις προσέγγιση λόγω της φυλής, του χρώματος, της εθνικότητας, της εθνότητας, της γλώσσας, της θρησκείας, της κοινωνικής προέλευσης, των πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, της περιουσιακής κατάστασης, της ηλικίας, του φύλου, του σεξουαλικού προσανατολισμού, της ταυτότητας ή των χαρακτηριστικών φύλου, της αναπηρίας ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης αυτού, σε κάθε επαφή με τις αρμόδιες υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων ή τις υπηρεσίες αποκαταστατικής δικαιοσύνης, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται από το νόμο ή κάθε άλλη αρμόδια αρχή, που ενεργούν στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας. Τα δικαιώματα που θεσπίζονται στον παραπάνω νόμο 4478/2017 ισχύουν για όλα τα θύματα **χωρίς διακρίσεις**, ανεξαρτήτως της εθνικότητας ή υπηκοότητάς τους και του καθεστώτος διαμονής τους.

ι. Δικαίωμα των θυμάτων να κατανοούν και να γίνονται κατανοητά

Προϋποθέτει τη χρήση απλής και κατανοητής γλώσσας είτε στον προφορικό είτε στο γραπτό λόγο. Προς τον σκοπό αυτό λαμβάνονται υπόψη τα προσωπικά χαρακτηριστικά του θύματος, ιδίως, η ηλικία, η ωριμότητα,

οι πνευματικές και διανοητικές ικανότητες, το μορφωτικό επίπεδο, η γλωσσική επάρκεια, τυχόν προβλήματα ακοής ή όρασης, καθώς και η έντονη συναισθηματική φόρτιση αυτού, τα οποία ενδεχομένως επηρεάζουν την ικανότητά του να κατανοεί ή να γίνεται κατανοητό. Γι' αυτό το σκοπό διατίθεται οδηγός δικαιωμάτων διατυπωμένος στις πιο συχνά καθομιλούμενες γλώσσες, καθώς και στη γραφή Μπράιγ (Braille).

Επίσης, κατοχυρώνεται δικαίωμα του θύματος να συνοδεύεται, υπό προϋποθέσεις, από πρόσωπο της επιλογής του, όταν, λόγω των επιπτώσεων του εγκλήματος, το θύμα χρειάζεται βοήθεια για να κατανοήσει ή για να γίνει κατανοητό, εκτός αν αυτό αντιβαίνει στα συμφέροντα του θύματος ή βλάπτει την πορεία της διαδικασίας ή το πρόσωπο αυτό εμπλέκεται στην υπό διερεύνηση αξιόποινη πράξη.

ii. Δικαίωμα των θυμάτων να λαμβάνουν πληροφόρηση

Η πληροφόρηση πρέπει να περιλαμβάνει: α) το είδος της **υποστήριξης** που μπορούν να λάβουν, καθώς και τον αρμόδιο φορέα παροχής αυτής, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, βασικών πληροφοριών σχετικά με την πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη, οποιαδήποτε ειδική υποστήριξη, συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής βοήθειας και της στέγασης σε ξενώνες, β) τους όρους και τις προϋποθέσεις του παραδεκτού της υποβολής **έγκλησης** και του δικαιώματος δήλωσης παράστασης πολιτικής αγωγής⁷⁶ στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, γ) τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις παροχής μέτρων **προστασίας**, δ) τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις παροχής **νομικής** βοήθειας, ε) τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις διεκδίκησης **αποζημίωσης**, στ) τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις παροχής του δικαιώματος **διερμηνείας** και μετάφρασης, ζ) τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις σύμφωνα με την οποία ασκούνται τα δικαιώματά τους αν διαμένουν σε

74. (...) IV) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/29/ΕΕ για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της Απόφασης - Πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις, ΦΕΚ 91/Α/23-6-2017.

75. Θυμίζουμε ότι τα θύματα εμπορίας ανθρώπων δεν είναι υποχρεωμένα να συμμετάσχουν στην ποινική διαδικασία, ούτε να συνεργαστούν με τις διωκτικές Αρχές. Ειδικότερα δικαιώματα για αυτά κατοχυρώνονται στο Π.Δ. 233/2003 που αναλύεται παραπάνω, ανεξαρτήτως εάν συνεργάζονται με τις διωκτικές αρχές.

76. Υπό το νέο Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η παράσταση πολιτικής αγωγής καταργήθηκε και προβλέπεται πλέον μόνο η παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας.

έτερο κράτος - μέλος, η) τις υφιστάμενες διαδικασίες υποβολής **καταγγελιών** αν τα δικαιώματά τους δεν γίνονται σεβαστά από την αρμόδια αρχή, θ) τα στοιχεία **επαφής**, για λόγους επικοινωνίας και πληροφόρησης, σχετικά με την υπόθεσή τους, ι) τις υφιστάμενες διαδικασίες **αποκαταστατικής** δικαιοσύνης και τις αρμόδιες προς τούτο αρχές, ια) τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις επιστροφής τυχόν **εξόδων** της συμμετοχής τους στην ποινική διαδικασία.

iii. Δικαίωμα των θυμάτων κατά την υποβολή καταγγελίας

Το θύμα έχει δικαίωμα να υποβάλει καταγγελία στη γλώσσα του ή με διερμηνεία και να λάβει αντίγραφο της έγκλησης που υπέβαλε.

Επίσης: Τα θύματα που δεν κατανοούν ή δεν ομιλούν την ελληνική γλώσσα μπορούν να υποβάλλουν την έγκλησή τους σε γλώσσα την οποία κατανοούν ή να λαμβάνουν την αναγκαία γλωσσική βοήθεια σύμφωνα με το Νόμο.

iv. Δικαίωμα των θυμάτων να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την υπόθεσή τους

Το θύμα έχει δικαίωμα να πληροφορείται εάν ασκήθηκε ή όχι ποινική δίωξη και για ποιες κατηγορίες, τότε και πού θα διεξαχθεί η δίκη, εάν κρατείται ή όχι ο δράστης και για την εν γένει πορεία των ποινικών διαδικασιών.

Σε σχέση με την κατάσταση του δράστη το θύμα έχει δικαίωμα να λάβει πληροφορίες σχετικά με την αποφυλάκιση ή την απόδραση ή τη χορήγηση άδειας του καταδικασθέντος από τα αρμόδια όργανα του Καταστήματος Κράτησης. Σε περίπτωση αποφυλάκισης ή απόδρασης του δράστη, οι πληροφορίες παρέχονται, κατόπιν έγκρισης της εισαγγελικής αρχής, εφόσον υπάρχει ενδεχόμενος ή διαπιστωμένος κίνδυνος βλάβης του θύματος, εκτός αν υπάρχει διαπιστωμένος κίνδυνος βλάβης του δράστη λόγω της κοινοποίησης αυτών των πληροφοριών⁷⁷.

Επίσης: Οι πληροφορίες αυτές είναι δυνατόν να στέλνονται σε προσωπική ηλεκτρονική ταχυδρομική διεύθυνση που έχει υποδείξει το θύμα ή να παραδίδονται στο θύμα αυτοπροσώπως ή στον διορισθέντα πληρεξούσιο δικηγόρο του, αν έχει δηλωθεί παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας.

v. Δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης

Δωρεάν διερμηνεία εξασφαλίζεται στο θύμα που δεν μιλάει ή δεν καταλαβαίνει επαρκώς τα ελληνικά και με ιδιαίτερη πρόβλεψη για τα άτομα με πρόβλημα

ακοής σε οποιοδήποτε στάδιο της **ποινικής διαδικασίας**, ακόμα και για την επικοινωνία μεταξύ του θύματος και του πληρεξουσίου δικηγόρου του. Αν η διερμηνεία είναι με άλλον τρόπο αδύνατη, μπορεί να λαμβάνει χώρα διερμηνεία της διερμηνείας μέσω τρίτης γλώσσας.

Εφόσον απαιτείται, μπορεί να γίνεται χρήση τεχνολογίας επικοινωνιών, όπως η τηλεδιάσκεψη, το τηλέφωνο ή το διαδίκτυο, εκτός αν η προσωπική παρουσία του διερμηνέα κριθεί απαραίτητη.

Με γραπτή αίτηση του θύματος, παρέχεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος: α) γραπτή μετάφραση των πληροφοριών που είναι ουσιώδεις για την άσκηση των δικαιωμάτων του κατά την ποινική διαδικασία, σε γλώσσα που κατανοεί, δωρεάν και στο βαθμό που οι πληροφορίες αυτές τίθενται στη διάθεση των θυμάτων στην ελληνική γλώσσα, β) γραπτή μετάφραση σε γλώσσα που κατανοεί, των πληροφοριών και των εγγράφων που αφορούν την ποινική εξέλιξη της υπόθεσης.

Προβλέπονται επίσης ειδικότερα δικαιώματα για μετάφραση των εγγράφων της δικογραφίας, όταν το θύμα έχει δηλώσει παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας.

vi. Δικαίωμα πρόσβασης σε υπηρεσίες υποστήριξης και φροντίδας θυμάτων

Τι σημαίνει: Δικαίωμα πρόσβασης σε δωρεάν υπηρεσίες υποστήριξης και φροντίδας, πριν, κατά και, για εύλογο χρονικό διάστημα, μετά το πέρας της ποινικής διαδικασίας, με σεβασμό στην αρχή της εμπιστευτικότητας.

Πώς γίνεται: Το θύμα πρέπει να το ζητήσει και τότε η Αστυνομία ή άλλη αρμόδια αρχή, ενημερώνει και παραπέμπει το θύμα, σε υπηρεσίες υποστήριξης και φροντίδας, ανάλογα με τις ανάγκες του και τη βαρύτητα της βλάβης που υπέστη από την αξιόποινη πράξη.

Επίσης, δικαίωμα σε υπηρεσίες έχουν τα τέκνα γυναικών θυμάτων εμπορίας και, υπό προϋποθέσεις, και οι οικείοι του θύματος.

vii. Υποστήριξη από τις υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων

Οι υπηρεσίες γενικής υποστήριξης και φροντίδας θυμάτων παρέχουν τουλάχιστον: α) πληροφορίες, συμβουλές και υποστήριξη σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων του θύματος, μεταξύ άλλων και της δυνατότητάς του να αξιώσει αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη από την αξιόποινη πράξη, καθώς και τον τρόπο

77. Αντίστοιχα δικαιώματα πληροφόρησης κατοχυρώνει και ο Ν. 4531/2018 για τα θύματα έμφυλης βίας.

συμμετοχής του στην ποινική διαδικασία, είτε ως παριστάμενο για την υποστήριξη της κατηγορίας, είτε ως μάρτυρας, β) πληροφορίες σχετικά με τις υπάρχουσες σχετικές υπηρεσίες ειδικής υποστήριξης ή άμεση παραπομπή σε αυτές, γ) συναισθηματική και ψυχολογική υποστήριξη, δ) συμβουλές σχετικά με οικονομικά και πρακτικά θέματα που ανακύπτουν από το έγκλημα, ε) συμβουλές σχετικά με τον κίνδυνο και την αποτροπή δευτερογενούς και επαναλαμβανόμενης θυματοποίησης, εκφοβισμού και αντεκδίκησης, εκτός αν παρέχονται με άλλο τρόπο από άλλες δημόσιες ή ιδιωτικές υπηρεσίες.

Οι υπηρεσίες υποστήριξης και φροντίδας θυμάτων οφείλουν να εξετάζουν με ιδιαίτερη προσοχή τις ειδικές ανάγκες του θύματος που υπέστη σημαντική βλάβη λόγω της σοβαρότητας του εγκλήματος.

Εκτός από τις περιπτώσεις που παρέχονται με άλλο τρόπο από άλλες δημόσιες ή ιδιωτικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες ειδικής υποστήριξης και φροντίδας θυμάτων παρέχουν τουλάχιστον τα εξής: α) κέντρα υποδοχής ή άλλη κατάλληλη προσωρινή στέγαση του θύματος, που χρειάζεται ασφαλή τόπο παραμονής, β) στοχευμένη και ολοκληρωμένη υποστήριξη για το θύμα με ιδιαίτερες ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της μετατραυματικής υποστήριξης και συμβουλευτικής.

Ειδική πρόβλεψη περιέχει το άρθρο 352Α Ποινικού Κώδικα, το οποίο προβλέπει ότι σε ειδική εξέταση της ψυχικής και σωματικής κατάστασής του υποβάλλεται και το ανήλικο θύμα των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και των εγκλημάτων οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, προκειμένου να κριθεί αν έχει ανάγκη θεραπείας. Η θεραπεία του ανήλικου θύματος διατάσσεται από τον αρμόδιο εισαγγελέα ή ανακριτή ή από το δικαστήριο, ανάλογα με το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η υπόθεση.

viii. Δικαιώματα θυμάτων που κατοικούν σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε.

Για το θύμα που κατοικεί σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαφορετικό από εκείνο της τέλεσης της αξιόποινης πράξης προβλέπονται ειδικότερες διαδικασίες προς διευκόλυνση υποβολής καταγγελίας.

ix. Δικαίωμα να αποφεύγεται η επαφή μεταξύ θύματος και δράστη

Τι σημαίνει: Λήψη μέτρων για την αποφυγή της επαφής μεταξύ αυτού και, εφόσον απαιτείται, των μελών της οικογένειάς του και του δράστη στους χώρους διεξαγωγής της ποινικής διαδικασίας, εφόσον το θύμα το ζητήσει. Για την παραπάνω αίτηση αποφαινεται αμετακλήτως το Τριμελές Πλημμελειοδικείο του τόπου διεξαγωγής της ποινικής διαδικασίας, σε οποιοδήποτε

στάδιο και αν αυτή ευρίσκεται, δικάζοντας με την αυτόφωρη διαδικασία.

Σύμφωνα δε με το άρ. 352Α Π.Κ., παρ. 4, αν κριθεί αναγκαίο για την προστασία του ανήλικου θύματος, ο εισαγγελέας, ο ανακριτής ή το δικαστήριο διατάσσει την απομάκρυνση του υπαιτίου από το περιβάλλον του θύματος ή την απομάκρυνση του θύματος και την προσωρινή διαμονή του σε προστατευμένο περιβάλλον, καθώς και την απαγόρευση της μεταξύ υπαιτίου και θύματος επικοινωνίας.

Επίσης: Πρόβλεψη χωριστών χώρων αναμονής για τα θύματα στο σχεδιασμό νέων δικαστικών κτηρίων.

x. Δικαίωμα προστασίας των θυμάτων κατά την ποινική διαδικασία

Τι σημαίνει: Οι διωκτικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές διασφαλίζουν ότι, στον βαθμό που δεν τίθεται σε κίνδυνο η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας: α) η εξέταση των θυμάτων διενεργείται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση μετά την καταγγελία της αξιόποινης πράξης προς την αρμόδια αρχή και με όσο το δυνατόν περιορισμένο και αναγκαίο αριθμό καταθέσεων από πλευράς θύματος, β) τα θύματα, εφόσον δεν παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής τους ή τον τυχόν αυτεπαγγέλτως διορισθέντα, μπορούν να συνοδεύονται από τον νόμιμο εκπρόσωπό τους ή από άλλο φυσικό πρόσωπο της επιλογής τους, εκτός αν έχει ληφθεί αιτιολογημένη απόφαση για το αντίθετο σχετικά με ένα ή και τα δύο αυτά πρόσωπα, γ) οι ιατρικές εξετάσεις περιορίζονται στο ελάχιστο και διενεργούνται μόνο όταν είναι αυστηρά αναγκαίο για τους σκοπούς της ποινικής διαδικασίας και προς διερεύνηση της αλήθειας των καταγγελλομένων, δ) αν το θύμα είναι ανήλικο, εκείνος που το εξετάζει καταγράφει κατά λέξη στην έκθεση και τις ερωτήσεις που του απευθύνει.

Τα άρθρα 227 και 228 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προβλέπουν τον διορισμό και την παράσταση (παιδο-)ψυχολόγου ή (παιδο-)ψυχίατρου ως πραγματογνώμονα. Ο ειδικός προετοιμάζει το θύμα για την εξέτασή του και αποφαινεται για την ικανότητα αντίληψης και την ψυχική κατάσταση του προσώπου, συντάσσοντας σχετικά γραπτή έκθεση. Περαιτέρω προβλέπεται η αντικατάσταση της φυσικής παρουσίας του θύματος στα επόμενα στάδια της διαδικασίας, με την ηλεκτρονική καταχώρηση της μαρτυρικής κατάθεσης και την ανάγνωση της γραπτής κατάθεσης του θύματος, ενώ, σε περίπτωση συμπληρωματικής εξέτασης αφού η υπόθεση εισαχθεί στο ακροατήριο, η εξέταση γίνεται χωρίς την παρουσία του κατηγορουμένου, στον τόπο όπου βρίσκεται το θύμα. Κατά την ποινική διαδικασία επίσης, προβλέπεται η λήψη μέτρων προστασίας του θύματος – μάρτυρα αλλά και των οικείων του από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό (άρ. 218 ΚΠΔ). Επιπλέον

ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας (άρ. 108) κατοχυρώνει αυξημένα δικαιώματα σε σχέση με την ενημέρωσή τους για την ποινική εξέλιξη της υπόθεσης και την πρόσβαση στη δικογραφία για τα παιδιά θύματα εμπορίας, αλλά και την γνωστοποίηση της εξόδου ή της απόλυσης του/των δράστη/δραστών από το κατάστημα όπου κρατείται.

Με τον Ν. 4478/2017 συνεστήθησαν αυτοτελή γραφεία προστασίας ανήλικων θυμάτων του παιδιού «Σπίτια του Παιδιού» στις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πειραιά, Πατρών και Ηρακλείου με αρμοδιότητα τη συνολική υποστήριξη του θύματος.

xi. Δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής ζωής

Τι σημαίνει: Κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, εφαρμόζονται κατάλληλα μέτρα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής καθώς και της εικόνας των θυμάτων και των μελών της οικογένειάς τους και ιδίως, για να αποτραπεί η διάδοση κάθε πληροφορίας που μπορεί να διευκολύνει τον εντοπισμό των ανήλικων θυμάτων ή των θυμάτων που χρήζουν ειδικής προστασίας.

Αν η δημοσιότητα της συνεδρίασης είναι επιβλαβής για τα χρηστά ήθη ή συντρέχουν ειδικοί λόγοι να προστατευθεί ο ιδιωτικός ή οικογενειακός βίος των διαδίκων ή το θύμα από ψυχική ταλαιπωρία ή διασυρμό, το δικαστήριο διατάσσει τη διεξαγωγή της δίκης ή ενός μέρους της χωρίς δημοσιότητα. Για τον αποκλεισμό της δημοσιότητας, το δικαστήριο, αφού ακούσει τον εισαγγελέα και τους διαδίκους, εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση και την απαγγέλει σε δημόσια συνεδρίαση.

Η ολική ή μερική μετάδοση από την τηλεόραση ή το ραδιόφωνο, καθώς και η κινηματογράφηση και μαγνητοσκοπήση της δίκης ενώπιον ποινικού δικαστηρίου απαγορεύεται, εκτός εάν συναινούν ο εισαγγελέας και οι διάδικοι και συντρέχει ουσιώδες δημόσιο συμφέρον.

Επίσης, απαγορεύεται η μετάδοση από την τηλεόραση ή η κινηματογράφηση ή μαγνητοσκοπήση ή φωτογράφιση των θυμάτων που εμφανίζονται ενώπιον των εισαγγελικών ή αστυνομικών και λοιπών αρχών.

xii. Αξιολόγηση για τον προσδιορισμό ειδικών αναγκών προστασίας του θύματος

Τι σημαίνει: Ενημέρωση και παραπομπή του θύματος, κατόπιν αίτησής του, στις **Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής** του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που διενεργούν εγκαίρως ατομική αξιολόγηση του θύματος για τον προσδιορισμό τυχόν ειδι-

κών αναγκών προστασίας του, ώστε να εκτιμηθεί, αν και σε ποιο βαθμό, το θύμα μπορεί να επωφεληθεί από ειδικά μέτρα προστασίας κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος να υποστεί δευτερογενή και επαναλαμβανόμενη θυματοποίηση, εκφοβισμό και αντεκδίκηση.

xiii. Δικαίωμα αποζημίωσης

Αρμόδιο όργανο να εξετάσει το σχετικό αίτημα του θύματος για αποζημίωση είναι η «Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων» του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με τις ειδικότερες προϋποθέσεις και διαδικασία που προβλέπει ο Ν. 3811/2009, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ανεξαρτήτως πού κατοικεί ή διαμένει το θύμα (εντός ή εκτός Ελλάδας ή εκτός ΕΕ).

Πιο συγκεκριμένα, στην περίπτωση που το θύμα αδυνατεί να ικανοποιηθεί οικονομικά από τον δράστη (και εφόσον έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση), ή εάν η δικογραφία τεθεί στο αρχείο αγνώστων δραστών λόγω αδυναμίας εξακρίβωσης της ταυτότητάς τους, είτε στην περίπτωση που ο δράστης δεν μπορεί να διωχθεί ποινικά ή να του επιβληθεί ποινή και η δικογραφία τίθεται στο αρχείο ή εκδίδεται αθωωτική απόφαση, το θύμα μπορεί να αιτηθεί αποζημίωση από την εν λόγω Αρχή. Η τελευταία αποτελεί τριμελές όργανο που ορίζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης με απόφασή του και αποφαίνεται επί του αιτήματος αποζημίωσης του θύματος. Η σχετική αίτηση βρίσκεται αναρτημένη στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, καθώς και πληροφορίες για τον τρόπο κατάθεσής της⁷⁸. Εάν το θύμα κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, μπορεί να υποβάλει σχετική αίτηση στην Ελληνική Αρχή Συνδρομής. Επίσης η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης έχει δικαίωμα να ζητήσει από τον/την αιτούντα/ούσα όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την υποστήριξη της αίτησής του/της καθώς και την ενώπιόν της ακρόασή του/της.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 2 του Ν. 3811/2009, η αποζημίωση καλύπτει τα ιατρικά έξοδα και νοσήλια, την εξειδικευμένη ψυχική και ψυχολογική υποστήριξη του θύματος όταν δεν υφίσταται δημόσια δομή ψυχικής - ψυχολογικής στήριξης στον τόπο κατοικίας ή διαμονής του, την απώλεια εισοδήματος για εύλογο χρονικό διάστημα, τις δαπάνες αλλαγής περιβάλλοντος και κατοικίας, ιδίως τις δαπάνες μετακόμισης και αγοράς απαραίτητων καταναλωτικών αγαθών για την μετεγκατάσταση σε ασφαλές περιβάλλον και τα έξοδα κηδείας. Το ύψος των ποσών της αποζημίωσης για την ψυχική και ψυχολογική υποστήριξη του θύματος καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Οικονομικών και Υγείας, ενώ το είδος των δαπανών αλλαγής

78. https://www.ministryofjustice.gr/?page_id=1511

περιβάλλοντος που καλύπτονται και το ύψος αυτών καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Οικονομικών. Η αποζημίωση δεν καλύπτει την εκ μέρους του θύματος, συγγενούς του ή τρίτου καταβολή λύτρων στους δράστες των εγκλημάτων της αρπαγής (άρθρο 322 Π.Κ.) και της αρπαγής ανηλίκων (άρθρο 324 Π.Κ.).

Η αίτηση αποζημίωσης απορρίπτεται εάν μέχρι την εξέτασή της από την Αρχή Αποζημίωσης δεν προσκομισθεί αποδεικτικό καταβολής παραβόλου, το ύψος του οποίου ορίζεται σε πενήντα (50) ευρώ.

Σύμφωνα δε με το άρ. 9 του παραπάνω νόμου, το θύμα εγκλήματος βίας δεν δικαιούται αποζημίωση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

«α) Αν η πράξη τελέστηκε μεταξύ μελών εγκληματικής οργάνωσης, συμμορίας ή τρομοκρατικής οργάνωσης.

β) Αν υπαίτια παρέλειψε ή καθυστέρησε να καταγγείλει εντός τριών μηνών την εις βάρος του τελεσθείσα αξιόποινη πράξη, με αποτέλεσμα να δυσχερανθεί η διακρίβωση της ταυτότητας του δράστη. Αν εμποδίσθηκε από λόγο ανωτέρας βίας να καταγγείλει την σε βάρος του τελεσθείσα αξιόποινη πράξη, η προθεσμία των τριών μηνών αρχίζει από την άρση του λόγου αυτού.

γ) Αν στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας αρνήθηκε αδικαιολόγητα τη συνδρομή του στις αρμόδιες αρχές, και ιδίως αρνήθηκε να καταθέσει, απέκρυψε ή αμέλησε να προσκομίσει ουσιώδη αποδεικτικά στοιχεία, με αποτέλεσμα να δυσχερανθεί η διακρίβωση της ταυτότητας του δράστη.

δ) Σε κάθε άλλη περίπτωση, όπου εν όψει των περιστάσεων της συγκεκριμένης υπόθεσης, η αξίωση αποζημίωσης από το θύμα συνιστά κατάχρηση δικαιώματος.»

Παράρτημα ΙΙ: Έντυπο συναίνεσης αναφοράς στον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς για την Προστασία των Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων

Από τις πληροφορίες που δώσατε στον επαγγελματία με τον οποίο συνεργάζεστε, υπάρχει σοβαρή πιθανότητα να είστε θύμα εμπορίας ανθρώπων. Η εμπορία ανθρώπων αποτελεί ποινικό αδίκημα στην Ελλάδα και περιλαμβάνει κάθε πράξη διακίνησης, εξαπάτησης, εξαναγκασμού ή περιορισμού της ελευθερίας ενός ανθρώπου με σκοπό την οικονομική του εκμετάλλευση με την άσκηση σωματικής και ψυχολογικής βίας, απειλών ή με οποιοδήποτε τρόπο δεν του αφήνει άλλη επιλογή. Τα θύματα αυτής της εγκληματικής ενέργειας δικαιούνται βοήθειας και προστασίας και έχουν δικαίωμα να απευθυνθούν στις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

Στην Ελλάδα λειτουργεί ο Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς για την Προστασία των Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (ΕΜΑ), στον οποίο συνεργάζονται όλοι οι Φορείς που παρέχουν υπηρεσίες υποστήριξης και προστασίας σε πιθανά θύματα εμπορίας ανθρώπων. **Σκοπός του ΕΜΑ** είναι να διασφαλίσει την πρόσβαση των πιθανών θυμάτων σε όλες τις υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες για την προστασία τους αλλά και να μπορεί να συγκεντρώσει στατιστικά δεδομένα που θα βοηθήσουν στην κατανόηση του φαινομένου της εμπορίας ανθρώπων και την καταπολέμησή του.

Με το έντυπο αυτό, ζητούμε τη συμφωνία (συναίνεσή) σας, ο επαγγελματίας με τον οποίο συνεργάζεστε στον Εθνικό...ανθρώπων, να γνωστοποιήσει βασικά δημογραφικά στοιχεία (όπως χώρα καταγωγής, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση), στοιχεία σχετικά με τις ανάγκες και τις υπηρεσίες που λαμβάνετε καθώς και πληροφορίες που έχουν άμεση σχέση με την εκμετάλλευση που έχετε υποστεί. Τα στοιχεία αυτά θα επιτρέψουν στο ελληνικό κράτος να παρακολουθήσει την περίπτωση σας ως θύματος εμπορίας ανθρώπων καθώς και μέσω αυτής να μάθει περισσότερα χαρακτηριστικά του εγκλήματος της εμπορίας, ώστε να βοηθηθούν και άλλα θύματα.

Θέλουμε να σας διαβεβαιώσουμε ότι η συμμετοχή σας είναι προαιρετική και καμία προσωπική πληροφορία που θα δοθεί στον ΕΜΑ για εσάς από τον επαγγελματία με τον οποίο συνεργάζεστε δε θα γνωστοποιηθεί σε άλλη Υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων και των Αστυνομικών Αρχών.

Ο/Η, αφού ενημερώθηκα και είχα τη δυνατότητα να κάνω διευκρινιστικές ερωτήσεις και κατανόησα το σκοπό του ΕΜΑ, σε γλώσσα κατανοητή σε μένα, συναινών, ώστε ο Φορέας, στον οποίο έχω απευθυνθεί, να στείλει τις σχετικές απαραίτητες πληροφορίες που με αφορούν στον ΕΜΑ. Έχω λάβει γνώση ότι τα προσωπικά στοιχεία ταυτότητας δεν θα γνωστοποιούνται και οι λοιπές πληροφορίες που θα δοθούν θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς του ΕΜΑ.

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Υπογραφή Εξυπηρετούμενου/ης

Υπογραφή Διερμηνέα

Υπογραφή Επαγγελματία

Παράρτημα ΙΙΙ: Ενημέρωση για τα δικαιώματα του θύματος εμπορίας ανθρώπων⁷⁹

Για ενήλικα θύματα εμπορίας

Από τις πληροφορίες που μου έχετε δώσει, υπάρχει σοβαρή πιθανότητα να είστε θύμα εμπορίας ανθρώπων. Η εμπορία ανθρώπων στην Ελλάδα είναι ποινικό αδίκημα και σημαίνει ότι έχετε διακινηθεί, εξαπατηθεί, εξαναγκασθεί, ή η ελευθερία σας έχει περιοριστεί, με σκοπό να σας εκμεταλλευθούν οικονομικά με την άσκηση σωματικής και ψυχολογικής βίας, απειλών ή με άλλο τρόπο που δε σας άφηνε άλλη επιλογή [προσαρμόζεται ανάλογα με το ιστορικό της εμπορίας του θύματος που ενημερώνεται].

Ως θύμα εμπορίας ανθρώπων έχετε δικαίωμα στα παρακάτω και θα προσπαθήσουμε μαζί να έχετε πρόσβαση σε αυτά:

- δωρεάν **ιατροφαρμακευτική περίθαλψη** σε δημόσιο Νοσοκομείο
- **ψυχολογική** στήριξη,
- **μετάφραση και διερμηνεία** (αν συντρέχει τέτοια περίπτωση)
- να λάβετε βοήθεια στην αναζήτηση ασφαλούς **στέγασης**,
- να πάρει η αστυνομία μέτρα για την **ασφάλειά** σας, εάν είστε σε κίνδυνο και,
- πρόσβαση σε **δικηγόρο** του προγράμματος δωρεάν νομικής βοήθειας.

Επίσης, έχετε δικαίωμα να καταγγείλετε τους δράστες στην αστυνομία, **ανεξαρτήτως πού βρίσκονται ή πού έγινε το έγκλημα σε βάρος σας**, έτσι ώστε να διωχθούν και να τιμωρηθούν. Σε αυτή την περίπτωση, εάν τυχόν είχατε εξαναγκαστεί να διαπράξετε παράνομες ενέργειες κατά το χρονικό διάστημα στο οποίο βρεθήκατε υπό εκμετάλλευση, τότε προβλέπει ο νόμος ότι δεν θα τιμωρηθείτε.

Πρέπει να τονίσω ότι, δεν είστε υποχρεωμένος/η να συνεργαστείτε με την αστυνομία. Εσείς θα αποφασίσετε αν θα συνεργαστείτε με την αστυνομία και πότε. Να ξέρετε ότι αν αποφασίσετε να συνεργαστείτε με την αστυνομία, προβλέπονται συγκεκριμένα δικαιώματα που έχετε, τα οποία θα σας εξηγήσει δικηγόρος, με τον οποίο θα μπορείτε να συζητήσετε την υπόθεσή σας.

Ανεξάρτητα αν θα αποφασίσετε να καταγγείλετε την αυτούς που σας εκμεταλλεύτηκαν, έχετε δικαίωμα να ακολουθήσετε τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος για να αναγνωριστείτε και επίσημα από τον Εισαγγελέα ως θύμα εμπορίας ανθρώπων.

Εάν το θύμα είναι πολίτης τρίτης χώρας:

Έχετε δικαίωμα επίσης, αφού αναγνωριστείτε ως θύμα εμπορίας ανθρώπων, να λάβετε προθεσμία μέχρι 3 μήνες για να αποφασίσετε εάν θα συνεργαστείτε με την αστυνομία. Σε κάθε περίπτωση, αφού αναγνωριστείτε επίσημα ως θύμα εμπορίας ανθρώπων, έχετε δικαίωμα να λάβετε άδεια διαμονής, με την οποία μπορείτε και να εργαστείτε.

Εάν το επιθυμείτε, έχετε δικαίωμα να επιστρέψετε με ασφάλεια στην πατρίδα σας.

Εάν το θύμα είναι πολίτης τρίτης χώρας και δεν έχει νομιμοποιητικά έγγραφα:

Ο νόμος προβλέπει την προστασία σας από την απέλαση.

79. Η παρούσα αποτελεί πρόταση για συνοπτική, αλλά πλήρη αναφορά των δικαιωμάτων που έχει για την προστασία του και την επικοινωνία με τις Αρχές το πιθανό θύμα εμπορίας που εξυπηρετείτε. Σημειώστε ότι, κάθε δικαίωμα που συνοπτικά αναφέρεται εδώ αναλύεται και σε επιμέρους δικαιώματα ή διαδικασίες. Ειδικότερα για την ποινική διαδικασία, η συνδρομή νομικού παραστάτη δικηγόρου είναι απαραίτητη για την απόλαυση όλων των δικαιωμάτων που χορηγούνται από το ισχύον νομικό πλαίσιο.

Για ανήλικα θύματα εμπορίας

Από τις πληροφορίες που μου έχετε δώσει, υπάρχει σοβαρή πιθανότητα να είστε θύμα εμπορίας ανθρώπων. Η εμπορία ανθρώπων στην Ελλάδα είναι ποινικό αδίκημα και σημαίνει ότι έχετε διακινηθεί, εξαπατηθεί, εξαναγκασθεί, ή η ελευθερία σας έχει περιοριστεί, με σκοπό να σας εκμεταλλευθούν οικονομικά με την άσκηση σωματικής και ψυχολογικής βίας, απειλών ή με άλλο τρόπο που δε σας άφηνε άλλη επιλογή [προσαρμόζεται ανάλογα με το ιστορικό της εμπορίας του θύματος που ενημερώνεται].

Επειδή είστε ηλικίας κάτω των 18 ετών, είμαστε υποχρεωμένοι να καταγγείλουμε το γεγονός αυτό στις Αρχές, ώστε να σας προστατεύσουμε, αλλά και για να μπορέσετε να έχετε πρόσβαση σε ό,τι δικαιούστε. Ως θύμα εμπορίας ανθρώπων έχετε δικαίωμα στα παρακάτω και θα προσπαθήσουμε να έχετε πρόσβαση σε αυτά:

- δωρεάν **ιατροφαρμακευτική περίθαλψη** σε δημόσιο Νοσοκομείο

- **ψυχολογική** στήριξη,

- **μετάφραση και διερμηνεία** (αν συντρέχει τέτοια περίπτωση)

- ασφαλή **στέγαση** σε ξενώνα με άλλους ανήλικους,

- να πάρει η αστυνομία μέτρα για την **ασφάλειά** σας, εάν είστε σε κίνδυνο,

- δωρεάν **νομική βοήθεια**,

- **εκπαίδευση**,

- **νημέρωση** για κάθε εξέλιξη της διαδικασίας,

- Να λέτε τη γνώμη σας για κάθε απόφαση που λαμβάνεται για εσάς.

Επίσης θα φροντίσουμε ώστε να διοριστεί επίτροπος που θα είναι υπεύθυνος για εσάς και την παρακολούθηση της υπόθεσής σας.

Μπορούμε επίσης να συνεργαστούμε για να βρούμε λύσεις ώστε να εντοπίσετε την οικογένειά σας ή να επιστρέψετε στην πατρίδα σας, αν θέλετε. (για τα δύο τελευταία θα κρίνετε την αναγκαιότητα ή και την επικινδυνότητά τους σε σχέση με την περίπτωση του ανήλικου θύματος που εξυπηρετείτε, αναλόγως με την αξιολόγηση από εσάς του βέλτιστου συμφέροντός του. Π.χ αν η στρατολόγηση ξεκίνησε στη χώρα καταγωγής, αν υπήρξε απαγωγή κ.λπ. είναι παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την επιλογή ή μη του επαναπατρισμού του).

Έχετε δικαίωμα επίσης, αφού αναγνωριστείτε ως θύμα εμπορίας ανθρώπων, να λάβετε προθεσμία μέχρι 5 μήνες για να αποφασίσετε εάν θα συνεργαστείτε με την αστυνομία, για να συλληφθούν και να τιμωρηθούν οι δράστες. Σε κάθε περίπτωση, αφού αναγνωριστείτε επίσημα ως θύμα εμπορίας ανθρώπων από τον Εισαγγελέα, έχετε δικαίωμα να λάβετε άδεια διαμονής, και μέχρι τότε προστατεύεστε από την απέλαση.

Παράρτημα IV: Φόρμα Αναφοράς θύματος Εμπορίας Ανθρώπων στον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς (με οδηγίες συμπλήρωσης)

Για οποιαδήποτε πρόσθετη διευκρίνιση για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου μπορείτε να απευθύνετε το ερώτημά σας στο τηλέφωνο: 213 2039 772 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση ema.info@ekka.org.gr ή ema.helpdesk@ekka.org.gr. Η φόρμα αναφοράς, μετά τη συμπλήρωσή της, αποστέλλεται στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση ema@ekka.org.gr.

Προσοχή: Η συμπληρωμένη Φόρμα Αναφοράς αποστέλλεται **κρυπτογραφημένη**. Ο/Η επαγγελματίας που αποστέλλει τη Φόρμα Αναφοράς (σε περίπτωση που είναι αρχείο σε word format) ορίζει έναν κωδικό για το άνοιγμα του εγγράφου ως εξής: από την επιλογή "αρχείο" επιλέγουμε "πληροφορίες" κι από εκεί πατάμε "προστασία εγγράφων" όπου επιλέγουμε την "Κρυπτογράφηση με Κωδικό Πρόσβασης".

Ο/Η επαγγελματίας γνωστοποιεί στο ΕΚΚΑ τον κωδικό πρόσβασης στο αρχείο της Φόρμας Αναφοράς με την αποστολή μηνύματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση: ema.nomiko@ekka.org.gr ή τηλεφωνικά στο 213 2039 772.

Αντίστοιχη δυνατότητα κρυπτογράφησης του ηλεκτρονικού αρχείου υπάρχει και στη μορφή pdf.

Τα εργαλεία του ΕΜΑ, συμπεριλαμβανομένης της φόρμας αναφοράς, είναι διαθέσιμα στο site του ΕΚΚΑ: www.ekka.org.gr

Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται σύμφωνα με τις πληροφορίες που λαμβάνονται κατά τη λήψη του ιστορικού του θύματος, η οποία διενεργείται με σκοπό την ανίχνευση των αναγκών του και την πληρέστερη κατανόηση της διαδικασίας/συνθήκης της εμπορίας. Επειδή συχνά το ίδιο δε γνωρίζει την έννοια της εμπορίας και των σχετικών όρων, όπως επίσης, είναι πιθανό να μην έχει επίγνωση της εκμετάλλευσης, συνιστάται να αποφεύγονται οι ευθείες ερωτήσεις, όπως «πότε στρατολογήθηκες». Είναι αυτονόητο ότι θα συμπληρώνονται εκείνα τα πεδία του ερωτηματολογίου για τα οποία είτε το θύμα αποκαλύπτει πληροφορίες κατά την αφήγησή του, είτε ο φορέας καταχώρησης γνωρίζει στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών προς το θύμα.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ:

Για να θεωρηθεί ένα άτομο πιθανό θύμα και να γίνει αναφορά γι' αυτό στον ΕΜΑ, θα πρέπει να αποτυπώνονται στο ερωτηματολόγιο ενδείξεις **μίας τουλάχιστον ενέργειας εμπορίας με ένα τουλάχιστον μέσο** (με εξαίρεση την περίπτωση ανηλικού θύματος) **με σκοπό την εκμετάλλευση** (ακόμα και εάν τελικά δεν πραγματοποιήθηκε).

Η αποστολή της φόρμας αναφοράς πρέπει να γίνεται μέσα σε διάστημα ενός μήνα από τον εντοπισμό του θύματος. Για την έγκαιρη εξαγωγή στατιστικών στοιχείων, όλες οι αναφορές του εξαμήνου και του έτους πρέπει να αποστέλλονται μέσα στον πρώτο μήνα της επόμενης περιόδου, δηλ. Ιούλιο και Ιανουάριο, αντίστοιχα.

ΦΟΡΜΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΘΥΜΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΜΑ)

1. Ημ/νία συμπλήρωσης.....

2. Φορέας

3. Τμήμα/Μονάδα/Δομή.....

Συμπληρώνεται το όνομα του Τμήματος ή της συγκεκριμένης Μονάδας/Δομής του Φορέα που κάνει την καταχώρηση (π.χ. Φορέας: Γιατροί του Κόσμου - Τμήμα/ Μονάδα/ Δομή: Πολυϊατρείο Αθήνας). Εάν ο Φορέας δεν αποτελείται από τμήματα/υπηρεσίες, αφήνεται το πεδίο κενό.

4. Ονομ/μο επαγγελματία (για την καταχώρηση):

Συμπληρώνεται το ονοματεπώνυμο του/της επαγγελματία που έχει λάβει το ιστορικό του θύματος και που συμπληρώνει τη Φόρμα Αναφοράς. Με το πρόσωπο αυτό θα έρχεται σε επαφή το στέλεχος του ΕΜΑ και αντιστρόφως, όταν είναι απαραίτητο.

5. Τηλέφωνο επαγγελματία:.....

Συμπληρώνεται το τηλέφωνο επικοινωνίας του προσώπου που συμπληρώνει τη συγκεκριμένη φόρμα αναφοράς (και όχι το κεντρικό τηλέφωνο του Φορέα καταχώρησης), προκειμένου να υπάρχει η δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας εκ μέρους του ΕΚΚΑ με το πρόσωπο αυτό, εάν παραστεί ανάγκη παροχής διευκρινίσεων σε σχέση με τα συμπληρωμένα πεδία της Φόρμας.

6. Συναίνεση του θύματος για την ένταξή του στον ΕΜΑ: Ναι Όχι Δεν απαιτείται (ανήλικο)

Έχετε υπόψη ότι, εφόσον το θύμα έχει πάρει αριθμό μητρώου, σημαίνει ότι έχει ήδη δώσει συναίνεση για την ένταξή του στον ΕΜΑ, οπότε και δεν απαιτείται η εκ νέου λήψη συναίνεσης για κάθε επόμενη ενημέρωση του ΕΜΑ.

Εάν το θύμα δεν συναίνεσει για την ένταξή του στον ΕΜΑ, η φόρμα αναφοράς συμπληρώνεται και αποστέλλεται στο ΕΚΚΑ **χωρίς** Κωδικό Εισόδου.

Σε αυτή την περίπτωση, το ΕΚΚΑ δεν δίνει Αριθμό Μητρώου, ούτε θα γίνει παρακολούθηση της εξέλιξης των τυχόν παρεχόμενων υπηρεσιών προστασίας προς το θύμα. Εάν βέβαια, σε μεταγενέστερο στάδιο το θύμα συναίνεσει για την ένταξή του στον ΕΜΑ, ο φορέας που σε εκείνο το στάδιο παρέχει υπηρεσίες προς το θύμα γνωστοποιεί στο ΕΚΚΑ την παροχή συναίνεσης και αντίστοιχα το ΕΚΚΑ δίνει αριθμό μητρώου.

7. Κωδικός Εισόδου στον ΕΜΑ:

Είναι ένας **11ψήφιος** κωδικός που σχηματίζεται ως εξής (κεφαλαία γράμματα, με λατινικούς χαρακτήρες): Τα 2 πρώτα γράμματα του μικρού **ονόματος** του θύματος, τα 2 πρώτα γράμματα του **επωνύμου** του, το 1ο γράμμα ονόματος **πατέρα**, το 1ο γράμμα ονόματος **μητέρας**, τα 2 τελευταία ψηφία του έτους **γέννησης** και η τριψήφια συντομογραφία της **χώρας** καταγωγής⁸⁰. Σε περίπτωση ανιθαγενούς συμπληρώνεται αντί για τη συντομογραφία της χώρας καταγωγής η ένδειξη «STA» (Stateless). Για όποιο στοιχείο είναι άγνωστο συμπληρώνεται παύλα/ες (-).

8. Αριθμός Μητρώου περίπτωσης.....

80. Σύμφωνα με την κωδικοποίηση του ΟΗΕ: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/knowledgebase/country-code>

A. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Δημογραφικά Στοιχεία Κατά τον Εντοπισμό

Η ενότητα χωρίζεται σε δημογραφικά στοιχεία κατά τον εντοπισμό (A1 έως A13) και σε δημογραφικά στοιχεία κατά τη φάση της Στρατολόγησης (A14 έως A19).

A1. Φύλο

1. Άρρεν

2. Θήλυ

3. Άγνωστο

Αναγράφεται το φύλο, όπως δηλώνεται στα έγγραφα του θύματος, ανεξάρτητα αν τα έχει στην κατοχή του κατά τη στιγμή καταχώρησης.

A2. Το θύμα επιθυμεί να καταγραφεί το φύλο που προκύπτει από τα έγγραφά του;

σε αυτό το πεδίο δίνεται η δυνατότητα να αποτυπωθεί το κοινωνικό φύλο του θύματος.

1. Ναι 2. Όχι (διευκρινίστε)

A3. Ηλικία όπως προκύπτει από τα έγγραφα του θύματος.

1. Ημ/νία Γένν.: ___/___/_____

2. Ηλικία: _____ (Αν κάτω των 18) → A4

3. Άγνωστο

A4. Ανήλικο το οποίο δε συνοδεύεται από κάποιον που έχει την επιμέλειά του (ασυνόδευτο/ χωρισμένο από τους έχοντες την επιμέλεια)

Ασυνόδευτο ή χωρισμένο ανήλικο: το ανήλικο που προέρχεται από ξένη χώρα και δεν συνοδεύεται ή που έχει χωριστεί από ενήλικα που έχει νόμιμα και επίσημα (με έγγραφα) την επιμέλειά του. Σημειώνεται ότι αν το ανήλικο συνοδεύεται από ενήλικο/ή συγγενή ή αν είναι έγγαμο (ακόμη και εάν ο/η Εισαγγελέας έχει αναθέσει τη «φροντίδα» του (και όχι την επιμέλεια) σε τρίτο πρόσωπο, συνήθως μεγαλύτερο/η αδελφό/ή) θα καταγραφεί ως ασυνόδευτο. Διευκρινίζεται επίσης ότι ανήλικα που αναφέρουν ότι συνοδεύονται από ενήλικο/ή συγγενή χωρίς να επιβεβαιώνεται κάτι τέτοιο από επίσημο έγγραφο (π.χ. από την καταγραφή στην Υπηρεσία Ασύλου), είναι ασυνόδευτα.

1. Ναι

2. Όχι

3. Άγνωστο

A5. Υπηκοότητα (Συμπληρώνεται η υπηκοότητα. Η επιλογή 'Ανιθαγενής' επιλέγεται στην περίπτωση που δεν έχει αναγνωριστεί ως υπήκοος από καμία χώρα).

1. 1η υπηκοότητα..... 2. 2η υπηκοότητα.....

3. Ανιθαγενής --> (διευκρινίστε ποια είναι η χώρα προηγούμενης συνήθους διαμονής).....

4. Άγνωστο

A6. Μητρική γλώσσα 1..... 2. Άγνωστο

A7. Άλλες γλώσσες επικοινωνίας:

1..... Βασική γνώση Καλή γνώση

2..... Βασική γνώση Καλή γνώση

A8. Εγκυμοσύνη (κατά δήλωση του θύματος). Συμπληρώνεται κατά δήλωση της γυναίκας.

1. Ναι

2. Όχι

3. Άγνωστο

A9. Τέκνα (συμπληρώνεται με ψηφίο ο συνολικός αριθμός των τέκνων – ανηλίκων ή εξαρτωμένων ενηλίκων που βρίσκονται με το θύμα στην Ελλάδα)

Συμπληρώνεται ο αριθμός των ανηλίκων και εξαρτώμενων ενηλίκων τέκνων που βρίσκονται με το θύμα στην Ελλάδα.

1. Ναι 2. Αριθμός τέκνων 3. Όχι 4. Άγνωστο

A10. Τόπος διαμονής στην Ελλάδα: επιλέγεται ο τόπος όπου βρίσκεται/ διαμένει το θύμα κατά τον εντοπισμό του.

1. Δομή φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων 2. Πρόγραμμα ένταξης HELIOS 3. Φιλοξενούμενος/η από τρίτο πρόσωπο (συμπεριλαμβανομένων ασυνόδευτων ανηλίκων) 4. Συνοδευόμενο ανήλικο που φιλοξενείται από τρίτο πρόσωπο 5. Μισθωμένη κατοικία 6. Πρόγραμμα ESTIA 7. Ξενώνας για γυναίκες θύματα βίας 8. Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης 9. Κέντρα φιλοξενίας προσφύγων 10. Ξενώνας αστέγων 11. Δομή φιλοξενίας διαχειριζόμενη από ΜΚΟ 12. Δομή στέγασης μόνο για θύματα trafficking 13. Άνευ κατοικίας-υπό κράτηση 14. Άνευ κατοικίας- υπό προστατευτική φύλαξη (ανήλικοι) 15. Το κατάλυμα παρέχεται στο πλαίσιο εκμετάλλευσης (υπόθαλψη) 16. Άστεγος/η* 17. Άλλο 18. Άγνωστο

*Άστεγος είναι: όποιος/α δεν έχει στέγη και κοιμάται οπουδήποτε ή σε καταφύγια διανυκτέρευσης ή έχει εξασφαλίσει κάποια μορφή στέγασης (π.χ. σε ξενώνες ή σε προσωρινά καταλύματα αστέγων ή άνθρωποι που ζουν σε ιδρύματα) ή όποιος/α ζει σε επικίνδυνη κατοικία, χωρίς ασφαλή μίσθωση ή όποιος/α ζει σε ανεπαρκείς συνθήκες κατοίκησης (π.χ. φιλοξενούμενος σε συγγενείς ή φίλους ή σε κατελιμμένα κτίρια). (βλ. <https://www.feantsa.org/en/toolkit/2005/04/01/ethos-typology-on-homelessness-and-housing-exclusion>)

1. Πόλη:..... 2. Άγνωστο

Το «1. Πόλη» συμπληρώνεται σε κάθε περίπτωση. Εάν πρόκειται για μικρή κοινότητα, αναφέρεται ο πλησιέστερος Δήμος.

A11. Νομικό καθεστώς διαμονής (ακόμη και αν το νομιμοποιητικό έγγραφο δεν είναι στην κατοχή του θύματος, λόγω παρακράτησής του από το κύκλωμα)

1. Αίτηση ασύλου 2. Κάτοχος υπηρεσιακού σημειώματος από την Αστυνομία 3. Κάτοχος Βεβαίωσης υποβολής δικαιολογητικών για την έκδοση άδειας διαμονής 4. Κάτοχος Βεβαίωσης υποβολής δικαιολογητικών για την έκδοση άδειας διαμονής ως θύμα εμπορίας 5. Κάτοχος άδειας διαμονής 6. Κάτοχος άδειας διαμονής ως θύμα εμπορίας 7. Αναγνωρισμένος/η πρόσφυγας 8. Δικαιούχος επικουρικής προστασίας 9. Πολίτης κράτους μέλους της Ε.Ε. 10. Κανένα νομιμοποιητικό έγγραφο 11. Άλλο (διευκρινίστε).....
12. Άγνωστο

Νομικό καθεστώς διαμονής: συμπληρώνεται βάσει του νομιμοποιητικού εγγράφου που βρίσκεται στην κατοχή του θύματος. Εάν το θύμα δεν έχει τα έγγραφα στην κατοχή του γιατί τα έχασε ή το κύκλωμα τα κατέστρεψε ή τα παρακρατεί, το πεδίο συμπληρώνεται κατά δήλωση του θύματος.

1. Αίτηση ασύλου: συμπληρώνεται στην περίπτωση που ακόμα εκκρεμεί η αίτηση ασύλου, δηλαδή έχει γίνει η καταγραφή στην Υπηρεσία Ασύλου, αλλά δεν έχει εκδοθεί απόφαση, άρα το άτομο αναμένεται να έχει στην κατοχή του το δελτίο αιτούντος άσυλο (ή να το είχε π.χ. πριν του το παρακρατήσει το κύκλωμα).

2. Κάτοχος υπηρεσιακού σημειώματος από την Αστυνομία: συμπληρώνεται όταν το άτομο έχει Υπηρεσιακό Σημείωμα από Αστυνομική Αρχή, στο οποίο του τάσσεται προθεσμία να αναχωρήσει από την χώρα μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, συνήθως 30 ημερών. Θεωρείται ότι είναι σε ισχύ, εάν δεν έχει παρέλθει η προθεσμία εθελούσιας αναχώρησης.

3. Κάτοχος βεβαίωσης υποβολής δικαιολογητικών για την έκδοση άδειας διαμονής: συμπληρώνεται όταν το άτομο έχει βεβαίωση (χρώματος μπλε) ότι έχει καταθέσει πλήρη δικαιολογητικά για χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής είτε από Υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης είτε από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου.

4. Κάτοχος βεβαίωσης υποβολής δικαιολογητικών για την έκδοση άδειας διαμονής ως θύμα εμπορίας: συμπληρώνεται όταν το άτομο έχει (μπλε) βεβαίωση για την κατάθεση δικαιολογητικών στη συγκεκριμένη κατηγορία (Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις αυτές η βεβαίωση αναφέρει ως κατηγορία άδειας: ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ – 4251/2014 – ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)

5. Κάτοχος άδειας διαμονής: συμπληρώνεται όταν το άτομο έχει άδεια διαμονής σε μία κατηγορία του Ν. 4251/2014, η οποία δεν έχει λήξει. (Είναι επικολημένη συνήθως στο διαβατήριό του⁸¹)

6. Κάτοχος άδειας διαμονής ως θύμα εμπορίας: συμπληρώνεται όταν το άτομο έχει άδεια διαμονής στην κατηγορία των θυμάτων εμπορίας του Ν. 4251/2014 (επικολημένη συνήθως στο διαβατήριό του)

7. Αναγνωρισμένος/η πρόσφυγας: συμπληρώνεται όταν το άτομο έχει λάβει απόφαση χορήγησης προσφυγικού καθεστώτος (συνήθως απόσπασμά της) από την Υπηρεσία Ασύλου ή όταν το άτομο κατέχει Άδεια Διαμονής Ενιαίου Τύπου αναγνωρισμένου πρόσφυγα (ΑΔΕΤ). Στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της έκδοσης της απόφασης της Υπηρεσίας Ασύλου και την έκδοση ΑΔΕΤ, το άτομο έχει στην κατοχή του το Δελτίο Αιτούντος Άσυλο, το οποίο φέρει σφραγίδα με την αναφορά: «ΕΚΚΡΕΜΕΙ ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ».

8. Δικαιούχος επικουρικής προστασίας: συμπληρώνεται όταν το άτομο έχει λάβει απόφαση χορήγησης επικουρικής προστασίας από την Υπηρεσία Ασύλου ή όταν το άτομο κατέχει Άδεια Διαμονής Ενιαίου Τύπου (ΑΔΕΤ). Στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της έκδοσης της απόφασης της Υπηρεσίας Ασύλου και την έκδοση ΑΔΕΤ, το άτομο έχει στην κατοχή του το Δελτίο Αιτούντος Άσυλο, το οποίο φέρει τη σημείωση: «ΕΚΚΡΕΜΕΙ ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ».

9. Πολίτης κράτους – μέλους της Ε.Ε.: συμπεριλαμβανομένων των Ελλήνων πολιτών.

10. Κανένα νομιμοποιητικό έγγραφο: συμπληρώνεται όταν το άτομο έχει παράτυπη διαμονή στην Ελλάδα είτε γιατί δεν έχει νομιμοποιητικά έγγραφα, είτε γιατί αυτά έχουν λήξει.

11. Άλλο: όταν το νομιμοποιητικό έγγραφο του θύματος δεν υπάγεται σε καμία από τις παραπάνω κατηγορίες, π.χ. : ισόχρονη Άδεια Διαμονής μέλους οικογένειας δικαιούχου διεθνούς προστασίας, σε αναβολή απομάκρυνσης, Υπηρεσιακό σημείωμα περιορισμού κυκλοφορίας, Υπηρεσιακό σημείωμα αναστολής απόφασης απέλασης κ.λπ..

Σημειωτέο ότι με τον αριθμό διαβατηρίου και το επίθετο του ατόμου μπορεί να γίνει αναζήτηση στην ηλεκτρονική διαδρομή <http://pf.emigrants.ypes.gr/pf> του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για την πορεία της αίτησης χορήγησης/ ανανέωσης άδειας διαμονής.

A12. Ημερομηνία λήξης ισχύος του νομιμοποιητικού εγγράφου διαμονής:

1. Ημ/νία Γένν.: ___/___/____ 2. Άγνωστο

A13. Έχει συλληφθεί το θύμα στο παρελθόν από την Ελληνική Αστυνομία για πράξη που φέρεται ότι τελέστηκε στη διάρκεια της εμπορίας; (κατά δήλωση του θύματος)

Για παράδειγμα το θύμα συνελήφθη κατά τη διάρκεια της εμπορίας επειδή εκδιόταν χωρίς τα απαιτούμενα έγγραφα ή συνελήφθη για διακίνηση ναρκωτικών ή λόγω κατοχής πλαστών εγγράφων.

1. Ναι 2. Όχι 3. Άγνωστο

81. Σπανίως έχει εφαρμοστεί η νομοθετική πρόβλεψη χορήγησης άδειας διαμονής σε άτομα στερούμενα διαβατηρίου. Στις περιπτώσεις υπαγόμενων στην κατηγορία μελών οικογένειας Έλληνα ή μόνιμης διαμονής, η άδεια εκδίδεται σε μορφή ταυτότητας και δεν επικολάται στο διαβατήριο.

B. ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΗΣΗ

Τα πεδία συμπληρώνονται κατά δήλωση του θύματος και σε περίπτωση που είχε ξαναπέσει θύμα εμπορίας στο παρελθόν, αφορούν την πιο πρόσφατη εμπορία που υπέστη.

Δημογραφικά στοιχεία κατά την περίοδο της Στρατολόγησης

B.I. Οικογενειακή κατάσταση (Κατά δήλωση του θύματος)

1. Άγαμος/η 2. Έγγαμος/η 3. Συντροφική σχέση 4. Σύμφωνα Συμβίωσης 5. Χήρος/α
6. Διαζευγμένος/η 7. Σε διάσταση 8. Άγνωστο

B.II. Τέκνα (Κατά δήλωση του θύματος)

1. Ναι 2. Αριθμός τέκνων 3. Όχι 4. Άγνωστο

B.III. Μορφή εστιακής διαβίωσης (Κατά τη στρατολόγηση)

1. Ζευγάρι 2. Ζευγάρι με παιδί, -ά 3. Αρχηγός μονογονεϊκής οικογένειας με τουλάχιστον ένα παιδί
4. Άτομο που διέμενε μόνο του 5. Άτομο που διέμενε με τους γονείς 6. Άτομο που διέμενε με τους άμεσους προγόνους (παππούς-γιαγιά) 7. Άτομο που διέμενε με άλλους συγγενείς 8. Άτομο που διέμενε με μη συγγενείς 9. Άτομο που διέμενε σε πλαίσιο παιδικής προστασίας 10. Άστεγος/η 11. Άλλο (διευκρινίστε)..... 12. Άγνωστο

B.IV. Εκπαίδευση (λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των ολοκληρωμένων ετών φοίτησης)

1. Δεν πήγε σχολείο 2. Δημοτικό (ή 1 έως 6 έτη φοίτησης) 3. Γυμνάσιο (ή 6 έως 9 έτη φοίτησης)
4. Λύκειο (ή 9 έως 12 έτη φοίτησης) 5. Τριτοβάθμια εκπαίδευση 6. Μεταπτυχιακός τίτλος
7. Άλλο (διευκρινίστε) 8. Άγνωστο

B.V. Εργασιακή κατάσταση (Κατά την περίοδο της στρατολόγησης του θύματος κατά δήλωσή του.)

1. Απασχολούμενος/η 2. Συνταξιούχος 3. Άνεργος/η 4. Μαθητής/τρια ή Φοιτητής/τρια
5. Οικιακά 6. Μη εργαζόμενος/η λόγω μόνιμων προβλημάτων υγείας 7. Άλλο (διευκρινίστε) 8. Άγνωστο

B.VI. Τόπος κατοικίας (Κατά την περίοδο της στρατολόγησης).

Συμπληρώνεται η χώρα⁸² και η πόλη συνήθους διαμονής κατά τη φάση της Στρατολόγησης. Εάν το θύμα στρατολογηθεί σε χώρα άλλη από τη χώρα καταγωγής του, τότε αυτή η χώρα/ πόλη αναγράφεται ως τόπος κατοικίας.

1. Χώρα 2. Πόλη (αν πρόκειται για μικρότερη του δήμου περιοχή, αναφέρατε τον κοντινότερο δήμο) 3. Άγνωστο

B1. Χρόνος έναρξης στρατολόγησης

Εάν η διαδικασία της στρατολόγησης διήρκεσε για κάποιο χρονικό διάστημα, αναγράφεται ο χρόνος κατά το οποίο το θύμα απήχθη ή κατά την προσπάθειά του π.χ. για μετεγκατάσταση μπορεί να απάντησε σε μια αγγελία ή να ήρθε σε επαφή με

82. Εάν πρόκειται για μικρή κοινότητα, αναφέρεται η πλησιέστερη πόλη.

πρακτορείο εύρεσης εργασίας κ.λπ.. Είναι για παράδειγμα, το χρονικό σημείο της "αρχικής προσφοράς" για εργασία/γάμο/ διαφυγή από τη χώρα στο θύμα. Το πιθανότερο είναι ότι κατά τον χρόνο εκείνο το θύμα δεν γνώριζε ότι πρόκειται για διαδικασία στρατολόγησης σε εκμετάλλευσή του.

Αυτή η πληροφορία θα προκύψει από τη λήψη του ιστορικού και πιθανότατα δεν πρόκειται για μια ερώτηση που ευθέως μπορεί το θύμα να απαντήσει.

Μήνας Έτος Άγνωστο

B2. Μέσα στρατολόγησης (Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων - Επιλέξτε από τον Πίνακα 1)

Δυνατότητα συμπλήρωσης πολλαπλών απαντήσεων, αφού, για παράδειγμα, ο στρατολογητής μπορεί να έχει εξαπατήσει το θύμα, αλλά και να έχει εκμεταλλευτεί την ευάλωτη κατάστασή του.

1. Εξαναγκασμός 1α 1β

2. Εξαπάτηση 2α 2β

3. Πληρωμή ή αποδοχή χρημάτων ή άλλων απολαβών για την εξασφάλιση της συναίνεσης προσώπου που κατέχει εξουσία επί του θύματος (για παράδειγμα, το πρόσωπο αυτό μπορεί να είναι ο γονέας ανηλίκου θύματος)

4. Κατάχρηση εξουσίας

5. Εκμετάλλευση της ευάλωτης κατάστασης

5α..... 5β

6. Άγνωστο

B3. Φύλο στρατολογητή/-τριας 1. Άρρεν 2. Θήλυ 3. Άγνωστο

B4. Υπηκοότητα στρατολογητή/-τριας 1. 2. Άγνωστο

B5. Ηλικία στρατολογητή/-τριας (κατά προσέγγιση) 1. 2. Άγνωστο

B6. Σχέση στρατολογητή/-τριας με το θύμα

Συμπληρώνεται η σχέση του θύματος ή του συγγενικού του περιβάλλοντος με το άτομο που έκανε τη στρατολόγηση. Εφόσον όμως το θύμα εκφράσει υποψίες ότι το συγγενικό πρόσωπο που ενεπλάκη στη στρατολόγηση μπορεί τελικά να γνώριζε τον σκοπό εκμετάλλευσης, τότε αυτό το πρόσωπο (ο/η συγγενής) θεωρείται στρατολογητής/τρια.

1. Σύζυγος 2. Αδελφός/ή 3. Μητέρα 4. Πατέρας 5. Τέκνο 6. Άλλος συγγενής

7. Σύντροφος 8. Φίλος/η 9. Γνωστός/ή 10. Μέλος της Κοινότητας 11. Άγνωστο προς το θύμα πρόσωπο 12. Άλλο (διευκρινίστε) 13. Άγνωστο

B7. Ο/Η στρατολογητής/-τρια ήταν το ίδιο πρόσωπο με τον/τη(ν):

1. Εμπλεκόμενο/η στη μετακίνηση 2. Εκμεταλλευτή/τρια 3. Κανέναν/καμία από τους/τις δύο

4. Και με τους/τις δύο 5. Άγνωστο

Εφόσον στη στρατολόγηση εμπλέκεται και άλλο άτομο συμπληρώνονται οι ερωτήσεις B8 έως B13.

Ο 2^{ος} στρατολογητής είναι το 2^ο σημαντικό πρόσωπο που έπαιξε ρόλο στη στρατολόγηση του θύματος, όπως το ίδιο αντιλαμβάνεται το ρόλο του καθενός. Για παράδειγμα, μπορεί ο 1^{ος} -κύριος - στρατολογητής να είναι αυτός που υποσχέθηκε εργασία

στο εξωτερικό και μία φίλη του θύματος που τους έφερε σε επικοινωνία να είναι ο 2^{ος}. Ή κάποιο μέλος της Κοινότητας να είναι ο 1^{ος} - κύριος- στρατολογητής και ο πατέρας του θύματος που έλαβε χρήματα ως «δώρο», συμβάλλοντας έτσι στη στρατολόγησή του, αναφέρεται ως ο 2^{ος}. Και στα δύο παραδείγματα, απαραίτητη προϋπόθεση για να αναφερθούν τα πρόσωπα αυτά ως στρατολογητές, είναι το ίδιο το θύμα να πιθανολογεί ότι αυτά μπορεί να γνώριζαν τον σκοπό εκμετάλλευσης.

Εάν στη στρατολόγηση ενεπλάκη και άλλο άτομο: συμπληρώνετε Β8 ως Β13

Β8. Φύλο 2^{ου}/ης στρατολογητή/-τριας 1. Άρρεν 2. Θήλυ 3. Άγνωστο

Β9. Υπηκοότητα 2^{ου} στρατολογητή/-τριας 1. 2. Άγνωστο

Β10. Ηλικία (κατά προσέγγιση) 2^{ου} στρατολογητή/-τριας 1. 2. Άγνωστο

Β11. Σχέση 2^{ου} στρατολογητή/-τριας με το θύμα

Συμπληρώνεται η σχέση του θύματος με το άτομο που συμμετείχε στη στρατολόγηση, υπό την προϋπόθεση ότι το ίδιο το θύμα πιθανολογεί ότι αυτό ενεπλάκη στη στρατολόγηση, γνωρίζοντας τον σκοπό εκμετάλλευσης.

1. Σύζυγος 2. Αδελφός/ή 3. Μητέρα 4. Πατέρας 5. Τέκνο 6. Άλλος συγγενής
7. Σύντροφος 8. Φίλος/η 9. Γνωστός/ή 10. Μέλος της Κοινότητας 11. Άγνωστο προς το θύμα πρόσωπο 12. Άλλο (διευκρινίστε)..... 13. Άγνωστο

Β12. Ο/Η 2^{ος}/η στρατολογητής/-τρια ήταν το ίδιο πρόσωπο με τον/την:

1. Εμπλεκόμενο/η στη μετακίνηση 2. Εκμεταλλευτή/τρια 3. Κανέναν/καμία από τους/τις δύο
4. Και με τους/τις δύο 5. Άγνωστο

Β13. Σχέση μεταξύ των 2 στρατολογητών/-τριών:

1. Ζευγάρι 2. Συγγενείς 3. Φίλοι/-ες 4. Γνωστοί/-ές 5. Άγνωστοι/ες μεταξύ τους
6. Άλλο (διευκρινίστε)..... 7. Άγνωστο

Γ. ΜΕΤΑΦΟΡΑ/ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ

Η ενότητα αυτή συμπληρώνεται μόνο όταν η μεταφορά/μετακίνηση αποτέλεσε ενέργεια της εμπορίας του θύματος με σκοπό την εκμετάλλευσή του, χωρίς να ήταν απαραίτητα διασυνοριακή.

Γ1. Πραγματοποιήθηκε διασυνοριακή μετακίνηση του θύματος;

1. Ναι 2. Όχι 3. Άγνωστο

Γ2. Εάν ναι, σε ποιες χώρες και πόλεις;

Εάν το θύμα έμεινε για κάποιο χρονικό διάστημα σε άλλη χώρα/πόλη ή ήρθε στην Ελλάδα με ενδιάμεσο σταθμό άλλη χώρα, ο πίνακας συμπληρώνεται, ξεκινώντας από τον πρώτο σταθμό και με τελική αναφορά την άφιξη σε συγκεκριμένο τόπο στην Ελλάδα. Βλ. το παρακάτω παράδειγμα:

	Χώρα	Πόλη	Μέσα μεταφοράς	Με ποιον ταξίδεψε το θύμα
			Επιλέξτε ένα στοιχείο: Αεροπορικώς Οδικώς Με τα πόδια Διά θαλάσσης Άλλο (διευκρινίστε) Άγνωστο	Επιλέξτε ένα στοιχείο: Μόνος/η Μαζί με άλλα θύματα Με τους/τις εμπλ/νους,-ες στη μετακίνηση Με άλλα θύματα & εμπλ/νους,-ες στη μετακίνηση Μαζί με άλλα άτομα Άλλο (διευκρινίστε) Άγνωστο
π.χ. 1 ^η	π.χ. Τουρκία	Κων/πολη	1. Αεροπορικώς	3. Με εμπλεκόμενο/η στη μετακίνηση
π.χ. 2 ^η	π.χ. Ελλάδα	Μυτιλήνη	4. Διά θαλάσσης	5. Μαζί με άλλα άτομα

Γ3. Ήταν το σημείο εισόδου στην Ελλάδα ελεγχόμενο;

1. Ναι 2. Όχι 3. Άγνωστο

Ελεγχόμενα σημεία εισόδου είναι τα σημεία εκείνα όπου ο/η ταξιδιώτης πρέπει να επιδείξει συγκεκριμένα έγγραφα για να διέλθει. Δε νοούνται ως ελεγχόμενα τα σημεία όπου μπορεί ο/η διερχόμενος/η να εντοπιστεί και να ελεγχθεί από αρμόδια όργανα συνοριοφυλακής/ακτοφυλακής που περιπολούν.

Γ4. Εάν ναι, περιγράψτε το είδος εγγράφων που χρησιμοποιήθηκαν για την είσοδο:

Η διαφορά **πλαστών (2)** και **παραποιημένων (3)** εγγράφων (παρότι στην ποινική νομοθεσία είναι και στις δύο περιπτώσεις πλαστά) είναι ότι τα **πλαστά** έγγραφα έχουν κατασκευαστεί εξ ολοκλήρου από το κύκλωμα, ενώ τα **παραποιημένα** έγγραφα έχουν χορηγηθεί από κρατική αρχή (άρα υπάρχει εμπλοκή δημοσίου υπαλλήλου), αλλά έχει παραποιηθεί το περιεχόμενό τους

1. Νόμιμα έγγραφα 2. Πλαστά έγγραφα 3. Παραποιημένα έγγραφα 4. Άλλο (διευκρινίστε)
..... 5. Άγνωστο

Γ5. Πραγματοποιήθηκε μεταφορά/μετακίνηση του θύματος εντός Ελλάδας;

με σκοπό την εκμετάλλευση ή κατά τη διάρκεια της εκμετάλλευσης

1. Ναι 2. Όχι 3. Άγνωστο

Γ6. Εάν ναι, σε ποιες πόλεις;

	Από Πόλη	Προς Πόλη	Μέσα μεταφοράς	Με ποιον ταξίδεψε το θύμα
			Επιλέξτε ένα στοιχείο: Αεροπορικώς Οδικώς Δια θαλάσσης Με τα πόδια Άλλο (διευκρινίστε) Άγνωστο	Επιλέξτε ένα στοιχείο: Μόνος/η Μαζί με άλλα θύματα Με τους/τις εμπλ/νους,-ες στη μετακίνηση Με άλλα θύματα & εμπλ/νους,-ες στη μετακίνηση Μαζί με άλλα άτομα Άλλο (διευκρινίστε) Άγνωστο
π.χ. 1 ^η	π.χ. Ορεσιτιάδα	Θεσ/νίκη	2. Οδικώς	3. Με τον/την εμπλεκόμενο/η στη μετακίνηση
π.χ. 2 ^η	π.χ. Θεσ/νίκη	Αθήνα	2. Οδικώς	3. Με τον/την εμπλεκόμενο/η στη μετακίνηση

Γ7. Ο/Η εμπλεκόμενος/η στη μεταφορά/μετακίνηση ήταν το ίδιο πρόσωπο με τον/τη(ν):

1. Στρατολογητή/τρια 2. Εκμεταλλευτή/τρια 3. Κανέναν/Καμία από τους/τις δύο
4. Και με τους/τις δύο 5. Άγνωστο

Δ. ΥΠΟΔΟΧΗ

Δ1. Έλαβε χώρα ΥΠΟΔΟΧΗ του θύματος, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής/μεταβίβασης του ελέγχου επί του θύματος (π.χ. παραλαβή από μέσο μεταφοράς);

1. Ναι 2. Όχι 3. Άγνωστο

Δ2. Αν ναι, με ποιο μέσο; (Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων – Επιλέξτε από τον Πίνακα 1)

Δυνατότητα συμπλήρωσης περισσότερων από μίας απαντήσεων. Συνήθως, επειδή η φάση της υποδοχής προηγείται του σταδίου της πραγματοποίησης ή της απόπειρας εκμετάλλευσης (οπότε και πια το θύμα αντιλαμβάνεται τις πραγματικές προθέσεις των δραστών), το μέσο στην υποδοχή είναι το ίδιο με το μέσο στρατολόγησης (π.χ. εξαπάτηση).

1. Εξαναγκασμός 1α 1β

2. Εξαπάτηση 2α 2β

3. Πληρωμή ή αποδοχή χρημάτων ή άλλων απολαβών για την εξασφάλιση της συναίνεσης προσώπου που κατέχει εξουσία επί του θύματος (για παράδειγμα, το πρόσωπο αυτό μπορεί να είναι ο γονέας ανηλίκου θύματος)

4. Κατάχρηση εξουσίας

5. Εκμετάλλευση της ευάλωτης κατάστασης

5α 5β

6. Άγνωστο

Ε. ΥΠΟΘΑΛΨΗ

Ε1. Έλαβε χώρα ΥΠΟΘΑΛΨΗ του θύματος (π.χ. παροχή καταλύματος);

1. Ναι 2. Όχι 3. Άγνωστο

Ε2. Αν ναι, με ποιο μέσο; (Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων – Επιλέξτε από τον Πίνακα 1)

Δυνατότητα συμπλήρωσης περισσότερων από μίας επιλογών.

1. Εξαναγκασμός 1α 1β

2. Εξαπάτηση 2α 2β

3. Πληρωμή ή αποδοχή χρημάτων ή άλλων απολαβών για την εξασφάλιση της συναίνεσης προσώπου που κατέχει εξουσία επί του θύματος (για παράδειγμα, το πρόσωπο αυτό μπορεί να είναι ο γονέας ανηλίκου θύματος)

4. Κατάχρηση εξουσίας

5. Εκμετάλλευση της ευάλωτης κατάστασης

5α 5β

6. Άγνωστο

ΣΤ. ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

(Σε περίπτωση μη πραγματοποίησης της εκμετάλλευσης, δεν συμπληρώνετε την Ερ. ΣΤ2)

Τα λοιπά πεδία συμπληρώνονται σύμφωνα με την πρόθεση για εκμετάλλευση, όπως προκύπτει από το ιστορικό του θύματος.

ΣΤ1. Εκμετάλλευση για 1η φορά

1. Ναι 2. Όχι 3. 2^η 4. 3^η 5. Άγνωστο

ΣΤ2. Χρόνος έναρξης της εκμετάλλευσης (της πιο πρόσφατης).

1. Μήνας:..... Έτος:..... 2. Άγνωστο

ΣΤ3. Περιοχές που πραγματοποιήθηκε η εκμετάλλευση (Εάν η εκμετάλλευση έλαβε χώρα στο εξωτερικό, να αναφέρετε μόνο τη χώρα)

Εάν η εκμετάλλευση δεν πραγματοποιήθηκε τελικά, συμπληρώνεται το πεδίο με τον τόπο που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί, εάν τον γνωρίζει το θύμα.

1. Ελλάδα (διευκρινίστε) 2. Ελλάδα και εξωτερικό (διευκρινίστε)
3. Μόνο εξωτερικό (διευκρινίστε)..... 4. Άγνωστο

Στο πεδίο «διευκρινίστε» συμπληρώνεται η ακριβής τοποθεσία. Εάν πρόκειται για μικρή κοινότητα, αναφέρεται η πλησιέστερη πόλη.

ΣΤ4. Τρόποι και είδη εκμετάλλευσης (Δυνατότητα συμπλήρωσης έως τριών επιλογών)

Το πεδίο συμπληρώνεται και στην περίπτωση που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί η εκμετάλλευση, αλλά δεν πραγματοποιήθηκε τελικά.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ:

1. Πορνεία στον δρόμο 2. Πορνεία μέσω έκθεσης σε βιτρίνες ή-και σε οίκους ανοχής 3. Κλαμπ στριπτιζ 4. Πορνεία σε ξενοδοχεία 5. Δημιουργία πορνογραφικού υλικού 6. Υπηρεσίες Συνοδών και Πρακτορεία Μοντέλων 7. Ινστιτούτα Μασάζ 8. Πορνεία σε σπίτι 9. Άλλο
(διευκρινίστε).....

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ:

10. Αγροτικός Τομέας 11. Αλιευτικός τομέας 12. Κατασκευαστικός Τομέας 13. Βιομηχανικός/Βιοτεχνικός Τομέας 14. Ξενοδοχειακός Τομέας 15. Τομέας Εστίασης 16. Οικιακή Εργασία-Φροντίδα ατόμων 17. Ειλωτεία 18. Άλλο (διευκρινίστε)
19. Ειλωτεία 20. Άλλο (διευκρινίστε).....

ΑΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ:

21. Επαιτεία 22. Εκμετάλλευση εγκληματικών πράξεων 23. Αφαίρεση κυττάρων/ιστών ή οργάνων του σώματος 24. Εξαναγκαστικός γάμος 25. Αγοραπωλησία παιδιού 26. Δουλεία 27. Άλλο
(διευκρινίστε).....

Αν επιλέξατε 10, 11, 12, 13, 22, διευκρινίστε.....

ΣΤ5. Μέσα ελέγχου (Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων – Επιλέξτε από τον Πίνακα 2)

1. Εξαναγκασμός 1α 1β

2. Εξαπάτηση 2α 2β

3. Πληρωμή ή αποδοχή χρημάτων ή άλλων απολαβών για την εξασφάλιση της συναίνεσης προσώπου που κατέχει εξουσία επί του θύματος (για παράδειγμα, το πρόσωπο αυτό μπορεί να είναι ο γονέας ανηλίκου θύματος)

4. Κατάχρηση εξουσίας

5. Εκμετάλλευση της ευάλωτης κατάστασης

5α..... 5β

6. Άγνωστο

ΣΤ6. Φύλο εκμεταλλευτή/-τριας (βασικού προσώπου που σχετιζόταν με το θύμα κατά την εκμετάλλευση)

1. Άρρεν

2. Θήλυ

3. Άγνωστο

ΣΤ7. Υπηκοότητα εκμεταλλευτή/-τριας

1. 2. Άγνωστο

ΣΤ8. Ηλικία (κατά προσέγγιση) **εκμεταλλευτή/-τριας**

1. 2. Άγνωστο

ΣΤ9. Σχέση εκμεταλλευτή/-τριας με το θύμα

1. Σύζυγος 2. Αδελφός/ή 3. Μητέρα 4. Πατέρας 5. Τέκνο 6. Άλλος συγγενής

7. Σύντροφος 8. Φίλος/η 9. Γνωστός/ή 10. Μέλος της Κοινότητας 11. Άγνωστο προς το θύμα πρόσωπο 12. Άλλο (διευκρινίστε)..... 13. Άγνωστο

Εάν στην εκμετάλλευση το θύμα σχετιζόταν και με άλλο άτομο: συμπληρώνετε ΣΤ10 ως ΣΤ14

ΣΤ10. Φύλο 2ου/ης εκμεταλλευτή/-τριας

1. Άρρεν

2. Θήλυ

3. Άγνωστο

ΣΤ11. Υπηκοότητα 2^{ου}/ης εκμεταλλευτή/-τριας

1. 2. Άγνωστο

ΣΤ12. Ηλικία (κατά προσέγγιση) **2^{ου}/ης εκμεταλλευτή/-τριας**

1. 2. Άγνωστο

ΣΤ13. Σχέση 2ου/ης εκμεταλλευτή/-τριας με το θύμα

1. Σύζυγος 2. Αδελφός/ή 3. Μητέρα 4. Πατέρας 5. Τέκνο 6. Άλλος συγγενής

7. Σύντροφος 8. Φίλος/η 9. Γνωστός/ή 10. Μέλος της Κοινότητας 11. Άγνωστο προς το θύμα πρόσωπο 12. Άλλο (διευκρινίστε)..... 13. Άγνωστο

ΣΤ14. Σχέση μεταξύ των 2 εκμεταλλευτών/-τριών

1. Ζευγάρι 2. Συγγενείς 3. Φίλοι/-ες 4. Γνωστοί/-ές 5. Άγνωστοι/ες μεταξύ τους
6. Άλλο (διευκρινίστε) 7. Άγνωστο

ΣΤ15. Έξοδος/διαφυγή από την κατάσταση εμπορίας 1. Ναι 2. Όχι 3. Άγνωστο

Ως διαφυγή νοείται η απομάκρυνση του θύματος από τη σφαίρα ελέγχου των δραστών, σε οποιοδήποτε στάδιο της εμπορίας.

ΣΤ16. Ημερ/νία εξόδου/διαφυγής από την κατάσταση εμπορίας

1. Μήνας:..... Έτος:..... 2. Άγνωστο

ΣΤ17. Μέσα εξόδου/διαφυγής από την κατάσταση εμπορίας (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων).

1. Αφέθηκε ελεύθερο από τον/την εκμεταλλευτή/τρια 2. Απέδρασε μόνη της/μόνος του 3. Απέδρασε με τη βοήθεια κάποιου τρίτου (σχέση με το θύμα) 4. Σύλληψη θύματος
5. Παρέμβαση των Αρχών 6. Παρέμβαση των επαγγελματιών του Φορέα
..... 7. Παρέμβαση Εργαζομένων Streetwork του Φορέα
..... 8. Αποπληρωμή χρέους 9. Σύλληψη εκμεταλλευτή/τριας 10. Θάνατος εκμεταλλευτή/τριας 11. Άλλο (διευκρινίστε) 12. Άγνωστο

Z. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ

Ο επίσημος χαρακτηρισμός ενός θύματος γίνεται αποκλειστικά με εισαγγελική πράξη είτε κατόπιν συνεργασίας με τις αστυνομικές αρχές (επιλογή πεδίου 1 της ερώτησης Ζ1), είτε χωρίς αυτή, με την υποβολή γνωμοδότησης δύο επιστημόνων στον αρμόδιο Εισαγγελέα (επιλογή πεδίου 2 της ερώτησης Ζ1).

Όλες οι ερωτήσεις της Ενότητας Z αφορούν σε εμπλοκή της Εισαγγελίας, αφού και την προθεσμία περίσκεψης τη χορηγεί ο/η αρμόδιος/α Εισαγγελέας με σχετική διάταξη.

Z1. Χαρακτηρισμός του ατόμου ως θύμα εμπορίας (Επιλέγεται το καθεστώς στο οποίο βρίσκεται το θύμα τη στιγμή της καταχώρησης)

1. Έχει χαρακτηριστεί, συνεργαζόμενο με τις Αστυνομικές Αρχές 2. Έχει χαρακτηριστεί με τη διαδικασία της γνωμοδότησης, χωρίς συνεργασία με τις Αστυνομικές Αρχές 3. Είναι σε διαδικασία χαρακτηρισμού (διευκρινίστε)..... 4. Δεν έχει ξεκινήσει η διαδικασία (διευκρινίστε) ..
..... 5. Το θύμα δεν επιθυμεί τον χαρακτηρισμό 6. Έχει απορριφθεί 7. Άγνωστο

(3) Είναι σε διαδικασία χαρακτηρισμού: Διευκρινίστε εάν π.χ (για συνεργαζόμενο θύμα) έχει διαβιβαστεί η δικογραφία από την Αστυνομία και πότε ή πότε έγινε η πρώτη επικοινωνία με την αστυνομία προς το σκοπό της συνεννόησης για κατάθεση του θύματος. Αντίστοιχα, στην περίπτωση του μη συνεργαζόμενου με την αστυνομία θύματος, θα πρέπει να διευκρινιστεί πότε υποβλήθηκε η προβλεπόμενη από το νόμο γνωμοδότηση στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών.

Z2. Πότε ήρθε για πρώτη φορά σε επαφή το θύμα με τις Αρχές και με ποια Αρχή συγκεκριμένα;

Συμπληρώνεται η ημερομηνία κατά την οποία το θύμα ήρθε σε επαφή με Αρχές που εμπλέκονται στη διαδικασία χαρακτηρισμού, π.χ Αστυνομία – Εισαγγελία (και όχι Αρχές οι οποίες τυχόν ενημέρωσαν το θύμα για τη διαδικασία χαρακτηρισμού, αλλά δεν εμπλέκονται σε αυτή).

1. ____/____/____ 2. Άγνωστο

Z3. Χορηγήθηκε προθεσμία επίσκεψης⁸³ 1. Ναι 2. Όχι 3. Άγνωστο

Z4. Προθεσμία επίσκεψης

1. Έναρξη 1^α ___/___/___ 1^β. Άγνωστο 2. Ολοκληρώθηκε 2^α ___/___/___ 2^β. Άγνωστο

Z5. Αναφέρετε την Εισαγγελία που ανέλαβε τη διαδικασία αναγνώρισης ή τη χορήγηση προθεσμίας επίσκεψης

.....

H. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

H1. Τρόπος προσέλευσης στον Φορέα σας

1. Αναφορά από μόνος/-η (self-reporting) 2. Προσέλευση μόνος/η και ταυτοποίηση από τον Φορέα 3. Εντοπισμός από τον Φορέα (streetwork, Παρέμβαση Αρχών) (διευκρινίστε).....
4. Παραπομπή από άλλο Φορέα (διευκρινίστε).....
5. Αναφορά από τρίτο πρόσωπο 6. Άγνωστο

(1) Αναφορά από μόνος/-η (Self-reporting): συμπληρώνεται στην περίπτωση που το θύμα προσήλθε στον Φορέα έχοντας επίγνωση της ιδιότητάς του ως θύματος εμπορίας και με αντίστοιχο αίτημα υποστήριξης.

(2) Προσέλευση μόνος/-η και ταυτοποίηση από τον Φορέα: συμπληρώνεται στην περίπτωση που το θύμα προσήλθε από μόνο του ή παραπέμφθηκε από Φορέα, όχι όμως ως θύμα εμπορίας. Για παράδειγμα, γυναίκα φτάνει στο νοσοκομείο επειδή είναι έγκυος και κατά τη διερεύνηση του ιατρικού ιστορικού, ο γιατρός ή το νοσηλευτικό προσωπικό παρατηρεί ότι η γυναίκα είναι φοβισμένη και αποφεύγει να απαντήσει σε βασικές ερωτήσεις. Επίσης, φέρει εμφανή σημάδια κακοποίησης στο σώμα της ενώ δεν μπορεί να προσδιορίσει ποιος είναι ο πατέρας του κυοφορούμενου εμβρύου. Οι ενδείξεις οδηγούν το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό στην πιθανολόγηση ότι πρόκειται για θύμα εμπορίας ανθρώπων, χωρίς η ίδια η γυναίκα να αυτο-χαρακτηρίζεται έτσι.

(3) Εντοπισμός από τον Φορέα: συμπληρώνεται όταν ο Φορέας εντοπίσει το θύμα στο πλαίσιο π.χ. streetworking ή σε αστυνομική επιχείρηση κλπ.

(4) Αναφορά από τρίτο πρόσωπο: μπορεί να είναι άτομο της κοινότητας (ομοεθνής) σε περίπτωση αλλοδαπού, γείτονας, πελάτης κ.λ.π.. Δεν αναφέρεται το όνομα του ατόμου.

H2. Έλαβε υπηρεσίες προστασίας από τον φορέα σας;

Ως υπηρεσίες προστασίας νοούνται οι σχετικές με τη στέγαση, ψυχοκοινωνική, ψυχολογική, ψυχιατρική, νομική υποστήριξη, ιατρικές υπηρεσίες, παροχή υλικής βοήθειας κλπ.

1. Ναι --> ερ. Η5 2. Όχι --> ερ. Η3

H3. Αν όχι, γιατί;

1. Ο Φορέας δεν παρέχει υπηρεσίες προστασίας 2. Ο Φορέας δεν παρέχει τις υπηρεσίες προστασίας που το θύμα χρειάζεται/ζητάει 3. Το θύμα δήλωσε ότι δεν επιθυμεί υπηρεσίες προστασίας 4. Ο Φορέας δεν έκρινε απαραίτητη προς το παρόν την παροχή των υπηρεσιών που προσφέρει 5. Άλλο (διευκρινίστε)
- 6. Άγνωστο

H4. Σε περίπτωση ανηλίκου, έχει ενημερωθεί η Εισαγγελία ανηλίκων ή, όπου αυτή δεν υπάρχει, η Εισαγγελία Πρωτοδικών;

1. Ναι 2. Όχι 3. Άγνωστο

83. Προθεσμία επίσκεψης που δίνεται σύμφωνα με το Νόμο από τον Εισαγγελέα

H5. Βοήθεια που έλαβε το θύμα από τον φορέα σας (Δυνατότητα συμπλήρωσης έως τριών επιλογών)

α. Συνδρομή στον διορισμό επιτρόπου 1. Ναι 2. Όχι

Συμπληρώνεται στην περίπτωση ασυνόδευτου ανηλίκου.

β. Στέγαση μόνος/η 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

γ. Στέγαση με παιδιά 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

δ. Κοινωνική υποστήριξη 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

ε. Ψυχολογική υποστήριξη 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

στ. Ιατροφαρμακευτική φροντίδα 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

ζ. Υλική βοήθεια 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

η. Υποστήριξη σε νομική διαδικασία (π.χ. γνωμοδότηση, βεβαίωση για διαδικασία ασύλου, αγορά παραβόλου)

1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

Για παράδειγμα, γνωμοδότηση στο πλαίσιο της διαδικασίας χαρακτηρισμού, παροχή βεβαίωσης/ ενημερωτικού σημειώματος για χρήση στη διαδικασία ασύλου, κάλυψη δαπάνης για μετάφραση εγγράφων ή για έκδοση παραβόλων για χορήγηση άδειας διαμονής κλπ.

θ. Νομική συμβουλευτική 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

ι. Νομική εκπροσώπηση 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

ια. Ένταξη σε σχολική βαθμίδα 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

ιβ. Επαγγελματική Κατάρτιση/Εκμάθηση άλλων γλωσσών

1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

ιγ. Εκμάθηση ελληνικών 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

ιδ. Υπηρεσίες παιδικής προστασίας (Αφορά στα τέκνα που είναι μαζί με το θύμα)

1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

ιε. Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

ιστ. Τοποθέτηση σε εργασία 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

ιζ. Ένταξη σε πρόγραμμα απεξάρτησης από αλκοόλ/ουσίες

1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

ιη. Βοήθεια στον επαναπατρισμό 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

θ. Βοήθεια στη μετεγκατάσταση σε τρίτη χώρα 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

κ. Συνοδεία 1. Ναι 2. Όχι

κα. Άλλο (διευκρινίστε)..... 1. Ολοκλήρωση 2. Διακοπή 3. Σε εξέλιξη

H6. Παραπέμφθηκε για τη λήψη υπηρεσιών προστασίας;

Συμπληρώνεται όταν η παραπομπή έχει γίνει επίσημα κατόπιν προηγούμενης επικοινωνίας με τον φορέα, στον οποίο γίνεται η παραπομπή. Όταν απλώς δίνεται στο θύμα η πληροφορία για την ύπαρξη του άλλου φορέα πρόκειται για «Ενημέρωση/Πληροφόρηση» και όχι για «Παραπομπή».

1. Ναι --> H7 2. Όχι --> H8 3. Άγνωστο

H7. Αν ναι, σε ποιον/ποιους φορέα/είς και για ποιες υπηρεσίες;

.....

H8. Αν όχι, γιατί;

1. Δήλωσε ότι δεν επιθυμεί 2. Δήλωσε ότι δε χρειάζεται υπηρεσίες προστασίας 3. Αποχώρησε από τη χώρα
4. Αρνήθηκε οποιαδήποτε συνεργασία 5. Δεν κρίθηκε αναγκαίο προς το παρόν 6. Άλλο (διευκρινίστε)
..... 7. Άγνωστο

Θ. ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ - ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ

Όλες οι ερωτήσεις της Ενότητας Θ αφορούν στις ποινικές διαδικασίες, θα δοθούν δηλαδή αρνητικές απαντήσεις στην περίπτωση εφαρμογής των διαδικασιών χαρακτηρισμού χωρίς συνεργασία με την Αστυνομία.

Θ1. Συναινέσε το θύμα στη συνεργασία με την αστυνομία;

Προτού απαντηθεί η ερώτηση αυτή θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι το θύμα έχει λάβει πλήρη ενημέρωση, στη μητρική του γλώσσα ή σε γλώσσα την οποία κατανοεί, σχετικά με τις διαδικασίες, τα δικαιώματα, τις υπηρεσίες προστασίας στις οποίες δικαιούται πρόσβαση καθώς και τις υποχρεώσεις του, προτού συναινέσει ή όχι να συνεργαστεί με τις Αρχές. Σε περίπτωση ανηλίκου, η διαδικασία κινείται χωρίς τη συναίνεσή του, ενημερώνεται άμεσα ο Εισαγγελέας Ανηλίκων ή όπου δεν υπάρχει, ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών και εκείνος διατάσσει ή όχι διεξαγωγή έρευνας αλλά και άμεσης προστασίας του ανηλίκου, εκτός εάν παρίσταται επείγουσα ανάγκη άμεσης παρέμβασης, οπότε και θα ειδοποιηθεί απευθείας η αστυνομία

1. Ναι --> ερ.Θ2 2. Όχι --> ερ.Θ3 3. Άγνωστο

Θ2. Αν ναι, αναφέρετε το Αστυνομικό Τμήμα με το οποίο συνεργάστηκε το θύμα.

.....

Θ3. Αν όχι, γιατί;

Θ4. Συμμετοχή του θύματος στην έρευνα ή/και σε ποινικές διαδικασίες, καθώς και αν δόθηκε προστασία κατά τη διάρκειά τους: (Δυνατότητα συμπλήρωσης παραπάνω από μίας επιλογής).

Συμπληρώνεται στην περίπτωση που σχηματίστηκε δικογραφία εκ μέρους της Αστυνομίας κατά δραστών της εμπορίας.

1. Δήλωση στην Αστυνομία 2. Μαρτυρία-κατάθεση στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών 3. Πρόγραμμα Προστασίας Μαρτύρων – Πριν τη δίκη 4. Πρόγραμμα Προστασίας Μαρτύρων – Κατά τη διάρκεια της δίκης
5. Πρόγραμμα Προστασίας Μαρτύρων – Μετά τη δίκη 6. Το θύμα έχει νομική εκπροσώπηση (νομικό παραστάτη)
7. Άλλο (διευκρινίστε)..... 8. Άγνωστο

Θ5. Επαφή για πρώτη φορά με τις Αστυνομικές Αρχές (και πριν την ένορκη κατάθεση)

Συχνά πριν ληφθεί ένορκη μαρτυρική κατάθεση από το θύμα, η καταγγελία γίνεται υπό μορφή «άτυπης» αναφοράς και ακολούθως λαμβάνεται η κατάθεση του θύματος.

1. ___/___/_____ 2. Άγνωστο

Θ6. Παρουσιάστηκε το θύμα ενώπιον Δικαστικής Αρχής (Εισαγγελέα, Ανακριτή, Δικαστηρίου);

Το θύμα μπορεί να παρουσιαστεί ενώπιον Δικαστικής Αρχής είτε στο στάδιο που προηγείται της εκδίκασης της υπόθεσης στο Δικαστήριο (δηλ. ενώπιον Εισαγγελέα ή Ανακριτή) είτε κατά την εκδίκαση της υπόθεσης (στο ακροατήριο).

1. Ναι --> ερ.Θ7 2. Όχι --> ερ. Θ8 3. Άγνωστο

Θ7. Πότε παρουσιάστηκε το θύμα για πρώτη φορά ενώπιον Δικαστικής Αρχής;

Συμπληρώνεται ακόμη και εάν το θύμα παρουσιάστηκε στο Δικαστήριο, αλλά η υπόθεση αναβλήθηκε.

1. ___/___/_____ (διευκρινίστε) 2. Άγνωστο

Θ8. Αν όχι, γιατί;

I. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ

I1. Έλαβε το θύμα κάποιου είδους αποζημίωση

1. Ναι --> ερ.12 2. Όχι 3. Σε εξέλιξη (διευκρινίστε)..... 4. Άγνωστο

I2. Αν ναι, ποια η προέλευση της αποζημίωσης;

1. Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης 2. Αστικό Δικαστήριο

(2) Αστικό Δικαστήριο: Σύμφωνα με τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ο/η αμέσως παθών/ούσα από την αξιόποινη πράξη έχει δικαίωμα να δηλώσει παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας (είτε εξαρχής, είτε σε μεταγενέστερο στάδιο της ποινικής διαδικασίας, αλλά σε κάθε περίπτωση πριν αρχίσει η εκδίκαση της υπόθεσης στο ακροατήριο), χωρίς πια να μπορεί να ζητήσει χρηματική ικανοποίηση στην ποινική διαδικασία από τον δράστη για την βλάβη που υπέστη από την πράξη του. Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, ο παθών από αδικοπραξία έχει δικαίωμα να ζητήσει αποζημίωση από τον δράστη της αδικοπραξίας, ασκώντας αγωγή στα πολιτικά δικαστήρια (Πρωτοδικείο).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1	ΜΕΣΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΗΣΗ/ ΜΕΤΑΦΟΡΑ/ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ/ ΥΠΟΔΟΧΗ/ ΥΠΟΘΑΛΨΗ ΤΟΥ ΠΙΘΑΝΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ
<p><u>ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΜΟΣ:</u></p> <p>Χρήση ή απειλή χρήσης βίας/ Απαγωγή/ Αναγκαστικός γάμος/ Παρακράτηση χρημάτων/ Παρακράτηση εγγράφων/ Επίκληση πραγματικού ή φανταστικού χρέους/ Άλλο (διευκρινίστε.....)</p> <p><u>ΕΞΑΠΑΤΗΣΗ</u> ως προς:</p> <p>το είδος της εργασίας/ τις συνθήκες εργασίας (ακόμη και αν το είδος ήταν το υπεσχημένο)/ το περιεχόμενο της σύμβασης (ασάφεια όρων, σε γλώσσα που δεν καταλαβαίνει) ή τη νομιμότητα (π.χ. μη υπογραφή σύμβασης)/ τις συνθήκες διαβίωσης/την υπόσχεση για οικογενειακή επανένωση/ την υπόσχεση για απόκτηση νομιμοποιητικών εγγράφων/ τις συνθήκες μετακίνησης/ τις απολαβές/ την υπόσχεση για γάμο ή συντροφική σχέση/ την υπόσχεση για υιοθεσία/ την υπόσχεση για πρόσβαση στην εκπαίδευση/ Άλλο (διευκρινίστε.....)</p> <p><u>ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΑΛΩΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ:</u></p> <p>Κακή οικονομική κατάσταση/ Προβληματική οικογενειακή κατάσταση (π.χ. ενδοοικογενειακή βία, μονογονεϊκή οικογένεια)/ Παράνομη παραμονή στη χώρα/ Έλλειψη κοινωνικών δεξιοτήτων (π.χ. μη κατανόηση της γλώσσας, αναλφάβητος,-η)/ Προσωπικές απογοητεύσεις/ Αδυναμία πραγματοποίησης ταξιδιού μόνος,-η/ Χρήστης/-τρια ουσιών/ Άλλο (διευκρινίστε.....)</p>	

ΠΙΝΑΚΑΣ 2	ΜΕΣΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΠΙΘΑΝΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ
<p><u>ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΜΟΣ:</u></p> <p>Απειλή χρήσης βίας/ Περιορισμός Κινήσεων/ Συνεχής εποπτεία/ Απομόνωση/ Εκφοβισμός και Απειλές – Προς το Θύμα/ Σωματική βία/ Σεξουαλική Βία/ Ψυχολογική Βία/ Εκφοβισμός και Απειλές – Προς την οικογένεια ή φίλους/ Χορήγηση αλκοόλ/ Χορήγηση ουσιών/ Άρνηση ιατρικής φροντίδας/ Άρνηση τροφής/ Απειλή καταγγελίας στις Αρχές/ Παρακράτηση των ταυτοποιητικών εγγράφων/ Παρακράτηση του μισθού/ Οφειλή χρέους (πραγματικού ή φανταστικού)/ Εξαναγκασμός εξαπάτησης των Αρχών, των οικείων/ Απειλές για κοινωνικό εξευτελισμό στους οικείους, στην κοινότητα/ Θρησκευτικές τελετές/τελετουργικά μαγείας (π.χ. juju)/ Άλλο (διευκρινίστε.....)</p> <p><u>ΕΞΑΠΑΤΗΣΗ</u> ως προς:</p> <p>Υπόσχεση για μεταγενέστερη καταβολή των δεδουλευμένων/ Υπόσχεση συντροφικής σχέσης (lover boy)/ Καταβολή μέρους της αμοιβής ή άλλου αντιτίμου/ Άλλο (διευκρινίστε.....)</p> <p><u>ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΑΛΩΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ:</u></p> <p>Απόκρυψη πληροφοριών για την περιοχή όπου διαμένουν/ Πλήρης εξάρτηση από τους εκμεταλλευτές για τη διαβίωσή τους/ Εκμετάλλευση προηγούμενης κακής σχέσης με τις Αρχές/ Παράνομη παραμονή στη χώρα/ Κακή οικονομική κατάσταση/ Χρήστης/-τρια ουσιών/ Άλλο (διευκρινίστε.....)</p>	

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΩΔΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Αίγυπτος	EGY
Αλβανία	ALB
Αφγανιστάν	AFG
Βουλγαρία	BGR
Γκάμπια	GMB
Γκάνα	GHA
Γουινέα	GIN
Δομινικανή Δημοκρατία	DOM
Ελλάδα	GRC
Ερυθραία	ERI
Ζάμπια	ZMB
Ζιμπάμπουε	ZWE
Ιράκ	IRQ
Ιράν, Ισλαμική Δημοκρατία του	IRN
Καζακστάν	KAZ
Καμερούν	CMR
Κονγκό	COG
Κονγκό, Λαϊκή Δημοκρατία του	COD
Κουβέιτ	KWT
Λευκορωσία	BLR
Μαρόκο	MAR
Μολδαβία, Δημοκρατία της	MDA
Μπαγκλαντές	BGD
Νιγηρία	NGA
Ουκρανία	UKR
Πακιστάν	PAK
Ρουμανία	ROU
Σιέρα Λεόνε	SLE
Σομαλία	SOM
Σρι Λάνκα	LKA
Συρία, Αραβική Δημοκρατία της	SYR
Τυνησία	TUN
Φιλιππίνες	PHL

Ο πλήρης κατάλογος με την κωδικοποίηση των χωρών είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα:
<https://unstats.un.org/wiki/display/comtrade/Country+Code>

Αρ. Μητρώου περίπτωσης ή Κωδικός Εισόδου: (αφορά το πρόσφατο ημερολογιακό τετράμηνο)

Χρόνος Καταχώρησης: Μήνας: (Μάιος, Σεπτέμβριος, Ιανουάριος) Έτος:.....

Φορέας που υποβάλλει το έντυπο:

Όνοματεπώνυμο & Τηλέφωνο επαγγελματία (για την καταχώρηση):

A. Ποιες υπηρεσίες παρέχετε;

α/α	Υπηρεσίες	Ημ/νία έναρξης της συνεργασίας	Ημ/νία λήξης της συνεργασίας	Η Υπηρεσία παρέχεται κατόπιν παραπομπής από άλλο Φορέα;	Η παροχή της υπηρεσίας πραγματοποιήθηκε με τη συνδρομή διεργμηνέα;
1.	Στέγαση μόνου ή με παιδιά Κοινωνική Υποστήριξη Ψυχολογική Υποστήριξη	Εισάγετε ημερομηνία	Επιλέξτε ένα στοιχείο. Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν Ναι, αναφέρετε τον Φορέα:	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν ναι: Επ/τίας του φορέα/ Επ/τίας άλλου Φορέα/ Μη επαγγ. Διεργμηνέας Εάν όχι: Δεν χρειάστηκε/ Δεν βρέθηκε Διεργμηνέας
2.	Υποστήριξη σε νομ. διαδικασία Ιατροφαρμ/κή Φροντίδα	Εισάγετε ημερομηνία	Επιλέξτε ένα στοιχείο. Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν Ναι, αναφέρετε τον Φορέα:	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν ναι, επιλέξτε: Εάν όχι, επιλέξτε:
3.	Υλική Βοήθεια Νομική Συμβουλευτική	Εισάγετε ημερομηνία	Επιλέξτε ένα στοιχείο. Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν Ναι, αναφέρετε τον Φορέα:	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν ναι, επιλέξτε Εάν όχι, επιλέξτε
4.	Νομική Εκπροσώπηση Ένταξη σε σχολική βαθμίδα	Εισάγετε ημερομηνία	Επιλέξτε ένα στοιχείο. Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν Ναι, αναφέρετε τον Φορέα:	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν ναι, επιλέξτε. Εάν όχι, επιλέξτε
5.	Εκμάθηση ελληνικών Επαγγ/κή κατάρτιση	Εισάγετε ημερομηνία	Επιλέξτε ένα στοιχείο. Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν Ναι, αναφέρετε τον Φορέα:	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν ναι, επιλέξτε Εάν όχι, επιλέξτε
6.	Εκμάθηση άλλων γλωσσών Υπ/ξη στην αναζ/ση εργασίας Τοποθέτηση σε εργασία Ένταξη σε Πρόγρ. απεξάρτησης Βοήθεια στον επαναπατρισμό Βοήθεια για μετεγκατάσταση Συνδρομή στον ορισμό επιτρόπου (για παιδί)	Εισάγετε ημερομηνία	Επιλέξτε ένα στοιχείο. Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν Ναι, αναφέρετε τον Φορέα:	Ναι ☐ Όχι ☐ Εάν ναι, επιλέξτε Εάν όχι, επιλέξτε

Συνοδείες (αριθμός και είδος υπηρεσίας, π.χ 5 συνοδείες σε Μονάδες Υγείας, 1 συνοδεία για έκδοση ΑΦΜ):

*Σε περίπτωση **διακοπής** παροχής υπηρεσίας, αναφέρετε τον λόγο:.....

Εννοούνται οι υπηρεσίες που παρέχονται από τον Φορέα Αναφοράς καθώς και οι παραπομπές σε άλλους φορείς προστασίας. Με τον όρο «παραπομπή» εννοείται η άμεση επικοινωνία του επαγγελματία με άλλον φορέα με τη σύμφωνη γνώμη του θύματος και σκοπό την ολοκληρωμένη προστασία του. Η απλή ενημέρωση για άλλες διαθέσιμες υπηρεσίες και δομές δεν αποτελεί παραπομπή.

Αναγράφεται στην περίπτωση που δεν έχει γνωστοποιηθεί ο Αριθμός Μητρώου της περίπτωσης. Αποτελείται από 11 χαρακτήρες και σχηματίζεται ως εξής: τα 2 πρώτα γράμματα του ονόματος, 2 πρώτα γράμματα επωνύμου, 1^ο γράμμα ονόματος πατέρα, 1^ο γράμμα ονόματος μητέρας, 2 τελευταία ψηφία έτους γέννησης και 3 πρώτα γράμματα χώρας καταγωγής με λατινικούς κεφαλαίους χαρακτήρες (για όποιο στοιχείο είναι άγνωστο συμπληρώνεται παύλα/ες).

ΕΝΤΥΠΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. Έγινε παραπομπή σε άλλον Φορέα και για ποιες υπηρεσίες προστασίας;

α/α	Σε ποιον Φορέα;	Είδος υπηρεσίας	Ημ/νία παραπομπής ή έναρξης της συνεργασίας	Ημ/νία λήξης της συνεργασίας	Κατά την παραπομπή γνωστοποιήθηκε ο ΑΜ;
1.		Επιλέξτε υπηρεσία	Επιλέξτε ένα στοιχείο Εισάγετε ημερομηνία	Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐
2.		Επιλέξτε υπηρεσία	Επιλέξτε ένα στοιχείο Εισάγετε ημερομηνία	Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐
3.		Επιλέξτε υπηρεσία	Επιλέξτε ένα στοιχείο Εισάγετε ημερομηνία	Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐
4.		Επιλέξτε υπηρεσία	Επιλέξτε ένα στοιχείο Εισάγετε ημερομηνία	Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐
5.		Επιλέξτε υπηρεσία	Επιλέξτε ένα στοιχείο Εισάγετε ημερομηνία	Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐
6.		Επιλέξτε υπηρεσία	Επιλέξτε ένα στοιχείο Εισάγετε ημερομηνία	Εισάγετε ημερομηνία	Ναι ☐ Όχι ☐

Παρακαλούμε σημειώστε εάν εντός του τετραμήνου μεταβλήθηκε:

- το **νομικό καθεστώς διαμονής** Ναι Όχι
Εάν ναι, διευκρινίστε.....
- ο **τόπος διαμονής** στην Ελλάδα Ναι Όχι
Εάν ναι, διευκρινίστε.....
- το **καθεστώς χαρακτηρισμού** του ατόμου ως θύμα εμπορίας Ναι Όχι
Εάν ναι, διευκρινίστε.....
- η συμμετοχή του θύματος στις **ποινικές διαδικασίες** Ναι Όχι
Εάν ναι, διευκρινίστε.....

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΜΑ
ΕΝΘΕΤΟ
ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΘΥΜΑΤΑ
ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α: ΦΟΡΕΙΣ ΑΝΑ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	
ΑΠΟΣΤΟΛΗ - ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Ι.ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	04
ΔΑΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	09
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	16
ΖΑΑΤΑΡ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	19
ΚΑΡΙΤΑΣ ΕΛΛΑΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	22
ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ACTION AID / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	37
HUMAN RIGHTS 360 / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	44
A21 / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	02
Η ΑΓΚΑΛΙΑ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	01
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ SOLIDARITY NOW / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	03
ΑΡΣΙΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	05
ΒΑΒΕΛ ΜΟΝΑΔΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ / ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	06
ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	07
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	08
ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	12
ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ " ΜΕΛΙΣΣΑ" / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	13
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΥΓΓΥΗΣ Ε.Κ.Κ.Α / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	14
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	17
ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ - ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	18
ΖΕΥΞΙΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	20
ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	21
ΣΥΝΥΠΑΡΞΙΣ- ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	33
ΚΕΝΤΡΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ – ΔΙΟΤΙΜΑ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	24
ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	51
ΚΛΙΜΑΚΑ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	25
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΠΙΤΙ ΔΑΜΑΡΙΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	26
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	31
ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ- SALVATION ARMY / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	32
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΓΓΔΟΠΦ/ΚΕΘΙ- ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	50
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ& Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	34
ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	36
ACTION FOR WOMEN / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	38
ΗΙΑΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	42
HOPE SPOT – ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΠΙΔΑΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	43
PRAKSIS / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	46
RED UMBRELLA ATHENS-ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΡΟΘΕΤΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΘΕΤΙΚΗ ΦΩΝΗ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	47
TERRE DES HOMMES / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	48

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.

ΦΟΡΕΙΣ ΓΙΑ ΣΤΕΓΑΣΗ	
ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ Η΄ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ	
A21 ΜΚΟ (ΞΕΝΩΝΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΘΕΣ/ΚΗ)	02
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΠΙΤΙ ΔΑΜΑΡΙΣ	26
ΕΚΚΑ (ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ – ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ & ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ)(ΑΘΗΝΑ – ΘΕΣ/ΚΗ)	14
ΞΕΝΩΝΕΣ ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΕ ΕΥΑΛΩΤΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ (ΔΗΜΟΙ-ΓΓΔΟΠΙΦ) (ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ)	49
ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΔΟΜΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	
ΓΙΑ ΑΝΤΡΕΣ	
ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΔΟΜΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	
ΠΑΙΔΙΑ	
ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΔΟΜΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	
ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	
ΑΡΣΙΣ	05
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΟ ΣΤΟ ΦΙΛΥΡΟ	15
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS	31
ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	36

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.

ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	
A21	02
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ SOLIDARITY NOW	03
ΑΠΟΣΤΟΛΗ	04
ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	07
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ	08
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	16
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	
ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	36
ΡΡΑΚΣΙΣ	46
RED UMBRELLA ATHENS-ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΡΟΘΕΤΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΘΕΤΙΚΗ ΦΩΝΗ Εξετάσεις HIV, HBV, HCV	47

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	
A21	02
ΑΠΟΣΤΟΛΗ	04
ΒΑΒΕΛ - ΜΟΝΑΔΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ	06
ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	07
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΟ ΣΤΟ ΦΙΛΥΡΟ	15
ΚΛΙΜΑΚΑ	25
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS	31
ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	36

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.

ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	
Η ΑΓΚΑΛΙΑ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	01
ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ "ΜΕΛΙΣΣΑ" / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	13
ΚΑΡΙΤΑΣ ΕΛΛΑΣ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	22
ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ACTION AID / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	37
ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ & ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	28
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ & Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	34
GENERATION 2.0 FOR RIGHTS, EQUALITY & DIVERSITY / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	41
HOPE SPOT – ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΠΙΔΑΣ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	43
RED UMBRELLA ATHENS-ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΡΟΘΕΤΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΘΕΤΙΚΗ ΦΩΝΗ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	47
A21 / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	02
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ SOLIDARITY NOW / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	03
ΑΠΟΣΤΟΛΗ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	04
ΑΡΣΙΣ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	05
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	08
ΔΑΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (DRC GREECE / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	09
ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	12
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	17
ΖΑΑΤΑΡ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	19
ΚΕΝΤΡΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ – ΔΙΟΤΙΜΑ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	24
ΣΥΝΥΠΑΡΞΙΣ- ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	33
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΓΓΔΟΠΦ/ΚΕΘΙ- ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	50
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ(RSA) / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	35
HIAS / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	42
HUMAN RIGHTS 360 / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	44
EQUAL RIGHTS BEYOND BORDERS / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	40
DEFENCE FOR CHILDREN INTERNATIONAL- GREECE/ ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	39
PRAKSIS / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	46
TERRE DES HOMMES HELLAS / ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	48

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.

ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ	
ΑΡΣΙΣ	05
ΑΠΟΣΤΟΛΗ	04
ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ "ΜΕΛΙΣΣΑ" & αγγλικά	13
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	17
ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ- ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ	18
ΖΕΥΞΙΣ	20
ΖΑΑΤΑΡ	19
ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ	21
ΚΑΡΙΤΑΣ ΕΛΛΑΣ	22
ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ACTION AID	37
ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ	28
ACTION FOR WOMEN	38
GENERATION 2.0 FOR RIGHTS, EQUALITY & DIVERSITY	41
PRAKSIS	46

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ SOLIDARITY NOW / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	03
A21 / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	02
ΑΡΣΙΣ / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΘΗΝΑ- ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	05
ΑΠΟΣΤΟΛΗ / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	04
ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ "ΜΕΛΙΣΣΑ" / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΘΗΝΑ	13
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΣΕ ΕΡΓΑΣΙΑ	17
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	16
ΚΑΡΙΤΑΣ ΕΛΛΑΣ / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	22
ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ACTION AID / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	37
ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	28
ΝΗΜΑΤΑ ΕΛΠΙΔΑΣ	30
ODYSSEA N.P.O.	45
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΚΑΛΑΜΑΤΑ) - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΚΑΛΑΜΑΤΑ)	31
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ & Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ/ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	35
ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ-SALVATION ARMY / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	32
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ(RSA) / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	35
GENERATION 2.0 FOR RIGHTS, EQUALITY & DIVERSITY / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΑΤΟΜΑ 15+	41
HUMAN RIGHTS 360 / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	44
PRAKSIS / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	46
ΟΑΕΔ-ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	52

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.

ΥΛΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	
Η ΑΓΚΑΛΙΑ	01
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ SOLIDARITY NOW	03
ΑΠΟΣΤΟΛΗ	04
ΔΑΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	09
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	17
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	16
ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ - ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ	18
ΖΕΥΞΙΣ	20
ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ- SALVATION ARMY	32
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ & Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	34
ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ & ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	28
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS	31
ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	36
HOPE SPOT - ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΠΙΔΑΣ	43
PRAKSIS	46
RED UMBRELLA ATHENS-ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΡΟΘΕΤΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΘΕΤΙΚΗ ΦΩΝΗ	47

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.

ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟΝ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟ	
A 21	02
ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ (ΔΟΜ)	11
ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	10
ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ- SALVATION ARMY	32
ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	36

ΜΕΡΟΣ Β: ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΝΤΑΧΘΕΙ ΣΤΟΝ ΕΜΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

A21

Τηλεφωνική Γραμμή **1109** 24/7

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Τηλεφωνική Γραμμή **15900** 24/7

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Τηλεφωνική Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας του ΕΚΚΑ «**197**» 24/7 (ελληνικά-αγγλικά). Η κλήση είναι δωρεάν.

Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας «**1107**» 24/7 (ελληνικά, αγγλικά). Η κλήση είναι δωρεάν.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Τηλεφωνική Γραμμή για Πρόσφυγες για συμβουλευτική, ενημέρωση, πληροφόρηση, τηλεδιερμηνεία **210 51 40 440, +30 6934 724 893** (viber, what's app) σε Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Φαρσί, Παστού, Νταρί, Ρωσικά, Σουαχίλι, Ουρτού, Kinyarwanda, Kirundi.

Ημέρες & ώρες λειτουργίας Δ-Π: **9.00 - 20.00**

Τηλεφωνική Γραμμή Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης **2103613574**

Ημέρες & ώρες λειτουργίας Δ-Π: **8:00-14:30**

ΚΕΘΕΑ

Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας **1145** (ναρκωτικά, αλκοόλ, διαδίκτυο /gaming).

Ώρες λειτουργίας: **Δευτέρα-Παρασκευή 9:00-17:00**
Υποστήριξη και μέσω email: helpline@kethea-ithaki.gr

ΜΟΝΑΔΑ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ 18 ΑΝΩ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ

Τηλεφωνική Γραμμή **210-3617089** για Ενήλικες.

Ώρες λειτουργίας: **10:00-16:00**

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ & Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Τηλεφωνική Γραμμή SOS **8011116000** 24/7

ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ - ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Τηλεφωνική Γραμμή:

1056 ΕΘΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ SOS ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

116111 ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

116000 ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΞΑΦΑΝΙΣΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ

01. Η ΑΓΓΑΛΙΑ

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

T: 210-8828788

Δ/ση: Λεωφόρος Αθηνών 84

email: info@agaliam.org.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00 – 16:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (ενηλίκες):

Εκτίμηση αναγκών & επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Νομική Συμβουλευτική

Υλική Υποστήριξη (παιδιά & εγκύους)

02. A 21

ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 23105347690 ημέρες & ώρες Δ-Π 9:00-17:00

Τηλεφωνική γραμμή "**1109**" (24/7)

email: info@a21.gr

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (ενηλίκες):

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητας

Φιλοξενία - Θεσσαλονίκη - βραχυπρόθεσμη (μόνο για γυναίκες, διατίθενται και αυτόνομα διαμερίσματα)

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Ψυχιατρική Υποστήριξη

Νομική Εκπροσώπηση

Νομική Συμβουλευτική

Ιατροφαρμακευτική φροντίδα

Βοήθεια στον επαναπατρισμό

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας για φιλοξενούμενες γυναίκες

Τηλεδιερμηνεία σε 200 γλώσσες, μέσω της τηλεφωνικής γραμμής "**1109**"

03. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ SOLIDARITY NOW

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Αθήνα

T: 210 - 210 8220883

Δ/ση: 3^{ης} Σεπτεμβρίου 24, Αθήνα

email: athens@solidaritynow.org

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-19:00

Θεσσαλονίκη

T: 2310555266

Δ/νση: Πτολεμαίων 29Α

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (Ενήλικες και παιδιά):

Κοινωνική Υποστήριξη (ΑΘΗΝΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ)

Ψυχολογική Υποστήριξη (ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ)

Νομική εκπροσώπηση (ΑΘΗΝΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ)

Νομική Συμβουλευτική (ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ)

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας (ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ)

Διερμηνεία (ΑΘΗΝΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ)

Βοήθεια για φορολογικές υποχρεώσεις (ΑΘΗΝΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ)

Internet corner (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ)

04. ΑΠΟΣΤΟΛΗ

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
Ι. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

T: 694.841.80.56 [WhatsApp]

Δ/νση: ΦΕΡΡΩΝ 15. ΑΘΗΝΑ

email: refugeeschool@mkoapostoli.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 10:00-16:00

Παρεχόμενες υπηρεσίες (Ενήλικες & παιδιά)

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη

Εκμάθηση ελληνικών

Προγράμματα εκπαίδευσης – κατάρτισης

Γλική υποστήριξη

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας

Διερμηνεία (αραβικά, φαρσί, ουρντού σε περιπτώσεις που χειρίζεται η Οργάνωση)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ

T: 213 0117390

Δ/νση: Σεβαστουπόλεως 113

Παρεχόμενες Υπηρεσίες:

Ιατροφαρμακευτική φροντίδα

05. ΑΡΣΙΣ

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Αθήνα

T: 210 8611132

Δ/νση: Τενέδου 21β, Κυψέλη

email: arsis.neonchora@gmail.com

Θεσσαλονίκη

T: 2310228850, 2311243058

Δ/νση: Πτολεμαίων 40- 42, Θεσσαλονίκη

email: kyn@arsis.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

Παρεχόμενες υπηρεσίες: (Ενήλικες & παιδιά)

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Νομική Εκπροσώπηση

Νομική Συμβουλευτική

Διερμηνεία

Εκμάθηση ελληνικών

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας

Παρέμβαση στον δρόμο

06. ΒΑΒΕΛ

ΜΟΝΑΔΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

T: 2108616280, 2108616266, 2108616102

Δ/νση: Ι. Δροσοπούλου 72, Κυψέλη

email: info@syn-eirmos.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας:

Δ-Π 9:00-17:00

Τρίτη 9:00-19:00

Τετάρτη 9:00-20:00

Πέμπτη 9:00-20:00

Παρασκευή 9:00-19:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (Ενήλικες):

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητας

Ψυχολογική Υποστήριξη

Ψυχιατρική Υποστήριξη

07. ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ

T: 210 3213150

Δ/νση: Σαπφούς 12, Αθήνα

email: info@mdmgreece.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

Ανοικτό Πολυιατρείο Αθήνας

Κοινωνική Υπηρεσία

Δ/νση: Σαπφούς 12, Αθήνα, 10553

email: mhpss@mdmgreece.gr

Τηλέφωνο: 210-3213150

Ανοικτό Πολυιατρείο Θεσσαλονίκης

Κοινωνική Υπηρεσία

T: 2310-566641

Δ/νση: Πτολεμαίων 29Α (εντός στοάς), 54630, Θεσσαλονίκη

email: pssthes.mdmgreece@gmail.com

Παρεχόμενες υπηρεσίες με διερμηνεία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη (ενήλικες & παιδιά)

Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Ψυχική Υγεία και Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη

Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία

Παρέμβαση στον δρόμο

08. ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ

T: 210 3839372

Δ/νση: Σόλωνος 133, Αθήνα

email: msfch-athens-socialworkermanager@geneva.msf.org

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΑΣ ΣΑΜΟΣ

Δ/νση: Νοεμής Νταέλ 10, Βαθύ Σάμος

email: msfch-samos-socialworker@geneva.msf.org

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ -Π 8:00-16:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες σε Αθήνα και Σάμο με διερμηνεία (ενήλικες & παιδιά):

Εκτίμηση αναγκών/Επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Ιατροφαρμακευτική Φροντίδα

Νομική Συμβουλευτική

Νομική Εκπροσώπηση

Διερμηνεία (Αραβικά, Γαλλικά, Φαρσί, Λινγκάλα)

09. ΔΑΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (DRC GREECE) ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

T: 6945444427, 210 3243494

email: grc-drcgreece-info@drc.ngo

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (ενήλικες):

Κοινωνική Υποστήριξη

Νομική Εκπροσώπηση, μόνο ενώπιον Διοικητικών Αρχών

Νομική Συμβουλευτική

Υλική Υποστήριξη

10. ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

T: 210 3636191, 210 3612433

Δ/νση: Δερρινύ 24, Αθήνα

email: info@iiss-greece.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (ενήλικες):

Βοήθεια στη μετεγκατάσταση σε Τρίτη χώρα σε συνεργασία με φορέα της Τρίτης χώρας

Βοήθεια στον επαναπατρισμό σε συνεργασία με φορείς της χώρας καταγωγής

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ (ΔΟΜ) ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 210-9919040, 694 890 8362, 694 866 9811

Δ/νση: Δωδεκανήσου 6, Άνω Καλαμάκι, Αθήνα

email: sampartzidou@iom.int

acorniachtou2@iom.int, esyka@iom.int

Θεσσαλονίκη

Δ/νση: Βασιλέως Γεωργίου 1, 54640 (κτίριο Ε, γρ. 26)

T: 694 966 2666, 694 689 3032, 2313 317349

Πάτρα

Δ/νση: Πλατεία Βασιλέως Γεωργίου 17^Α

T: 698 511 1206

Κόρινθος

T: 697 042 4354

Δράμα - Παρανέστι

T: 694 890 8372

Κρήτη

Ελευθέρης 2 & Ηφαίστου, 1^{ος} όροφος, Ηράκλειο

T: 698 511 1205

Λέσβος

T: 695 847 5878, 694 846 2581

Σάμος

T: 697 233 1440, 694 890 8379

Έβρος

T: 694 684 0125, 25520 98926

Χίος

T: 695 546 6613

Κως

T: 694 486 4986

Λέρος

T: 694 158 0330

Ιωάννινα

Δ/νση: Αβέρωφ 6, 1^{ος} όροφος

T: 698 654 7044, 26510 01025

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία:

Πρόγραμμα υποβοηθούμενων εθελούσιων επιστροφών συμπεριλαμβανόμενων μέτρων επανένταξης (AVRR)

Το πρόγραμμα μπορεί να βοηθήσει υπηκόους τρίτων χωρών:

1. που δεν έχουν τα νόμιμα έγγραφα να παραμείνουν στην Ελλάδα και μπορεί να επιθυμούν να επιλέξουν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους
2. που το αίτημα τους για διεθνή προστασία έχει απορριφθεί και έχουν επιλέξει την εθελούσια επιστροφή
3. που επιθυμούν να ανακαλέσουν το αίτημα ασύλου

Ο ΔΟΜ μπορεί να τους βοηθήσει ανάλογα με τις ανάγκες τους:

- Παρέχοντας εξατομικευμένη πληροφόρηση σχετικά με την κατάσταση στη χώρα τους, τα οφέλη και τη βοήθεια που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα.
- Βοηθώντας με την έκδοση του ταξιδιωτικού εγγράφου.
- Οργανώνοντας το αεροπορικό τους ταξίδι στη χώρα τους, καθώς και τις μετακινήσεις στο εσωτερικό της χώρας, όπου κρίνεται απαραίτητο.
- Παρέχοντας στήριξη κατά την αναχώρησή τους στο αεροδρόμιο στην Ελλάδα, καθώς και σε σημεία διέλευσης και κατά την άφιξή τους στο αεροδρόμιο της πατρίδας τους, αν χρειαστεί.
- Παρέχοντας οικονομικό βοήθημα που δίνεται μία φορά στους ίδιους και σε όλα τα μέλη της οικογένειάς που ταξιδεύουν μαζί τους.
- Λειτουργία Ανοικτής Δομής Φιλοξενίας Αιτούντων Εθελούσιας Επιστροφής στην περιφέρεια Αττικής.

*Στους μετανάστες που βρίσκονται σε μία ευάλωτη κατάσταση, όπως τα θύματα *trafficking* παρέχεται εξατομικευμένη υποστήριξη σε όλα τα στάδια της διαδικασίας της επιστροφής τους στη χώρα καταγωγής τους και μπορούν να λάβουν περαιτέρω βοήθεια σε είδος, για την επανένταξη στην πατρίδα τους.

Οι μετανάστες μπορούν να διακόψουν το πρόγραμμα σε οποιαδήποτε στάδιο της διαδικασίας επιθυμούν χωρίς καμία υποχρέωση.

12. ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ

T: 210 8846590

Δ/νση: Αλκαμένους 11Β, Αθήνα

email: diktio@ddp.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

Παρεχόμενες υπηρεσίες με διερμηνεία (παιδιά):

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Νομική Εκπροσώπηση (όχι ενώπιον Δικαστηρίου)

Νομική Συμβουλευτική

13. ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ «ΜΕΛΙΣΣΑ»

T: 210 8218486

Δ/νση: Φερών 18, Πλ. Βικτωρίας

email: melissanetwork.adm@gmail.com

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (γυναίκες):

Οι υπηρεσίες παρέχονται σε γυναίκες που έχουν εγγραφεί σε μαθήματα ελληνικών και αγγλικών. Υπάρχει δυνατότητα εγγραφής στη λίστα αναμονής.

Εκτίμηση αναγκών/ επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Νομική Συμβουλευτική

Διερμηνεία

Εκμάθηση ελληνικών και αγγλικών

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας

14. ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ (ΕΚΚΑ)

Τηλεφωνική Γραμμή άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας «197» (24/7) (ελληνικά-αγγλικά).

Η κλήση είναι δωρεάν

Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας «1107» (24/7) (ελληνικά, αγγλικά) Η κλήση είναι δωρεάν.

Κ.Κ.Σ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ

Τηλέφωνο: 213 2039 706/ -773

Fax: 213 2039 763

E-mail: dkp_ypodochi@ekka.org.gr

Κ.Κ.Σ. ΠΕΙΡΑΙΑ (σε αναστολή)

Τηλέφωνο: 213 2021913/-912

Fax: 213 2039 763

E-mail: dkp_kkspeiraia@ekka.org.gr

Κ.Κ.Σ. ΦΟΙΝΙΚΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τηλέφωνο: 2313 3139 30

Fax: 2313 3139 24

E-mail: kksfinika@thess.ekka.org.gr

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (ενήλικες - παιδιά)

Εκτίμηση αναγκών/ επικινδυνότητας

Επείγουσα & Βραχυπρόθεσμη φιλοξενία σε γυναίκες μόνες ή με τα παιδιά τους

Φιλοξενία σε ενήλικες άνδρες και γυναίκες

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

15. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΟ ΣΤΟ ΦΙΛΥΡΟ

T: 2310677556

Δ/νση: Κεραμοπούλου 11 (πλατεία Αγ. Σοφίας), Θεσσαλονίκη

E-mail: ellinikopaidikoxorio@gmail.com

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (παιδιά):

Φιλοξενία (μακροπρόθεσμη παιδιά 3-6 ετών)

16. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

• ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ

T: 210-3613574

Δ/νση: 3^{ης} Σεπτεμβρίου 21, Αθήνα

Ημέρες & ώρες λειτουργίας Δ-Π: 8:00-14:30

- Κοινωνική Υπηρεσία
- Τηλεφωνική γραμμή ψυχοκοινωνικής στήριξης 8:00-15:00

• ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ & ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

Δ/νση: Καποδιστρίου 2, Αθήνα

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00 – 20:00

Τηλεφωνική γραμμή για Πρόσφυγες για συμβουλευτική, ενημέρωση, πληροφόρηση, τηλεδιερμηνεία **210 51 40 440, +30 6934 724 893** (viber, WhatsApp) σε Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Φαρσί, Παστού, Νταρί, Ρωσικά, Σουαχίλι, Ουρντού, Kinyarwanda, Kirundi. (Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00 – 20:00)

• ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ & ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δ/νση: Ί. Δραγούμη &

Βαμβακά 1, Θεσσαλονίκη 54631

Τηλ. 2310 270496

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Ε.Σ. ΠΕΙΡΑΙΑ

Δ/νση: Ηρώων Πολυτεχνείου 19 - 185 32 Πειραιάς

Τηλ επικ: 210 4113555, 210 4118913

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Ε.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δ/νση: Ναυάρχου Κουντουριώτου 10, Θεσσαλονίκη

Τηλ επικ: 213 0529195, 231 0531530

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Ε.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ

Δ/νση: Μεγάλου Αλεξάνδρου 7, Λάρισα

Τηλ επικ: 2410 532250

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Ε.Σ. ΚΕΡΚΥΡΑ

Δ/νση: Ελ. Βενιζέλου 2, Πλ. Ν. Φρουρίου, Σπηλιά 491 32 Κέρκυρα

Τηλ επικ: 2661 028268

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Ε.Σ. ΠΑΤΡΑΣ

Δ/νση: 28ης Οκτωβρίου και Αγίου Ανδρέα

Τηλ επικ: 2610620774

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Ε.Σ. ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Δ/νση: Ιωάννου Στάικου 2, Αγρίνιο

Τηλ επικ: 2641033853

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Ε.Σ. ΛΑΜΙΑΣ

Δ/νση: Πλατεία Κραββαρίτου & Μετεώρων 351 32 ΛΑΜΙΑ

Τηλ επικ: 2231 042862

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Ε.Σ. ΑΡΤΑ

Δ/νση: Ν. Πλαστήρα 29

Τηλ επικ: 26810 21637

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Ε.Σ. ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Δ/νση: Ερυθρού Σταυρού 5 & Αθανασίου Διάκου, 421 32 Τρίκαλα

Τηλ επικ: 24310 27430

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Ε.Σ. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Δ/νση: Αίθριο Δημοτικής Αγοράς 43100

Τηλ επικ: 24410 76761

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Ε.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Δ/νση: Ρούσσου Χούρδου 7, Ηράκλειο

ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Στις Κοινωνικές Υπηρεσίες του ΕΕΣ παρέχονται:

- Εκτίμηση αναγκών/επικινδυνότητας
- Κοινωνική Υποστήριξη
- Υλική Ενίσχυση
- Προγράμματα Κατάρτισης
- Παρέμβαση στον δρόμο
- Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας
- Ιατροφαρμακευτική Φροντίδα ΕΕΣ Πάτρας και Θεσσαλονίκης
- Προγράμματα κατάρτισης

• ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Εκπαιδευτικός Υγειονομικός Σταθμός (ΕΕΣ) Αθήνας

Δ/νση: Αθανασάκη 1, Αμπελόκηποι, στον περιβάλλοντα χώρο του Νοσηλευτικού Ιδρύματος Κοργιαλένειου Μπενάκειου - κτίριο Μάρσαλ Τ.Κ. 11526, Αθήνα

Ημέρες και Ώρες εξυπηρέτησης κοινού: Δ-Π 8:00-14:00, διαθέτει διερμηνείς αραβικών, φαρσί, γαλλικών
Τηλ.: 2106910143

email: eysath@redcross.gr

Εκπαιδευτικός Υγειονομικός Σταθμός ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ

Δ/νση: Λεωφόρος Φυλής 165 ΤΚ 13342, Άνω Λιόσια
Ημέρες και Ώρες εξυπηρέτησης κοινού: Δ-Π 8:00-14:00
Τηλ: 2102473194

email: eysanoliosion@redcross.gr

Εκπαιδευτικός Υγειονομικός Σταθμός ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ

Δ/νση: Ξενοφώντος 147 ΤΚ 176 74, Καλλιθέα (περιοχή Τζιτζιφιές)

Ημέρες και Ώρες εξυπηρέτησης κοινού: Δ-Π 8:00-14:00, διαθέτει διερμηνείς αραβικών, φαρσί,

Τηλ: 2109417070/2109417660

email: eyskallitheas@redcross.gr

Στους παραπάνω Εκπαιδευτικούς Υγειονομικούς Σταθμούς λειτουργούν ιατρεία:

1. Παιδιατρικό Ιατρείο (ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ, ΚΑΛΛΙΘΕΑ, ΝΕΑ ΛΙΟΣΙΑ)
2. Νοσηλευτικός Σταθμός Εμβολιασμών (ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ, ΚΑΛΛΙΘΕΑ, ΝΕΑ ΛΙΟΣΙΑ)
3. Γυναικολογικό Ιατρείο (ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ, ΚΑΛΛΙΘΕΑ, ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΑ)
4. Οφθαλμολογικό Ιατρείο (ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΑ)
5. Ορθοπαιδικό Ιατρείο (ΚΑΛΛΙΘΕΑ-ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΑ)
6. Οδοντιατρικό Ιατρείο (ΚΑΛΛΙΘΕΑ-ΑΘΗΝΑ)
7. Πνευμονολογικό Ιατρείο (ΚΑΛΛΙΘΕΑ)
8. Καρδιολογικό Ιατρείο (ΚΑΛΛΙΘΕΑ)

Στην **Αθήνα** λειτουργεί:

• **ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΟΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ (ACCOMPANIED REFERRALS - ACCREF)**

Η συγκεκριμένη υπηρεσία διαθέτει μια ομάδα έμπειρων και εκπαιδευμένων διερμηνέων πολιτισμικών διαμεσολαβητών με σκοπό τη συνοδεία και τη διευκόλυνση της πρόσβασης προσφύγων και μεταναστών σε δημόσιες υπηρεσίες υγείας.

Προσφέρεται κατά αποκλειστικότητα με φυσική παρουσία τόσο σε μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (ΕΟΔΥ, ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ, ΤΟΜΥ, Δημοτικά Ιατρεία) όσο και σε δευτεροβάθμιες μονάδες (στα Δημόσια Νοσοκομεία) της Αθήνας.

Υπάρχει και η δυνατότητα της on call διερμηνείας, σε περιπτώσεις ανάγκης.

Γλώσσες διερμηνείας: Αραβικά, Φαρσί, Νταρί, Γαλλικά, Κουρμάντζι

Διεύθυνση: Αθανασάκη 1, Αμπελόκηποι (στον περιβάλλοντα χώρο του Νοσηλευτικού Ιδρύματος Κοργιλένιου Μπενάκειου - κτίριο Μάρσαλ).

Ημέρες και Ώρες λειτουργίας: Δ-Π 7:30-15:00

T: +306909173104

email: accrefhrc@redcross.gr

17. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 2103800990, 210 3803774

Δ/νση: Σολωμού 25, Αθήνα

email: gcr1@gcr.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-16:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (**ενήλικες**):

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Νομική Εκπροσώπηση

Νομική Συμβουλευτική

Υλική Υποστήριξη

Διερμηνεία

Εκμάθηση ελληνικών

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας

Τοποθέτηση σε εργασία

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ «ΠΥΞΙΔΑ»

T: 210-3814710

Δ/νση: ΣΟΛΩΜΟΥ 20

email: pyxidaesp@gcr.gr

Παρεχόμενες υπηρεσίες (**ενήλικες & παιδιά**):

Εκμάθηση Ελληνικών

Συμβουλευτική

Ενισχυτική διδασκαλία για παιδιά και εφήβους

Υπηρεσίες επαγγελματικής συμβουλευτικής

Μαθήματα ψηφιακών δεξιοτήτων

18. ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ - ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

T: 210 8838512

Δ/νση: ΡΕΘΥΜΝΟΥ 10, ΑΘΗΝΑ

email: socialservices@paidi-kosmos.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00 - 17:00

Παρεχόμενες υπηρεσίες με διερμηνεία (**ενήλικες και παιδιά**):

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητα

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Οικονομική Υποστήριξη

Υλική Υποστήριξη

Εκμάθηση Ελληνικών

19. ΖΑΑΤΑΡ

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

T: 2111153557, 6940671666

Δ/νση: ΖΑΚΥΝΘΟΥ 41, ΑΘΗΝΑ

email: lawyer@zaatarngo.org

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 10:00-18:00

Παρεχόμενες υπηρεσίες με διερμηνεία (**ενήλικες**):

Εκτίμηση αναγκών/ επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη

Νομική Εκπροσώπηση

Νομική Συμβουλευτική
Εκμάθηση ελληνικών

20. ΖΕΥΞΙΣ

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

T: 210 3809870, 210 3809872

Δ/νση: Βερανζέρου 15, Αθήνα

email: info@zeuxis.org.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-18:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (παιδιά & οικογένειες):

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Υλική Υποστήριξη

Εκμάθηση ελληνικών

21. ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

T: 22510 45577

Email: e.oikonomidou@iliaktida-amea.gr,
k.kalampoki@iliaktida-amea.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

1° χλμ. Λουτρά, Μυτιλήνης

Παρεχόμενες Υπηρεσίες σε παιδιά και μονογονεϊκές οικογένειες με διερμηνεία:

Εκτίμηση αναγκών/ επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Διερμηνεία (φαρσί, αραβικά, λιγκάλα, σομαλι, γαλλικά και παροχή διερμηνείας σε φορείς)

Επείγουσα φιλοξενία

Κέντρο Ημέρας "ΤΑΡΟΥΑΤ" για παιδιά και μονογονεϊκές οικογένειες

Παρεχόμενες Υπηρεσίες:

Εκμάθηση Ελληνικών και Αγγλικών

Προγράμματα Η/Υ

22. ΚΑΡΙΤΑΣ ΕΛΛΑΣ

T: 2105247879

Email: lmilliari@caritas.gr, apergi@caritas.gr

Αθήνα:

Κοινωνικό Κέντρο της Κάριτας Ελλάς στον Νέο Κόσμο

Δ/νση: Ρενέ Πυώ 2Α, 117 44 Νέος Κόσμος

Τηλ.: 213 0909940

E-mail: neoskosmoscenter@caritas.gr

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (ενήλικες):

Κοινωνική Υποστήριξη

Νομική Συμβουλευτική (ενήλικες & παιδιά)

Προγράμματα κατάρτισης

Εκμάθηση Ελληνικών

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας

Φοροτεχνική Υποστήριξη

23. ΚΕΘΕΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ

T: 210 9241993-6 Τμήμα Ενημέρωσης

Email: info@kethea.gr

Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας «1145» (ναρκωτικά, αλκοόλ, διαδίκτυο/ gaming).

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα-Παρασκευή 9:00-17:00,

Υποστήριξη και μέσω email: helpline@kethea-ithaki.gr.

Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας για τα τυχερά παιχνίδια «1114»

Ώρες λειτουργίας Δευτέρα – Παρασκευή 9:00-21:00

Υποστήριξη και μέσω email: 1114a@kethea-alfa.gr

Παρεχόμενες Υπηρεσίες σε άτομα με προβλήματα χρήσης:

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητας

Παρέμβαση στον δρόμο (εξαρτημένοι χρήστες στον δρόμο ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, Αθήνα & Θεσσαλονίκη).

Φιλοξενία* (Ενήλικες - εξαιρούνται άτομα με ψυχιατρική διαταραχή που χρειάζονται εξειδικευμένη νοσηλεία. Σίνδος Θεσσαλονίκης, Λάρισα, Ιωάννινα, Αθήνα, Πειραιάς, Καλαμάτα, Ηράκλειο Κρήτης).

Φιλοξενία* (έφηβοι και νεαροί ενήλικες - εξαιρούνται άτομα με ψυχιατρική διαταραχή που χρειάζονται εξειδικευμένη νοσηλεία. Αθήνα & Βόλος).

Για τα μέλη των θεραπευτικών προγραμμάτων του ΚΕΘΕΑ:

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Ψυχιατρική Υποστήριξη

Διερμηνεία (Αθήνα).

Ιατροφαρμακευτική Φροντίδα (Αθήνα)

Υλική Υποστήριξη (Αθήνα, Θεσσαλονίκη).

Νομική Συμβουλευτική (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Κομοτηνή, Αλεξανδρούπολη, Λάρισα, Τρίκαλα, Βόλος, Γιάννινα, Άρτα, Πρέβεζα, Κοζάνη, Μυτιλήνη, Χίος)

Νομική Εκπροσώπηση - όταν η εμπλοκή με τον νόμο σχετίζεται με τη συνδεόμενη με τη χρήση παραβατικότητα και μπορεί να υπονομεύσει τη θεραπευτική πορεία.

Προγράμματα Κατάρτισης (Αθήνα, Γιάννινα, Άρτα,

Βόλος, Κέρκυρα, Ηγουμενίτσα, Λειβαδιά, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Κιλκίς).

Εκμάθηση Ελληνικών και για εξυπηρετούμενους άλλων φορέων κατόπιν αιτήματος (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Ηράκλειο Κρήτης).

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας (Θεσσαλονίκη, Γιαννιτσά, Κιλκίς, Καβάλα, Αλεξανδρούπολη, Ορεστιάδα, Λάρισα, Τρίκαλα, Γιάννινα, Βόλος, Άρτα, Κέρκυρα, Πρέβεζα, Κοζάνη).

* Σε ιδιαίτερες περιπτώσεις εξαρτημένων ατόμων, που συνδυάζουν έλλειψη δικτύων υποστήριξης και άμεσο κίνδυνο ζωής ή υγείας, το ΚΕΘΕΑ έχει τη δυνατότητα πραγματοποίησης «εισαγωγής κρίσης» σε **Θεραπευτική Κοινότητα** διαμονής σε διαφορετικές περιοχές της χώρας. Αυτό σημαίνει άμεση εισαγωγή στην Κοινότητα, χωρίς να προηγηθεί η συνηθής προετοιμασία σε Συμβουλευτικό Κέντρο, η οποία γίνεται σε εξωτερική βάση. Η διαδικασία αυτή, κατόπιν συνεννόησης, μπορεί να εφαρμοστεί και σε περιπτώσεις θυμάτων trafficking που αντιμετωπίζουν συγχρόνως πρόβλημα χρήσης/εξάρτησης για το οποίο επιθυμούν να λάβουν θεραπεία. Επιπλέον στην Αθήνα, μέσω του ΚΕΘΕΑ, υπάρχει η δυνατότητα ένταξης θυμάτων trafficking που έχουν επίσης πρόβλημα χρήσης ουσιών, ανεξαρτήτως της επιθυμίας για θεραπεία, στον Ξενώνα για εξαρτημένων άτομα (ΙΟΝΙΣ) του Δήμου Αθηναίων, στη λειτουργία του οποίου συμπράττει το ΚΕΘΕΑ.

24. ΚΕΝΤΡΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΕΡΕΥΝΩΝ - ΔΙΟΤΙΜΑ

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

T: 210 8816405

Δ/νση: 3^{ης} Σεπτεμβρίου 43^Α, Αθήνα

email: Urban.athens.diotima@gmail.com
Legal.diotima@gmail.com

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 10:00-17:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (γυναίκες & παιδιά):

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Νομική Συμβουλευτική

Νομική Εκπροσώπηση

25. ΚΛΙΜΑΚΑ

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 210 3417160-162

Δ/νση: Δεκελέων 50, Κεραμεικός

email: central@klimaka.org.gr

Παρεχόμενες υπηρεσίες με διερμηνεία (ενήλικες):

Εκτίμηση αναγκών /επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη και ένταξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Ψυχιατρική υποστήριξη

26. ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΠΙΤΙ ΔΑΜΑΡΙΣ

T: 2106547189

email: socialworker@damaris.gr

Παρεχόμενες υπηρεσίες με διερμηνεία (γυναίκες μόνες ή με τα παιδιά τους έως 8 ετών):

Εκτίμηση αναγκών /επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη και ένταξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Φιλοξενία βραχυπρόθεσμη & μακροπρόθεσμη

Ψυχιατρική υποστήριξη

Προγράμματα κατάρτισης

Εκμάθηση ελληνικών

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας

27. ΜΟΝΑΔΑ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ 18 ΑΝΩ

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ

Email: kye.gynaikon@gmail.com
kroulakida@yahoo.gr

• Κέντρο Υποδοχής Εξαρτημένων Γυναικών & μητέρων

T: 210 3215990

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 7:00-15:00

• Συμβουλευτικός Σταθμός Αντρών Α'

T: 210 3611803

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 8:00-20:00

• Συμβουλευτικός Σταθμός Αντρών Β

T: 210 8234634

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

• Τμήμα Εφήβων Νέων

T: 210 3638833

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-18:00

• Τηλεφωνική Γραμμή 210-3617089 για Ενήλικες.

Ώρες λειτουργίας: 10:00-16:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (Οι υπηρεσίες προσφέρονται σε γυναίκες, άντρες και εφήβους με απαραίτητη προϋπόθεση να είναι εξαρτημένοι από ουσίες και να επιθυμούν να ενταχθούν σε θεραπευτικό πρόγραμμα με στόχο την απεξάρτησή τους. Όλες οι δομές βρίσκονται στην Αττική):

Εκτίμηση αναγκών /επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Ψυχιατρική Υποστήριξη

Ιατροφαρμακευτική Φροντίδα

Υλική Υποστήριξη

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας

28. ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ – ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ & ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 214 1008700, 210 4831611

Δ/νση: 25ης Μαρτίου 7, Ταύρος, Αττικής

email: info@metadrasl.org

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (ενήλικες & παιδιά):

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητας

Νομική Συμβουλευτική

Υλική Υποστήριξη

Διερμηνεία

Εκμάθηση ελληνικών

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας

29. ΝΕΑ ΖΩΗ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ

T: 2105203852

email: viorica.greece@gmail.com

Παρεχόμενες υπηρεσίες με διερμηνεία (ενήλικες):

Παρέμβαση στο δρόμο και παροχή υποστήριξης στους ωφελούμενους από το πρόγραμμα

30. ΝΗΜΑΤΑ ΕΛΠΙΔΑΣ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

T: +30 2105234993

email: info@threadsofhopehellas.org

Δ/νση: Καρόλου 28, Αθήνα

Παρεχόμενες υπηρεσίες (γυναίκες):

Επαγγελματική Εκπαίδευση στη ραπτική και άλλες βασικές δεξιότητες & εργασία σε γυναίκες - θύματα εμπορίας

31. ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

• Κέντρα Στήριξης Παιδιού & Οικογένειας

1. Αθήνα

T: 210 8650111

Δ/νση: Μεγίστης 23, Κυψέλη

2. Πειραιάς

T: 210 4190935

Δ/νση: Ηρώων Πολυτεχνείου 19

3. Αλεξανδρούπολη

T: 25510 51856

Δ/νση: Αρίστηνο

4. Ηράκλειο

T: 2810 222610

Δ/νση: Γιαννιτσών 4

5. Θεσσαλονίκη

T: 2310 233692

Δ/νση: Εγνατία 94

6. Ιωάννινα

T: 26510 31847

Δ/νση: Παπαδοπούλου 11

7. Καλαμάτα

T: 27210 98660

Δ/νση: Καπετάν Κρόμπα 11

8. Κομοτηνή

T: 25310 82788

Δ/νση: Σκεπαστού 7-11

9. Πάτρα

T: 2610 320879

Δ/νση: Αθ. Διάκου 70

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (ενήλικες & παιδιά):

Κοινωνική Υποστήριξη

Εκτίμηση – διάγνωση παιδιών και γονέων

Συμβουλευτική γονέων

Ψυχολογική υποστήριξη παιδιών και γονέων

Ψυχιατρική Υποστήριξη (Αθήνα & Θεσσαλονίκη)

Ψυχοθεραπευτική παρέμβαση

Λογοθεραπεία

Υλική βοήθεια

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας (Καλαμάτα)

Προγράμματα Κατάρτισης (Καλαμάτα)

Δημιουργική Απασχόληση σε ομάδες παιδιών και ψυχοπαιδαγωγική υποστήριξη μέσω ψυχοπαιδαγωγικών ομάδων

• Κέντρα Μαθησιακής & Παιδαγωγικής Υποστήριξης (Αθήνα, Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη, Γιάννινα, Καλαμάτα, Πάτρα).

Παρεχόμενες Υπηρεσίες σε παιδιά Δ΄ Δημοτικού έως Γ΄ Γυμνασίου.

Μαθήματα Γλώσσας και Αριθμητικής για παιδιά Δημοτικού

Φιλολογικά μαθήματα, Μαθηματικά και Φυσική για παιδιά Γυμνασίου

Μαθήματα αγγλικής γλώσσας

Εκμάθηση Η/Υ

• Κέντρο Εκπαιδευτικής και Οικογενειακής Υποστήριξης Καλαμάτας

Παρεχόμενες Υπηρεσίες :

Εργασιακή Συμβουλευτική σε γονείς

Στήριξη στα μαθήματα σε παιδιά από Α΄ δημοτικού έως και Γ΄ γυμνασίου

32. ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

SALVATION ARMY

ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 6907814335

Δ/νση: Σατωβριάνδου 34, Ομόνοια

email: info@salvationarmy.gr

Παρεχόμενες υπηρεσίες (ενήλικες & παιδιά):

Παρέμβαση στον δρόμο

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Υλική Υποστήριξη

Βοήθεια στον επαναπατρισμό

Προγράμματα κατάρτισης

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητας

33. ΣΥΝΥΠΑΡΞΙΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

T: 2107295926-7

Δ/νση: Μοσχονησίων 5, Αθήνα

email: ecrpath@gmail.com

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

Παρεχόμενες υπηρεσίες με διερμηνεία (ενήλικες & παιδιά):

Εκτίμηση αναγκών/Επικινδυνότητας

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Νομική Συμβουλευτική

Νομική Εκπροσώπηση

34. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ

ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ & Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

T: 2810242121

Τηλεφωνική Γραμμή SOS **8011116000** 24/7

Δ/νση: Μιραμβέλλου 56, Ηράκλειο Κρήτης

email: counseling@kakopoiiisi.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 09:00-17:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (γυναίκες και μητέρες με παιδιά):

Φιλοξενία (βραχυπρόθεσμη & μακροπρόθεσμη)

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Υλική Υποστήριξη

Νομική Συμβουλευτική

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας

35. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ

(RSA) ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΘΗΝΑ - ΧΙΟΣ

T: 2271103721 Νατάσσα Στραχίνη (Χίος)

6939749585 Κωνσταντίνα Κράνου (Αθήνα)

Δ/νση: ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΑΡΓΕΝΤΗ 7, ΧΙΟΣ

email: info@rsaegean.org

Προσφερόμενες Υπηρεσίες (ενήλικες & παιδιά):

Νομική Εκπροσώπηση (σε όλη την επικράτεια)

Νομική Συμβουλευτική (σε όλη την επικράτεια)

Διερμηνεία (Φαρσί σε περιπτώσεις που χειρίζεται η Οργάνωση)

Προγράμματα Κατάρτισης

36. ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Τηλεφωνικές Γραμμές:

1056 ΕΘΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ SOS ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ (24/7)

116111 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (24/7)

116000 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΞΑΦΑΝΙΣΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ (24/7)

Δ/νση: Σπύρου Λούη 1, Μαρούσι

Email: TraffickingCoord@hamogelo.gr
Internationaldept@hamogelo.gr

Πανελλήνιο Κέντρο Υπηρεσιών Υγείας & Κοινωνικής Φροντίδας

1. ΑΘΗΝΑ

T: 210-7484010- 210 7483655

Δ/νση: Ομήρου 6

2. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

T: 2310250160

Δ/νση: Παπακυριαζή 3

3. ΠΑΤΡΑ

T: 2610332499

Δ/νση: Όθωνος Αμαλία 83

Παρέχει:

✓ Ιατρικές Υπηρεσίες σε παιδιά κατόπιν ραντεβού:

- Παιδιατρικό
- Οφθαλμολογικό
- Ωτορινολαρυγγολογικό

✓ Παιδιατρική Κατ' οίκου Νοσηλεία

Η δράση απευθύνεται σε παιδιά, που πάσχουν από σοβαρά προβλήματα υγείας και στην πλειοψηφία τους αδυνατούν να μετακινηθούν.

Εξειδικευμένη ομάδα επαγγελματιών υγείας του Οργανισμού με **κινητή ιατρική μονάδα** πραγματοποιεί επισκέψεις στο σπίτι του παιδιού, όπου παρέχεται:

- Ιατρική και Νοσηλευτική φροντίδα, υπό την καθοδήγηση των θεραπόντων ιατρών και των Δ/ντων Κλινικών των Παιδιατρικών Νοσοκομείων.
 - Κοινωνική και ψυχολογική υποστήριξη των παιδιών με προβλήματα υγείας και των οικογενειών τους.
 - Δημιουργική απασχόληση παιδιών στο σπίτι
- ✓ Παροχή κοινωνικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών σε κάθε παιδί με πρόβλημα Υγείας:
- Κάλυψη ιατρικών και φαρμακευτικών ειδών, εξειδικευμένων διαγνωστικών εξετάσεων, ειδικών θεραπευτικών συνδυασμών
 - Διασύνδεση με φορείς και υπηρεσίες του εξωτερικού κατόπιν παραπομπής των θεραπόντων γιατρών του παιδιού στην Ελλάδα
 - Συνεργασία με Ιατρικό, Νοσηλευτικό προσωπικό και Κοινωνικές Υπηρεσίες
 - Διακομιδές

Κέντρα Στήριξης:

1. Αττική

T: 210 6095844

Δ/νση: Στουντίου & Γκλιάτη 2, Μαρούσι

2. Αττική

T: 210 5781060-2118003075

Δ/νση: Αχαΐας & Ναυπλίου 2΄λιον

3. Νέα Μάκρη

T: 2294096711

Δ/νση: 31^ο χιλ. Α. Μαραθώνος

4. Θεσσαλονίκη

T: 2310 535629

Δ/νση: Εμμανουήλ Χρυσολωρά 4

5. Πύργος

T: 2621024080

Δ/νση: Αγίου Χαραλάμπους 32

6. Κέρκυρα

T: 2661080368

Δ/νση: Εθνική Οδός Παλαιοκαστρίτσα – Αλυκές Ποταμού

7. Χαλκίδα

T: 2221079788

Δ/νση: Φαβιέρου 41

8. Κόρινθος

T: 2741071211

Δ/νση: Εμού 14

9. Λάρισα

T: 2410555422

Δ/νση: Αγιάς 97

10. Τρίπολη

T: 2710234154

Δ/νση: Έλευθερίου Βενιζέλου 34

11. Χανιά

T: 2821092300

Δ/νση: Σμύρνης 30

12. Ηράκλειο Κρήτης

T: 28102 45162

Δ/νση: Εθνικής Αντιστάσεως 136

13. Ρέθυμνο

T: 28310 55600

Δ/νση: Σταμαθίουδάκη 59

14. Καβάλα

T: 2510 232616

Δ/νση: Φιλελλήνων 16 & Φωτηλα

15. Πάτρα

T: 2610 332499

Δ/νση: Όθωνος Αμαλίας 83

Παρεχόμενες Υπηρεσίες:

Υλική Ενίσχυση

Ιατρική Στήριξη (κάλυψη φαρμακευτικών εξετάσεων κλπ.)

Κάλυψη άλλων αναγκών, όπως φροντιστήρια κλπ.

Το Σπίτι του Παιδιού

T: 2107717773 – 2107485531

Δ/νση: Νείλου 7, Ζωγράφου

Παρεχόμενες Υπηρεσίες σε παιδιά & εφήβους θύματα βίας:

Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας

Διαγνωστική αξιολόγηση & θεραπεία

Σπίτι Ημερήσιας Φροντίδας

T: 2621095487, Βροχίτσα Ηλείας

T: 2641095473, Δημοτικό Διαμέρισμα Καλυβίων

T: 22210 50199, Χαλκίδα

Παρεχόμενες Υπηρεσίες:

Υποστήριξη παιδιών

Ενίσχυση της οικογένειάς τους ώστε η οικογένεια να είναι λειτουργική και να ανταποκριθεί στην ομαλή & υγιή ανάπτυξη του παιδιού.

37. ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ACTION AID

ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

T: 215.555.7345

Δ/νση: Πέτρας 93, Κολωνός

email: athens@actionaid.org

Ώρες λειτουργίας: 9:00-21:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (ενήλικες & οικογένειες):

Κοινωνική υποστήριξη και ένταξη

Νομική Συμβουλευτική

Εκμάθηση Ελληνικών

Υποστήριξη στην Αναζήτηση Εργασίας

38. ACTION FOR WOMEN

T: 2114128373 (για φορείς)

6970398914 (WhatsApp για ωφελούμενες)

email: info@actionforwomen.ch
athens@actionforwomen.ch

Παρεχόμενες υπηρεσίες με διερμηνεία μόνο σε γυναίκες εφόσον παρακολουθούν μαθήματα:

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Μαθήματα Ελληνικών & Η/Υ

39. DEFENCE FOR CHILDREN INTERNATIONAL- GREECE

T: 2114136664

email: nantinatsekeri.dci@gmail.com, irisappa.dci@gmail.com

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (μονογονεϊκές & παιδιά)

Νομική Συμβουλευτική

Νομική Εκπροσώπηση

40. EQUAL RIGHTS BEYOND BORDERS ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αθήνα

T: 697 24 36 421

Δ/νση: Εμμανουήλ Μπενάκη 69Α, 106 81

email: athens@equal-rights.org

Χίος

T: 698 343 8905

Δ/νση: ΒΟΥΠΑΛΟΥ 16, 82100 ΧΙΟΣ

chios@equal-rights.org

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 09:30-18:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία Αθήνα & Χίο (ενήλικες & παιδιά)

Εκτίμηση αναγκών/ επικινδυνότητας

Νομική Συμβουλευτική

Νομική Εκπροσώπηση

41. GENERATION 2.0 FOR RIGHTS, EQUALITY & DIVERSITY

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 213 0884494

Δ/νση: Πλατεία Ελευθερίας 14, Αθήνα

email: info@g2red.org

Ημέρα & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 10:00-18:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (ενήλικες & παιδιά 15+):

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητας

Νομική Συμβουλευτική

Εκμάθηση Ελληνικών σε άτομα από 15 +

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας σε άτομα 15+

Διερμηνεία σε άτομα 15+

42. HIAS ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

T: 30 6976671556

email: info@hias.org

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (ενήλικες & παιδιά):

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητας

Νομική Συμβουλευτική

Νομική εκπροσώπηση

Ψυχολογική Υποστήριξη

Κοινωνική Υποστήριξη

43. HOPE SPOT - ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΠΙΔΑΣ

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

T: 2310 620785 (24/7)

Δ/νση: Δωδεκανήσου 22, Θεσσαλονίκη

email: info@hopespot.gr

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (ενήλικες):

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Νομική Συμβουλευτική

Υλική Υποστήριξη

44. HUMAN RIGHTS 360

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

T: 2106400214-215

email: contact@humanrights360.org

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (ενήλικες):

Κοινωνική Υποστήριξη

Νομική Εκπροσώπηση

Νομική Συμβουλευτική

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας

45. ODYSSEA N.P.O.

T: 210 8839877

Δ/νση: Νικηφόρου Μανδηλαρά 17, Αθήνα

email: info@odysse.com

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-18:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες:

Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας

Τοποθέτηση σε εργασία

46. PRAKSIS

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ

PRAKSIS HQ

(Πληροφορίες για υποστηρικτικές δομές της PRAKSIS για θύματα εμπορίας)

T: 2105205200

Δ/νση: Στουρνάρη 57, Αθήνα

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

email: info@praksis.gr

m.moudatsou@praksis.gr

m.renkas@praksis.gr

• Community Centre Αθήνας

T: 210 8213704

Δ/νση: Σαρπηδόνας 24, Κολωνός

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

• Ανοιχτό Κέντρο Ημέρας Αστέγων Αθήνας

T: 210 5244574-576

Δ/νση: Δελιγιώργη 26-28, Μεταξουργείο

Ημέρες & Ωρες λειτουργίας: Δ-Κ 8:00-20:00

• Πολυιατρείο Θεσσαλονίκης

T: 2310556145

Δ/νση: Αρκαδιουπόλεως 1 & Αγίου Δημητρίου, Θεσσαλονίκη

Ημέρες & Ωρες λειτουργίας: 9:00-17:00 (Δ-Π)

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (ενήλικες & παιδιά):

Διερμηνεία για τα περιστατικά που υποστηρίζει η PRAKSIS (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Σάμος, Χίος, Λέσβος)

Εκτίμηση αναγκών/ διερεύνηση/ επικινδυνότητα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Σάμος, Χίος, Λέσβος)

Συνοδεία περιστατικών που υποστηρίζει η PRAKSIS (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Σάμος, Χίος, Λέσβος)

Παρέμβαση στον δρόμο/ street work/ Κινητές Μονάδες (Αθήνα, Θεσσαλονίκη)

Φιλοξενία μέσω συγκεκριμένων προγραμμάτων σε μη προστατευόμενο χώρο (Αθήνα)

Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη (Αθήνα, Σάμος, Χίος, Λέσβο)

Ιατροφαρμακευτική φροντίδα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη)

Υλική Υποστήριξη/ είδη πρώτης ανάγκης, ανάλογα με

τις δυνατότητες του Οργανισμού (Αθήνα, Θεσσαλονίκη)

Νομική Συμβουλευτική, υποστήριξη και συνοδεία (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Σάμος, Χίος, Λέσβος)

Νομική εκπροσώπηση σε δικαστήρια και δημόσιες αρχές αναλόγως με την περίπτωση και σε εξατομικευμένη βάση (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Σάμος, Χίος, Λέσβος)

Συνοδεία στην αστυνομία σε περίπτωση που το θύμα επιλέγει τη συνεργασία με τις αρχές (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Σάμος, Χίος, Λέσβος)

Προγράμματα κατάρτισης ανάλογα με τα προγράμματα που υλοποιεί το Σωματείο κατά περιόδους (Αθήνα, Θεσσαλονίκη)

Υποστήριξη στο πλαίσιο ανεύρεσης εργασίας μέσω συγκεκριμένων προγραμμάτων (Αθήνα, Θεσσαλονίκη)

Υλοποίηση δράσεων υποβοήθησης της ενταξιακής διαδικασίας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη)

47. RED UMBRELLA ATHENS - ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΡΟΘΕΤΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ «ΘΕΤΙΚΗ ΦΩΝΗ»

T: 2108627572 (Σύλλογος Οροθετικών Ελλάδος «Θετική Φωνή»)

Δ/νση: Αγίων Αναργύρων 13, Αθήνα

email: antpls@yahoo.gr

info@positivevoice.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-17:00

Θεσσαλονίκη

T: 2315 525 020

Δ/νση: Εγνατία οδός 95, 3ος όροφος, 54635, Θεσσαλονίκη

email: info@positivevoice.gr

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 10:00-14:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες με διερμηνεία (ενήλικες):

Παρέμβαση στο δρόμο

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Νομική Συμβουλευτική

Εξετάσεις HIV, HBV, HCV

Υλική υποστήριξη

48. TERRE DES HOMMES HELLAS ΔΙΕΘΝΗΣ & ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

T: 6947315580/ 6972070223

Δ/νση: Μετεώρων 28, Αθήνα

email: ioanna.stentoumi@tdh.ch / melina.spathari@tdh.ch

Ημέρες & ώρες λειτουργίας: Δ-Π 9:00-18:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες (παιδιά):

Εκτίμηση αναγκών / επικινδυνότητας
Κοινωνική Υποστήριξη
Ψυχολογική Υποστήριξη
Νομική εκπροσώπηση
Νομική Συμβουλευτική

Τα αιτήματα στέγασης Αιτούντων Άσυλο στο πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ υποβάλλονται στο

Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου με υποβολή συγκεκριμένης φόρμας

Τηλ.: 213 1361389,248

E-mail: stegasi.dpas@immigration.gov.gr

Τα αιτήματα στέγασης Ασυνόδευτων Ανηλίκων υποβάλλονται στην Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων με υποβολή συγκεκριμένης φόρμας.

Τηλ.: 2132128506

E-mail: ssuams.stegasi@migration.gov.gr

Αιτήματα φιλοξενίας παιδιών καθώς και χρόνιων πασχόντων υποβάλλονται στα :

Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών (Κ.Κ.Π.Π.) της Χώρας.

https://www.ypakp.gr/texts/editor_uploads/pronoiaika/KKPP.pdf

49. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΓΓΔΟΠΙΦ

(Αθήνα, Πειραιά, Ηράκλειο, Λαμία, Πάτρα, Τρίπολη, Ιωάννινα, Κέρκυρα, Κομοτηνή, Λάρισα, Μυτιλήνη και Ερμούπολη, Θεσσαλονίκη και Κοζάνη.)

<http://womensos.gr/sumvouleutika-kentra-ggif/>

24ΩΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ SOS **15900**

Παρεχόμενες Υπηρεσίες:

Ενημέρωση & πληροφόρηση σε θέματα ισότητας φύλων, αντιμετώπισης βίας

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Νομική Υποστήριξη

Εργασιακή Στήριξη

Παραπομπή σε ξενώνες για γυναίκες θύματα βίας ή άλλη ευάλωτη κατάσταση γίνεται μέσω των Συμβουλευτικών Κέντρων ή της τηλεφωνικής γραμμής SOS **15900**

50. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΔΗΜΩΝ

<http://womensos.gr/symvouleutika-kentra-ota-2/>

Παρεχόμενες Υπηρεσίες:

Ενημέρωση & πληροφόρηση σε θέματα ισότητας φύλων, αντιμετώπισης βίας

Κοινωνική Υποστήριξη

Ψυχολογική Υποστήριξη

Νομική Υποστήριξη

Εργασιακή Στήριξη

Παραπομπή σε ξενώνες για γυναίκες θύματα βίας ή άλλη ευάλωτη κατάσταση γίνεται μέσω των Συμβουλευτικών Κέντρων ή της τηλεφωνικής γραμμής SOS **15900**

51. ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΩΝ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΧΩΡΑ

<https://opeka.gr/kentra-koinotitas/>

Παρεχόμενες Υπηρεσίες:

Υποδοχή - Ενημέρωση - Υποστήριξη των πολιτών

Συνεργασία με Υπηρεσίες και Δομές

Παροχή Υπηρεσιών που θα αποσκοπούν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και θα διασφαλίζουν την κοινωνική ένταξη των ωφελούμενων

52. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ(ΟΑΕΔ)

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Τ: **1555 24/7**

Δ/ση: Εθνικής Αντίστασης 8, Άλιμος, ΑΘΗΝΑ

<https://www.oaed.gr/idikes-koinonikes-omades?tab=efpathis-koinonikes-omades-kai-anerghia&tab2=&tab3=>

ΜΕΡΟΣ Γ: ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΝΤΑΧΘΕΙ ΣΤΟΝ ΕΜΑ

ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΙΣΗΓΗΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ (Γ.Ε.Θ.ΕΙΣ.) (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ)

T: 210 3683197

Δ/νση: Ζαλοκώστα 3

e-mail: nat.rap@mfa.gr

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ)

T: 213 2039 772

Δ/νση: Βασιλίσσης Σοφίας 135 & Ζαχάρωφ

E-mail: ema.info@ekka.org.gr
ema.helpdesk@ekka.org.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

1. ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΣΕΠΕ
2. ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ - ΓΓΔΟΠΦ
 - ▽ Συμβουλευτικά Κέντρα για τη Βία κατά των Γυναικών
 - ▽ Ξενώνες Φιλοξενίας των Γυναικών θυμάτων βίας και των παιδιών τους που λειτουργούν στο πλαίσιο των Δήμων
3. ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ - ΚΚΠ
4. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (ΟΑΕΔ)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Α΄ Βάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση:

- ▽ Κέντρα Κοινότητας & Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

- ▽ Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων & Κοινωνικής Αρωγής

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

- ▽ Ελληνική Αστυνομία
Τμήμα Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων
T: 2131520236, 2310388372
email: dda.anti-trafficking@astynomia.gr
trafficking.thess@hellenicpolice.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

1. Υπηρεσία Ασύλου
2. Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

1. Υγειονομικές Περιφέρειες - ΥΠΕ (Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας, ΤΟΜΥ)
2. Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας - ΕΟΔΥ
3. Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού
4. Ανώνυμη Εταιρεία Μονάδων Υγείας (ΑΕΜΥ Α.Ε.)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

- Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Η ΑΓΚΑΛΙΑ

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

T: 210-8828788

Δ/νση: Λεωφόρος Αθηνών 84

email: info@agaliam.org.gr

A 21

ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 23105347690 ημέρες & ώρες Δ-Π 9:00-17:00

Τηλεφωνική γραμμή **1109 24/7**

email: info@a21.gr

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ SOLIDARITY NOW

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

T: 210 3802503-4

Δ/νση: 3ης Σεπτεμβρίου 24, Αθήνα

email: athens@solidaritynow.org

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Ι.ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

T: 694.841.80.56 [What's up]

Δ/νση: ΦΕΡΡΩΝ 15, ΑΘΗΝΑ

email: refugeeschool@mkoapostoli.gr

ΑΡΣΙΣ

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΑΘΗΝΑ

Τ: 210 8611132

Δ/νση: Τενέδου 21β, Κυψέλη

email: arsis.neonchora@gmail.com**ΒΑΒΕΛ**

ΜΟΝΑΔΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Τ: 2108616280, 2108616266, 2108616102

Δ/νση: Ιωάννου Δροσσοπούλου 72, Κυψέλη

email: info@syn-eirmos.gr**ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ

Τ: 210 3213150

Δ/νση: Σαπφούς 12, Αθήνα

email: info@mdmgreece.gr**ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ

Τ: 210 3839372

Δ/νση: Σόλωνος 133, Αθήνα

email: msfch-athens-socialworkermanager@geneva.msf.org**ΔΑΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (DRC GREECE)**

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Τ: 6945444427, 210 3243494

email: grc-drcgreece-info@drc.ngo**ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ**

Τ: 210 3636191, 210 3612433

Δ/νση: Δεριγνύ 24, Αθήνα

email: info@iss-greece.gr**ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ**

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ

Τ: 210 8846590

Δ/νση: Αλκαμένους 11β, Αθήνα

email: diktio@ddp.gr**ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ «ΜΕΛΙΣΣΑ»**

Τ: 210 8218486

Δ/νση: Φερών 18, πλ. Βικτωρίας

email: melissanetwork.adm@gmail.com**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ**

Τ: 210 6411449

Δ/νση: Αμαλιάδος 15, Αθήνα Τ.Κ. 115 23

email: nroubani@gmail.com**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΟ ΣΤΟ ΦΙΛΥΡΟ**

Τ: 2310 677556

email: ellinikopaidikoxorio@gmail.com**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ**

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Τ: 2103800990, 210 3803774

Δ/νση: Σολωμού 25, Αθήνα

email: gcr1@gcr.gr**ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ**

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ

Δ/νση: Γ' Σεπτεμβρίου 21 Αθήνα

Τ: 210-3613574

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ -ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Τ: 210 8838512

Δ/νση: ΡΕΘΥΜΝΟΥ 10, ΑΘΗΝΑ

email: socialservices@paidi-kosmos.gr**ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΘΕΣΜΟΙ-ΕΚΠΕΘΕ (ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ)**

Τ: 2103643224

Email: ekfrasi@ekfrasi.gr**ΖΑΑΤΑΡ**

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Τ: 2111153557, 6940671666

Δ/νση: ΖΑΚΥΝΘΟΥ 41, ΑΘΗΝΑ

email: lawyer@zaatarngo.org**ΖΕΥΞΙΣ**

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Τ: 210 3809870, 210 3809872

Δ/νση: Βεραυζέρου 15, Αθήνα

email: info@zeuxis.org

ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

T: 22510 45577

Email: e.oikonomidou@iliaktida-amea.gr
k.kalampoki@iliaktida-amea.gr

1^ο χλμ Λουτρά, Μυτιλήνης

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ (MEDIN)

T: 210 67 22 267

Δ/νση: Δημητρίου Μάργαρα 5Α, Αθήνα
email: info@medin.gr

ΚΑΡΙΤΑΣ ΕΛΛΑΣ

T: 2105247879

Email: caritashellas@caritas.gr

ΚΕΘΕΑ

(ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ)

T: 210 9241993-6 Τμήμα Ενημέρωσης

Email: info@kethea.gr

ΚΕΝΤΡΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΕΡΕΥΝΩΝ- ΔΙΟΤΙΜΑ

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

T: 210 8816405

Δ/νση: 3^{ης} Σεπτεμβρίου 43^Α, Αθήνα
email: Urban.athens.diotima@gmail.com
Legal.diotima@gmail.com

ΚΛΙΜΑΚΑ

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 210 3417160-162

Δ/νση: Δεκελέων 50, Κεραμεικός
email: central@klimaka.org.gr

ΚΜΟΠ-ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

T: 210 3637547

Δ/νση: Σκουφά 75, Αθήνα

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΠΙΤΙ ΔΑΜΑΡΙΣ

T: 210 6547189;

email: socialworker@damaris.gr

ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ – ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ & ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 214 1008700, 210 4831611

Δ/νση: 25ης Μαρτίου 7, Ταύρος, Αττικής
email: info@metadrasi.org

ΜΟΝΑΔΑ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ 18 ΑΝΩ

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ

Κέντρο Υποδοχής Εξαρτημένων Γυναίκων & μητέρων

T: 210 3215990

Email: kye.gynaikon@gmail.com
kpoulakida@yahoo.gr

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ &

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ

T: 210 5203852

email: viorica.greece@gmail.com

ΝΗΜΑΤΑ ΕΛΠΙΔΑΣ

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

T: +30 2105234993

Δ/νση: Καρόλου 28, Αθήνα
email: info@threadsofhopehellas.org

ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS

ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Κέντρα Στήριξης Παιδιού & Οικογένειας

T: 210 8650111

Δ/νση: Μεγίστης 23, Αθήνα

ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ- SALVATION ARMY

ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 690 78 14 335

Δ/νση: Σατωβριάνδου 34, Ομόνοια
email: info@salvationarmy.gr

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ

ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ & Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

T: 2810 242121

Δ/νση: Μεραμβέλλου 56, Ηράκλειο Κρήτης
email: counseling@kakopoiisi.gr

ΣΥΝΥΠΑΡΞΙΣ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

T: 210 7295926-7
Δ/νση: Μοσχονησίων 5, Αθήνα
email: ecrpath@gmail.com

ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΗ
ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Δ/νση: Σπύρου Λούη 1, Μαρούσι
Email: TraffickingCoord@hamogelo.gr
Internationaldept@hamogelo.gr

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ
(RSA)

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΘΗΝΑ- ΧΙΟΣ

T: 227 1103721 Νατάσσα Στραχίνη Χίος
6939749585 Κωνσταντίνα Κράνου Αθήνα
Δ/νση: ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΑΡΓΕΝΤΗ 7, ΧΙΟΣ
email: info@rsaegean.org

ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ACTION AID

ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

T: 215.555.7345
Δ/νση: Πέτρας 93, Κολωνός
email: athens@actionaid.org

ACTION FOR WOMEN

T: 211 4128373 (για φορείς)
6970398914 (WhatsApp για ωφελούμενες)
email: info@actionforwomen.ch
athens@actionforwomen.ch

DEFENCE FOR CHILDREN INTERNATIONAL-
GREECE

T: 2114136664

EQUAL RIGHTS BEYOND BORDERS
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αθήνα

T: 697 24 36 421
Δ/νση: Εμμανουήλ Μπενάκη 69Α, 106 81
email: athens@equal-rights.org

GENERATION 2.0 FOR RIGHTS, EQUALITY &
DIVERSITY

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 213 0884494
Δ/νση: Πλατεία Ελευθερίας 14, Αθήνα
email: info@g2red.org

HIAS

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

T: 30 6976671556
email: info@hias.org

HOPE SPOT-ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΠΙΔΑΣ

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

T: 2310 620785
Δ/νση: Δωδεκανήσου 22, Θεσσαλονίκη
email: info@hopespot.gr

HUMAN RIGHTS 360

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

T: 2106400214-215
email: contact@humanrights360.org

ODYSSEA N.P.O.

T: 210 8839877
Δ/νση: Νικηφόρου Μανδηλαρά 17, Αθήνα
email: info@odysse.com

PRAKSIS

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ
ΣΩΜΑΤΕΙΟ

Πληροφορίες υποστηρικτικών δομών για EMA:
PRAKSIS HQ
T: 210 5205200

Δ/νση: Στουρνάρη 57, Αθήνα

RED UMBRELLA ATHENS

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΡΟΘΕΤΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΘΕΤΙΚΗ
ΦΩΝΗ

T: 210 8627572 (Σύλλογος Οροθετικών Ελλάδος
«Θετική Φωνή»)
Δ/νση: Αγίων Αναργύρων 13, Αθήνα
email: antpls@yahoo.gr
info@positivevoice.gr

TERRE DES HOMMES HELLAS

ΔΙΕΘΝΗΣ & ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

T: Ι.Σ. 6947315580/ Μ.Σ. 6972070223

Δ/νση: Μετεώρων 28, Αθήνα

email: ioanna.stentoumi@tdh.ch / melina.spathari@tdh.ch

THE HOME PROJECT

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

T: 216 9002139, 216 9002970

email: Maria.kaldani@homeproject.org

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

**ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ
(ΔΟΜ) ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ**

T: 210 9919040, 694 890 8362, 694 866 9811

Δ/νση: Δωδεκανήσου 6, Άνω Καλαμάκι, Αθήνα

email: sampartzidou@iom.int
acorniahtou2@iom.int
esyka@iom.int

**ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (UNHCR)**

T: 216 200 78 00

Email: great@unhcr.org

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Γραφείο Εθνικού Εισηγητή γ.α την
Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Γραφείο Εθνικού Εισηγητή για την
Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας

